6.50 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2027 שנה 40 ט' תמוז תשל"ו, 7.7.76

העולם הזה

השיחרור

תשקיף

חשש מפעולת־ראווה
של הפידאיון

גורמי־הביטחון בישראל נערכים לקראת אפשרות של פעולת־ראווה בקנה־מידה נרחב, שתבוצע נגד מטרה ישראלית בארץ או בחו״ל על־ידי אירגונו של הד״ר ודיע חדד, שאנשיו ביצעו את חטיפת מטוס „אייר פראנס״ לאנטבה.

למרות שהד״ר חדד ידוע כמי שאינו מבצע פעולות ספונטאניות, אלא מתכנן את פעולות אירגונו באופן יסודי ושיטתי במשך חודשים ארוכים, קיימת אפשרות שהמכה שהנחית צה״ל על אנשיו באוגנדה, תגרור אותו לביצוע פעולת־ראווה שמטרתה להציל את ...ירגוני־הפידאיון הפלסטיניים.

...ת הרמטכ״ל
תוארך בשנה

כהונתו של הרמטכ״ל, רב־אלוף מרדכי („מוטה״) גור, תוארך בשנה, והוא יכהן ככל הנראה בתפקיד זה ארבע שנים.

לפני כשלושה חודשים החלה שנת כהונתו השלישית בתפקיד הרמטכ״ל. תקופת הכהונה הרישמית של רמטכ״ל בצה״ל היא שלוש שנים, עם אפשרות של הארכת הכהונה בשנה נוספת.

עד לפני זמן קצר נראה היה, כי ייתכן שגור יפרוש מתפקידו בתום שלוש שנות־כהונה כרמטכ״ל. עתה, בעיקבות ההצלחה הגדולה של צה״ל בפעולת אנטבה, שחלק ניכר ממנה נזקף לזכותו האישית של הרמטכ״ל, כימעט שאין עוד ספק שהוא יכהן בתפקידו ארבע שנים.

שונתה מודעת־ברכה
של המיפלגה
לממשלה

שינוי־נוסח רב־משמעות נעשה ברגע האחרון במודעת־הברכה שפירסמה מיפלגת העבודה בעיתונים, בעיקבות מיבצע־החילוץ באנטבה.

במוקר היום הראשון השבוע, כאשר נודע על הצלחת המיבצע, ביקשה מיפלגת העבודה לפרסם מודעת בנוסח: „כבוד ויקר לממשלת־ישראל ולצבא־ההגנה־לישראל על המיבצע הנועז לחילוץ חטופי מטוס אייר פראנס באוגנדה.״ אולם עוד באותו יום בערב ביקשו שליחי המיפלגה לשנות את נוסח המודעה ל„כבוד ויקר לראש ממשלת־ישראל וחבריה, ולצבא־ההגנה־לישראל.״

שינוי־הנוסח נעשה על־ידי ראש מחלקת־ההסברה של המיפלגה, דב צמיר, שמעמדו במנגנון התערער לאחרונה, והמנסה להידחק לקירבתו של ראש־הממשלה.

כמה מחברי מרכז המיפלגה ביקרו את שינוי הנוסח שיש בו, לדעתם, משום התרפסות.

אגמון מועמד
לתפקיד הנגיד

שמו של אברהם אגמון, המנכ״ל־לשעבר של מישרד־האוצר, הועלה לאחרונה כמועמד אפשרי לרשת את מקומו של משה זנבר כנגיד בנק ישראל.

המועמד התורן הקודם, דויד כוכב, שרבים ראו את בחירתו כיורשו של זנבר כמובטחת, עורר את התנגדותם של ראש־הממשלה ורבים מאנשי מיפלגת־העבודה לבחירתו, בשל קירבתו לשימעון פרס.

בינתיים כבר מכין לעצמו משה זנבר, בין שאר התפקידים שימלא אחרי פרישתו מתפקיד הנגיד, גם את תפקיד יו״ר מועצת המנהלים של חברת „אל־על״, במקומו של ח״כ משה כרמל.

צנזורה פנימית
בעיתונות

ועדת האתיקה־והגנת־המיקצוע של אגודת־העיתונאים תתכנס, ככל הנראה, כדי לדון בגל הגואה של צנזורה פנימית בקרב עורכי העיתונות היומית, הגורמת לפסילת מאמרים וכתבות של עיתונאים על־ידי המערכות עצמן.

„היום הזה״ יופיע
כעיתון־ערב

העיתון היומי החדש של הפירסומאי אליעזר ז׳ורבין, שעורכו המיועד הוא ח״כ משה דיין, עומד להופיע ב־17 בחודש אוגוסט הקרוב כעיתון־ערב, ולא כעיתון־בוקר, כפי שתוכנן עד כה.

על רקע זה בוטל ההסכם שהיה לבעלי העיתון החדש עם הוצאת מודיעין של העיתון מעריב, לפיו יודפס העיתון החדש בדפוס מעריב כעיתון־בוקר. בשבוע שעבר נחתם הסכם, שלפיו יודפס העיתון על־ידי דפוס הארץ. כתוצאה מכך צפוייה התמודדות חריפה בין שני עיתוני־הערב הקיימים לבין העיתון המיועד, תוך ניסיון להכשיל את הופעתו. בינתיים הוחלף, בפעם השנייה, העורך־בפועל המיועד של העיתון. אחרי שחגי אשד, כתבו המדיני של דבר לשעבר, הוחלף בתפקיד העורך על־ידי גבריאל ציפרוני, לשעבר עורך־הבוקר ומעורכי מעריב, סולק גם ציפרוני מתפקיד זה, בעיקבות התנגדותו של אחד מממני העיתון החדש, איש־העסקים עמי בראון.

בן־מאיר יחתור
לתפקיד המזכ״ל

דב בן־מאיר, מזכירה החדש של מועצת פועלי תל־אביב, השואף להרחיב את תחום השפעתם של מזכירי מועצות־הפועלים, יעלה את התביעה כי מזכירי מועצות־הפועלים בערים הגדולות יצורפו כחברים לוועדה־המרכזת של ההסתדרות.

בן־מאיר, שעד לאחרונה שימש מזכיר מחוז תל־אביב של מיפלגת העבודה, הציב לעצמו כיעד להגיע לתפקיד מזכ״ל ההסתדרות אחרי קדנציה אחת או שתיים בתפקיד מזכיר מועצת פועלי תל־אביב, והוא עשוי להתבלט בשנים הקרובות בזירה ההסתדרותית.

ביקוש לטלוויזיות
צבעוניות לקראת
האולימפיאדה

למרות העלאת המחירים של מכשירי טלוויזיה צבעונית, מ־16 אלף ל־26 אלף לירות ליחידה, גבר הביקוש למכשירים, וכמה יבואנים כבר השלימו את מכירת כל המלאי שברשותם והזמינו אלפי מכשירים נוספים מחו״ל.

היבואנים מסבירים את העלייה בביקוש בכך שניתן יהיה לקלוט באמצעות המכשירים שידורי צבע חיים מהאולימפיאדה, באמצעות הטלוויזיה הירדנית.

בית חדש
לבנק „קונטיננטל״

בנק קונטיננטל, השייך לקבוצת בנק הפועלים ולב...
האיגודים המיקצועיים במערב־גרמניה, יבנה בית...
חמש קומות בשדרות רוטשילד פינת רחוב נחמני...
בתל־אביב. ועדת־בניין־ערים של תל־אביב אי...
לאחרונה את התוכנית. כיום ...נים מישר...
הבנק בקומה אחת, בבניין ברח...

מחריפה בעיית
הטרור היהודי
בארצות־הברית

הטרור היהודי בארצות־הברית יהפוך ...
הבעיות המרכזיות ביחסי ישראל—
ארצות־הברית, אם ממשלת־ישראל לא...
תורה בצורה בהירה וברורה לכל
נציגויותיה ושליחיה להסתייג בפומב...
ובצורה מעשית ממעשי הליגה־להגנה־
יהודית ושלוחותיה.

יחידת־עינויים
במרחב השרון

יחידת־עינויים מיוחדת, שתפקיד...
לסחוט הודאות מחשודים תוך שימו...
בשיטות אלימות, פועלת במישטר...
מרחב השרון, תחת פיקודו של רב־...
פקד יוסף לוי.
כימעט כל הידיעות שהתפרסמו בח...
דשים האחרונים על חשימוש בשיטו...
ברבריות בעת החקירות בתחנו...
המישטרה במרחב השרון, מתייחסו...
לפעולותיה של אותה יחידה. ב...
השאר פעלו אנשי היחידה במרח...
מישטרת נתניה, ויצרו את הרוש...
כאילו מפקד תחנת נתניה, קלמן בו...
שטיין, הוא האחראי להפעלת שיט...
העינויים. בשיחות עם עמיתיו הב...
בורשטיין, לא פעם, את סלידתו מה...
עלת השיטות האלימות, הכחיש ...
קשר בין אנשיו לבין חחקירות ש...
הלו ע״י יחידת־העינויים המיוחדת

האפ־בי־איי הצליח לעלות על אחת מחוליות ה...
של הליגה, וחשף את מקורות אספקת הנשק וה...
הנפץ שלה, המוליכים אל הפשע־המאורגן בא...
הברית.

המימסד היהודי הרישמי, המודרך ומונחה בא...
ברור על־ידי הנציגויות הישראליות בארצות־ה...
לא רק שלא גינה את הפצצות האחרונות שהונח...
ליד בנקים אמריקאיים שהואשמו על־ידי הליגה
כ„מחרימי ישראל בפקודת החרם הערבי״ —
אלא אף התיר לליגה ולחבריה להשתתף במי...
ה„הצדעה לישראל״, שנערך בניו־יורק לפני ש...
אחדים.

פעולות הליגה־להגנה־יהודית גורמות גם
ללגיטימיזאציה של הקיצונים הפלסטיניים המת...
והולכים בארצות־הברית, כשחלק גדול מחבריה
החדשים הם אזרחים אמריקאיים ממוצא ערבי.

וולף שמיט
והסרטים

וולף שמיט אינו צפוי לכל תביעה פדראלית ב...
הברית על הפצת סרטים גנובים — כך מוסר פרי...
עורך־הדין יצחק נוסילביץ. הפרקליט הגיב על ...
בכתבה בדבר כוונתו של מנחם גולן להגר לאמ...
(העולם הזה 2025), שהתייחסה לשותפו שמיט ...
קשר הפסחא. הפרקליט מכחיש את הפיסקה ה...
להפצת העתקי סרטים ללא הרשאה על־ידי שנ...
וטוען כי עובדה זו מוצצה מן האצבע.

לעבור
את הקיץ
עם קפה קר
עלית
ELITE
ELITE
18
עלית
קפה נמס

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גלופות: „צינקוגרפיה כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

קורא יקר,

כשנה אחרי מילחמת יום־הכיפורים, בתקופה שבה כל מי שהיתה לו נגיעה ל־מימסד הביטחוני או לצה"ל הוקע כאחראי למחדל, היתה לי שיחה ארוכה עם עיתונאי בריטי ידוע, שביקר אז בארץ.

בעוד שמיספר האחראים למחדל היה אז כמיספר הישראלים שחיפשו אחראי, היתה לאותו עיתונאי תשובה מעניינת לשאלה מיהו האחראי האמיתי על המחדל.

היה מעניין לשמוע דיעה של אדם שהיה מחוץ לעניינים, והיה לו דבר שלא היה

האזרח הישן בסוכת־המישמר
מתי מותר לשוטרים להפריע?

אף לאחד מאיתנו: פרספקטיבה של מרחק.

לדיברי אותו עיתונאי, האשמים העיקריים במחדל הם דווקא העיתונאים. „במשך שנים רבות ראו הכתבים והפרשנים הצבאיים שלכם, וכל העיתונאים שעסקו בענייני ביטחון, את תפקידם העיקרי בליקוק ישבניהם* של הגנרלים שלכם. כל צעד שעשו הגנרלים הוכר מייד כמעשה־גבורה. כל מילה שהם אמרו היתה תגלית צבאית או פוליטית, שלפני האמת שלה איש לא יכול לעמוד. הם היו סופרמנים, ולא יכלו לעשות טעויות. כל אחד מהם היה מהדורה מודרנית של אדם־עליון.

„כדי לעמוד לפני מיתקפה כזו, היו צריכים הגנרלים שלכם להיות באמת אנשים עליונים, שלא מהעולם הזה. כשכל בוקר הם קראו בעיתונים כמה הם נהדרים, אפילו הם החלו מאמינים בכך."

קשה היה לי אז להסכים עם אותו קולגה מן האיים הבריטיים. ידעתי כי יש אמת רבה במה שהוא אומר, אבל התיזה שלו נראתה לי אז פשטנית מדי.

אולם בפי אותו עיתונאי היתה גם נבואה. הוא טען אז, ולכך לא הסכמתי כלל: „המצב עכשיו הוא שכל אותם מלקקי־ישבן מכים על חטא. אלה הם הראשונים ששכחו את מה שהם עצמם עוללו, והם עומדים בראש מנתצי־האלילים, שהם עצמם יצרו וסגדו להם. תוך תקופה קצרה הם יחסלו את מילחמת יום־הכיפורים. הם ימצאו להם אלילים חדשים, יתמכרו להם בלב ובנפש, ושוב תחזור בדיוק אותה תופעה, על־פי אותה שיטה."

■ ■ ■

נזכרתי בשיחה זו כאשר קראתי את מדורו של הכתב הצבאי של ידיעות אחרונות, איתן הבר, מאחורי הקליעים, ביום השלישי שעבר. בהתייחסו ישירות לסקופ של העולם הזה (2025) על מסיבת הקצין הבכיר באילת, הביא הבר את גירסת שילטונות צה"ל לגבי המסיבה.

כתב הבר בטור שלו: „הסיפור הצבאי של השבוע שעבר שייך, ללא ספק, לשבועון העולם הזה. בכתבה מקפת סיפר כתב השבועון, כי מסיבת־פרידה לקצין בכיר בחיל־האוויר עלתה לאוצר־המדינה ולתקציב־הביטחון 430 אלף לירות. הפירסום על הוצאתו של סכום־עתק זה, בימים אלה של הידוק החגורה וקיצוצים נכבדים בתקציב־הביטחון, גרר אחריו גל של הדים ותגובות, למעט תגובות רישמיות מצד הנוגעים־בדבר. בהחלטה מפורשת אצל הדרגים הבכירים ביותר בצה"ל נקבע שלא להגיב על מה שקרוי: ,מסע מתוכנן ועקבי של השמצות על צה"ל,' אפילו יפגום העדר־התגובה בדימויו של הצבא."

את הבר פגשתי ימים אחדים לפני פירסום הקטע בידיעות אחרונות, בפסטיבל השבועי של השבוע שעבר, פתיחת תערוכתו של יגאל נמיר, בנה של כתבת עיתונו, דבורה נמיר. (העולם הזה 2026). אחרי שהתהלך בשר־הביטחון שימעון פרס, אחד משני השרים שהיו אורחי־הכבוד במסיבה, ולאחר ששוחח ארוכות עם סגן־אלוף אילן תהילה, השליש הצבאי של שר־הביטחון, ניגש אלי וטען בלהט רב: „מה שכתבת על הקצין הבכיר בחיל־האוויר היה מוגזם. לא הוציאו כל־כך הרבה כסף!"

שאלתי אותו אם הוא־עצמו היה במסיבה, והוא אמר לי: „הזמינו אותי, אבל לא רציתי ללכת. אבל אני יודע כמה עולות מסיבות בחיל־האוויר. הייתי אמרגן של מסיבה גדולה שהחיל ערך, כאשר בני פלד החליף את מוטי הוד. שר־הביטחון צדק, היא עלתה רק 24 אלף לירות."

הסברתי להבר את מקור הטעות שלו. המסיבה שאליה התייחס שר־הביטחון בתשובה למיכתב של ח"כ בועז מואב היתה אחת, ואילו המסיבה שעליה כתב העולם הזה היתה מסיבה אחרת. פירטתי בפני הבר גם את ההיצאות על אותה מסיבה.

■ ■ ■

בהיותו מצוייד במידע של שלישו של שר־הביטחון ושלי, עמדו לפני הבר שתי אפשרויות: האפשרות של לפני־מילחמת־יום־הכיפורים והאפשרות של אחרי־מילחמת־יום־הכיפורים.

הוא יכול היה לחפש אנשים שהיו במסיבה, לפנות לבתי־המלון באילת, לארקיע ולאמרגן של הגשש החיוור. זו עבודה קשה, אך עבודה עיתונאית.

הוא יכול היה גם למצוא את הדרך הקלה: לפנות לדובר־צה"ל, ולקבל את הגירסה של צה"ל ושר־הביטחון.

הבר בחר, כמובן, בשנייה. כשהוא מסתתר תחת „שיחות בלתי־רישמיות ושלא לפירסום," שיחות שאותן ערך עם דובר צה"ל, תת־אלוף יואל בן־פורת, בישר הבר לקוראי ידיעות אחרונות: „לא הוכן קייטרינג עבור המסיבה מ,בחוץ!' לא הוטסו אורחים במטוסי ארקיע, ולא שוכנו בבתי־מלון באילת. מי שטס בארקיע למסיבה באיזור אילת עשה זאת על חשבונו, ומי שביקש ללון בבית־מלון באילת שילם בעד תענוג זה במיטב כספו. ההוצאה העיקרית באותה מסיבה היתה על שכרה של חבורת הגשש החיוור."

כתב הבר ושליש תהילה
כמה עלה הגשש החיוור?

הבר היטעה את קוראיו טעות כפולה. הוא העלים מהם את הדבר — שאותו ידע ממני — כי המדובר בשתי מסיבות שונות, וכי מיכתבו של שר־הביטחון והשיחות הבלתי־רישמיות עם דובר צה"ל הן הטעייה בזדון.

גם אם החליט הבר להתעלם מהפרדה זו, גם־אז היטעה את קוראיו, וזאת כדי למצוא חן בעיני שילטונות צה"ל, שמהם הוא ניזון במידע. פירוט ההוצאות, כפי שהוא רשם אותו, מצוץ מן האצבע. אילו טרח הבר לטלפן לאמרגן של הגשש החיוור, היה שומע ממנו כי צה"ל לא הוציא אף פרוטה אחת על הופעת הגשש, שהיתה במיסגרת ימי־המילואים של אותה להקה.

אך ההוכחה הניצחת לכך שיום־הכיפורים מת, איננה בסילוף המגמתי של הבר, אלא דווקא בעובדות שלהן הוא מסכים. תוך שהוא נושא את דיגלו של דובר צה"ל במיתקפה על העולם הזה איבד הבר, וכמוהו עיתונים אחרים שהתייחסו לכתבה, את קנה־המידה הנכון.

גם אילו היתה הגירסה הרישמית לגבי המסיבה נכונה, והיא אכן עלתה 24,000 לירות בילבד, גם אז השערורייה עצומה. לא הבר, ולא שום עיתונאי אחר, לא שאלו את השאלה המתבקשת מאליה: באיזו זכות מרשה לעצמו מפקד חיל־האוויר לאשר מסיבת־פרידה של קצין שלו, העולה 24,000 לירות — משכורת שנתית של הרבה מישפחות בישראל? קל וחומר כשלוקחים בחשבון את הסכום האמיתי שבוזבז.

אין ברירה אלא, להודות כי העיתונאי הבריטי צדק גם בנבואתו. מלחכי־הפינכה שמקרב העיתונאים־מטעם זקפו את ראשם בשנית, וחזרו לימים הטובים שלהם, כאילו לא אירע דבר ב־6 באוקטובר 1973.

■ ■ ■

פרשה אחרת.

בשבוע שעבר הופיעה בהעולם הזה כתבה שתיארה את לילותיהם של הממתינים ליד השגרירות האמריקאית לקבלת אשרות. כמו בכתבות רבות בשבועון זה, גם הפעם היה סיפור מאחרי הסיפור שהופיע.

כדי להביא את התמונות המאפיינות ביותר, בילה צלם־המערכת פטר פן שלושה לילות ארוכים בחברת הממתינים בפתח השגרירות, כשליל־העבודה שלו מתחיל בשעה 2 לפנות־בוקר.

עוד לפני שהתחיל בצילומיו, פנה פן לנספח־העיתונות של השגרירות האמריקאית, ג'ו ווגל, קיבל ממנו „חומר־רקע ורשות לצלם בסביבות השגרירות ככל העולה על רוחו.

ביום השישי לפני שבוע, בשעה 2 לפנות בוקר, הגיע פן לשגרירות ברחוב הירקון בתל־אביב, והחל מצלם. הוא הבחין בארבעה שוטרים־מוספים, סטודנטים השייכים לאחת משלל המיסגרות החדשות שהמציאה המישטרה בשנה האחרונה.

כשהחל פן בצילומיו הוא הבחין באדם, מן הממתינים לאשרה, הישן ב„בוטקה' המיועדת לשוטרים, בעוד השוטרים עצמם יושבים על המידרכה. כאשר רצה לצלם זאת, הפריעו לו השוטרים. הם לא רצו להנציח את העובדה שהם עזבו את מישמרתם ולא נמצאו במקום המיועד להם.

כשצילם פן את הישן בכל־זאת, דרשו ממנו הארבעה את הפילם. דרישה זו נשמעת יותר ויותר משוטרים שונים, לגבי צלמים. זוהי המצאה ישראלית טהורה, משוללת כל סמכות חוקית ובוודאי שאינה קיימת בשום מדינה דמוקראטית.

פן סירב. השוטרים־הסטודנטים הורו לו להמתין עד שתגיע ניידת. הוא המתין משך חצי שעה אך הניידת לא הגיעה. פן נסע ביוזמתו לתחנת־המישטרה בדיזינגוף, סיפר ליומנאי את שאירע ונשלח על־ידו למיפקדה המייוחדת של השוטרים־הסטודנטים, בתחנת־הרכבת בתל־אביב. כשיצא ממישטרת דיזנגוף, הוא פגש ברס"ר המישמרת, ששינה את הוראת היומנאי: „חזור לשגרירות והמתן לניידת," הורה זה לפן.

כשחזר פן לשגרירות והחנה את מכוניתו לידה, מיהר אחד השוטרים־הסטודנטים והדביק דו"ח־חנייה על שימשת מכוניתו. מספר פן: „הזכרתי לשוטר ששמו, כפי שהיה חתום על הדו"ח, הוא שמ"מ (שוטר־מסוף מייוחד) מיספיר, שרק שעה קודם־לכן הוא הירשה לי לחנות במקום. ,אבל כשביקשתי ממך את סרט־הצילום, לא נתת לי אותו,' השיב לי השוטר בגיחוך. כשביקשתי מכל הארבעה את הפרטים שלהם, הם סירבו לתת לי אותם."

כשהגיעה הניידת המיוחלת, התיר השוטר שבתוכה לפן לעזוב את המקום. פן שלח מיכתב־תלונה לשר המישטרה שלמה הילל ולמפכ"ל רב־ניצב שאול רוזוליו. אולם אנו, במערכת, יודעים כבר את תוצאותיהן של תלונות מעין אלה. מישטרה המרשה לעצמה לענות עצירים, אינה מתפעלת מתלונותיו של עיתונאי על כך ששוטריה אינם מאפשרים לו לבצע עבודתו.

* Ass-Licking.

סימן רשום

קינלי

מוצר של חברת קוקה-קולה

משקה חדש בטעם וניחוח של תפוזים טריים.

קינלי אורנג׳ וקינלי לימון בבקבוק רגיל ומשפחתי.

קינלי – טעים, מרווה, כיף להיות צמא..!

מיוצר בישראל ע״י החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע״מ • יצרן מוסמך של קוקה-קולה

רק 24.00 ל"יי

Moisturizer
קרם לחות
מעולה לכל גיל.

Outdoor Girl

Outdoor Girl מוותרת על אריזות
מפוארות ויקרות ומגישה לך מבחר אופנתי
של מוצרי טיפוח ואיפור מעולים
במחיר נמוך בכ-50%
מחברות קוסמטיקה מעולות אחרות.

מכסימום יופי
במינימום הוצאה

מפיצים: הלטים בע"מ טל' 03-255763; 04-665505

גל סטודיו/סמבצור, יוסי פורת

מכתבים

עלילה גזענית

נוכח מאמרו של מר אליהו עמיקם בידיעות אחרונות מיום שישי ה־11.6.76, ובו התקפה שלוחת־רסן עלי, ונוכח פירסומים דומים בעיתונים אחרים, ברצוני להגיב:

1. בשיר שעליו מסתמך אליהו עמיקם, כתוב: „אולי נהיה צמאים ללגימת מים מהבאר זמזם / אולי נהיה צמאים למי־שושנים מבגדד / אולי נהיה צמאים לבקבוק עראק זחלה / אך ל א נהיה צמאים לדם."

מה עשה אליהו עמיקם במאמרו? — הוא השמיט את המלה „לא", ואזי נשאר „נהיה צמאים לדם" — ועל סמך סילוף זה הוא מעליל עלי עלילה גזענית ולא חסרת־דם.

אין זו הפעם הראשונה שממציאים כזבים

סמיח אל־קאסם
השמטה וסילוף

דומים על משוררים וסופרים קומוניסטים ומתקדמים ערביים.

עד כמה שידוע לי, מקובל שיש אלוהים אחד בעולם, האלוהים של כל הדתות, ללא יוצא־מן־הכלל, שהוא סמל של כוח עליון. כשאני זועק נגד אלוהים, אין זו זעקה מייוחדת נגד אלוהי היהודים. פואמה אחרת שלמה שלי פירסמתי תחת הכותרת „אלי אלי למה רצחתני", ואף ערבי אחד לא פנה נגדי בטענה שאני מחלל את אלוהי הערבים — אללה. ברור שהתכוונתי לזעקה פוליטית, ולא לעניין דתי או כפירה בדת או חילול דת כלשהי. בשירי אני מבטא את הכאב והזעקה של עם סובל ומעונה.

המתקיפים והמעלילים עלי עלילות, מנסים רק להסיח את הדעת מתוכנו האמיתי של השיר, המוקדש למאורעות־הדמים ב־30 במארס נגד עמי. ויחד עם זאת, בשיר מודגש במייוחד הרצון לשלום.

ובנוגע לטנקים ולבקבוקים בשיר, הכוונה שעולים עלינו בטנקים ובידינו רק בקבוקים ואבנים להגנה עצמית. הכוונה, כמובן שב„יום האדמה" לא היה קרב בין שני צבאות, אלא שהשילטונות השתמשו בצבא ובכוחות־הביטחון נגד אזרחים בלתי־מזויינים.

ממיכתב זה יכול ללמוד כל אדם ישר בישראל את האמת על פועלם של משוררים וסופרים ערביים מתקדמים ושוחרי־שלום.

סמיח אל־קאסם, חיפה

דיון מישפטי לליבון

בהתייחס לכתבה „המישטרה הולידה וילה" (העולם הזה 2018), בשם מרשי אליאס חנא סלפיתי הנני פונה אליכם כדלקמן:

למרשי נודע על כתבתכם הנ"ל מפי צד ג', הואיל והוא אינו קורא עיברית.

מרשי טוען, כי מעולם לא אמר ל כ ם או למישהו אחר מטעמכם, כל מילת־גנאי נגד מר פרנק. מרשי אף מכחיש את ה־עובדה, כאילו הוא אמר ל כ ם שמר פרנק רימה אותו.

מתקיים דיון מישפטי בין מרשי לבין מר פרנק, ובו יתלבנו ויייושבו כל הסיכסוכים שביניהם, ולא בפורום של עיתונות.

עו"ד ניסים כזאס, ירושלים

עידכון באהבות רחובות

בקשר עם המיכתבים המגיבים על „הכוחות המזויינים של רחובות" (העולם הזה 2022), רבים תוהים בוודאי מה עלה בגורל בני־הזוג הנאהבים, סמל־המישטרה שרון והזמרת המתחילה ליאת פאר.

ובכן, הוכחה נוספת לכך שיש גם טוב בפירסום בעיתונות, היא הידיעה כי שרון וליאת התפייסו והם כיום, לדיברי ליאת, נאהבים „ממש כמו בימים ההם."

„אחרי הפירסום בהעולם הזה," סיפרה ליאת, „אשר החליט שמאחר שכולם כבר יודעים על פרשת אהבתנו, אין שום טעם לאכול סתם את הלב. התחלנו להיפגש מחדש. אין שום סיבה לבלוע את האהבה. אני אסיים את תהליכי הגירושין שלי, ומקווה שיהיה בסדר לשנינו."

רואים? יש שדברים „מלוכלכים," כטענת כותבי מיכתבים אחדים למדור זה, דווקא עוזרים לאנשים להתגבר על מעצורים, ו„לנקות" אותם.

מאיר דורון, רחובות

תודה שהסתכבתי

קראתי את המאמר של דן עומר („נמר של נייר", העולם הזה 2025), ואני נרגש מאד. קודם כל, מעצם הופעתו. כמו שציין עומר, הביקורת כלל לא התייחסה לספר, לא לטוב ולא לרע, והוא היה הראשון והיחידי שעשה זאת עד כה. תודה רבה!

דבר שני — מה שכתוב במאמר. מה שלא אומר — יתפרש לא טוב. אם אומר שהוא צודק — תהיה זאת שחצנות. אם אומר שהגזים — תהיה זאת צניעות

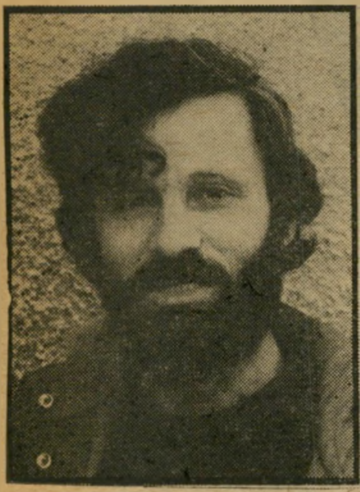

יורם טהרלב
תודה רבה

מזוייפת, שכאילו מבקשת מחמאות נוספות לחיזוק.

בקיצור, סיבכו אותי — ועל כך, תודה.

יורם טהרלב, תל־אביב

מחקר ימי — בהצלחה

העולם הזה הראה שוב שהוא נאמן ל־מסורת העיתונאית שלו. הפעם (העולם הזה 2022) נבחר כקורבן יוחאי בן־נון, שעליו נכתב: „...מנהלה הכושל של החברה לחקר ימים ואגמים... אשר איש כימעט אינו יודע במה היא עוסקת..."

ובכן, לידיעתכם. החברה לחקר ימים ואגמים עוסקת, ובהצלחה, בחקר ימי בים־התיכון ובמיפרץ־אילת, ובחקר חקלאות ימית במיפרץ־אילת ובכינרת — ואף הגיעה להישגים של ממש בגידול ורביית דגים וסרטנים למאכל. בנוסף, החברה מעודדת דור חדש של מדענים ישראליים (בניגוד לאוניברסיטות, אשר במיקרים רבים מע־דיפות מדענים מחו"ל על־פני הישראלים, בעיקר מתוך חנופה למקורות הכסף ב־חו"ל).

קורא, תושב אילת

מי שמוכן לנמק — שיקום!

שמענו לאחרונה על הודעתו של היועץ־המישפטי־לממשלה, פרופסור אהרון ברק, לאלה שתבעו את העמדתו של פרופסור ישראל שחק לדין, כי שחק לא יועמד לדין, וכי קיימות דרכים אחרות לטפל ב„מיקרה שחק."

אין עדיין אחד, בין בהיררכיה הממסדית בין בכלל הציבור, שיבוא וינמק — מדוע אין טענותיו של שחק אמיתיות,

חופשה משגעת בסלע האדום באילת

חברת קל מציעה לכם את כל
תענוגות מועדון הסלע האדום באילת,
בהנחות גדולות, במשך החודשים
יוני ויולי. אוכל מפתה, גבינות ויין
חופשי בכל ארוחה, בידור, צחוק,
הצגות ותצוגות, ספורט, שייט, סקי,
דייג וצלילה.
החגיגה בעיצומה — בואו והצטרפו!

פרטים והזמנת מקומות:

"קל" - שרותי נופש

תל־אביב, רחוב גורדון 28, טלפון 222042
(24 שעות ביממה)
רמת־גן, רחוב ביאליק 56, טלפון 731773
ירושלים, רחוב המלך ג'ורג' 23, טלפון 228258
באר־שבע, רחוב החלוץ 112, טלפון 30003
ובמלון הסלע האדום אילת, טלפון 059-3171

מכתבים

ובמה הוא רואה את היותו „עוכר ישר־אל." כל מה ששומעים כולנו, הוא מסע־התעמולה, בקללות ובאיומים, נגדו. אין טענות נגד אי־האמת שבדבריו (אם אכן סוברים שאינו אומר אמת). יש רק טענות מדוע העז לומר את אשר אמר ולפרסם זאת בעולם.

אם חושבת הציבוריות הישראלית כי יש לה טיעונים משכנעים נגד שחק — תקום ותטען נגדו. ציד־המכשפות שאותו היא עורכת עליו, במקום לעשות זאת — מעיד על ההיפך הגמור.

שאול פרידלר, קריית־שמואל

ביחד — לא לבד

ברצוננו לבקש לתקן את הידיעה ש־פורסמה במדור „אתה והלירה" (העולם הזה 2024), בעניין העברת מניות בשבועון להיטון.

הנוסח המדוייק צריך להיות: יעקב אלון וגדי קורן, שהם שותפים בפירסום ברק (מחלקת־המודעות של להיטון), קנו ביחד שליש ממניות להיטון. זאת, בניגוד להוד־עה האמורה, שדיווחה כי יעקב אלון לבדו קנה שליש מהמניות.

נעמי רון, תל־אביב

מה מבין חמור במרק־פירות?

נניח לרגע, שבמקום מדינת ישראל קיי־מת רפובליקה ערבית־פלסטינית. האם זה היה מונע מסוריה לחלום על סוריה־רבתי שתבלע פלסטין זו? האידיאולוגיה של הבעת הסורי היא תירגום לערבית של ה־נאציונאל־סוציאליזם הגרמני.

גם מבלי קיומה של ישראל, יש הרבה גורמים במיזרח־התיכון שאינם מעוניינים באימפריה סורית: תורכיה, עיראק ומצ־רים, אם להזכיר רק שלוש מדינות.

מי שרוצה להבין את מהות המישחק הרוסי בהקשר זה, מוטב שיקרא את סיפורו של ליאון יוריס ארמגדון. המקום (ברלין המערבית) והזמן (1946־47) שונים. אך ה־סיסמות והטאקטיקה זהים לחלוטין.

לטעון שקיים „מישחק ישראלי" ביחס למצב הלבנוני, זוהי בדיחה. ממשלתנו פשוט אינה יודעת איך לאכול את המצב

אברהם קופל
סוריה החולמת

בלבנון. מה מבין חמור במרק־פירות? ו־נוכח המצב הבינערבי הלא־כל־כך חברי, מוטב שהחמור גם לא יבין במרק־פירות.

אברהם קופל, אנטוורפן, בלגיה

בחורי־הישיבות שווים יותר!

במדינת ישראל כל האזרחים שווים, אך יש השווים יותר, ויש — בחורי־הישיבות!

ידוע לכל, שבחורי־הישיבות פטורים מ־חובת השירות בצבא, בעוד אזרחים אחרים מחוייבים לתת למדינה שנים יקרות מחיי־הם, אם לא את חייהם־עצמם.

והנה, קראתי בהעולם הזה (2024), שגם ממס־הנסיעות, הכולא אותנו בארץ הזו, פטורים הבחורים הנ"ל, במיקרה שהם לומ־דים בישיבה בחו"ל.

מי יתנני והייתי בחור־ישיבה! אלא מה? אשה אני. והרי לכם חומר למחשבה ל־תנועה הפמיניסטית...

ימינה שמואלי, טיבעון

הכסף יענה את הדת

יש לי חידה: מהו שיא הוונדאליזם ו־חילול־הקודש? את התשובה קיבלתי ה־ערב (23.6.76), בשידור חי מעל גלי־האתר בארץ־הקודש, כאשר באמצע התוכנית עשה לך רב — הושמעו סיסמות־פירסומת מיסחריות!

ככה מחנכים את בני־ישראל לכבד את התורה? ככה דואגים במדינת־היהודים ל־תיקון־המידות ולחיים מוסריים? או שמא ככה מלמדים אותנו שהכסף כן יענה את הכל?!

המזעזע ביותר הוא, שהרב הראשי של תל־אביב, חיים־דויד הלוי, הסכים להופיע בתוכנית ביזיונית שכזאת.

מאז קום המדינה משמיעים לנו השכם־והערב את הפיזמון־החוזר המאיים: „אנו מידרדרים אל סף התהום." ובכן, עכשיו, ברוך־השם, כבר גמרנו להידרדר. אנחנו כבר נמצאים שם, למטה, בתהום.

חנן גולדגרט, חולון

כבר היו דברים מעולם

לרגל הוצאתו לאור של העיתון היום הזה של משה דיין, כבר היו דברים מ־עולם. כעין שילטון מאת־הימים של נפו־ליאון. העכבר רוצה להוליד הר: את המצדה.

שמשון כהן, נהריה

לדרוש מה שמגיע

הגדולים גונבים, והקטנים משלמים. על הממשלה להתפטר, ולתת למיפלגה אחרת שתנהל את המדינה. שהרי לממשלה אין מה לדאוג. מי שדואג זה המישפחות מרו־

אשר הררי
הקטנים משלמים

בות־הילדים, שמגדלות את ילדיהן ב־תנאי־מצוקה 18 שנה, עד שמגיע זמנם להתגייס לצה"ל.

בלית־ברירה, על העם לקום ולדרוש מה שמגיע לו, ולא להיות אדיש לאנשים הקטנים, העובדים בשביל הגדולים.

אשר הררי, צור־שלום

הארות לרצח החיילת בביקעה

לעניין הכתבה על החיילת שנרצחה ב־ביקעה (העולם הזה 2024) והידיעה במדור „תשקיף" (העולם הזה 2025), הריני להע־יר:

העובדות הידועות לי, הן כדלקמן: חייל „מסויים" נטל, ללא־רשות, קומנדקאר מ־מחנה בביקעה. הוא אסף חיילת ששימ־שה מרכזנית במחנה שני, ועלה עימה למחנה אחר. חיילי מחנה זה שראו אותו וחשדו שהוא שתוי, ביקשו ממנה שתישאר ללינת־לילה במחנה. החייל ה„מסויים" שיכנע אותה לרדת עימו, וזאת אחרי השעה 02.00.

בבוקר המחרת נמצא הקומנדקאר נטוש במחנה רביעי, הסמוך למחנה הראשון. על המושב שליד הנהג היו כיתמי־דם גדולים, שפירושם המעשי הוא שמישהו פצוע ישב או שכב על המושב. החייל נתפס יום לאחר המעשה.

מתוך כל אלה יש יסוד סביר להניח, כי באחד הסיבובים נפלה החיילת מה־קומנדקאר, אם אקראית אם עקב מעשה כלשהו של הנהג; הנהג אסף חזרה את החיילת למושב הסמוך למושב הנהג, ו־

(המשך בעמוד 10)

החלטנו לשלם
עבורך את
מס ערך מוסף
בחודש יולי בלבד
נצל את ההזדמנות
החד פעמית
לרכוש אצל "מצקין"
ביגוד אופנתי במחירים
שהיו לפני מס ערך מוסף
לשרותך-
מצקין
MATZKIN
*תל אביב, דיזנגוף 103/101, אלנבי 74 * חיפה, הרצל 37

הערב, בהגרלת
כדור הזהב
של מפעל הפיס
25
הערב בטלויזיה
("אחרי..מבט לחדשות")
תוצאות ההגרלה

פרס ראשון עשוי להצטבר ל:	100.000 ל"י
פרס ראשי:	500,000 ל"י
פרס כדור הזהב:	600.000 ל"י

25 שנות פעילות לקידום החינוך והבריאות

כל צוציק נהייה לי פה ספץ!

יום שני בערב, אני מתיישבת לי מול הטלוויזיה, ליהנות מחתשלום־של־האגרה, ששילמתי בזמן, כי חרי אמרו פעם בג׳ינגל שלהם: „שלם את האגרה בזמן, ועזור לנו לשפר את התוכניות.” ו— נהייה לי שחור בעיניים! שוב פעם האסון הזה ששמו „חשעת השלישית.” הערב אבוד.

אז בתור אחת שלא גמרה את האוניברסיטה פונקט בחוג לפילוסופיה, מי אני שאבוא לבקר את הפרופסור המהולל, שפעם בחודש עולה להתיישבות באולפן ומקים היאחזות־קבע על המיקרופון! אבל רק דבר קטן אני מוכרחה להגיד, כי אי־אפשר להתאפק:

מכיוון שאין באולפן מי שיעיז לתיכנס לדברים שלו באמצע (כמו שהוא בעצמו עושה כל הזמן, ובאיזה חוסר־סבלנות!), אז הוא גומר כל שאלה שלו עד הסוף, מה שלוקח איזה עשר דקות. אבל מה זה עשר דקות בשביל פרופסור, שיכול (אם הוא רק רוצה!) לנאום שעות על שעות! וזה — לא כל אחד יכול. שלא תחשבו לכם.

נו — אז אחרי שאלה־נאומית, ענה לו מר יריב אורן, בשיא הכנות: „נכון אמרת!” הפרופסור, שלא מתבלבל כל־כך מהר, בזריזות, עם חבטת־לשון מרחיבה לרוחב הפה, הצליף: „אני לא אמרתי! אני שאלתי!”

זה מה שנקרא גול־עצמי.

אבל אם הפרופסור בכבודו־ובעצמו אמר שזו היתה שאלה, אנחנו הקטנים בטח שלא נתווכח איתו על מהות הבעייה (מונח פילוסופי, אתם שמים לב!), רק שיש לנו בקשה אחת קטנה:

כל פעם! כל פעם — לפני שהוא מתחיל לדבר — שרק יגיד! שיעשה לנו הפושטים טובה, ויגיד: האם שאלה היא זו, או נאום?!

■ ■ ■

כל זה היה רק אקדמה, כי אי־אפשר בלי. את הקריזה הגדולה חטפתי בכלל מהאברשה טנא, שדרך־אגב אליו גם מתייחסת הכותרת למעלה.

כשמדברים יום שלם על נושא אחד — אז מביאים גם את הצד המדעי. בדור המידוע — איך אפשר אחרת? אז ככה. באמצע המסך הקטן, נעמד לו איזה „מומחוי,” ובכספי האגרה שלי מרביץ „אמי־תות” מימי מתושלח, שכבר מן־זמן עמד עליהן הקרח. ובאיזה ביטחון עצמי! — הוא יודע, כי הוא חקר, הרי. האברך יפה־הנפש, הילד־של־אמא, שלא רצה ללכלך את לשוננו ב„דברים שלא ייאמרו בלשון העיברית” (זו ציטטה ממנו!).

אז תבוא פה, יא־ג׳חש, ואני אסביר לך למה ה־עיתונאים של הספורט משתמשים בשפה כזו, שהיא דווקא יצירת פאר: זה מפני שהם לחוצים כמו נקניק בסנדוויץ׳, זה למה.

ניקח דוגמה:

בחוצפה רבה אתה הרשית לאנשי הטלוויזיה לכתוב את שמך אברשה, אבל תסלח לי אם אומר לך, שלפי החוקים שלך ושל מישטרת העיברית — זה אסור!

אם היית שחקן־כדורגל, למשל, אז לעיתונאים היה אסור לקרוא לך אברשה. אתה תופס? נו, אז מה עושים?

אם נקרא לך אברשה — תבוא המישטרה ותאסור אותנו.

אם נקרא לך אברהם — הרי יצחקו מאיתנו, יהרגו אותנו.

אז — הופה! הנה פיתרון נהדר: נקרא לך אברשה, על מישקל אבשקה, שאומנם הוא לא היה כל־כך יהודי, אבל זה בסדר, כי זה שם מהמקורות.

ככה זה עם ה„אוזלת־רגל” במקום „פיספוס”, וככה זה עם ה„לא־עלה־ברגלו” במקום פיקשוש, או פישול, או נדפק. ויש עוד אלף דוגמאות.

שמע לי, אברשה היקר, עזוב אותך מכל המחקרים המפוצצים, ותן לנו ליהנות מהשפה הבריאה של ה־ספורט, שכולנו מבינים, ואוהבים. כי כל מילה — מלמיליאן!

נתיבה בן־יהודה, ירושלים

הזמת כזב מצדה

אינני יודע מניין שאב הקורא יחזקאל בוזי מדנמרק את ידיעותיו בהיסטוריה הישראלית מתקופת בית שני. אך מה שמשתקף מהשורות הראשונות של מיכתבו בעל האמיתות המפוקפקת איננו מראה רק על בורות מדהימה בכל מה שקשור לתקופה האמורה, אלא גם על סילוף ההיסטוריה, והתאמתה לצרכיו ודיעותיו הפוליטיים של הכותב.

ליכאורה, אפשר היה לעבור לסדר־היום ולכתוב מיכ־תב אישי לכותב כדי להעמידו על טעויותיו, אך מאחר שבעת האחרונה נוהגים אישים מתנועות־השמאל להכ־פיש ולהמעיט מערכם של לוחמי מצדה, חייב אני להביא בפני הקורא את העובדות ההיסטוריות כפי שהתרחשו באמת.

המרד הגדול של היהודים ברומאים לא החל משיג־עונו הפרטי של אדם מסויים או קבוצה קטנה של קנאים.

קצרה היריעה מלפרט את מאות מעשי ההתאכזרות הפיסית והרוחנית של הרומאים כאן בארץ, את אכז־ריותם של הנציבים והרומאיים, ולדבר על היהודים המיוחסים והעשירים אשר קנו את מישרותיהם בכסף, והיו מעוניינים בהמשך השילטון הרומי משום שזה הבטיח את המשך שליטתם־הם.

לפי עדותו של יוסף בן־מתתיהו נרצחו יותר מעשרים אלף יהודים בקיסריה תוך שעה אחת, בנוכחותו של הנציב פלורוס. אנשים אלה לא היו חיילים, אלא אזרחים תמימים.

הרצח ההמוני בקיסריה שימש אות לתחילתן של פרעות איומות בכל היהודים שגרו בשכנות עם „הגויים הטובים”, שמר יחזקאל בוזי מזכירם כתושבי איזור השפלה.

למרות הרצח ההמוני, שתקה ההנהגה היהודית המיוחסת והמושחתת. היא שתקה גם כאשר נרצחו חמישים אלף יהודים באלכסנדריה. היא המשיכה לש־תוק גם כאשר נרצחו עשרת אלפים יהודים בהיפודרומים של דמשק, באשקלון נרצחו אלפיים וחמש־מאות, ובעכו אלפיים יהודים. וכי לאיזה תבונה מדינית ציפה מר יחזקאל בוזי מהעם, שהחליט להתמרד כי לא יכול יותר לשאת את הדבר?

■ ■ ■

ובעצם, הבית השני נחרב הרבה שנים לפני שהוא נחרב בפועל. וכאן המקום לציין, שהמרד היה ביוזמת העם, מלבד העשירים. אם מר יחזקאל בוזי היה חי אז, בטח היה מטיף ליהודים ללכת כצאן־לטבח כמו בזמן השואה, ובוודאי חיו אנשים כמותו גם אז. כמו אגריפס השני ואחותו הזונה החשמונאית, שהיתה פילגשו של טיטוס.

המושג מצדה הוא קדוש בעינינו ונערץ עלינו, משום שגם אנחנו החלטנו שהטבח הגדול של הנאצים לא יחזור על עצמו שנית, כי אנחנו נילחם. ועל רבי עקיבא אינני צריך לסנגר כלל, כי דיברי האיוולת של מר בוזי לא יכולים לפגוע בו כלל.

ואין למר בוזי לחשוש שמא נלך שוב בדרך מהר־הבית העולה באש אל צוק מצדה. אנחנו לא נצטרך ללכת לשום מקום, כי דין כל מקום בארץ כדין מצדה.

מאיר לב־רן, קריית־אתא

ביטול חוק־השבות

הקיפאון המחשבתי אופף את ממשלות ישראל מזה שנים, ואולי עוד מלפני קום המדינה. עשרות ומאות מחדלים בוצעו בשלושים השנים האחרונות, עקב אי־יכולת האחראים להתנער משרידי מחשבה גלותית ומ־קונספציות שאבד עליהן הכלח.

אין זה סוד שתיקוני מדיניות הנעשים לפרקים, אינם אלא תיקונים „קוסמטיים” גרידא, בהתאם לצרכי ה־שעה ולעולם לא על־פי מדיניות ברורה, שצריכה להיות מותווית על־פי שינויים שהזמן והמאורעות גרמו להם. לפני כשנתיים התבשרנו כי הנה יש לנו ראש־ממשלה בעל מוח „אנליטי,” אולם לצערנו עדיין לא שינה ראש־ממשלה זה מאומה, בכל שטח שהוא.

ברור, מכאן, כי במדינה שבמערכת החוקים והמוסר שלה שולטות „פרות קדושות,” אין אפשרות לשנות דבר מיסודו, גם כשדבר זה הוא בעל חשיבות עליונה לעצם קיום המדינה. המאורעות הביטחוניים שמדווח לנו עלי־הם השכם והערב, באמצעות שטיפות־המוח של כלי־התיקשורת, משכיחים מאיתנו, ואולי נעים לנו לשכוח, כי כמויות הנשק העצומות שבידינו ולא „כוחנו המוסרי,” הם שיצילו את המדינה מכיליון — כי־אם המיגוון האנושי שבו קובעת האיכות הרבה יותר מאשר הכמות.

חוק־השבות ליווה את המדינה החל מהיווסדה. ליכ־אורה, חוק הגיוני שסביבו אמורה היתה המדינה להי־בנות. חוק זה קיפל בחובו את כל התיקוות הציונות, ואין ספק שכוונתו המקורית היתה טובה.

מובן־מאליו, כי צפוי היה שכאשר מקבצים אנשים מתרבויות שונות ברחבי העולם יוצצו חיכוכים שונים ביניהם. אולם הוגי רעיון חוק־השבות לא השכילו לעמוד בראש על הבעיות שייווצרו, כאשר בזמן קצר כל־כך, ולמדינה ענייה כל־כך, יבואו עשרות ומאות אלפי פלי־טים — כן, פליטים — בעיקר מארצות־ערב וממיזרח־אירופה.

תוך זמן קצר, בתחילת שנות החמישים צצו בארץ מעברות כפטריות לאחר הגשם, מעברות שתנאי החיים בהן היו מחרידים ותת־אנושיים, מכיוון שבידי המדינה הצעירה עדיין לא היו אפשרויות כלכליות להעניק לתו־שבים אלה דיור וחינוך של ממש.

אין כל פלא שעל רקע עוני, עזובה ואדישות, גדל דור תקיף, אלים ומלא־מרירות, דור שידע — ובצדק — כי אם לא יעזור לעצמו, איש לא יעזור לו. המושג ,מרוקו סכין׳ הפך מוטו לרבבות, ובינתיים נמשכו והלכו מחדלי הקליטה. לא כאן המקום לפרט את כל ההתפת־חויות השליליות של שיטת קליטה המונית ומשונה זאת, אולם די אם נזכור שלמעשה חיים עד היום אנשים אלה במין גיטאות, ששמם שונה מ,מעברות׳ ל,קטמונים׳ וכ־דומה.

■ ■ ■

בינתיים פרחה ושיגשגה ,ישראל הראשונה,׳ ישראל השבעה, כלומר אותם אנשים שכבר חיו בארץ לפני קום המדינה, ואותם עולים חדשים שהמדינה רצתה ביקרם. כיום ברור מעל לכל ספק, כי באופן מודע, או לפחות תת־הכרתי, טיפחו פקידי־הקליטה את העולים ,שלהם,׳ כלומר את העולים הקרובים אליהם מבחינת מוצאם.

העימות הראשוני בין ה,שבעים׳ ל,רעבים׳ או בין ה,ווזווזים׳ ל,צ׳חצ׳חים׳ התבצע בעיקר בצבא. כאן, למ־רות המיסגרות הקשוחות האמורות לשוות אופי אחיד לכל חיילי היחידה, למדו ילדי המעברות כי יש עוד ישראל, ישראל יפה יותר ושבעה יותר. עדיין, למרות המהומות החברתיות, לא עשה איש דבר כדי לאזן את התנאים ולהעניק נקודת־זינוק התחלתית שווה לכל לכל אזרח ולכל עולה. מדרך הטבע הידרדרה איכות החיים בארץ לאפס, כשהנושאים את דגל האלימות וה־אי־שקט החברתי הם, ברובם כמובן, בני עדות המזרח.

ואז, זמן קצר לאחר מילחמת ששת הימים הגיעו ,ווזווזים׳ רבים וטובים למסקנה, כי באין איכות חיים אין מה לעשות כאן. זו היתה ראשיתה של ההגירה הגדולה בכיוון ההפוך, לא בכדי אין מפרסמים מיספרים מלאים ומעודכנים על ממדי העזיבה.

כיום אין עליה של ממש. כל היהודים שהיה להם רע במקומות־מגוריהם כבר הגיעו לכאן, או שהצליחו להסתדר בארצות נוחות יותר, איש אינו מגיע לכאן עוד עקב אידיאלים ו„רצון לבנות את המולדת,” אם פעם היו אלה יוצאי ארצות האטלס, הרי היום הזעם מכוון כנגד העולים מגרוזיה, שגם להם לא ברור מה בדיוק הם עושים כאן ומדוע לא זכו להגיע לארה״ב.

זהו מעגל־קסמים שאין מוצא ממנו, אלא על־ידי בי־טול חוק־השבות במתכונתו הנוכחית וחקיקת חוק אחר במקומו, חוק שיאפשר לכל יהודי או בן־דת אחרת הרוצה לעקור לכאן, לעשות זאת רק כשתהא תשתית כלכלית וחברתית מתאימה. לא להביא כמויות עצומות של עולים בכל פעם שהאנטישמיות מרימה את ראשה באחת מארצות תבל.

נכון אומנם שחוק משופץ זה נוגד את עקרון הציונות, אולם עדיפה ישראל כמדינה שאפשר לחיות בה, על־גבי ישראל המהווה מחנה־ריכוז עצום שהרמה האנושית יורדת בו פלאים, הן בעיקבות העלייה והן בעיקבות הירידה שעלייה זו גרמה וגורמת. ■

הילל אברמוב, תל־אביב

שינה שקטה ובריאה

- דלתות ביטחון דקורטיביות מפלדה, לדירות פרטיות.
- מראה חיצוני זהה לכל הדלתות בבניין.
- דקורציה לפי בחירה: עץ, פורמייקה (220 גוונים) וכל ציפוי אחר.

מנעול פנימי תוצרת שווייץ משולב עם מפתחות ביטחון שלא ניתנים להעתקה

אחריות 10 שנים

2 סיבובי מפתח 1 = 9 נקודות סגירה סימולטניים

הדלת היחידה שהיא גם אסטטית וגם נותנת ביטחון מוחלט!

כל הדלתות נמסרות עם משקוף מפלדה!

הרכבה על־ידי הטכנאים שלנו בכל רחבי הארץ.

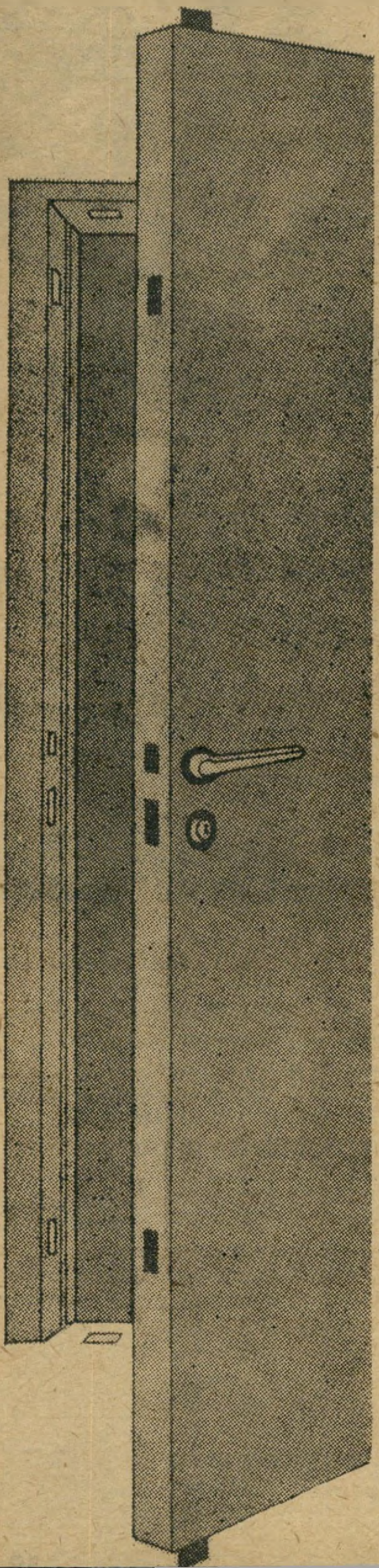

"...בשקט, באמצע הלילה, הם חתכו את הדיקט של הדלת, והתעללו בזוג הישן — לפני שברחו עם החסכונות..."

"...2 מנעולי ביטחון, נוסף למנעול הראשי, לא הפריעו להם. הם שברו את המשקוף העשוי עץ, ולאחר מכן הרסו את הדירה מרוב כעס על שלא מצאו כסף ותכשיטים..."

"...הם חתכו את המנעול בעזרת „קלצ'ניקוב" וזרקו רימון בדירה..."

"...מרוששים לגמרי: ללא סימני פריצה, נפתחו שלושת המנעולים ומכשיר האזעקה שעל הדלת ע"י מפתח־גנבים, חברת הביטוח מסרבת לשלם..."

(מתוך העיתונות)

אל תופיע ברשימה הבאה של הקורבנות!

עם דלת ביטחון „רום" כל האמור למעלה לא היה קורה

- ★ דלת „רום" אי־אפשר לחתוך — אפילו לא בעזרת „קלצ'ניקוב"!
- ★ המשקופים שלנו מפלדה — לא ניתנים לשבירה ואי־אפשר לעקור אותם מהקיר!
- ★ שום מפתח ואף מכשיר אינם יכולים לפתוח את מנעול הביטחון השווייצי "KESO" המפורסם. רק מפתחות הקוד נעשים בעזרת מחשב ושאותם אנו נספק לך, יוכלו לפתוח את הדלת.

אל תבזבז כסף במנעולים נוספים על הדלת הקיימת: המנעול הכי חזק על דלת של דיקט מועיל כמו כוסות רוח למת.

הזמינו עוד היום

את האבטחה האמיתית של חייך ושל רכושך!

דלתות ביטחון „רום" — איזור התעשייה, נתניה
טלפון: 22549—053. בערב: 30530—053.

סוחרים: דבר אקטואלי מאוד. רווחים טובים.
למעוניינים ביצוא: נשארו עוד מספר איזורים בעולם. תבררו ותיווכחו.

מכתבים

(המשך מעמוד 7)
לאחר זמן־מה. כשנוכח לדעת שהיא מתה או פצועה קשה, נטש אותה לצד הדרך.

הקומנדקאר „הושם" במחנה הרביעי ה־מרוחק כ־25 ק"מ מהמקום שבו נמצאה גופת החיילת.

ד.ד., אי־שם

נשמר עקרון המישפט בשטחים

מהדיווח על הנעשה בבתי־המישפט ה־צבאיים בשטחים מתקבלת, בראש־ובראשו־נה, מסקנה חיובית: דהיינו, נשמר העיקרון אשר לפיו חופשי כל שופט לפסוק בהתאם למצפונו, ובמיסגרת החוקים הקיימים. אם נזכור שהמדובר בבית־מישפט צבאי ב־איזור־כיבוש, נדמה לי שיש להתגאות בתופעה זו, אשר ספק אם יש לה דוגמאות רבות בעולם הרחב.

אשר למיקרה הספציפי של הוצאת גזר־דין־מוות נגד נאשם מלון סבוי, נשאלת השאלה אם במיקרה כה חמור ואכזרי, של רצח בני־ערובה אזרחיים (בדרך של הצ־מדת מיטען־חבלה לגופה של נערה), היה מקום להטלת עונש קל יותר מזה שהוטל על־ידי כבוד השופט.

ייתכן, אומנם, שעוד לפני פירסום מיכתב זה יומתק גזר־הדין על־ידי הרשות המדי־נית, מתוך אותם שיקולים שהובאו בכתבה „מי הם השופטים הצבאיים" (העולם הזה 2025), אולם תפקידו של בית־מישפט אינו שייך לנושאים פוליטיים.

אברהם פיק, ראשון־לציון

גולדה — מלכת הקיטש?

צר לי מאד שעלי לגרום אכזבה לקורא זמי צוק (מיכתבו בגיליון 2024, „מלכת הקיטש") המנסה להגן בצורה אבירית על „המדינאית הדגולה" גולדה מאיר.

כעובד־מדינה־בכיר לשעבר, היה לי ה־עונג המפוקפק להכיר את „המדינאית ה־דגולה" מקרוב. לצערי, אני מזדהה בהחלט עם הערכתו של אורי אבנרי על הגברת הזאת. עדיין חידה זאת בעיני, איך בכלל הגיעה אשה פרימיטיבית וצרת־אופקים זו למישרה הרמה של ראש־ממשלה. אין זאת אלא תודות לקנוניות פנימיות בג'ונגל ה־פוליטי שלנו.

כששמע, בשעתו, משה שרת המנוח מי עומד לרשת את מקומו כשר־החוץ, הוא נחרד (ראה יומניו של משה שרת), ואין זה פלא. זו אשה שאינה שולטת באף שפה ושמעולם לא קראה ספר רציני.

והעיקר — לשם מה עלינו לסמוך על דיעותיהם של פורד או משה שרת המנוח? אין זה סוד שבמשך כהונתה כראש־ממשלה ושרת־חוץ, היא טירפדה כל ניסיון להגיע להידברות עם שכנינו (ד"ר גולדמן, ג'ו גולן וניסיונות אחרים, פחות ידועים), ו־העמיקה את האיבה בינינו ובין המיעוט הערבי (איקרית, בירעם ופיתחת־רפיח וכו'). היא גרמה להפיכת המדינה ממדינת־חוק למדינת־צחוק!

בסיכום אפשר להגיד ש„המדינאית ה־דגולה" הצליחה, תוך מיספר שנים, לנווט את המדינה לעברי־פי־פחת, הן מבחינה מדינית והן מבחינה כלכלית־חברתית.

מ. ג., חיפה

טעות לעולם צודקת

ש. תמיר תוחף
חוק ביטוח
הבריאות
„חוק ביטוח הבריאות ה־

„מעריב", 29.6.76

חיים גאון, רמת־גן

שיחה עם עוזר
שר החלאות
יאיר יובל
על הישגי החקלאות
בישראל

„הארץ", 18.6.76

עקיבא כרובי, גיבעתיים

גם הם אוהבים TIME

סיגריות "טיים"
נמכרות יותר
מכל יתר הסיגריות גם יחד
ויש סיבה טובה לכך -
סיגרית "טיים" באמת טובה

דובק מייצרת סיגריות איכות למעלה מ-40 שנה.

הנדון:

למען הדמוקרטיה צריכים לאסור את הכניסה לכנסת!

בדלתיים סגורות

הכנסת היא מקום מרתק. מתרחשים בה מאורעות הרי־עולם, גועשות בה סערות אפוקליפטיות, נטושים בה מאבקי־איתנים העולים על מילחמת גוג ומגוג.

הנה, לפני כמה ימים, דיווח העיתון כי פרצה בכנסת סערת־רוחות, בעיקבות חילופי־דברים רותחים בין השר גוג וחבר־הכנסת מגוג.

השר גוג (דומני שהיה זה שר־הפנים יוסף בורג) הטיח בפני חבר־הכנסת מגוג (גידעון פת מהליכוד), שדבריו רוויים שינאה ובורות. חבר־הכנסת קפץ ממקומו כנשוך־נחש והשיב לשר באבני־בליסטראות מילוליות מוחצות.

ורק בסוף־בסוף של אותה ידיעה מסעירה, הופיעו בצינעה המילים הבאות: „כאותה שעה נכחו באולם המליאה שני חברי־הכנסת.״

איזה אנטי־קליימאקס! המלך הוא עירום, האמלט לועס מאסטיק, ועל פניו של אותלו נמס הצבע השחור בחום הזרקורים.

■ ■ ■

הדמוקרטיה הפרלמנטרית אינה יכולה להחזיק מעמד כאשר רואה הציבור מראות כאלה.

מישהו מוכרח לשים קץ להפקרות! מישהו מוכרח להזדעק כמו ג׳ורג׳ הקדוש, ולהציל את בתולת הדמוקרטיה מידי הדרקון האימתני של כלי־התקשורת.

מי?

חבר־הכנסת יוסף תמיר, האביר הליברלי בלי חת ובלי דופי.

הוא שלף את חרבו החדה והסתער על מיפלצת הטלוויזיה, הציקלופ של המאה ה־20, כדי לנקר את עינה המרושעת.

כיצד זה מעזה הטלוויזיה להראות למיליוני אזרחים שאולם־המליאה ריק, בשעה שנדון בה תקציב של מיליארדים? איך יבינו זאת מיליוני הצופים, המשלמים את המיליארדים האלה בזיעת אפם?

כיצד מעזה הטלוויזיה להסיר את עינה מפניו מדושנות־העונג של יוסף תמיר, בשעת נאומו מעל דוכן הכנסת, ולשוטט אולם? הרי הדראמה הופכת קומדיה, כאשר נוכחים הצופים לפתע לדעת שהברקים המילוליים של יופיטר תמיר נזרקים אל תוך אולם המאוכלס בשלושה ח״כים מנמנמים, ואחד המחטט באפו בהבעת שיעמום?

כך משחיתה כנופיית הבוגדים השמאלניים, שהשתלטו על הטלוויזיה, את יסודות הדמוקרטיה. היא מלמדת את מיליוני האזרחים לבוז למישטר הפרלמנטרי!

יש לשבור את הראי הזה, המראה פרצוף כל־כך מכוער ומבחיל!

בקיצור: יש לסלק את הטלוויזיה מן הכנסת! לאסור עליה לצלם שם, חוץ מאשר בישיבות חגיגיות כמו „ישיבת אוגנדה״ השבוע!

או לפחות למנות את יוסף תמיר לתפקיד הכמאי הבילעדי, שינצח על המצלמות ויקבע מה ייראה ומה לא.

■ ■ ■

הצרה היא שלא די בכך. ואם יוסיף יוסף להתעמק בסוגיה, יגלה מייד שעליו להציע הצעות נוספות לשמירה על ניכסי־צאן־ברזל פרלמנטריים.

למשל, מה הטעם בסילוק הטלוויזיה, אם משאירים את העיתונות?

נכון, הטלוויזיה משפיעה יותר. העיתונאים יכולים לכתוב ולכתוב על הספסלים הריקים — מיליון מלים לא יזעזעו כמו שניה אחת של מבט־עיניים.

אבל אל נזלזל בכוח־ההרס של העיתונות, ובעוצמת־הזדון של המילה הכתובה. הטלוויזיה רוצחת במכה אחת, העיתונאי מטפטף את רעלו אל תוך המזון היומיומי. שוב ושוב הוא חוזר לסיפורי־התועבה על האולם הריק והמיזנון המלא.

הבוגדים הקומוניסטיים האנטי־ציוניים שהשתלטו על העיתונות, שליחי הקג״ב ופתח, אינם פחות מסוכנים מעמיתיהם בטלוויזיה.

לא, הדבר ברור כשמש: יש לסלק את העיתונאים מן הכנסת. ומאחר שדיברי־הנאצה שלהם נגד נבחרי־העם פוגעים במוראל חיילינו, יש להטיל על הצנזורה הצבאית למחוק כל מילה היוצאת מעטם המופקר.

אבל — כך ישאל כאן חבר־הכנסת רודף־הפירסומת — מי ידווח על הנאומים שלי? איך ישמע הציבור על פניני־הגותי, יחזה בברק־רעיונותי?

אין קל מזה. יוסף תמיר עצמו יכתוב דיווח יומי על המתרחש בכנסת. העיתונאים יחוייבו על פי חוק, שיחוקק בידי הכנסת הרי־בונית, לפרסם מדי־יום את הפשתגן הפרלמנטרי.

יש לכך מעלה נוספת: לא עוד יוקדש מקום למעשיהם של סיעות חריגות וח״כים יוצאי־דופן. הדיווח היומי יקדיש לכל סיעה את המקום הראוי לה, על־פי גודלה ועל־פי מהימנותה הפטריוטית.

האזרחים יקראו מה שהם צריכים לקרוא, ויראו מה שהם צריכים לראות, וכבודה של הכנסת יחזור למקומו הראוי.

■ ■ ■

אך הלב המודאג אינו יודע מנוח. האם די באמצעים אלה?

לא. יש פירצה, והיא תקרא לעוכרי־ישראל.

מדי יום ביומו באים לכנסת אורחים. הם באים, רואים, ומפיצים את דיבת הכנסת רעה.

מורים בוגדניים, סוכני עראפאת ואידי אמין, מביאים לכנסת כיתות שלמות של תלמידים, מיטעני־אוטובוסים של נוער רך ותמים.

נערים אלה באים אל הכנסת, יושבים במליאה, מקשיבים לנאומים, רואים את החללים הריקים, ויוצאים מזועזעים. נתקלתי עשרות פעמים בכיתות כאלה, דקות מעטות אחרי יציאתן מאולם המליאה. תוך חצי־יום הצליחו עוכרי־ישראל להרוס עליהם את עולמם הדמוקרטי, להפכם טרף קל לאנארכיסטים ולשאר מהרסי הדמוקרטיה.

אין ספק: יש לאסור את הכניסה לבניין הכנסת, לכל מי שאינו נבחר־העם או ממונה מטעם הממשל.

אלא מאי — אליה וקוץ בה. חברי־הכנסת רוצים להתפאר במעמדם. כמו כל יהלום, השואף למיסגרת מתאימה, רוצה הח״כ המצוי להבריק על רקע הכבודה הפרלמנטרית. הוא רוצה להזמין אורחים למיזנון, להציג לפניהם את גדולי האומה.

אך גם זה אינו מיכשול.

המיזנון יכול להישאר פתוח לעמך ישראל. יבואו־נא המוני בית ישראל בשערי המישכן, יזינו עיניהם בגובלנים של שאגאל ויסגדו לפסל בגין — לא, זה לא פסל, זהו בגין עצמו.

אבל אולם־המליאה יהיה סגור ומסוגר בפניהם.

כמו ליבו של מיפעל אטומי, או חדר־המילחמה של מטכ״ל, יהיה אולם־המליאה מחוץ־לתחום. איש לא יקרב אליו, אלא אחרי שלוש בדיקות־זיהוי.

התתואר חרדת־הקודש, שיעורר מקום זה אצל מי שאינו רשאי לבוא בדלתותיו? כבוד הכנסת ירקיע שחקים, הכל ידברו בלחש על דיוניה הגורליים.

מליאת־הכנסת תדמה לגן־עדן אסור, אשר בשעריו יעמדו שני מלאכים, שימנעו כניסתם של בני־תמותה רגילים.

שני מלאכים תמירים, ולהם כנפיים צחורות, מישקפיים וחרבות של אש.

■ ■ ■

מנחם בגין אינו מרחיק לכת עד כדי כך.

גם הוא מישיר את מבטו אל הבעייה. המליאה ריקה. הכנסת הפכה בדיחה עממית. גרוע מזה: בישימון הפרלמנטרי הזה נראים 39 בני סיעתו של בגין עצמו כשיחים מדולדלים ומייובשים.

מה לעשות?

כמו תמיד, יש למנחם בגין פיתרון. בשבוע שעבר הגיש הצעה לסדר־היום, לדון בהנהגת חובת־קוורום במליאה.

קוורום פירושו — מניין חוקי. כשם שתפילה יהודית מחייבת מניין של עשרה יהודים, כן יחייב דיון או הצבעה בכנסת נוכחותם של מיספר מינימלי של חברי־כנסת, שייקבע בחוק.

הנה כי כן, בגין הוכיח שהליכוד עומד על המישמר. הוא יבצע את הרפורמה הגדולה, שתחזיר עטרה ליושנה. ואם לא תתקבל ההצעה, יידע העם כולו, ערב הבחירות הבאות, מי פעל כמיטב יכולתו לתיקון בכנסת.

רעיון מצויין. תכסיס פרלמנטרי מזהיר. לולא.

לולא חיבלה סיעתו של מנחם בגין עצמו באופן שיטתי, במשך 11 השנים האחרונות, בקבלת הצעה זו עצמה.

ב־9 בפברואר 1966, שלושה חודשים בילבד אחרי בחירתי הראשונה לכנסת, העליתי בה את הצעת־החוק הראשונה שלי. היא נקראה חוק־יסוד: הכנסת (תיקון), והציעה שלא יתקיים בכנסת דיון אלא אם נוכחים בה 30 חברי־כנסת, ולא תיערך בה הצבעה אלא בנוכחות 40.*

הייתי היחיד מבין 120 הח״כים שהצביע בעד ההצעה. סיעת גח״ל (חרות והליברלים) נמנעה כולה מהצבעה, ונתנה לכך הסבר מגוחך. מייד לאחר מכן — וכתוצאה ישירה מכך — נעשתה קנוניית אזניה־באדר, שצימצמה באופן דראסטי את יכולתן של סיעות קטנות להגיש הצעות־חוק.

חזרתי לרעיון זה פעמים רבות בשנות כהונתי בכנסת. סיעתו של ח״כ בגין התנגדה לו באופן עיקבי. איש לא התנגד לו בחריפות רבה יותר מח״כ יוסף תמיר.

אדם פחות מנומס ממני יכול היה לטעון כי העלאת הרעיון עכשיו, כתגלית חדשה, שנה לפני הבחירות לכנסת התשיעית, דומה לתרגיל של אחיזת־עיניים.

■ ■ ■

האמת הפשוטה היא שהכנסת רוצה להיות ריקה. חבריה מעדיפים לטייל בעולם, לאסוף כספים למיפלגותיהם, לעסוק בעיסוקים אישיים מכניסים. בימים האחרונים קמה בה תנועה של ח״כים התובעים להעניק להם את הזכות לעבוד עבודה נוספת ולקבל משכורת שנייה — דבר האסור כעת, לפחות להלכה.

אין לח״כים חשק לשבת במליאה, מפני שהמליאה משעממת. היא משעממת מפני שאין בה זכר לדו־שיח, ושום דבר של ממש אינו מוכרע במוסד הפרלמנטרי. הממשלה מזלזלת בה, הציבור בז לה. מבחינה אינטלקטואלית זוהי שממה צחיחה, ונאות־המידבר המעטות, שהיו קיימות בכנסות הקודמות, חוסלו אף הן.

אין ספק שהכנסת השמינית היא הרעה שבכל הכנסות שהיו עד כה — זירה לכמה תעלולי־פירסומת זולים וסערות מפוברקות, וחלל ריק ממחשבה אמיתית ומעש פרלמנטרי יעיל.

המליאה הריקה — ריקה יותר מכפי שהיתה אי־פעם — אינה סיבת האסון. אבל היא חלק ממנו. יותר מזה: היא מסמלת אותו. וטוב עושה הטלוויזיה, שהיא מחדירה מציאות זו לכל בית ישראל.

כדי לתקן — צריכים לדעת. וכדי לדעת — צריכים לראות.

שום כנסת לא תהיה טובה יותר מקהל בוחריה. גם לא הכנסת הבאה. אך אם די אזרחים יחושו כי חרפת הפרלמנטריזם הישראלי, ויבינו כי מערכת־המימשל כולה אינה יכולה לתפקד בהיעדר כנסת בריאה ויעילה — יהיה סיכוי לעתיד.

---

* דברי הכנסת, כרך 44, עמודים 582 והלאה.

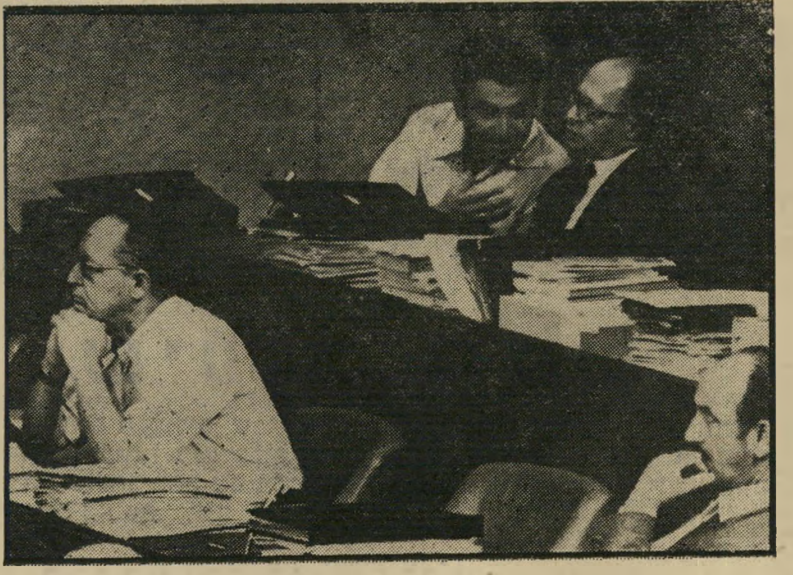

ח״כ יוסף תמיר (משמאל), עם עמיתיו

מאת אורי אבנרי

נביאים ראשונים

אחרי שהנביא ישעיהו הוציא לאור שניים מספריו, ישעיהו א׳ וישעיהו ב׳ —
בחרו בו כנציג ישראל לוועידת פא״ן
ומינו אותו לקונסול-כבוד בבופאלו, ארה״ב (1,8 מיליון תושבים).

כאשר פורסמה האסופה הראשונה של נבואות וחזיונות מאת הנביא יחזקאל —
נתנו לו טור קבוע בעיתון יומי
ויש אומרים שהוא יהיה הנשיא הבא.

הנביא ירמיהו היה נביא-זעם, והצנזורה פסלה לו שני קטעים, מה שעשה אותו מבוקש במייוחד:
תירגמו שניים מספריו לצרפתית
ומחזה שלו הוצג בלונדון וקיבל שבחים באנגלית.
כעת הוא עובר על רומן אליגורי פסימי חדש.

הנביא יואל כותב את „אמש בטלוויזיה.״
הנביא עמוס נסע לאירופה, והוא שולח נבואות בטלקס.
הנביא יונה החל מצייר, והוא פותח בשבת בצהריים תערוכת אקווארלים בחסות ראש-העיר.
הנביא מיכה מדווח איפה כדאי לאכול, ואיך הנקיון.
הנביא צפניה קיבל מענק עידוד.
הנביא חבקוק כותב פיזמונים.
הנביא חגי מנחה תוכניות עימות.
הנביא זכריה מרצה בקיבוצים.
ומלאכי כותב חזיונות אורקוליים עבור מרכז-ההסברה, בשיתוף עם הסוכנות.
חזק ונתחזק!

2
חנוך מרמרי

כומר יקר,

שוב אני אצלך בתא, עם דלקת חריפה בבלוטת המצפון הלאומי, שתי אצבעות מהכבד.

הפעם זה בגלל שחר.

שחר שנפצע בעת מילוי תפקידו, שדבק במשימתו עד שביצעה בשלימות למרות ששבר את שתי

שחר

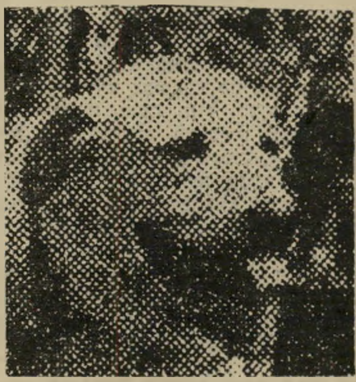

רגליו הקדמיות. קראתי בעיתון איך פעל כגבר ואיך היה מוכן להקריב את חייו כדי שאזרחים שלווים כמוני יוכלו לישון בשלווה. שחר, הכלב העברי הראשון שזכה לצל״ש.

איך אוכל להביט לך בעיניים, כומר יקר. אני, הסמרטוט, שעורי יקר לי כל כך, חי במדינה נפלאה שהוציאה כלבי-רוח דגולים כשחר. אני מדבר והם עושים: שחר ולאסי ורקסי ועזית — דור אמיץ של כלבים שצמח על ברכי הציונות והחינוך לערכים. הם ידליקו את המשואה ביום העצמאות — ואני אפילו לא התנדבתי למשמר האזרחי.

אני מבקש מחילה עמוקה. מעתה אשתדל להיות אמיץ יותר, טוב יותר, כלב יותר.

ישעיהו

ירמיהו

שר הבטחון

שיעור חופשי

„שלום תלמידים, שבו בבקשה, יש לנו היום אורח,״ חייכה המורה לראפיה בכיתה ג/2 בבית־הספר העממי המקיף בקיראון, ואז נכנס לכיתה שר־הביטחון עם ניידת שידורי־החוץ של הטלוויזיה, ונשא נאום על מצב האומה.

שר־הביטחון הזהיר את הנשיא אסד!
והמורה לראפיה הוציאה את לימורי מהכיתה כי הוא פיטפט עם רויטל.
שר־הביטחון תבע מארצות־הברית לעמוד בהתחייבויותיה!
ושירי הבטיחה לליאת שני מסטיקים.
שר־הביטחון דיבר על משימות ואתגרים!
וירון שאל את המורה לראפיה אם אפשר לצאת לשירותים.
שר־הביטחון קבע כי ינקטו אמצעים אם יעבור אש״ף את הקו האדום!
וניר קישקש באדום על מחברת־הכתיב הנקיה של טלי.

אחר־כך נסע שר־הביטחון לנאום בחטיבת־הביניים בחולון, והמורה לראפיה נתנה שיעורים לפעם הבאה.

בשורה טובה לקוראים

כפי שהובטח לכם בעקבות הנהגת מס ערך מוסף, מבטל משרד האוצר חלק ממיסי הקניה, ומקטין אחרים.

בין 45 המוצרים שמהם הוסר המס תוכלו למצוא מוצרי־יסוד בסיסיים כמו למשל פריט מס׳ 0203 שהוא „סרט שטוח, עגול או שזור; שניל, גדיל, שרוך, קודרון — אם שולם המס על החוט או על הבד ששימשו לייצורן.״

פריט מס׳ 1414 שממנו הוסר מס הקניה הוא גבס דנטאלי. לידיעת משפצי הבתים: כדאי למלא סדקים בקיר בגבס דנטאלי. מומלץ גם ליוצקי פסלים.

אבל הבשורה החשובה היא לגבי הפריט הבסיסי והנפוץ ביותר: פריט מס׳ 1413 — חמצן.

רבותי, נא לנשום עמוק. מהיום חמצן חופשי ממס.

מסה על הבדל בין אקווארל ולחמניה

בנוסף לדמותו השנויה במחלוקת של שר החוץ האמריקאי, צצה לאחרונה דמות נוספת המוטלת בספק. „גאון או שרלטן?״ תמהים עיתוני הצהרים וכוונתם לד״ר גדעון עפרת, ל„מיצג״ שנערך ביוזמתו בתל־אביב ולבצק שבו השתמש אחד מאמני המיצג שלא כדרך הטבע בבצקים.

לפחות שני עיתונאי־חול (להבדיל מהמקצוענים של מדורי האמנות) טרחו ובאו למיצג הזה, עשו בו ימים ותיארו בנאמנות את חוויותיהם המזעזעות על עמודים ארוכים בעיתוני יום ו׳, בין מע״מ ואנטבה.

וכל זאת למה?

מתברר כי אותו מישגל מפורסם בבצק הפר את כל חוקי הקומפוזיציה הנאה, שהרי ידוע: צייר צריך לצייר אקווארלים. צייר נועז רשאי לצייר אבסטראקט ואולי אפילו לערוך מראתון קבוצתי של רישומי־עירום, אבל לדפוק בצק?? — זאת מקסימום פריבילגיה של קרמיקאים או של שחקני תיאטרון אחרי תיראפיה. ברור לכל, לפי העיתונות, שדפיקת בצק ודומיה אינם בגדר אמנות כי אם אחיזת עיניים שרלטאנית וחסרת־חשיבות.

נראה כי עדיין לא נפתרה הבעייה ההיסטורית: מדוע כשצייר דופק בצק זאת אמנות וכשאופה דופק בצק — זאת לחמניה, אבל אותה אחיזת־עיניים של אנשי המיצג השיגה דבר לא מבוטל. בזכות הבצק, כל העם בתמונה. סוף־סוף יודעים מהעיתון שיש אמנים חוץ מהגשש, וגם זה משהו.

קראת את השואה? לא, אבל ראיתי את הסרט

3
קובי ניב

כשהיא משתרעת על כחמש שעות ומפוזרת בשני ימים, הוקרנה גם בפרובינצייתנו אפופיאת המופת המכונה ,,משפט דיבה", ומבוססת על ,,ספרו" של הרב־מכרן ליאון יוריס.

סרט יוקרה ענק זה הוכיח כי לא רק בישראל עושים סרטי ,,נורית" פוטורומניים, אלא גם באמריקה הגדולה. אלא שכל אלו המתנפלים בשצף־קצף על ג'ורג' עובדיה שלנו מילאו הפעם פיהם מים; שכן מדובר ב,,נורית" דוברת אנגלית (מה שהופך את היצירה להרבה יותר קוסמופוליטית וסופיסטיקייטיד מן העברית הפרובינציאלית והפרימיטיבית) ובפוטורומן על השואה (לא כמו העובדיה הוולגארי הזה שעושה פוטורומנים על בורקאס):

אבל אם באמת לשפוט בין ,,נורית" לבין ,,משפט דיבה", הרי שבכל קריטריון שבעולם עולה היצירה הפרימיטיבית העברית על היצירה הסופיסטיקייטיד האמריקאית; רק שהטלוויזיונרים שלנו, אמוני תרבות העולם, מעדיפים, משום מה, את הזבל האמריקאי על פני הזבל העברי.

ובכן, מה ראינו ב,,משפט דיבה"?

ד"ר קלנו, גבור מס. 1, נמלט ממחנה ריכוז (רץ ביער כמו שיכור והחליפה שלו קרועה), מתאהב באחות ועובר לאנגליה. פולין הקומוניסטית (קומוניסט זה אחד ששואל כל הזמן איפה קונים נעליים בלונדון) תובעת את הסגרתו כפושע מלחמה, אבל בגלל שהקומוניסטים הם בעצמם נאצים זה נכשל. מהזעזוע העמוק נוסעים הקלנואים לכווית ושם מצליח הד"ר לרפא את בנו האימפוטנט (שימו לב לסימבוליקה — מסירוס יהודים להפריית ערבים) של השייך הבדואי (המתנהג ומדבר כמו כל סוחר אמריקאי, אלא שיש לו כאפיה והוא אומר ,,אללה" בכל משפט שני). השייך החכם מבין ואומר לקלנו שהוא בעצם רק רוצה לכפר על משהו נורא שהוא עשה בעבר (טוב שהוא לא קרץ לנו ושאל אם הבנו את הרמז), אבל זה לא משנה וקלנו מקבל תואר סיר וחוזר לאנגליה.

בן גזארה־יוריס־קיידי, גיבור מס. 2, הוא טייס אמריקאי גיבור שנפצע במלחמה ומתאהב באחות (כרגיל) והוא גם סופר. הם נוסעים לאמריקה ושם אנו נפגשים באביו היהודי הנפלא של גזארה (איך נראה אבא יהודי? כיפה שחורה, משקפיים ומדבר בכובד ורעד קול כמו סניל אידיוט זקן — כמו כל היהודים), אבל גזארה העשיר והמצליח הוא מתוסכל ומתנכר למורשת אביו הנפלאה ובוגד באשתו. אחרי זה הזוג גזארה נוסע לאנגליה והסבא והנכד — לישראל. באנגליה מתאהב גזארה בלי רמיק, אבל היא אומרת לו שהוא בעצם מתבייש בהיותו יהודי. זה מכה אותו כרעם ביום בהיר (,,איך לא חשבתי על זה?") ובדיוק אבא שלו מקבל התקפת לב והוא נוסע מיד לישראל.

כאן בא קטע נפלא ומרומם נפש — האב, מוקף בעדת יהודים בוכיים, מספיק ללחוש לבנו באידיש שיהיה יהודי טוב. גזארה מתחיל להגיד ,,שמע" באנגלית, אבל מייק בורשטיין אומר לו להגיד את זה בעברית. מה עוד עושים בישראל? קוברים את האב בהר הזיתים ובוכים, אבל תוך כדי כך מופיעה מעל פסגת הר הצופים לי רמיק שקפצה מאנגליה לנחם את גזארה והם ממשיכים לבלות — בוכים קצת בכותל ומשם בטקסי ספיישל לאן? נכון — ל,,יד ושם". הם רואים סרט וזה משפיע עליהם עמוקות — גזארה מזיל דמעה ואילו רמיק מודיעה שהיא מתביישת להיות חלק מהגזע האנושי, ומרוב בושה מתחתנת עם לורד אנגלי. אז מחליט גזארה להפוך לסופר רציני ולכתוב מיד ומהר את תולדות עם ישראל מאושוויץ ועד שארם א־שייך ומיד חולף בשמיים מטס פאנטומים יהודיים. סוף חלק ראשון.

הזבל הלא־יאומן הזה ממשיך גם בחלק השני. גזארה כותב ספר בשם ,,השואה" (,,קראת את השואה?" — שואל מישהו בסרט) ובו הוא מאשים את קלנו בסירוס יהודים. קלנו נעלב ותובע את גזארה על הוצאת דיבה. הצוות רמיק (שבעלה הלורד מת בינתיים) וגזארה עובד על כולם לעזור להם במשפט ע"י שימוש בפראזות ,,שואה, יהווה, לא לשכוח, זה יקרה שוב" ושאר אמירות אידיוטיות, אבל מאחר שהעולם מלא אידיוטים, הם כולם משתכנעים צ'יק־צ'אק; ובאמת במשפט (החלק היחידי הסביר איכשהו בסרט, אלא שבעקבות הקיטש והזבל הקודמים נראים לך גם סיפורי הזוועות ממחנות הריכוז כקיטש דראמאתי שנרקח לצורך הסרט) מנצח גזארה את קלנו בנוק־אאוט טכני ובדיוק בנו הטייס (ומה?) הישראלי של גזארה נהרג (ממש הפתעה), בשעה שבנו של קלנו בורח מהבית (סימבולי מאיד); אבל גזארה מספיק להגיד לעולם ש,,אסור שיהיו אנשים רעים בעולם ושאנחנו הטובים (כן, כך) חייבים להמשיך במלחמתנו ברשע" וסוף. עם שליחות.

ובסוף הסרט אתה מהרהר ואינך יודע — מי מזיק יותר לישראל ולעם היהודי — מי שסירס יהודים לפני שלושים שנה או מי שכותב, מייצר ומשדר סרטים כאלו כיום.

הנסיך בן־עמי שוב מציל את המדינה

עוד אגדה לילדים

בארץ קרובה קרובה, בעיר נתניה, עומד ארמון יפה. בארמון חי הנסיך עובד בן־עמי, והוא עשיר וחכם מכל אדם באותה ארץ.

האנשים והעיתונים אוהבים מאד את הנסיך, והוא מאושר. רק דבר אחד מעציב את ליבו: המדינה. הוא אוהב להציל את המדינה.

והנה יום אחד הגיעה שמועה לאוזניו כי ,,החברה הימית להובלת פרי" עומדת להתמוטט. מיד חגר בן־עמי נשקו, ארז כספו ומיהר אליה ללונדון.

הציין הנסיך בחברה המתמוטטת, והרגיש כי הוא אוהב אותה אהבת־אמת. מייד כרע ברך לצידה, נישק את שפתותיה ונכנס שותף.

נשיקת האהבה העירה את החברה. היא פקחה את עיניה, ומעליה עומד נסיך הלומותיה! החברה חשה כי היא אוהבת את הנסיך, ממש כשם שהוא אוהב אותה. מייד עלתה על הסוס הלבן של בן־עמי, ושניהם יצאו אל ארמונו, הלא הוא ארמון החלומות המתגשמים.

רצו הנסיך והחברה לחיות באושר ובעושר, כמו בכל האגדות, אבל אז התברר שלשם־כך יש צורך בהלוואה של שבעה מיליון דולאר.

חשב הנסיך בן־עמי, חשב ולבסוף מצא — הוא יציל את המדינה.

מייד שלח הנסיך לקרוא לעיתונאים.

— מה קרה? — התפלאו העיתונאים.

— מהרו ובואו! — קרא בן־עמי — המדינה בסכנה!

מכל הארץ התאספו העיתונאים, ובן־עמי סיפר להם את האמת המרה — התמוטטותה של החברה הימית אינה אלא פרי מזימה קומוניסטית־ערבית לחסל את הצי היהודי.

ישבו העיתונאים, כשעיניהם זולגות דמעות, אבל הנסיך מיהר להרגיע אותם:

— אבל אני מוכן, כמו תמיד, להציל את המדינה — אמר הנסיך באומץ — רק תנו לי שבעה מיליון דולאר, ואני אפר את המזימה הנוראה.

וגם הפעם, כמו בכל האגדות המתגשמות, יצליח הנסיך בן־עמי להציל את המדינה, שהוא כל־כך אוהב. הוא יציל את הצי היהודי מציפורני האנטישמים, כשם שהציל את קרקעות אשדוד מיד אותם שביקשו לקנות אותם במחירים ריאליים.

כי אין בכל הארץ נסיך עשיר וחכם ואוהב את המדינה כמו עובד בן־עמי.

אך הנסיך בן־עמי (מימין) מציל את החברה והמדינה ומושיבם על סוסו הלבן תמורת שבעה מיליון דולאר

שונאי־ישראל (מימין) מפתים את החברה הימית להובלת פרי (משמאל) וגורמים לה להתמוטט

מדינת ישראל נמצאת במצב כלכלי חמור וקשה

לכן אנו תובעים

- הפסקת הדפסת כסף והכנסתו לשוק
- הגדלת תקציב הביטחון ולא קיצוצו
- משלוח ספינות הטילים לחגיגות ה־200 של ארה"ב
- הגדלת קיצבאות הסעד והילדים
- ביטול מס ערך מוסף והקטנת עול המיסים
- הגברת ספיגת כספים מן הציבור
- תעסוקה מלאה במשק
- פיטורי יעול המוניים ללא־רחמים
- משכורות הוגנות לשכיר ולפועל
- הקפאת השכר במשק לחמש שנים
- חלוקה צודקת יותר של העוגה הלאומית
- תמריצים, הלוואות, אשראי ומענקים למשקיעים בעלי־הון

מצא את המיותר

הליכוד

TR 239 EU — מסך גדול "20.

TR 714 ES — מסך "14.

TR 542 S — מסך "12.
הפעלה אלקטרונית (SENSOR).

TR 562 ES — מסך "12. נבחר ע"י הירחון
הבריטי לצרכנות "וויטש", כ"הקניה הטובה ביותר".

National

בנשיונל אנו מציעים לך מבחר של 4 טלוויזיות בגדלים של "12, "14, ו־"20. כל מה שאנו משקיעים בטלוויזיה הגדולה, אנו משקיעים גם בקטנה ואף יותר מכך. הלא אלה הם מסוג הדברים, שאתה מצפה להם מנשיונל ומובטח לך שלא תתאכזב.

בכל הטלוויזיות תמצא את אותו צליל בהיר וצלול המופיע עם לחיצת הכפתור והמתאם עצמו אוטומטית כשאתה משנה ערוצים או מעביר את המכשיר ממקום למקום. כל הטלוויזיות ניידות ומופעלות הן ע"י סוללות נטענות (בתוספת מתקן מיוחד במחיר סביר) והן ע"י זרם החשמל, או בחיבור למכונית (שקע המצית).

אמנם המכשירים ניידים, אך לא כן התמונה המופיעה על המסך — זהו התכנון של כל טלוויזיות נשיונל — התמונה "מחוזקת" למסך כבחוטי פלדה. בכל הטלוויזיות, תמצא בקרה אוטומטית המכוונת את הגלים למישור הנכון ומונעת ממך כוונים מיותרים.

אם בחרת בטלוויזיה הקטנה שלנו, כדאי שתדע — אינך לוקח אתך הביתה פחות ידע, אלא רק פחות מסך.

להשיג בכל חנויות החשמל המובחרות.
מרכז התצוגה, אבן גבירול 18, תל־אביב.

National
צעד קדימה אל המחר

National, Panasonic, and Technics are brandnames of Matsushita Electric.

פרסום קרמון

אתה והלירה

1 לירה ישראלית אחת תשכ"ז

ג.ריפל וקלקא באוסטרליה

בשתי הזדמנויות פירסם מדור זה על הטובות ההדדיות שבין מ"מ ראש־עירית תל־אביב **יגאל גריפל**, לבין הקבלן **נחום קלקא**. בראשונה, לפני כחצי שנה, כאשר קלקא ניסה להניע קבלנים שבנו בכיכר המדינה לתת תרומות לתנועת החרות שגריפל הוא מראשיה. לקבלנים הובטח, כי תמורת התרומה עיריית תל־אביב, ב־9 במאי השנה, את נסיעתו של גריפל לאוסטרליה ולאירופה, לפי הזמנת ראש עיריית סידני באוסטרליה, היא אישרה לממן לגריפל רק אש"ל של שבועים באירופה, אך לא מימון של הנסיעה לאוסטרליה.

מכיוון שקלקא, ידידו של גריפל, קשור עם אוסטרליה, ושותפיו בעיסקי־הבנייה

יגאל גריפל, רעייתו ונחום קלקא
לאוסטרליה באהבה

תעניק העיריה לקבלנים שבנו מישרדים ללא־רישיון בכיכר, את הרישיון המיוחל.

הפעם השנייה היתה לפני כחודשיים, כאשר פורסם כיצד הסדיר גריפל כי קלקא ישלם את מיסיו לעיריה (750 אלף לירות), שנה וחצי אחרי הזמן הנתבע בחוק. משמעות הדחייה היא מתנה של 337.5 אלף לירות לקלקא, על חשבון העירייה („העולם הזה", 2018).

כאשר אישרה ועדת־הכספים של הם מסידני, היה המשך הסיפור ברור לגמרי.

כפי שמראה התמונה, שנשלחה על־ידי קוראת מסידני, שצירפה למעטפה גם את הקטע על המתנות לקבלן קלקא, בילו בסידני גריפל, אשתו ונחום קלקא יחדיו. התמונה מראה את שלושתם בבריכת־השחייה של מועדון בכח בסידני — ותוך כדי כך הועלה גריפל לתפקיד ראש־העיר, לפחות בכותרת.

הפאשלה של הפשל"ם

נתונים אחרונים על הגבייה־בפועל של פקידי־השומה של מס־התכנסת מגלים, כי המישרד המייוחד שהוקם לגביה מיוחדת (פקיד־שומה לגבייה מייוחדת — פשל"ם) של מיקרים קשים, נכשל כישלון חרוץ. הנתונים הם לתקופה אפריל 1975 עד סוף פברואר 1976. בתקופה זו גבה פקיד־שומה 1 בתל־אביב מעצמאיים 136 מיליון, מחברות 145 מיליון. פקיד־שומה ת"א 2 גבה מעצמאיים 176 מיליון ומחברות 125 מיליון. פקיד־שומה ת"א 3 גבה מעצמאיים 122 מיליון ומחברות 122 מיליון. פקיד־שומה ת"א 4 גבה מעצמאיים 160 מ' ומחברות 129 מ'. פקיד־שומה ת"א 7 גבה מעצמאיים 42 מ', ומחברות 2 מיליארד לירות.

באותת תקופה גבה בתל־אביב הפשל"ם מעצמאיים 4 מ', ומחברות 5 מ'. פקידי־השומה בירושלים גבו כולם באותה עת מעצמאיים 123 מ', ומחברות 402 מ'. בחיפה היתה הגבייה מעצמאיים 218 מ' ומחברות 868 מ'.

השוואת הגביה לאותה תקופה בשנה קודמת מגלה, כי השיא בגבייה הוא בחיפה. הגבייה מחברות גדלה ב־88%, ומעצמאיים ב־45%.

בתל־אביב, הגידול המשמעותי היחידי כימעט הוא של פקיד־שומה 2, שהגדיל את הגבייה מעצמאיים ב־40%, ושל פקיד שומה 7 שהגדיל את הגבייה מחברות ב־36%.

אם מנכים מכל הגידול את תוספת המדד באותה עת, שהיתה 20%, הרי מרבית פקידי־השומה לא הדביקו את התוספת במדד. מפליא כי דווקא בחיפה הגיעו להישגים בולטים, ואילו בתל־אביב לא.

השיגעון הג.דול

עכשיו, אחרי שנגמר שיגעון הקניה בגלל מס־ערך־מוסף, כדאי לעשות את החשבון אם זה היה כדאי. קבלן ידוע מספר, כי מכר בשבועיים שלפני המס עשרות דירות שלא הצליח למכרן שנה וחצי, כאשר הקונים טוענים כי ברצונם לחסוך את המס.

קונה כזה חסך שמונה אחוזים של מס על דירה שמחירה, נניח, 200 אלף לירות. הוא חסך 16 אלף לירות מס. אבל הריבית על כספו היא כיום 3 אחוזים לחודש, או 6000 לירות. על־ידי הקדמה הקניה ביותר משלושה חודשים — הוא מפסיד, לא מרוויח.

התמונה דומה למי שמיהר לקנות מכונית חדשה בגלל המס, וכך עשו מאות אנשים. נניח שפלוני קנה מכונית חדשה במאה אלף לירות, הרוויח את המס של שמונת אלפי לירות. בעוד חודשיים יוצאים הדגמים החדשים של המכוניות, ואז יירד מחיר מכוניתו ב־20 אחוזים, היינו עשרים אלף לירות, נוסף לריבית על כספו, בשיעור של 3000 לירות לחודש. אז היכן ההיגיון?

יורם גרוס באוסטרליה

משתתפי יום־העיון שנערך למישלחת־הסחר האוסטרלית בתל־אביב, שבאה כדי להגביר את קישרי־המסחר ההדדיים בין שתי הארצות, חזו גם בסרטים על אוסטרליה. הפתעת הישראלים היתה גדולה, כאשר נוכחו כי הסרטים עוצבו על־ידי הישראלי **יורם גרוס**, שהיה בעבר בין הבולטים בתעשיית הסרטים בישראל.

ראש המישלחת האוסטרלית, דייוויד גורג, סיפר כי גרוס רכש לעצמו שם בולט ביבשת הרחוקה.

מה משמעות החוק לעידוד הסרט הישראלי?

החוק הקיים לעידוד הסרט הישראלי אינו ברור וניתן לפירושים שונים, טוען הבמאי והמפיק **יהודה** („ג'אד") **נאמן**, בעיקבות פירושי מישרד־המיסחר והתעשייה לחוק. לפי החוק, יש לתת מעמד של סרט ישראלי לכל סרט אשר 80 אחוזים מצילומיו, פיתוחיו ועיבודיו ייעשו בישראל. עמדת מישרד־המיסחר־והתעשייה עד כה היתה, כי הכוונה היא ששמונים אחוזים מכל אחת מן העבודות לחוד תיעשנה בישראל, היינו 80 אחוזים מן הצילומים ו־80 אחוזים מן הפיתוח ו־80 אחוזים מן העיבודים. עמדה זו מושפעת מלחץ המעבדות בישראל, הרוצות להגדיל את חלקן בתעשיית הסרטים.

יהודה נאמן מצביע על שיטה חדשה לתצלום סרטים, המחייבת מסירת עבודות הפיתוח בחו"ל, ומוזילה בצורה דראסטית את הוצאות הסרט במטבע זר. הכוונה היא לשיטה חדשה לצילום בשם טכנוסקופ, שפותחה באיטליה בילבד.

לפי שיטה זו מצלמים את הנגטיב בחצי גודל רגיל. היינו, על מטר נגטיב מצלמים שני מטר תמונות, ואחר מגדילים את הנגטיב לגודל של תמונה רגילה. כך חוסכים מחצית הכמות של הפילם המצולם.

סרט רגיל צורך כ־70 אלף רגל פילם, ביחס של צילום פילם בכמות של פי־שמונה מאורך הסרט האמיתי. אורך סרט של 90 דקות הוא 9000 רגל. כמות כזו של פילם עולה 124 אלף לירות. מחצית הכמות מאפשרת חיסכון של 62 אלף לירות. פיתוח סרט רגיל בארץ עולה 62.3 אלף לירות. פיתוח מחצית הכמות בשיטה החדשה באיטליה עולה רק 18 אלף לירות.

בדרך־כלל הופכים לפוזיטיב 45 אלף רגל. התהליך בארץ עולה 62.1 אלף לירות. באיטליה התהליך עולה למחצית הכמות 21.5 אלף לירות. הכנת העתק סופי של 9000 רגל עולה בארץ 60.7 אלף לירות. באיטליה רק 26 אלף לירות. יוצא כי בחשבון כולל בשיטה החדישה, מוזילים את ההפקה ביותר מ־100 אלף לירות.

יהודה נאמן מתחיל עתה בעשייה סרט חדש, בשם „מסע האלונקות". תקציב הסרט הוא 1.5 מיליון ל"י, וממנו יוצאו בישראל מיליון לירות. הוא מקווה כי הממונה על עידוד הסרט הישראלי יתיר את ההפקה בשיטה החדשה, המאפשרת גם ליוצרים עניים לעשות סרטים.

במאי יהודה נאמן
מאיטליה בחיסכון

תסיסה בין עובדי „בנק ישראל"

חבר ועד עובדי „בנק־ישראל", **מאיר שטריקמן**, התפטר מתפקידו וקרא להתפטרות כל ועדי הבנק בירושלים, חיפה ותל־אביב, ולפתיחה במאבק ובחשיפת האמת על הנעשה בבנק.

מיכתב־התפטרותו אומר, כי ב„בנק־ישראל" קיים פער עצום בתנאי השכר בין מורשי החתימה לבין בעלי הדרגות הזוטרות. ההרכב הנוכחי של הוועד הארצי אינו מאפשר תיקון המצב, כי הוועדים של ירושלים וחיפה הם ועדי־מנהלים, ולירושלים רוב בוועד הארצי למרות שהדבר אינו מוצדק.

לאור עובדות אלה, אומר שטריקמן, הוא מתפטר מן הוועד ומציע לעובדי הבנק לפטר את כל הוועדים, ולבחור במקומם ועדים המוכנים להילחם מבין בעלי הדרגות הזוטרות. המיכתב מסיים בקביעה, כי במדינת ישראל קיימת דמוקרטיה ולכן גם ב„בנק ישראל" מותר לדבר.

איך לנסוע לחו"ל בזול?

בחינה מדוקדקת של תוכנית „קשת", המופצת על ידי כל סוכני־הנסיעות, מראה כי היא מאפשרת לישראלי לשלם במטבע ישראלי רבע מהוצאות המלון בחו"ל או שכירת הרכב. כן ניתן לשלם גם רבע מהוצאות הטיולים המאורגנים בחו"ל במטבע מקומי ישראלי. פירוש הדבר הוא הגדלת ההקצבה הרישמית של 450 דולר לסכום של 600 דולר למעשה.

הגדלה זו טומנת בחובה יתרון נוסף. על רכישת מטבע זר יש לשלם היטל של 15%, ואילו התשלום בלירות עבור המלונות בחו"ל פטור מן ההיטל, מכאן שחוסכים על הוצאות המלונות או שכירת הרכב או הטיולים 3.75%. לאור עליית־המחירים המבהילה בחו"ל, מאפשרת תוכנית זו לנוסע לחו"ל חיסכון ניכר במטבע היקר.

לאן נעלמים המקררים הישנים?

העיתונים מלאים לאחרונה בהצעות לרכישת מקררים ישנים. גם מוכרי מקררים חדשים מוכנים לשלם עד 1000 ל"י תמורת המקרר הישן. מה עושים בהם?

מסתבר, כי הם נמכרים לתושבי וסוחרי הגדה והשומרון, במחירים של עד 5000 לירות המקרר, וחלקם עובר הלאה, לארצות ערב.

אנשים

■ מזכ"ל ההסתדרות **ירוחם משל** נדהם, כאשר ביום הראשון בשבוע שעבר התרוקן לפתעי חדר־הישיבות שבו התכנסה הוועדה המרכזת של ההסתדרות, ונותרו בו רק חמישה מחברי הוועדה, היה זה כאשר העמיד משל להצבעה את ההצעה שהוועד הפועל ייחלץ לעזרת מזכיר מועצת־פועלי־חיפה, **אליעזר מולק**, ויוציא את המועצה מהבוץ הכספי שאליו היא נקלעה. למשל התברר אחר־כך כי מרבית חברי הוועדה המרכזת, בעיקר אלה מהמערך, לא רצו להצביע עבור ההצעה להציל את מולק, אולם גם לא רצו שיופיע בפרוטוקול שהם מתנגדים. תוצאות ההצבעה שנערכה בכל־זאת היו: ארבעה קולות לטובת מולק, ביניהם קולו של המזכ"ל עצמו, ושניים — **אברהם חסין** מ־

פרופסור **ייגאל ידין** יצא אחד ממקורבי ראש־הממשלה, **דוב צמיר**, מנהל מחלקת ההסברה של מיפלגת העבודה. אמר צמיר: „העובדה שידין מתחיל לעסוק בפוליטיקה תביא לזה שארכיאולוגיה תפסיד מדען מוכשר, אבל המדיניות לא תרוויח פוליטיקאי מוכשר."

■ ח"כ **יחזקאל פלומין** מהליכוד הבטיח לבנו, **דרור**, מתנה מיוחדת לבר־מיצווה שלו: פרוטוקול של הכנסת שבו יוזכר שמו של דרור. בנאום על מס־ערך־מוסף, שנשא פלומין מעל דוכן הכנסת, הוא אמר: „לבן שלי, דרור, יש שם מצויין למס־ערך־מוסף: חג לבאלאגאן." דבריו אומנם הונצחו בפרוטוקול הכנסת.

■ יושב־ראש ועדת־החוץ־והביטחון ח"כ **יצחק נבון**,

קיי הרמן

אחד הסופרים הבכירים של השבועון רב־התפוצה המערב־הגרמני „שטרן", הוא האיש שגילה את שני הפידאיון שהשתתפו בפרשת מינכן וריאיין אותם (האם שיקרו הגרמנים, „העולם הזה" 2026), בעוד שהרמן וצלמו ג'י אולאל, הידועים בקשריהם הטובים בארצות־ערב, ריאיינו את ג'מאל גאשי ומוחמד ספדי בביירות (התמונה העליונה: הרמן, משמאל, גאשי במרכז, וספדי מימין), ריאיין וצילם נציג השבועון בישראל, שבתאי טל, את הדמויות הישראליות שהופיעו בכתבה. המתאבק גד צברי (תמונה מימין עם אשתו ובתו הקטנה) סיפר לטל כי מאז המיקרה לא השתחרר עדיין מהזעזוע שעבר עליו, ושהוא עומד לתבוע פיצויים מהשילטונות הגרמניים. מאמן מרימי המישקלות טוביה סוקולסקי (התמונה האמצעית מחזיק בבתו אורלי, שנולדה אחרי האולימפיאדה, ושני ילדיו האחרים) התלונן בפני טל על מחדלי האבטחה בכפר, שהביאו, לדבריו, לאסון הנורא. טל ניפגש ב„מכון וינגייט" עם אסתר רוט־שחמורוב (בתמונה השמאלית, עם בנה ירון האוחז בכדורגל). אסתר סיפרה לטל כי ערב האסון היא נפרדה ממאמנה עמיצור שפירא שמצא את מותו במינכן, במילים הבאות: „לילה טוב, שינה עמוקה. נתראה מחר לארוחת־חבוקר." טל עצמו חזר בתחילת השבוע מהמבורג, לשם הוזמן כדי להשתתף בעריכת הכתבה, שהוכנה לקראת אולימפיאדת מונטריאול, ולא בגלל אוגנדה.

■ צוות השרים שהוקם לטיפול בחטיפת מטוס אייר־פראנס, כלל בתוכו את השלישייה הרגילה — ראש־הממשלה **יצחק רבין**, שר־הביטחון **שימעון פרס** ושר־החוץ **יגאל אלון** — וכן שלושה שרים נוספים: שר־התחבורה **גד יעקובי**, שר־המישפטים **חיים צדוק** והשר־בלי־תיק **ישראל גלילי**. יעקובי, שהתמרמר על כך שגם צדוק וגלילי צורפו לצוות, לדעתי ללא הצדקה, אמר השבוע לידידים: „השבתי לילה שלם לשם מה צירפו את צדוק וגלילי, ורק בבוקר הבנתי: גלילי צורף על תקן של זכם, וצדוק על תקן של מפא"יניק." למרות שברור כי צדוק צורף לצוות בגלל הבעיות המישפטיות שעלולות היו להיווצר בגלל הפעולה, האמת היא שצדוק הוא היחידי בצוות שהוא מאנשי מפא"י־לשעבר.

■ בישיבת הממשלה, שבה הוחלט על מינוי הצוות, ניסה שר־התיירות **משה קול** לרמוז כי גם הוא רוצה להיות בצוות. השיב לו **שימעון פרס**: „קול, אין לך מזל. אילו היו החטופים בבית־מלון באוגנדה, היינו מצרפים גם אותך לצוות!"

■ הארכיבישוף **הילאריון קאפוצ'י** הפסיק את שביתת־הרעב שלו ביום שבו שמע על דרישת חוטפי מטוס אייר פראנס לכלול אותו בין העצורים המשוחררים תמורת בני־הערובה, אולם ביקש ממפקד כלא רמלה שלא לתת לכך פירסום. למרות שבין האסירים הביע קאפוצ'י את שימחתו על האפשרות שהוא ישוחרר בקרוב, עוד לפני שנודע על פעולת צה"ל, הוא הודיע למנהל הכלא כי הוא מגנה חטיפות מטוסים וטרור, ואת חטיפת מטוס אייר־פראנס בכלל זה.

■ ידידיו של ספן השלום **אייבי נתן**, שיצא בשבוע שעבר לאוגנדה כדי לעזור בשיחרור חטופי המטוס, טוענים כי הם מבינים עתה מדוע ערך לאחרונה שביתת־רעב בת 40 יום. „אייבי ידע שיחטפו את המטוס, ושהוא יסע לאוגנדה. הוא החליט להקטין את הסיכויים שלו להיאכל על־ידי קאניבאלים, ועשה שביתת־רעב כדי לרזות."

■ לחגיגות יובל ה־25 של מיפעל הפיס הוזמן כאורח־הכבוד ראש הממשלה יצחק רבין. ברגע האחרון הודיעו למנהל מיפעל־הפיס **יצחק אורן** כי ייבצר מרבין להגיע, וכי במקומו יהיה אורח־הכבוד שר־הבריאות **ויקטור שם־טוב**. שם־טוב, שהגיע לבית מיפעל הפיס בתל־אביב, סירב לנאום וטען שלא אמרו לו קודם־לכן שהוא יצטרך לדבר. את המצב הציל שר־החינוך־והתרבות **אהרון ידלין**, אשר התבקש גם הוא על־ידי לישכת ראש־הממשלה למלא את מקומו של רבין, ושהכין נאום מראש. אך מארגני־הערב נדהמו כשלפתע הופיע גם שר־האוצר, **יהושע רבינוביץ**, אשר גם ממנו ביקשה לישכת רבין למלא את מקומו של ראש־הממשלה בחגיגות. התוצאה של ביטול הופעתו של רבין היתה הופעתם של שלושה שרים אשר שניים מהם, רבינוביץ וידלין, באו עם נאומים מוכנים.

■ כל האישים שהוזמנו לחנוכת מכון שרת בבית־החולים האוניברסיטאי הדסה בירושלים, החנו את מכוניותיהם במיגרש החנייה של בית־החולים, וצעדו ברגל עד לבימת הכנס. בין אורחים אלה היו שר־הבריאות ויקטור שם־טוב, שר־העבודה **משה ברעם** ויושב־ראש הנהלת הסוכנות היהודית, ח"כ **יוסף אלמוגי**. כרבע שעה אחרי שהחל הטקס, הגיע ח"כ **אבא אבן** עם מכוניתו עד לבמה עצמה.

■ בביקורת חריפה על הליברלים העצמאיים ואיש אחדות־העבודה **נתן אלמוזלינו** — שהתנגדו להצעה.

■ למרות שכבר שנים אחדות אין אלוף (מיל). **עזר וייצמן** משרת בצה"ל, עדיין מעניין אותו כל מה שקורה בצבא. בשבוע שעבר, בעת שוייצמן היה אורח בפתיחת תערוכת אמנות, הוא הבחין בחייל לבוש מדים שעל הכיס השמאלי של מדיו מוטבע האותיות צה"ל. „אני לא מבין את הטימטום הזה," אמר וייצמן, „בשביל מה שמו את השם צה"ל? מישהו עלול היה לחשוב שהחיילים שלנו הם מהצבא החבשי?"

■ מנהיג המיפלגה הליברלית בליכוד, **שימחה ארליך**, גילה בשבוע שעבר מעל בימת הכנסת כיצד ניצלה תל־אביב מאסון כפול. „לפני 15 שנה, כשהיה שר־האוצר יהושע רבינוביץ גיזבר עיריית תל־אביב, הוא הקים ועדה לנושא הקמת תחנות־אוטובוסים בעיר, כשכוונתו היתה להקים שתי תחנות מרכזיות: האחת בצפון והאחת בדרום. המזל של תל־אביב הוא שרבינוביץ מצא רק **אריה פילץ**, אחד, והביא רק לאסון אחד."

■ דוברי השרים החליטו לערוך אחת לחודש פגישה כדי ללבן בעיות משותפות לדוברים. המועד הנוח ביותר לפגישה הוא כאשר השרים שלהם יושבים בישיבת ממשלה, ואינם צריכים את שרותיהם. בשבוע שעבר, כאשר שרי הממשלה התכנסו לישיבתם השבועית במישרד ראש־הממשלה, התכנסו הדוברים באותו מישרד, בקומה התחתונה, וביקשו להביא להם תה וקפה. כאשר השתייה בוששה להגיע, הסביר דובר של ראש־הממשלה, **דן פתיר**: נתבקש על־ידי כתב שידורי ישראל בכנסת, **אבנר תבורי**, לגשת לאולפן־הרדיו במישכן הכנסת ולהתראיין בעניין קיצוץ תקציב־הביטחון. נבון השיב לתבורי: „אני הולך לאכול, ואחרי האוכל אני אעלה לאולפן." כשהופיע נבון כעבור חמש דקות בילבד, תמה תבורי: „מה, כבר גמרת לאכול?" השיב נבון: „לא, רק חטפתי כריך טונה." הגיב על כך **סמי טוויג**, דובר המיפלגה הליברלית, שהיה במיקרה במקום: „אני מבין שאתה כבר מתכונן לשבת בממשלה." כידוע התלונן לפני שבועיים שר־התיירות משה קול כי בישיבות הממשלה מגישים כריכים עם טונה.

איצ'ה ממבוש מוכן לעודד את הירידה -
כדי לגבות בבוא העת שילומים עבורים

„במישרד ראש־הממשלה אין די כוסות, ואתם צריכים להמ־תין עד שהשרים יסיימו לש־תות.״

■ באותה פגישה הציע דובר שר־החינוך־והתרבות, **ישראל כהן** לדחות את הפ־עלת מס־ערך־מוסף, בהסבירו: „זה מפריע ללימודים באוני־ברסיטה.״ כששאלו אותו מה הקשר בין מע״מ ללימודים ב־אוניברסיטה השיב: „אתם לא יודעים שמס־ערך־מוסף מפריע לכל דבר?״

■ הכתב הפרלמנטרי של דבר בכנסת, ומבכירי עיתונאי ירושלים, **דני בלוך**, עמד ל־שאת השבוע אשה. בלוך, שהיה עד גיל 40 רווק מושבע, התאהב באמריקאית צעירה, נסע לארצות־הברית כדי לשאת או־תה שם. הוא שלח צמד כר־טיסים לאמו ולאחותו, כדי ש־תצטרפנה אליו לחתונה. אך ה־שתיים היו בין חטופי מטוס אייר־פראנס וחתונתו של בלוך נדחתה.

■ יושב ראש ועדת־הכס־פים של הכנסת, **ישראל קר־גמן** הידוע בהתנגדותו לשידו־רים בין שעה 11 ל־12 בלילה בטלוויזיה, חזר והסביר השבוע את התנגדותו בכך שהפועלים צריכים ללכת לישון בשעה 11 בלילה. השיב לו אחד מיושבי מיזנון הכנסת: „קרגמן, אתה לא יודע, אבל הפועלים הול־כים לישון כל ערב בשעה ש־מונה, כאשר מסתיימות בטל־וויזיה התוכניות בערבית!״

■ דרך מייוחדת לבלות חופשה מצא **דויד מרידור**, בנו של איל־האוניות הישראלי, **יעקב מרידור**, שרק בשבוע שעבר שב, יחד עם שותפו, רב־חובל **מילא ברנר**, לנהל את החברה הימאית להובלת פרי, דויד, העובד עם אביו בחברה, לא התרגש מחמשבר בו נתוגה החברה בחודשים האחרונים ו־יצא לחופשה. הוא ביקש וקיבל עבודה כנהג אגד, ומדי יום אפשר לראות את מכונית הלינ־קולן המפוארת שלו, ובה מזגן אוויר, מערכת סטריאו, טלווי־זיה וטלפון פנימי, חונה ליד תחנת אגד בהרצליה, בעוד הב־עלים שלה עושים סיבוב הרצ־ליה — תל־אביב וחזרה. דויד התקבל לעבוד באגד על בסיס של שכר יומי.

■ הפירסומאי־לשונאי **או־רי סלע** סובל רבות מהקהל הרב, הבא בכל שעות היום והלילה לדירה בבית שבו הוא מתגורר, המשמשת כמכון־עיסוי. סלע פנה מיספר פעמים למישטרה, אך המכון המשיך לפעול. בייאושו פנה למחלקת המודעות של מעריב ולהנהלת הלוח הכפול לוח־המודעות ב־הארץ ובידיעות־אחרונות בבק־שה להפסיק ולפרסם את מוד־עות אותו מכון, בטענה כי ל־מכון אין רישיון. מעריב נעתר לבקשתו של סלע והפסיק ל־פרסם בכלל מודעות של מכוני־עיסוי, אך הלוח הכפול נקט קו שעליו לפרסם כל מודעה המו־גשת לו.

■ מנכ״ל רשות־השידור **יצחק ליבני** סיפר כי לא־חר שרשת ג׳ החלה משדרת, האשימו את רשות־השידור ש־היא הפכה שמאלנית יותר מש־היתה, רשת ג׳ ניצבת בקצה השמאלי של הסקאלה ברדיו. ליבני אף סיפר כי במקלטי רדיו רבים יש לקרוא לטכנאי, שיזיז את כל הסקאלה ימינה, משום שאחרת אי־אפשר לקלוט את רשת ג׳. **מני פאר** טען על כך: „הם קבעו את רשת ג׳ במקום זה, משום שרצו שמי שיזיז את הסקאלה, לא יוכל לשמוע את קול השלום של אייבי נתן, הנמצא בקצה הימני של הסקאלה.״

■ למני יש גם פיתרון לשאלה: מהיכן הגיע הנפט, ש־אותו מצאו לאחרונה בקידוחים שנערכו באשדוד: „זה הנפט שהכניסו למאגרים התת־קר־קעיים הגדולים שהקימו לאח־רונה בנגב. הוא חילחל לאדמה, והגיע לאשדוד.״

■ לדוברת שר־הבריאות **דבורה גנני** התברר, כי העובדה שהיא עובדת בכירה במישרד־הבריאות אינה מח־סנת אותה מפני מחלות־פתע. בשבוע שעבר יצאה גנני מ־מישרדה, התעלפה באמצע ה־רחוב והובהלה לבית־חולים. ל־שר שלה, ויקטור שם־טוב, נודע הדבר רק למחרת היום. אולם גנני כבר שוחררה מבית־החו־לים, לאחר שהרופאים מצאו כי היא סובלת רק מעייפות, ו־שבה לעבודתה עוד קודם ש־שם־טוב הספיק לבקר אצלה.

■ אחרי שמזכיר המיש־מרת הצעירה של מיפלגת העב־ודה, **נתן רענן**, קרא בהעו־לם הזה על מיתקפת־הנגד, ש־אותה הוא מכין בעזרת כתב דבר **יוסי ביילין**, אחרי ש־עוזר שר־המיסחר־והתעשייה **בזעז אפלבאום** פירסם מא־מר נגד רענן במעריב. הוא הח־ליט לברר מיהו המדליף להעו־לם הזה. רענן טילפן אל כל מי שידע על־כך וצעק עליו בטל־פון: „אני אעמיד אותך לדין בפני מוסדות המיפלגה, על־כך שאתה מדליף להעולם הזה!״ אם האיש שמעבר השני של הקו לא נבהל ולא הודה בכך שהדליף, היה רענן מטלפן אליו כעבור כמה דקות ומתנצל על טעותו.

■ כוסית הוויסקי היקרה ביותר שייכת, ללא ספק, לעו־זר שר־החוץ **חיים בראון**. בראון השאיל ביום השישי ל־פני שבועיים את דירתו בירו־שלים לכתב־החדשות של הטל־וויזיה, **מיכה לימור**, לשם עריכת מסיבה לכל מחלקת הח־דשות. אולם הוא־עצמו סירב לבוא למסיבה, וביכר לבלות עם אמו בתל־אביב. באמצע ה־לילה התעורר בראון, כשבליבו חשש כבד לשלמות דירתו והי־ריהוט שבה. הוא נכנס למכו־ניתו, נסע לירושלים ראה כי אנשי הטלוויזיה התנהגו כיאות ולא פגעו בדירה, שתה כוסית ויסקי, וכעבור עשר דקות חזר לתל־אביב.

■ אמן הגובלנים ומוכתר עין־הוד לשעבר, **איצ'ה ממ־בוש**, הגיע לאולפן גלי צה״ל, שם עמד לראיין אותו **יעקב** („יענקלה״) **אגמון** בתוכניתו שאלות אישיות, כשבידיו בק־בוק יין אדום, כיכר לחם ונק־ניק. „אני באתי לאכול כאן,״ אמר ממבוש לאגמון הנדהם, „אם אתה רוצה לשאול אותי שאלות בזמן שאני אוכל, בבק־שה.״

■ באותו שידור סיפר ממ־בוש כי הוא כל־כך אוהב את עם ישראל, עד שהוא מוכן ל־נשק לכל היהודים היושבים ב־ארץ בישבנם. כשתמה אגמון על הפטריוטיזם של ממבוש, הסביר לו האמן: „50 אחוז מה־תושבים הם נשים, 25 אחוזים הם ילדים. 25 האחוזים הנות־רים זה באמת פטריוטיזם.״

■ ממבוש אף התגלה כמי שמעודד את הירידה מהארץ. „אני בעד שכולם ירדו מכאן. אני אשאר, ואקבל בסוף את השילומים עבורם.״

קארין דונסקי

פגשה במלכת־היופי החדשה, רינה מור (משמאל), וכל הנוכחים עמדו על הדימיון בין השתיים. אמרה דונסקי: „זוהי מחמאה גדולה בשבילי, שאני דומה למלכת־יופי!״ אולם מור הפכה את הקומפלי־מנט: „להיפך, זוהי מחמאה בשבילי שאני דומה לקארין דונסקי!״

עוסק נכבד!

מס ערך מוסף בשיעור 8% בתוקף מה-1 ביולי.

מיום הפעלת המס אנא דאג לקבל "חשבונית מס" על כל קניה לעיסקך, ובכך תוכל לנכות חלק ממחירי הקניה מהמס אותו תהיה חייב.

מהי "חשבונית מס"?

"חשבונית מס" היא חשבון מכירה הנהוג גם כיום, אשר יש להוסיף בה את הפרטים הבאים: מספר רישום החברה, או מספר תעודת הזיהוי שלך, או מספר הרישום שלך לצרכי מס ערך מוסף, שם הלקוח וכתובתו (אם היא ידועה לך), מספר תעודת המשלוח (באם יש כזו), יום מסירת הסחורה וציון סכום מס ערך מוסף ששולם, בנפרד מסכום החשבונות (ראה בדוגמא).

להלן דוגמא של "חשבונית מס" בה מסומנות התוספות הנ"ל בעיגול.

א.ב. סוחרים בע"מ
רח' בעלי מלאכה 38
תל-אביב
מיקוד 731 טלפון 251127

עוסק מורשה
מספר 510124514

תאריך 1.7.1976

מקור

חשבונית מס מספר 832

לכבוד הכפרי, רחוב שלום עליכם 3, תל-אביב.

תעודת משלוח מס' 523

פרטים	כמות	יחידת מידה	מחיר ליחידה אג'	מחיר ליחידה לירות	סה"כ לירות אג'	סה"כ לירות לירות
שולחנות	5	יחידות	00	400.	00	2,000.
כסאות	3	יחידות	00	150.	00	450.
מדפי עץ	4	יחידות	00	30.	00	120.
סה"כ					00	2,570.
הנחה 15%					50	385.
					50	2,184.
מס ערך מוסף בשיעור 8%					76	174.
הסכום כולל מ.ע.מ.					26	2,359.

חתימה

ההפרש בין המס על המכירות לבין המס על הקניות הוא הסכום שעליך להעביר לאוצר עם הדוח הדו-חודשי.

להלן דוגמא לחישוב המס על עסקה שנעשתה לאחר הפעלת המס, (בשיעור מס של 8%).

קנית סחורות בסכום של 80,000 ל"י ושילמת למוכר הסחורה, בנוסף גם מס ערך מוסף בשיעור 8%, כלומר, שילמת בסך הכל 86,400 ל"י. בעת שקנית את הסחורות, הקפדת לקבל חשבונית מס על כל קניה.

את הסחורות מכרת בסכום של 100,000 ל"י והוספת גם 8,000 ל"י מס ערך מוסף. בדווח הדו-חודשי (בהנחה כי אלה כל עסקאותיך בתקופת הדווח), תרשום את סך כל מכירותיך והמס שגבית מהקונים, ואת המס שגבו ממך הספקים שהם "עוסקים מורשים", כאשר מס זה כלול ב"חשבונית המס".

בדוגמא שלפנינו נראה תמצית מהדו"ח התקופתי.

סה"כ עיסקאות	100,000 ל"י
המס בשיעור 8%	8,000 ל"י
המס על תשומות	6,400 ל"י
סה"כ לתשלום בבנק לאוצר	1,600 ל"י

עוסק!

זכור! אי השתלבותך במערכת המס תגרום לך הפסדים כספיים.

מעמ
אגף המכס והבלו

מאת אורי אבנרי

איש לא יכול היה לקנא במשך השבוע ביצחק רבין.
הוטלה עליו אחריות עצומה. היה עליו לקבל החלטה. אילו נכשל, היה הדבר גורם לא רק לאסון נורא באנטבה, אלא סותם גם את הגולל על הקאריירה הפוליטית שלו.
לפיכך יהיה זה אך צודק להעניק לו את מלוא התהילה של ההצלחה. ואכן, לראש־הממשלה יצחק רבין החל השבוע עידן חדש.

אילו נכשל

מן הראוי לחשוב, לרגע קט, מה היה קורה אילו נכשל המיבצע. אילו נהרגו עשרות בני־ערובה בהמולת הקרב, ואילו נהרגו או נלכדו הלוחמים.
בשביל רבין, היה זה הסוף.
מערכת הזילזול וההשמצה נגדו היתה מגיעה לממדים שאין לעמוד בפניהם. הכל היו טוענים כי אדם זה, חסר כושר־המנהיגות, אינו יכול לעמוד במצבי־לחץ. שעזר וייצמן צדק. שבריגעי־משבר הוא מאבד את עשתונותיו. שצריכים לסלק אותו מייד, לפני שנצטרך לשלם מחיר איום עוד יותר עבור הפאשלות שלו. שיש לקרוא אל ההגה מנהיג אמיתי, כמו ייגאל ידין או משה דיין.
הכל היו מסכימים שהיה זה חטא מצידו לשקר למישפחות המודאגות, אשר להן נאמר שהממשלה החליטה על חילופי־שבויים.
שלא לדבר על יחסו לחברי הממשלה.
כל זה היה, בוודאי, ברור לרבין. הוא גם ידע שיצטרך לקבל את ההחלטה לבדו. ברור לו שבעניין כה רציני אינו יכול לסמוך על שימעון פרס, אדם שחסר לו שיקול־דעת אחראי, ושכל עולמו מורכב מיחסי־ציבור ומכותרות־עיתונות. גם לאחדים מן האישים האחרים, המעורבים בהחלטה כזאת, אין רבין רוחש כבוד, לא כבני־אדם ולא כאנשי־מיקצוע.
לקבל בתנאים כאלה החלטה על מיבצע מורכב מאין־כמוהו, בארץ רחוקה, כשכל אחד ממאה פרטיו יכול להיכשל ולגרור אחריו כישלון מוחלט — זה היה קשה, ללא־ספק.

איש אחד החליט

למרבה המזל, יצחק רבין כאילו נוצר לתפקיד זה בדיוק. כל מעלותיו האישיות כאילו הותאמו למיקרה־חירום כזה, וכל מיגרעותיו האישיות אינן משמעותיות במצב הנדון.
כי יצחק רבין האיש שונה מאד מן הקאריקטורה שהצטיירה בשנה האחרונה לעיני הציבור.
הציבור עצמו הרגיש בכך, באופן אינסטינקטיבי. למן השעה הראשונה, בהיוודע דבר החטיפה וטיסת המטוס לאוגנדה, קרה בציבור דבר מוזר: מבלי שהאנשים עצמם היו מודעים לכך, הם סמכו יותר ויותר על ראש־הממשלה. איש לא חשב על שימעון פרס. גם דמותו של הרמטכ״ל לא שימשה ככתובת. דווקא אותו יצחק רבין, אשר אך תמול־שילשום היה אובייקט לביקורת כללית, הפך מוקד לרחישת־אמון כללית זו. כאילו בהסכמה כללית ואילמת, החליטו הכל שיש בו התכונות הדרושות לשעה כזאת: הרגשת־אחריות, שיקול־דעת וכוח־החלטה.
אבל יש ליצחק רבין עוד כמה תכונות, שהתאימו במיוחד לתפקיד הנדרש.
רגילים לדבר על „המוח האנליטי" של רבין. אין זה מוח החובק־עולם והמנתח תהליכים היסטוריים, אך זהו מכשיר מצויין לניתוח מצב מוחשי קיים, החודר לנקודות־המוקד של הבעייה הנתונה, המבדיל בין עיקר וטפל, השוקל אפשרויות מעשיות.
אין ספק שיצחק רבין החליט, לשחרר את בני־הערובה במיבצע צבאי, אם אך יהיה ניתן הדבר מבחינה מדינית וצבאית.

המוח האנליטי בדק את האפשרויות המעשיות, ומשמצא כי הסיכון סביר, קיבל את ההחלטה.
רבין יודע להחליט, והוא מחליט לבדו. אין הוא סומך על אחרים, ואין משנים את

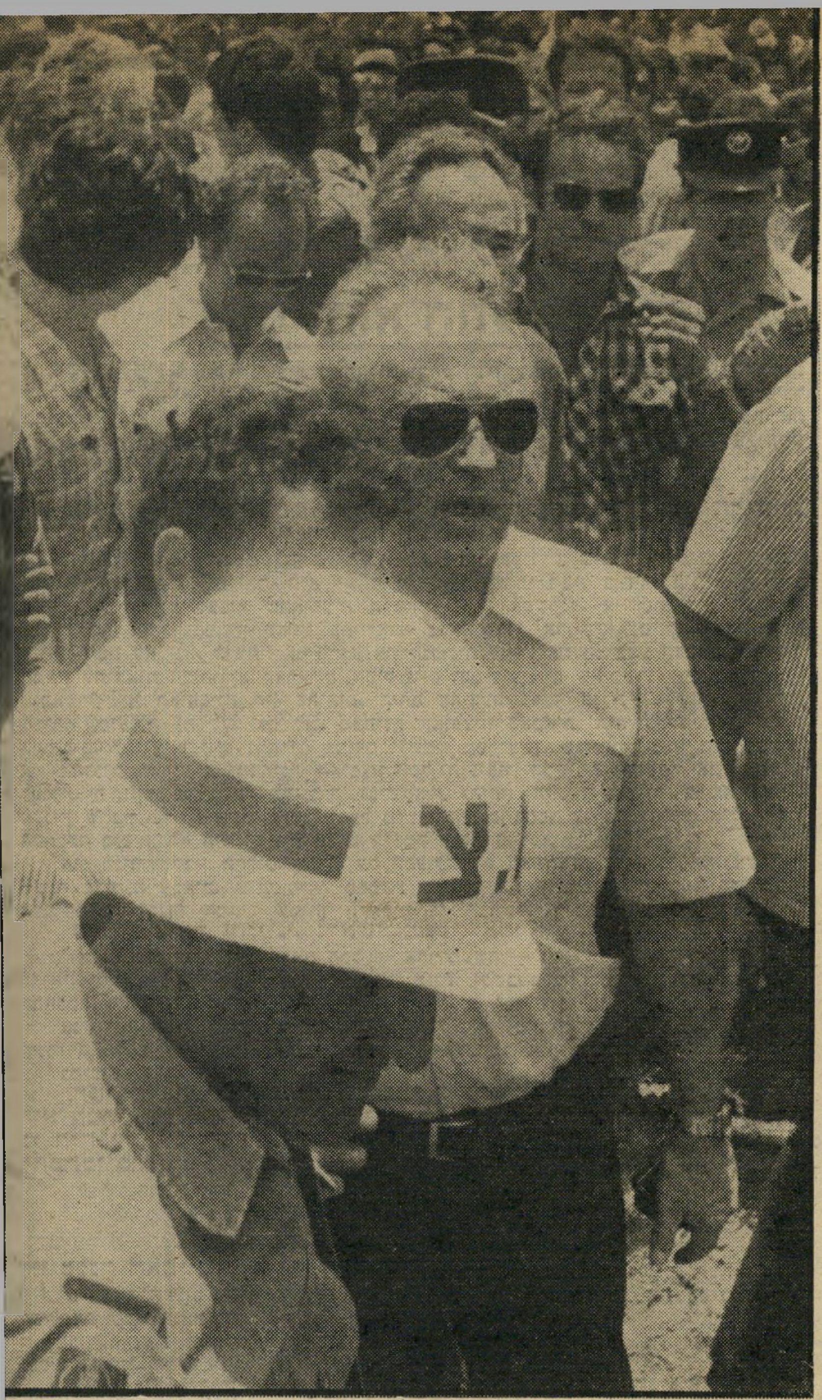

רבין מקבל פני החוזרים. אחריו פרס ואלון

אנטבה

דעתו אחרי שנקבעה. בניגוד לדמות המצטיירת לעיני הציבור, הוא יכול להיות תקיף מאד, ואפילו תוקפני, אחרי שהחליט מה שהחליט. במיקרה כזה, דעתם של אחרים אינה מעניינת אותו.
גם זוהי מעלה במיבצע מסוג זה, אם־כי היא יכולה להיות לרועץ במצבים אחרים.
בדימיון העממי, הצטייר המיבצע כהרפתקה נהדרת, שנעזרה באצבע־אלוהים ובמזל. בוודאי יעברו ימים רבים עד אשר ייוודעו הפרטים האמיתיים, המדיניים והצבאיים. אז גם תשתנה כליל תמונת המיבצע.
כי הוא היה רחוק מאד מלהיות הרפתקה. ההיפך הגמור הוא הנכון. היה זה מיבצע צבאי מחושב היטב, שנסתייע בתנאים שהבטיחו לו מראש מידה רבה מאד של סבירות וסיכוי להצלחה.
הוא היה נועז ובלתי־שיגרתי באופן קיצוני, אך לא קל־דעת או בלתי־מחושב. התנאים הגיאוגרפיים, הטופוגרפיים, המדיניים והצבאיים נוצלו תוך חשבון קר וצלול.
מכל הבחינות האלה, נשא המיבצע חותם רביני מובהק.

סיכון מוצדק

אחרי הצלחת המיבצע, אין הציבור נוטה לבדוק את השיקולים שהביאו אליו. ההצלחה עצמה משמשת — בדיעבד — הצדקה לעריכתו.
אך השאלה חייבת להישאל: האם צדק ראש־הממשלה, כאשר החליט להסתכן במיבצע זה?
גם כאשר ניגשים לבעייה בלי רגשות, התשובה היא חיובית.

המיבחן האמיתי הוא: מה היה קורה אילו נענתה הממשלה לדרישת החוטפים, והיתה משחררת את העצירים?
יש בישראל אנשים אחראיים, הסבורים כי אין טעם להחזיק בפידאיון במעצר ניצחי, ושכדאי לשחרר רבים מהם במיסגרת של מחווה מדינית־פסיכולוגית, ברגע מתאים. אולם הצעה זו היא בעלת ערך רק אם היא מתבצעת מרצון חופשי, כמחווה של המדינה.
לא כן היענות לדרישות של חוטפים. פעולה כזו היתה מעודדת מעשי־טרור בממדים נרחבים, מחזקת דווקא את היסודות היותר־קיצוניים באש״ף, מגבירה את כוחם בציבור הפלסטיני, גורמת אולי לנחשול חדש של תקיפות וחטיפות בעולם.
חשובה העובדה שבין החוטפים היו חברי קבוצה גרמנית מטורפת, שבשבילה העניין הפלסטיני הוא הובי הרפתקני.
אין לשכוח כי החוטפים היו אנשי חזית־הסירוב, חברי פלג קיצוני של החזית העממית לשיחרור פלסטין, הכופרת בסמכות אש״ף והלוחמת באגפו המתון. הפעולה כוונה לא רק נגד ישראל, אלא גם נגד אש״ף. ניצחון קל לחוטפים היה מתקבל במחנה הפלסטיני כהוכחה לכך שיש לחזור לשיטות הקיצוניות, במקום המאבק המדיני של צמרת אש״ף, שנחלשה במילחמת לבנון.
שיקול זה לא עיניין את רבין, שאינו מבדיל בין הכוחות הפלסטיניים השונים, והרואה בכולם גם־יחד חבורות של רוצחים. לעומת זאת רגיש רבין לשיקול אחר: היענות לחוטפים היתה מערערת לחלוטין את כל טיעוניה של ממשלת ישראל כלפי הממשלות האחרות, בעניין הלחימה בטרור.
כניעה ישראלית היתה משמשת אליבי חד־משמעי לכניעת כל

אנטבה

(המשך מעמוד 19)
ממשלה אחרת, ככל מיקרה אחר, בעבר ובעתיד. הדבר היה מזמין חטיפת ישראלים בארצות אחרות, ומעניק מראש הצדקה לכל ממשלה אחרת לתבוע מישראל כל מחיר עבור שיחרורם.

קרוב לוודאי ששיקול זה הוא שהכריע לגבי רבין, כשם שהוא הכריע לגבי קודמיו. רבין היה עומד במצב קשה מאד, אילו הגיע למסקנה שאין סיכוי סביר למיבצע ישראלי. אך משנסתבר לו כי נוצרו התנאים המעניקים לו סיכוי סביר של הצלחה, הוא בחר באופציה זו כדבר מובן מאליו.

מתי הוא החליט?

יתכן שלעולם לא ייוודע מתי החליט יצחק רבין עצמו לבצע את המיבצע הצבאי.

לגבי אדם שהוא כל־כך מכונס־בתוך־עצמו כמוהו, אין כל אפשרות לקבוע את הדבר בביטחון, אלא אם כן יפרסם, ברבות הימים, את זיכרונותיו. בוודאי אין לדעת את האמת על־פי הודעות רישמיות הכפופות — במיקרה זה במייוחד — לצרכים פוליטיים ומישפטיים.

הניחוש האישי שלי הוא שרבין לא פסל מראש אף אחת משתי האופציות — השיחרור והכניעה — אלא פעל בו־זמנית בשתי הדרכים, תוך דחיית ההחלטה עד לרגע האחרון.

ההחלטה שהעביר בממשלה, על הנכונות לשחרר עצורים, שימשה בעת־ובעונה־אחת את שתי האופציות גם־יחד. היא לא היתה שקר (שהרי רבין בוודאי היה פועל על־פיה, אילו החליט לבסוף שהאופציה הצבאית אינה אפשרית, או שסבירות הצלחתה נמוכה מדי, או שהמחיר הצפוי בחיי־אדם גבוה מדי). אך היא גם לא היתה אמת (שהרי רבין לא זנח, לדעתי, אף לרגע את הנכונות לבצע את המיבצע הצבאי, אלא אך המתין לתוצאות הבירורים הצבאיים, הפוליטיים והמודיעיניים שאיפשרו לבסוף החלטה.)

כאשר שתי האופציות היו פתוחות, היתה ההודעה בדבר הנכונות לשחרר עצורים סבירה ומועילה גם לזו וגם לזו. מבחינת האופציה הצבאית, היא עזרה להרגיע את החוטפים, למנוע מעשים נמהרים מצידם ולשמש מסך־עשן, שמאחריו ניתן היה לעשות את ההכנות הדרושות. מבחינת האופציה של הכניעה, הכשירה ההודעה את התנאים הפוליטיים והפסיכולוגיים, באוגנדה ובישראל, והיתה חיונית לניהול המשא־והמתן.

מעניין שרבין שלח את גד יעקובי, בעל מישקל־הזבוב, לספר על כך לאומה. אילו היתה ההחלטה סופית, לא היה רבין משתמט מלנמק אותה בעצמו.

אני מניח שרבין החליט סופית על הפעולה רק כאשר השתכנע כי המיבצע הוא מעשי מבחינה צבאית, שיש מידה מספקת של סבירות להצלחתו, שמיספר הקורבנות הצפויים הוא בגדר המחיר שמותר להסתכן בו, ושבשלו התנאים המדיניים הדרושים.

כל זה סביר והגיוני, וראש־ממשלה אחראי חייב היה לנהוג כך.

הוא גם היה חייב לעשות את הכל — אחר־מעשה — כדי לשכנע את העולם שהצהרותיה של ממשלת ישראל בכל שלב היו כנות, ולשכנע את הממשלה עצמה שקבלת ההחלטה על־ידי הממשלה — פה אחד — לא היתה תכסיס בילבד.

אני חוזר: כל זה הוא ניחוש שלי בילבד, ואיני מאמין שהאמת עצמה — האמת השמורה בליבו של יצחק רבין — תיוודע אי־פעם בביטחון גמור.

בסיכום:

המחיר ששולם הוא יקר. מיספר הקורבנות — הרוגים ופצועים — הוא חמור. אך אם לוקחים בחשבון את כל הסיכונים העתידיים, נראה כי היה זה סיכון סביר, שראש־הממשלה היה רשאי — ואף חייב — להסתכן בו.

תסביך היום השביעי

הסכנה האמיתית של הפעולה הזאת היא דווקא פסיכולוגית, לגבי העתיד.

ברגע הראשון, בשיא שימחת־הניצחון המוצדקת, היו שהישוו את המיבצע הזה למילחמת ששת־הימים.

מבחינה מעשית, השוואה זו היא הבל־הבלים. כל השוואה כזאת בין מילחמה קשה בכל החזיתות, לבין מיבצע בלתי־שיגרתי אך חד־פעמי, היא אבסורדית *.

אולם יש מקום להשוואה אחת: שיכרון־הניצחון המסוכן, העלול לטמטם את המדינה.

השבוע שטף את המדינה נחשול כביר של תסביך־היום־השביעי, אותו תסביך שהוליד בשעתו את אלבומי־הניצחון, שביעות־הרצון־הלאומנית, הזילזול באוייב וההרגשה הכללית של יחי־אנחנו ואנו־ואפסנו־עוד.

בהתפרצות השיכרון טמונה גם סכנה אחרת. לפני מילחמת יום־הכיפורים ביצע צה"ל את המיבצע הנועז של נחיתה בביירות. גם אז שטף את המדינה נחשול של שחצנות — שהיה אחד הגורמים המרכזיים שהביאו לאסון יום־הכיפורים.

אם יקים מיבצע אנטבה לתחייה את אגדת הסופרמן הישראלי, יהיה זה אסון לאומי.

במיבצע נועז ורב־תושייה שיחרר צה"ל השבוע קבוצה גדולה של בני־ערובה, וסיכל מעשה־חטיפה שעלול היה להסתיים באסון גדול. לכל אחד ממשתתפי הפעולה מגיעה תודת האומה כולה.

אולם הצלחה זו לא שינתה במאומה את הבעייה המדינית של המדינה, ולא פתרה את הבעייה הפלסטינית, המולידה את הטרור. רק פיתרון הבעייה עצמה ישים קץ למערכת המילחמה־הזעירה. אם שיכרון־הניצחון, בעיקבות הצלחה חד־פעמית, יביא שוב להעלמת אמת זו, הרי ייצא שכרה בהפסדה.

לעומת זאת, אפשר לנצל הצלחה זו, שהגבירה את יוקרת המדינה בעולם ובארצות־ערב, כדי להתקרב לפיתרון הבעייה הפלסטינית. ישראל גאה, בעלת מוראל גבוה, שהכל מתייחסים אליה בכבוד, תוכל לעשות זאת ביתר הצלחה מאשר ישראל חלשה, נמוכת־קומה ושיפלת־רוח.

למרבה הצער, תכונותיו המייוחדות והמרשימות של יצחק רבין אינן מתאימות במייוחד למשימה זו.

רבין החדש

התוצאה הפנימית העיקרית של המיבצע היא עליית קרנו של רבין עצמו, באורח המשנה כליל את הנתונים בזירה המדינית.

רבין ה„חדש", כפי שנתגלה השבוע לציבור, יהיה מעתה בעל־בית במדינה. יוקרתו החדשה מאפילה על דמות כל עמיתיו ויריביו, וכראשם שמעון פרס.

אם פיקפק מישהו בכך שרבין יחזיק מעמד עד לבחירות, כראש־ממשלה וכמנהיג מיפלגתו — הרי השבוע סולקו הספקות.

בעיני הציבור הישראלי, אין אמת־מידה טובה יותר להערכת מנהיג פוליטי מאשר ביצוע מיבצעים צבאיים מוצלחים. במיבחן זה, זכה יצחק רבין השבוע בציון הגבוה ביותר.

כל מי שחיפש, עד לפני שבוע, אליל תורני, כדי לחיתחות בכאריזמה שהו, יכול עתה לשאת את עיניו אל יצחק רבין, המצביא של אנטבה.

---

* התקדים הקרוב ביותר לפעולה זו הוא דווקא גרמני: פעולתו של אוטו סקורצני, מפקד־קומנדו גרמני ששיחרר ביום א', ה־12 בספטמבר 1943, את בניטו מוסוליני ממקום מעצרו בסאן־גראסו, בפיסגת הר איטלקי גבוה, שם הוחזק בפקודת הממשלה האיטלקית שהפילה אותו ושכרתה שביתת־נשק עם בעלות־הברית. מוסוליני הוחזק במעצרו על־ידי 250 חיילים. סקורצני נחת במקום בדאונים, עם כוח של 50 צנחנים בילבד, והעביר את מוסוליני לגרמניה. המיבצע עורר אז השתאות בעולם כולו, משני עברי החזית.

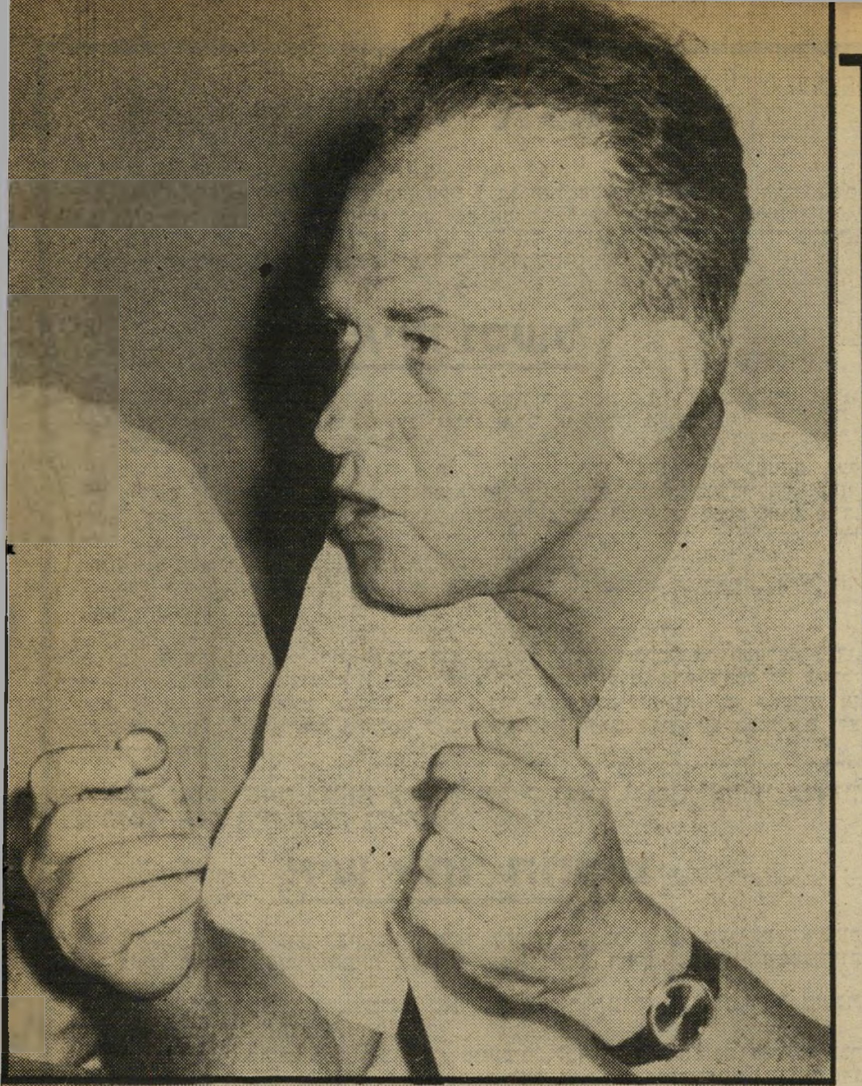

מאת אלי תבור

בתום צהלת הניצחון הראשונית, ששטפה את המדינה כולה בהתלהבות ובהתרוממות הרוח; אחרי שמיליוני מילים על מה שאירע סביב חטיפת מטוס „אייר־פראנס" לאוגנדה ושיחרור בני־הערובה, נמרחו על הנייר ונשפכו מעל גלי־האתר — עדיין ריחפו הרבה סימני־שאלה מעל מה שאירע בדיוק באנטבה. ככל שחלף הזמן ושככה ההתרגשות, כן הלכה וגדלה התעלומה שאפפה את מיבצע־הרקולס — פשיטת צה"ל לנמל־התעופה של אנטבה ושיחרור החטופים משם. הוסיפו לתיסבוכת שפע של ידיעות מופרכות ובלתי מהימנות, שזרמו בעיקר ממקורות־חוץ, שהיו פרי־דימיון והשערות שבאמצעותן ניסו להסביר את הפעולה הצבאית המפתיעה. על חלק ניכר מהשאלות המטרידות לא ניתן להשיב גם כיום. אבל תשובות על כמה מהן, אולי יהיה בהן כדי לפזר מעט את הערפל מעל מיסתרי אנטבה.

● **מדוע מוטל מסך־איפול על פרטי המיבצע הצבאי של צה"ל לשיחרור החטופים?**

השיקול הוא ביטחוני טהור ולא פוליטי, כפי שכמה מדינות ועתונים זרים מנסים ליצור רושם. הפעולה הצבאית בוצעה כולה, מתחילתה ועד סופה, על־ידי כוחות צה"ל, ללא סיוע זר כלשהו וגם לא מתוך שיטחה של מדינה שלישית. פרטי המיבצע אינם נשמרים בסוד מפני האוגנדים, שכן קשה לשער שלצה"ל צפויים עימותים נוספים עם צבאו של אידי אמין בעת הקרובה. לעומת זאת לא סתמה פעולת אנטבה את הגולל על פעילות הטרור של קבוצות פלסטיניות קיצוניות. פירסום מלא של שלבי המיבצע ודרך ביצועו עלולים לסייע לקבוצות חוטפי־מטוסים פוטנציאליים בעתיד.

● **מדוע המתינו ממשלת־ישראל וצה"ל, עד לרגע האחרון כמעט, לפקיעת מועד האולטימטום של חוטפי־המטוס ולא שיחררו את בני־הערובה מוקדם יותר? האם לא היה בכך סיכון מיותר של בני־הערובה?**

פשיטת צה"ל לאנטבה בוצעה במהירות המכסימלית האפשרית, מרגע שהבשילו התנאים לביצועה. מה שניתן היה לבצע, למשל, במוצאי־שבת האחרונה, לא היה ניתן לביצוע קודם לכן.

באותם ימים גם לא נראה היה שהפעולה ניתנת לביצוע. לעומת זאת, מהרגע שבו הסתבר כי ניתן לבצע את הפשיטה, תוך סיכון מחושב, נדרש פרק זמן מינימאלי להכנת הכוחות ותיכנון פרטי המיבצע. המועד הקצר שחלף בין ההחלטה על ביצוע הפשיטה לבין הביצוע בפועל הוא אחד ההישגים המפליאים ביותר של המיבצע.

● **כיצד השתכנע ראש־הממשלה יצחק רבין לנסות לשחרר את בני־הערובה בכוח, אחרי שקודם לכן העביר בממשלה החלטה המחייבת כניסה למשא־ומתן עם החוטפים, לשם מילוי דרישותיהם?**

חלפו כמעט 48 שעות מהרגע בו נחטף מטוס אייר פראנס אחרי המראתו מאתונה ועד שחוטפיו הציגו את תביעתם לשיחרור 53 אסירים הכלואים בישראל, שווייץ, גרמניה וקניה, תמורת 246 נוסעי המטוס ו־12 אנשי צוותו. באותן שעות לא היתה ברורה מטרת החוטפים וזהותם ונוצר גם רושם כי החטיפה מכוונת נגד צרפת.

ביומיים אלה דבק ראש־הממשלה יצחק רבין, ועמו הממשלה כולה, במדיניות „העמידה האיתנה" שהיתה המדיניות המוצהרת של הממשלה כלפי דרישות של חוטפים לשיחרור עצירים מאז מעלות. מדיניות זו גרסה שאין לנהל משא־ומתן עם פידאיון ואין להיכנע בשום מחיר לדרישותיהם. ההחלטה הקשה הראשונה שהיה על יצחק רבין לקבל, היתה דווקא ההחלטה לסגת ממדיניות זו ולהצהיר הצהרה לפיה מוכנה ממשלת־ישראל לנהל משא־ומתן עם החוטפים, לשחרר אסירים בטחוניים הכלואים בישראל תמורת בני־הערובה המוחזקים בידיהם, ולהיות נכון לבצע זאת בכנות.

● **מה היה הקושי בהחלטה מעין זו?**

היו הרבה לבטים עד שהתגבשה ההחלטה שהביאה להצהרת הממשלה, ביום החמישי בבוקר, להביע נכונות למלא את דרישות החוטפים. החשש העיקרי היה כנראה פוליטי פנימי: מה תאמר האופוזיציה? כיצד יגיב המחנה הלאומני־ניצי בישראל?

הישגו הגדול של יצחק רבין הוא לא רק בעצם קבלת ההחלטה לסגת ממדיניותה המוצהרת של הממשלה, אלא בכך שהצליח להעביר החלטה זו בקונסנזוס לאומי, כשכל המדינה כמעט מסכימה עם צעדה זה של הממשלה. התמיכה הרב־מיפלגתית, שבה זכתה החלטה זו של הממשלה, היתה מבחינה מסויימת הפתעה.

● **מה הנימוקים**

כל מה שרצית לדעת על

מיבצע הרקולס

כנגד הנסיגה ממדיניות „העמידה האיתנה"?

שעצם הכניעה מזמינה עוד פעולות מסוג זה ואז לא יהיה עוד גבול לסחטנות. ממשלה שנכנעה לסחטנות תמורת שיחרור מאה או מאתיים בני־ערובה, לא תוכל אחר־כך שלא להיכנע לסחטנות תמורת שיחרור עשרה בני־ערובה, או אפילו אחד. לא ייתכן יהיה להרכיב מחירון, על פיו יש להיכנע תמורת שיחרור מאה בני־ערובה אך לסרב לשחרר בן־ערובה בודד.

● מה, אם כן, היו השיקולים שהכריעו לטובת הנכונות למשא־ומתן עם החוטפים למילוי תביעו־תיהם?

עד כמה שלא נעים להודות בכך, יש משמעות גם לכמות. למרות שאיש לא ביטא זאת במפורש, הרי אין ספק שה־קונסנזוס הלאומי להסכמה־בלית־ברירה ל־כניעה לסחטנות, לה היו שותפים גם מנחם בגין ואריק שרון, נבע מהמיספר הגדול של בני־הערובה שהיו בידי החוטפים.

נראה שהשפיעה גם הימצאותם של בני־ערובה לא־יהודים ולא־ישראליים בידי החוטפים. ממשלה יכולה לקחת על עצמה להמר על חיי אזרחיה. קשה לה יותר להמר על חיי אזרחי מדינות אחרות. כשם שהגרמנים לא היו יכולים לסרב לשחרר עצורים הכלואים אצלם, אילו היתה ישראל מבקשת זאת מהם, כדי להציל בני־ערובה ישראליים, כך לא יכלה ישראל לסרב לעשות הכל כדי לשחרר אזרחי מדינות ידידותיות אחרות.

מעל כל אלה עמדו גם הנימוקים ההומא־ניים־מוסריים.

אחד בכל שעה, או קבוצה בכל פרק זמן, עד לכניעתה המוחלטת של ממשלת־ישראל. כניעה לדרישותיהם במצב כזה היתה הרבה יותר קשה מאשר כניעה במועד בו טרם נפלו קורבנות בנפש.

בניגוד לספקות נראה כי הודאתו של יצחק רבין כי אינו מצטער על ההחלטה הראשונה הזו שקיבל, היא כנה בהחלט. בעת שהתקבלה ההחלטה לא נראה בעין סיכוי לאפשרות התערבות צבאית, גם אם ייחלו להיווצרות אפשרות כזו וחיפשו אח־ריה כל הזמן.

אגב, בשלב זה גילה יצחק רבין גם כישרון תכססנות פוליטי לא מבוטל. הוא לא הסתפק בכך שהשיג את תמיכת שרי ממשלתו וחברי ועדת־החוץ־והביטחון ב־החלטתו לוותר לחוטפים. הוא הצליח לתמ־רן אותם כך, שלמרות שרבים מהם לא רצו לדבר, הם נאלצו להביע את תביעתם להיענות לדרישות החוטפים גם בפרוטוקול.

● מה, אם כך, הביא את רבין לשנות את דעתו ולהסכים למיב־צע צבאי לשיחרור החטופים?

התנאים השתנו. גם התנאים באנטבה,

לעשות זאת לולא קיבל עליו הרמטכ"ל, רב־אלוף מרדכי גור, את האחריות המלאה והתיצב בתמיכה מוחלטת בתוכנית המיבצע שהוצעה.

● האם נטל רבין חלק בתיכ־נון הצבאי של הפשיטה?

האחריות לצד הצבאי מוטלת כולה על הרמטכ"ל. רבין לא התערב בצד הצבאי, למרות שפרטי המיבצע הובאו לידיעתו.

● מתי הוחלט על ביצוע ה־פשיטה לאנטבה?

ההחלטה התגבשה אצל הרמטכ"ל וראש־הממשלה

קיבל רבין את אישור ועדת־השרים לענ־ייני־ביטחון ולאחר מכן את אישור הממשלה כולה, שנקראה לישיבה מיוחדת בקריה בתל־אביב. מנהיגי האופוזיציה הובאו גם הם בסוד ההחלטה.

● האם לא היה חשש של

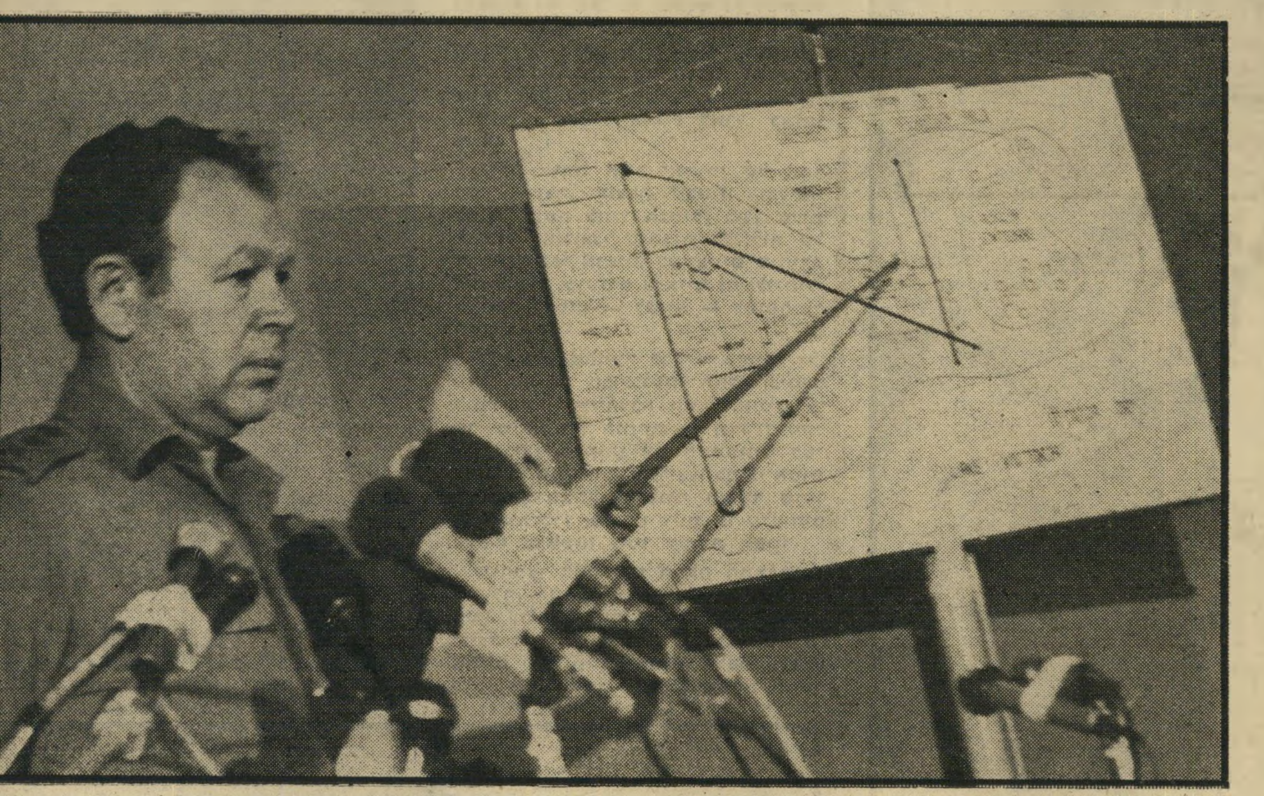

הרמטכ"ל מסביר את המיבצע

אבא להצלחה

● מדוע מה שהיה ריאלי בי מוצאי־שבת לא היה ריאלי קודם לכן?

עדיין לא היו בידי הממשלה וצה"ל נתונים מספיקים, על מה שמתרחש באמת באנטבה. אולם אפילו היו כל הפרטים ידועים וברורים, ספק אם היתה מתקבלת החלטה לנסות לשחרר את החטופים בכוח. בכל מיבצע מעין זה קיים סיכון מסויים של כישלון, ושל קורבנות מקרב בני־הערובה. קשה היה להעלות על הדעת מיבצע צבאי ש־יהיה בו כדי לסכן את בני־הערובה שאינם ישראליים, כל עוד אלה הוחזקו יחד עם בני־הערובה הישראליים.

● מדוע מיהרה הממשלה להודיע על נכונותה להיכנס למשא־ומתן, עוד בטרם פקע מו־עד האולטימטום הראשון שהצי־בו החוטפים?

בעת שהתקבלה ההחלטה, ביום חמישי בבוקר, היה קיים סיכון סביר שהחוטפים יתחילו להוציא להורג כמה מבני־הערובה,

● מדוע התייעץ יצחק רבין עם מנהיג הליכוד מנחם בגין, החל מהשלבים הראשונים של התלבטו־יות הממשלה ועד להחלטה לאי־שור המיבצע הצבאי?

למרבה האבסורד קיבל רבין את ההצעה לשתף פעולה את בגין בקבלת המידע על צעדי הממשלה דווקא מתוך חשש שהלי־כוד עלול לחלוק על עמדתה הראשונית של הממשלה, שלא להיכנע לחוטפים. זמן קצר אחרי שנודע דבר חטיפת מטוס אייר פראנס, כשאיש בממשלה לא העלה בדע־תו לסגת ממדיניות „העמידה האיתנה", נודע כי ח"כ שמואל תמיר מציע מאחורי־הקלעים לקבל את התביעות שיציגו ה־חוטפים, עוד בטרם נודעו תביעות אלה. רבין קיבל את ההצעה להזמין אליו את בגין להתייעצות, כדי לשכנעו מדוע אסור לממשלה להיכנע לתביעות החוטפים. כש־השתנתה עמדת הממשלה, המשיך רבין ל־שתף את בגין בשיקוליה וביקש גם את אי־שורו להחלטותיה.

שם הוחזקו בני־הערובה, גם התנאים הפו־ליטיים, כאשר הסתבר שאידי אמין משתף למעשה פעולה עם החוטפים. ביום החמישי בשבוע שעבר, אחרי קבלת ההחלטה על הנכונות למשא ומתן עם החוטפים, החלו להצטבר ידיעות ששינו את הערכת־המצב מקצה אל קצה. גורם נוסף שהקל — מן הסתם — על קבלת ההחלטה לפעול בכוח: היוותרותם של בני־הערובה הישראלים כמ־עט לבדם, להוציא את צוות המטוס הצרפתי שנשאר עמם באנטבה.

● מדוע העדיף רבין בשלב זה לנסות לשחרר את בני־הערו־בה בכוח, מאשר להחליפם באסי־רים ביטחוניים בישראל?

המטרה העיקרית נשאסה כל הזמן ל־שחרר את בני־הערובה. אולם בפני רבין ניצבה הברירה: לשחרר את בני־הערובה בתנאים שיזמינו סחטנות נוספת, תוך הש־פלת מעמדה המדיני של ישראל ותוך סי־כול כל אפשרות לשיתוף־פעולה בינלאו־מי במילחמה בטירור; או שיחרור בני־הערובה, תוך סיכון חיי כמה מהם, בצורה שיהיה בה כדי לרומם את מעמדה של ישראל, לפגוע ביוקרת אידי אמין ולתרום תרומה ממשית להגברת המילחמה בטרור בכל רחבי העולם. במצב זה העדיף רבין את האפשרות השניה. הוא לא יכול היה

דליפה על המיבצע המתוכנן?

חשש ודאי היה. לא רק משום ששרי ממשלה ואישים פוליטיים נוספים הובאו בסוד המיבצע, אלא גם מפני שהרבה אנ־שים היו עסוקים בהכנת המיבצע. למרות זאת, באחד המקרים הנדירים ביותר ב־ישראל, נשמר העניין בסוד שעות רצופות. רבים הריחו ושיערו שמשהו עו־מד להתרחש, אבל רק מעטים מאוד — גם מקרב אותם היודעים תמיד ראשונים — ידעו הפעם במה מדובר.

● למי מגיעה התהילה על הצלחת המיבצע הצבאי?

בראש וראשונה לרמטכ"ל, שהוא היה גם הנושא הראשון באחריות במקרה של כישלון. מלבד קצין חיל־רגלים־וצנחנים ראשי, תת־אלוף דן שומרון, שכבר הפך דמות המסמלת את המיבצע — המודיעין שכבר זכה בשבחים המגיעים לו — הרי שיש להתפעל במיוחד מהפ־עלתו המדעית־כמעט של חיל־האוויר. מ־בחינה זו ניתן להוריד את הכובע בפני מפקד חיל־האוויר, האלוף בנימין פלד. יש כמובן שורה שלמה של מפקדים בדרגים ובתפקידים שונים, שלכל אחד מהם חלק מכריע בהצלחת המיבצע. מסיבות מובנות לא ניתן לזכותם בתהילה בפומבי.

(המשך בעמוד 32)

פנים מודאגות, צוחקות, נבוכות - בני המישפחות ממתינים לפגישה הראשונה

קץ המסע

המטפלות הטיפול בילדים מקרב החוזרים על־ידי חיילת חיל־האוויר היה יפה ביותר.

„גברת, את לא נראית לי כאחת מה־מישפחת — את לא תיכנסי!" רב־סמל ג'ינג'י שעמד, ביום הראשון האחרון, בשערו של בסיס חיל־האוויר ליד נמל־התעופה לוד, קבע את גורלם, לשבט או לחסד, של יקירי חטופי מטוס „אייר־פראנס", שעמדו להגיע לארץ באותו בוקר.

אולם אותה אשה, אחותו של אחד מבני־הערובה, ניצלה מביזיון וכלימה כשלא נכנסה לתוך הבסיס. משך שעות ארוכות התרוצצו ברחבות הגדולות של הבסיס אלפי אנשים, כשקצינים מיחידת דובר־צה"ל, שוטרים צבאיים וחיילי חיל־האוויר, מנסים — לשווא — לשמור על הסדר.

בכל פעם שהגיעה לבסיס אישיות כל־שהי, שר או חבר־כנסת, החלה כימעט התפרעות. אנשי־הצבא חסרי־האונים, כ־שבידם לא היו הנחיות או תידרוך מת־אים כיצד להתנהג עם הממתינים לש־בויים המשוחררים, התרוצצו כמוכי־אמוק בעיקבות הקהל הססגוני האדיר שרדף בקריאות־קרב את האישיות, עד שלעיתים נידמה שבמקום עומד לקרות אסון.

כשהגיעו המטוסים החלה ההתפרעות הגדולה. הקהל הרב, שאיש לא אמר לו היכן עליו לעמוד ולהמתין לשבויים, וכיצד לנהוג, התפרץ לכל עבר. מאות ה־צלמים וציוותי־הטלוויזיה הפכו לפתע מוקד חשוב יותר מבני־המישפחה החוז־רים. איש מן הקצינים שנעו במקום לא ידע כיצד לכוון, ואת מי. נדמה היה ש־אותם שניצלו מידי הפידאיון באנטבה ומכדורי חייליו של אידי אמין, עומדים להירמס על־ידי קהל אוהביהם הנרגש, שהתנהג כעדר תואים במרוצה מפוחדת.

ילדים איבדו את אמותיהם והתרוצצו כאבודים, בקול בכי. חיילים שביקשו ל־קחת את היוזמה לידיהם, קראו לשווא ברמקולים לסדר. שרי־הממשלה, כמו הקהל כולו, ניסו להידחק קרוב ככל האפשר למטוסים הנוחתים ולעדשות המצלמות. גברים בעלי־שרירים דחפו נשים מתייפחות ומיוזעות.

מראשו של אחד נפלה הכיפה, ונר־מסה על־ידי גוש־האדם. תיקה של אחרת נפל ותוכנו, שהתפזר על הקרקע, הפך לאבק תחת רגלי ההמון. שימלתה של נערה צעירה נקרעה בגסות על־ידי מישהו שהיה מוכרח, פשוט מוכרח, להגיע ל־פניה.

הפגישות המישפחתיות, שהיו אמורות להיות מרגשות, הפכו פרועות. החוזרים נחטפו לכל הכיוונים. הם נקרעו על־ידי בני מישפחה, על־ידי עיתונאים וסתם סקרנים וכמה חולי־רוח ידועים, שאיש אינו יודע כיצד חדרו לבסיס, ועל־ידי קציני צבא שפלטו הוראות סותרות ללא־הרף.

שוב הוכיח צה"ל, שבעוד יחידה קר־בית שלו מסוגלת לערוך פעולה מזהירה בדייקנות מופתית, ובסדר מעורר הת־פעלות, הרי כמה מיחידותיו העורפיות — כמו יחידת דובר־צה"ל, שהיתה אחראית על המיפגש — מגיעות לרמת כושר־הארגון של צבאו של אידי אמין דאדא.

זעקת השימחה נדיה ישראליס מתקבלת על־ידי אביה בבסיס חיל־האוויר בחיבוק עז ובזעקת שימחה, בתמונה המאפיי־נת את המיפגש. המתח הרב שהצטבר אצל בני המישפחות התפרק בשנייה אחת.

הקפיצה אחת מחברותיה של נדיה ישראלים מנתניה, רכובה על־גב צעיר שבא לקבלת הפנים בבסיס, מזנקת באושר על נדיה, כשמשמאל אביה של החטופה. השימחה שהיתה בבסיס חיל־האוויר היתה עצומה וספונטאנית.

מבט יוסף חדאד, כשמאחריו אשתו ליזט, שניים מחטופי המטוס, שולחים מבט של עייפות וכאב.

הרגע המייוחל ידי החוזרים מאוגנדה מו־נפות בשימחה בפתח מטוס ההרקולס שנחת בשדה התעופה של בסיס חיל־האוויר ליד לוד. כאשר נפתחו דלתות **ההרקולס** ולנוסעים הותר לצאת, היה ברור לכל העוסקים במלאכה כי המיבצע הושלם. אין ספק כי משך שבוע שלם חלמו בני מישפחות החטופים על הרגע הזה בדיוק.

ידיים הורים מאושרים נלחצים קרוב אל בנם ששב מאו־גנדה כשידי כל השלושה מלוכדות.

צחוק או בכי אחד החוזרים מתקבל על־ידי בת־מישפחה ובאותו רגע ניפרץ אצלו מעיין של רגשות, בכי של שימחה מהול בצחוק. בתמונה מימין: אחת המשוחררות, שכוחה כשל ברגע החזרה, נתמכת על־ידי מישפחתה.

חטופה אמה רוזנקוביץ
„אידי היה ליצן פאתטי!"

אחד החטופים מנתח את אופיים של האנשים בשבי החוטפים

מאת **יוסי ינאי**

הגרמני לא מסוגל להרוג

קלוד („נתן") רוזנקוביץ, אדריכל ירושלמי צעיר יליד צרפת הוא בעל מיבטא צרפתי בולט. לישראל הוא עלה, עם אשתו אמה, לפני שנים רבות, אולם השניים שבו לצרפת להשלמת לימודיהם. בשנת 1963 הם עלו לישראל סופית, ומאז הם עורכים נסיעות מזומנות לחוץ־לארץ, בעיקר לצרפת.

נסיעתם הבאה של קלוד, אמה נועם ואלה, תיערך ביום החמישי הקרוב. הנסיעה הקודמת שלהם היתה בטיסה 139 המפורסמת: תל־אביב־אתונה־בנגאזי־אנטבה.

„העלינו את האפשרות שחיילים ישראליים יבואו לשחרר אותנו. זו היתה אחת האפשרויות שחשבנו עליהן באותם ימים ארוכים באנטבה. חשבנו, אולי צה"ל יעשה משהו דרך דרום־אפריקה, בעזרתה של מדינה זו, אבל מהר מאד פסלנו את הרעיון," מספר קלוד.

את מרבית זמנם בילו רבים מן החטופים בשיחות פוליטיות שניהלו בינם לבין עצמם, ועם החוטפים. „הנוסעים במטוס ידעו את ההשקפות שלי," אומר קלוד. „אני אמרתי אותן בלי היסוס. באחד הימים אפילו ניגש אלי אחד מהקיצוניים שבין החטופים, דויד, ואמר לי: אפילו עכשיו, אחרי כל העניין הזה, אתה עוד חושב שאפשר להגיע להסדר עם הערבים?"

לפני כחודשיים יזם ואירגן קלוד רוזנקוביץ עצומה למען החזרת שני הפלסטינים שגורשו ללבנון, ד"ר חמזה נתשה וד"ר עבד אל־עזיז אל־חאג'. כזכור, גורשו השניים יומיים לפני פתיחת הרשימות לבחירות בגדה המערבית, ולפני שבית־מישפט ישראלי הספיק לדון בעניין. קלוד אסף חתימות של ידידים שהסכימו להקים עימו ועד ציבורי להחזרת השניים לארץ, ופנה למועצה הישראלית למען שלום ישראלי פלסטיני כדי שהעצומה תופיע תחת חסותה.

„החטיפה לא שינתה את דעתי בנושא, אלא חיזקה אותה. עכשיו אני בטוח יותר מכל, כי חייבים להגיע, סופר־דחוף, לפיתרון המצב. אם כי, כשאני מעמיק לחשוב ועם יד על הלב, אני חושש שאם מרבית הערבים הם כמו אלה שחטפו אותנו, אי־אפשר יהיה להגיע לכדי פיתרון."

העובדה שקלוד מעורה בבעייה הישראלית־פלסטינית הביאה לכך, שבמשך שבוע היותו בשבי חוטפיו התבונן היטב בחוטפים, ניסה לתהות על קנקנם. „היו כאלה מהחוטפים שהיו אנושיים. אני חילקתי, בליבי, את החוטפים לשני סוגים: כאלה שהיו מסוגלים להרוג אותנו, וכאלה שלא היו מסוגלים לעשות את זה.

„מפקד כל העניין, הגרמני, לא היה מסוגל להרוג אותנו ואפילו לא לתת הוראה לעשות כן. בהתחלה הוא היה מתוח מאד, אבל אחרי הנחיתה באנטבה היו לנו שיחות ארוכות איתו. הוא היה גבה־קומה, זקוף ודיבר אנגלית רהוטה. היה לי ברור שהוא רוצה להשיג את המטרות שלו בפעולה, אך להקפיד על כך שהפעולה תהיה אלגנטית, נקייה, ללא שפיכות־דמים ובעדינות רבה. הוא־עצמו אמר לנו, ואני האמנתי לו, שהוא לא היה מסכים להשתתף בפעולה כזאת, אם היא היתה מסתיימת בטבח.

היה שיתוף־פעולה!

„**ה**גרמניה היתה שונה לגמרי. היא היתה נוקשה, לא ניסתה לדבר עם אף אחד. שפתיה היו קפוצות והביעו רישעות ורוע־לב. היום אומרים שהיא היתה תורכיה, אבל אני לא מאמין. היא נראתה לי כמו איזה אלמנה גרמניה ממורמרת. אבל למרות כל זאת, היו כאלה מבין החטופים שראו אותה מסתובבת בלילה ומכסה ילדים ומבוגרים בשמיכות, מבלי שהם הבחינו בכך כלל.

„שני החוטפים שהיו איתנו במטוס, נוסף לגרמנים, היו שני בחורים צעירים, שביינינו לבין עצמנו כינינו אותם בשם ,הבלונדי' ו,השחור', ביגלל צבע השיער שלהם. אני לא חושב שהם היו מסוגלים להרוג אותנו.

„מלבד כל אלה, היו עוד חמישה: שניים בדרגה גבוהה ושלושה עוזרים זוטרים. השניים בדרגה גבוהה היו העדות החותכת שלנו, כי הנחיתה באנטבה היתה מתוכננת מראש. עוד לפני שהמטוס נעצר על המסלול באנטבה, ראינו אותם דרך החלונות, וניפנופי־היד בינם לבין החוטפים שהיו במטוס הראו, כי הפגישה לא היתה מקרית. אחד מהם היה הנציג של אש"ף באוגנדה. הוא לא היה פוגע בנו לרעה, זה ברור. זה גם לא יכול היה להיות התפקיד שלו. השני היה נחמד. הוא סיפר לנו שהוא מפרו, ואומנם היו בינינו שניים שהכירו אותו משם, יעל ואריה ברוצקי. אבל הספרדית שבפיו לא היתה כל־כך טובה. אחר־כך התברר לנו, מהשיחות איתו, כי הוא אומנם ערבי, אך התגורר שנים רבות בפרו. אני לא מתאר לעצמי שהבחור הזה, שהיה חייכני וממש מצחיק, היה מסוגל להרוג אותנו.

„לעומת זאת, שלושת העוזרים־הזוטרים היו מסוכנים הרבה יותר. שניים מהם כימעט שלא הוציאו הגה, אבל השלישי היה אכזרי וגס־רות. הוא לא הפסיק לחלק סטירות ומכות, כל זה בצורה ברבארית ותוך כדי צעקות. הוא היה ללא ספק יכול, ואולי אפילו שמח, לירות בכולנו."

התקופה הארוכה שבילו הנחטפים יחד עם החוטפים הביאה לשיחות ארוכות, בעיקר בנושאי הסיכסוך הישראלי־ערבי. „מרבית החוטפים היו בעלי מודעות פוליטית. גם הגרמני הכיר את הבעייה, אם־כי הגרמניה לא פתחה את הפה. אבל היתה איתם בעייה, שעכשיו אני כבר מבין שהיא אולי יסוד הבעייה של הסיכסוך בינינו לבין הערבים. הם היו צרי־אופק. הם לא היו מסוגלים לקבל דיעות אחרות ולא תמיד לשמוע. כל מה שהם אמרו יצא מתוך מיסדרון מחשבתי צר מאד. בצורה כזו קשה היה להגיע להידברות."

אסוסיאציה של מחנה־ריכוז

אין ספק כי יחסית היו החטופים נתונים בתנאים טובים. האוכל היה מספק. „אנחנו אכלנו אותו אוכל שאכלו החוטפים, אם־כי הם לא אכלו איתנו." רופא מצרי מונה על־ידי אידי אמין כרופא הצמוד של החטופים. ביום האחרון, כשמגיפת־שילשולים תקפה את מרבית הנוסעים, צורף רופא אוגנדי אל הרופא המצרי.

„היו שעות, שבהן היתה הרגשה כאילו אנחנו נמצאים ב,לובי' של מלון־פאר. היו כורסות, ישבנו עליהן, שיחקנו קלפים או שהתבוננו בחוטפים ששיחקו. היה זמן, בעיקר במוצאי־שבת, שבו היתה האווירה פסטוראלית, והיה נדמה לי כאילו אנחנו יושבים במלון־פאר על שפת אגם ויקטוריה, אם־כי האגם היה מרוחק מאיתנו."

משך מרבית הזמן היו החטופים עייפים. „לא מעבודה פיסית. המתח והתנאים הביאו לעייפות, שגרמה לנו לישון טוב בלילה. החוטפים לא לקחו מאיתנו שום דבר, והשאירו לנו את כל המיזוודות. גם את מה שהם בדקו הם החזירו, מייד שהתבקשו."

אחד הרגעים הקשים ביותר היה זה שבו הופרדו הישראלים מעל האחרים. „אי־אפשר היה להימנע מהאסוסיאציה המבהילה של סלקציה במחנה־ריכוז. תמונות

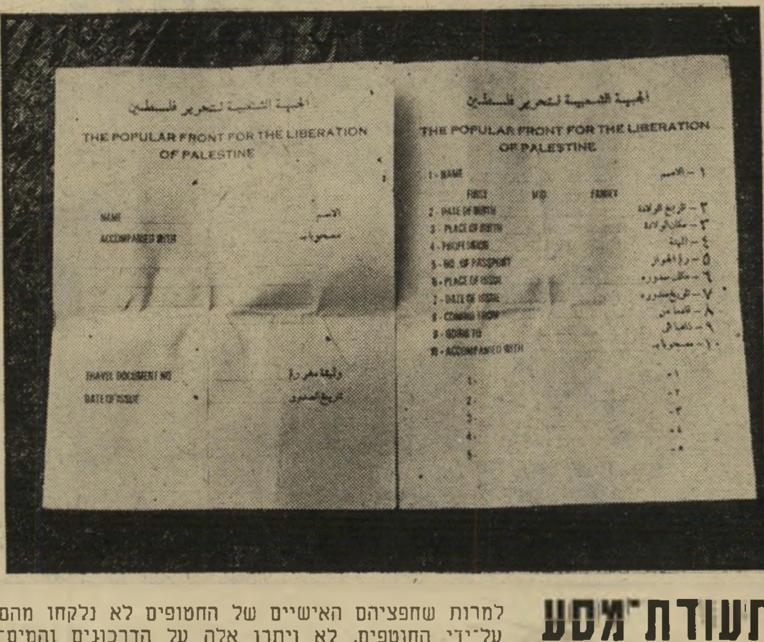

תעודת־מסע למרות שחפציהם האישיים של החטופים לא נלקחו מהם על־ידי החוטפים, לא ויתרו אלה על הדרכונים והמיסמכים. החטופים הביאו עימם לארץ „תעודות־מסע", הנושאות את הכותרת של „החזית העממית לשיחרור פלסטין", ובהם מקום לפרטים אישיים, כמו בכל תעודת־מסע אמיתית.

חטוף נועם רוזנקוביץ
„הגרמניה היתה מרושעת!"

חטופים קלוד ואלה רוזנקוביץ
„העוזרים־הזוטרים היו מסוכנים!"

אלה, בהתחשב באווירה המיוחדת ששררה אז, היו הרבה יותר ממפחידות."

אך ההפרדה בין ישראלים לבין לא־ישראלים לא היתה מוחלטת. אל נושאי הדרכון הישראלי ובעלי הדרכונים הכפולים צורפו עוד שני זוגות. היו אלה יהודים לא־ישראלים. החוטפים שמו לב לכיפות שעל ראשיהם של הגברים, והבחינו כי בדרך, עוד כשהמטוס היה באוויר, הם הניחו תפילין. עובדה זו הספיקה, כדי לצרף אותם אל הישראלים.

„למרות האחדות בין הישראלים, הקבוצה לא היתה כולה מיקשה אחת," מספר קלוד. „היו אנשים נחמדים, אבל היו גם כאלה שלא הייתי בוחר בהם כחברים שלי. דורה בלוך, האשה הקשישה שנשארה באוגנדה, אחרי שימים אחדים לפני השיחרור הובהלה לבית־חולים, היתה נהדרת. למרות גילה, היא התנהגה הרבה יותר טוב מכפי שמישהו צעיר ממנה בהרבה היה מתנהג." דורה בלוך היתה בדרכה יחד עם בנה, אילן הר־טוב, לחתונת בנה השני, העיתונאי דני בלוך, בארצות־הברית.

„גם אילן הוא אישיות בלתי־רגילה. ללא בחירות, נוצר מין כזה ועד פנימי, שהיה מחליט את ההחלטות וקובע מה לעשות. אילן היה בין ,המחליטים,' ומונה גם להיות הדובר שלנו בשיחות עם אידי אמין."

מחיאות־כפיים לאידי

אידי אמין עצמו היווה חוויה חוזרת־ונשנית לחטופים, והופעו... המתוחה. ...

... כל ... עזר ... עצמו בא ... והן אומנם

למרות ההצדקה המוסרית, ניסו החטופים לדחות את מישלוח המיכתב. הם הודיעו לאמין שהם צריכים לחשוב ולשקול. בערב ביקשו החוטפים את המיכתב, ואז ענה להם אילן שדרושות עוד הבהרות מאמין. רק כאשר דרשו זאת החוטפים שוב, ובתוקף, נמסר המיכתב לידיהם.

אחת הפרשות המוזרות בהתנהגות הישראלים היתה פרשת מחיאות־הכפיים לאמין. „אחרי הפעם הראשונה שמחאו לו כפיים, אני נדהמתי," מספר קלוד. „דיברנו על זה אחר־כך ואומנם, בפעם השנייה היו כבר מחיאות־הכפיים קלושות. אבל כשבפעם השלישית פנה אלינו אמין ופתח ב,שלום' בעיברית, אז היו שוב מחיאות־כפיים סוערות."

למרות שלחטופים היה חשוב מכל לצאת מהפרשה בחיים, התנהלו ביניהם ויכוחים אם ממשלת ישראל צריכה להיענות לדרישת החוטפים לשחרר את הפידאיון הכלואים בישראל או לא.

„היו בינינו כאלה, שלמרות שהחרב היתה מונחת על צווארם, לא השלימו עם כניעה לסחטנות. אולם הרוב חשבו שכדאי היה להיענות למיקצת מהדרישות, אם־כי בשום אופן לא לכולן. רצינו שישחררו אותנו תמורת כמה פידאיון, ולאו־דווקא אלה שהחוטפים דרשו."

לקלוד ולמישפחתו ברור, כי היה שיתוף־פעולה מלא בין שילטונות אוגנדה לבין החוטפים. „האוגנדים הסתובבו חופשי, שיחקו בקלפים עם החוטפים ושמרו עלינו מבחוץ, יחד עם החוטפים. קצינים בכירים של צבא אוגנדה היו ידידותיים ביותר עם החוטפים. למי שהיה שם, אין ספק שאמין שיתף פעולה עם החוטפים."

במוצאי־שבת היתה אווירה מיוחדת בקרב החטופים, מבלי שאיש יכול להסביר זאת. „הרגשנו שהעניין עומד להסתיים. היתה אווירה רגועה ושקטה," הוא מספר. „כולם שכבו לישון עד השעה שבה נשמעו היריות.

המתח בא רק למחרת

„שמעתי יריות די קרובות, והתעוררתי. אמה ואני נשכבנו מייד על הילדים, לגונן עליהם. לא שמעתי פיצוצים קודם ליריות, אלה הפיצוצים שהרימו את המיגים באוויר. מבחוץ בקעו קולות נפץ של רימונים והיריות היו קרובות מאד, ואפילו חדרו לתוך החדר. פחדתי. פחדתי נורא. למרות האור שדלק כל הלילה, היה החדר שחור מעשן ואבק. כמה שמיכות החלו לבעור, והעשן שלהן השחיר את האוויר עוד יותר.

„אני לא ידעתי מה לחשוב. לא חשבתי שזה ישראלים, אבל גם לא חשבתי שהחוטפים התחילו להרוג בנו. פתאום פרץ בעד הפתח חייל שדיבר אלינו עיברית, ואז הבנתי הכל. הוא נתן לנו הוראות לשכב, וניסה להרגיע אותנו. היה קשה. היריות, ההתפוצצויות, זעקות הפצועים וצעקות הפחד, היקשו על מילוי בקשתו של החייל להירגע."

כשהגיע ההרקולס של קלוד לישראל,

ראש־הממשלה ושר־הביטחון נפגשו עם החוזרים, שעסקו באכילה ושתייה הרחק מן ההמון הסוער והבלתי־מאורגן בבסיס שליד לוד,

היום הראשון לשיבה ארצה עבר על מישפחת רוזנקוביץ כחלום. רק ביום השני הם החלו חשים לפתע במתח ובעייפות. „היום זה בא לי," סיפר קלוד ביום השני השבוע. „אתמול לא הרגשתי כלום, אבל היום אני מטושטש."

ולאמה היתה רק בעייה אחת: „אין לי די אגרטלים לשים בהם את כל הפרחים שמגיעים אלינו הביתה."

מטוס ואמבולנס היה זה יותר מסמלי שעל האמבולנס שהמתין למטוסי ההרקולס בבסיס חיל־האוויר לייד לוד, נשא על דלתותיו כתובת שהצביעה על כך שהוא נתרם על־ידי פליטי שואה. „אי־אפשר היה להימנע מהאסוסיאציה המבהילה של סלקציה במחנה־ריכוז, כאשר הפרידו את הישראלים."

אירועי מלכת־המים 76' החלו בבחירת

חגיגה עם נלסון

בניצוחו של הפסנתרן אלכס ביבס, נסחפו מל־כות־המים לשירה סוערת בציבור, בעת שהת־ארחו בכפרו של רפי נלסון, שמדרום לאילת. את המתח שקדם לתחרות, תפסה העליצות.

הן יצאו אל הבמה אחוזות רעדה. כמה מהן לא הצליחו להתגבר על המורא הכרוך בהופעת בכורה בפני אלף זוגות עיניים בוחנות ומדקדקות ובעימות עם מנחה ציניקן וחד־לשון כמו אורי זוהר. „אני מתרגשת,” הודתה אורלי גופר בת ה־17 מנווה־מגן, בפה מלא מול המיקרו־פון הפתוח. ואילו מרינה כ״ץ, בוגרת הכי־תה החמישית של בית־הספר תיכון־חדש בתל־אביב, קיבלה כמעט פיק־ברכיים מול קריאות התפעלות של הצופים כאשר הת־ברר להם שהיא בסך הכל בת 15 וחצי שנים.

היתה זו הצגתן הפומבית הראשונה של תריסר היפהפיות, מתוך המועמדות לכתר מלכת־המים 1976, שהתמודדו על תואר

הגאלה של

הזוהר

של מועמדות תחרות מלכת־המים בהתמודדות עם הת־חכמויותיו של אורי זוהר, ששימש כמנחה נשף בחירת נסיכת ים־סוף שנערך באילת.

השופטים

שבחרו את הנסיכה וסגניותיה (מימין לשמאל): **רודולפו** כהן, מנהל מלון **לרום**; מנכ״ל חברת הקוסמטיקה **אאוטדור־גירל**, שלמה אילת; **רפי נלסון**; דוב דותן, נציג חברת **ארקיע** וורדה **כ״ץ**, **אשת ראש־עיריית** אילת.

הקיבוצניקית

טובה ישעיה, נציגת חברת **עין־הזית**, תירה בתואר הסגנית השנייה לנסיכ[...] סוף את אורלי חידה בת התשע־עשרה, חיילת צה״ל, שהיא קיבוצ[...] מדגניה א׳, שרק עם גיוסה לצבא עזבה את המשק בו ג[...]

סגנית לנסיכה

נינט אסור בת ה־17 מיפו, עובדת מיפעל־תפירה, מוכתרת כסגנית הרא־שונה לנסיכת ים־סוף בידיו הנאמנות של דויד קנדלר, איש הנהלת **מיפעלי־הבירה** בישראל, שבחסותם נערך מיבצע בחירת מלכת־המים.

רא[...]
את [...]
זכות[...]

נסיכת ים־סוף

במטוס של חברת **ארקיע**, ש־דאגה להטסת היפהפיות לאילת, מחייכות המועמדות מיכל דובי וטו־בה קימלמן בעת הטיסה. עבור מחצית המועמדות היה זה הביקור הראשון באילת.

גאולה

מצב הרוח של הצופים עוד בטרם נפ־תחה החגיגה עצמה. חברת הבירה היש־ראלית, שבחסותה נערכים השנה כל נשפי בחירת מלכות־המים והנסיכות למיניהן, חילקה בירה חינם לכל הצופים.

כאשר התרוקנו כל ארגזי הגולדסטאר הרגישו הצופים, שחלק גדול מהם צפו ב־מופע כשהם שרועים על כיסאות־נוח, שהם מוכנים להשתתף בחגיגה. ייתכן שהיתה זו הבירה שזרמה בעורקי רבים מהם שגר־מה לכך שהם לא נותרו אדישים, נטלו חלק במופע במיצהלות עידוד וקריאות־ביניים עליזות.

מלבד אורי זוהר עצמו שהצחיק את הקהל עד לדמעות ושהבירה גרמה גם לו

בבקבוק במרכז הבמה בגינת מלון **לרום** באילת, שם נערך נשף בחירת נסיכת ים־סוף, ניצב בקבוק־בירה ענק, שדרכו עלו המועמדות אל הבמה. בתמונה נראית לורי שרזר, מועמדת מיספר 3, שהיא עולה חדשה מאר־צות־הברית, נכנסת דרך הבקבוק לבמה.

טקס, מטופחות ומאופרות בסיוע תכשירי השיער של וולה ומוצרי הקוסמטיקה של אאוטדור־גירל, רואיינו הבנות אחת אחת, כשאורי זוהר משתף גם את הקהל בבחי־רת השאלות שהוצגו למועמדות.

הנימפות חטובות־הגו התגלו כחבורה בלתי שיגרתית של נערות. קשה לומר עלי־הן שהן היוו תתוך טיפוסי מהגוף האנו־שי המאכלס בדרך כלל את תחרויות היופי. שתיים מהן היו חיילות בשירות סדיר. שלוש — תלמידות־תיכון שטרם סיימו את לימודיהן התיכוניים. תשואות מייוחדות

(המשך בעמוד 32)

משט בחוף אילת על סיפון **הדולפין**, ספי־נת־הסיור של חברת **יעלת**, מנופפות המועמדות בתחרות מלכת־המים לשלום להמוני בני־אילת שהתקבצו על חוף הים, למחרת טכס בחירת נסיכת ים־סוף, כדי לחזות במתחרות. בעוד המלכות מפליגות, נערך על החוף האפנינג המוני במיסגרת האירוע, שבו הופיעו המנחה דני ליאונוב והזמר טוני ריי בלווי תיזמורת ונלגמו כמויות אדירות של בירה, שנמכרה במחיר קרנבלי מייוחד.

נסיכת ים־סוף, התואר המסורתי של מל־כת־המים של מיפרץ אילת.

המעמד היה חגיגי. אפילו אילתיים ותי־[illegible] שלא החמיצו אף אירוע וחגיגה [illegible]כה בעיר בשנים האחרונות, לא הס־[illegible] את התפעלותם מהאווירה הססגונית [illegible]תייצבות ההמונית של תושבי אילת [illegible] הבחירה. ברחבה שמסביב לבריכת [illegible]לרום, שם נערך הטכס בליל שבת האחרון, הוכנו מקומות לכאלף צופים. אבל לפחות אלף צופים נוספים, שלא הצליחו להשיג כרטיסים במועד, התדפקו על שערי המלון בתיקווה ליטול חלק באירוע.

ברוח הלילה הקרירה, ששברה את ה־שרב, מול נופו הלילי הקסום של מיפרץ־אילת, כאשר אורות העיר נוצצים מצד אחד ומנגד קורצים אורותיה של עקבה הירדנית, לצלילי מוסיקה עריבה, התר־רומם למצב־רוח מרומם, הוצגו תריסר המועמדות בפני הקהל כשהן מלוות צלי־לים מסעירים. הן הופיעו, ביחד וכל אחת לחוד, בין הופעותיהם של הזמר הכושי טוני ריי, הזמר הישראלי ג'קי אלקיים, ושלישיית הזמר הנשית של ישראל, שו־קולד מנטה מסטיק.

לבושות בבגדי־ים ובתלבושות חוף מר־היבות, מתוצרת מיפעל אופנת החוף גו־

בלי סוסים על גבי מרכבה של המערב ה־פרוע, משתעשעות כמה מהמועמדות בתח־רות מלכת־המים, בכפרו של רפי נלסון.

מכ־
ים־
קית
לה.

במדינה

העם

השיא והשפל

המוראל היה למופת בשעת צרה — לא כן השחצנות בשעת הניצחון

וינסטון צ׳רצ׳יל קבע פעם, באחד מנאומיו הגדולים, כיצד חייבת אומה לנהוג בעת מילחמה: להיות עקשנית ונחושת־החלטה בשעת צרה, אך נדיבה ומרוסנת בשעת ניצחון.

בשבוע האחרון הוכיחה מדינת־ישראל מחדש, כי היא נוהגת על־פי החלק הראשון של מיצווה זו. אך היא הוכיחה גם שעדיין רחוק ממנה החלק השני.

כל עוד היו בני־הערובה הישראליים באוגנדה הרחוקה, והסיכויי לשיחרורם נראה כבלתי־אפשרי, היה המוראל הציבורי גבוה. לא היתה התפרצות של היסטריה או פאניקה, וגם בני־מישפחותיהם של השבויים נהגו בכבוד ובהתאפקות, בהשוואה לחרדה ולמתח העצום שהם היו נתונים בהם.

אך ברגע שנודע לציבור על מיבצע־החילוץ האגדתי, התהפכה הקערה על פיה.

תזמורת צורמנית. כל ישראלי קפץ מרוב שימחה, כאשר נודע לו על ההצלחה. היתה זו התפרצות טיבעית של רגשות: הרגשת־ההקלה אחרי המועקה הממושכת, הגאווה על כושרם של הלוחמים, השימחה על שהמדינה הצליחה לסכל קנוניה במרחק כה רב ובתנאים כה קשים.

כל עם אחר היה מגיב באותה שימחה.

אולם שימחה בריאה זו הפכה במהרה אורגיה היסטרית. המחזה הפרוע והמביש בשדה־התעופה, בעת קבלת החוזרים (ראה עמודים 23—22), גרע מן המיבצע המפואר, גם בעיני העולם שצפה בו מעל מסך הטלוויזיה. צלילי השחצנות הלאומנית שבקעו מכל כלי־התיקשורת יכלו גם הם לעורר בחילה. נאומיהם של פוליטיקאים, שביקשו לרכב על הגל (ראה להלן), הוסיפו אף הם לתיזמורת הצורמנית.

על מישתתפי המיבצע ניתן לומר את המילים בנות־האלמוות של וינסטון צ׳רצ׳יל, בנאום גדול אחר: „מעולם לא היו כה רבים חבים כה הרבה לכה מעטים.״ ציון עובדה פשוטה זו, ללא גילויי־הלוואי של התנשאות פרימיטיבית, היה התרומה הטובה ביותר שיכול היה האזרח הישראלי לתרום לכבודה של המדינה.

ח״כ בגין על כיתפי מעריצים בשדה־התעופה

העסקן זכה בתהילה לא לו

המיבצע

הטרמפיאדה

פוליטיקאים, עיתונאים וסוחרים ניסו לתפוס טרמפ על גבם של הלוחמים האלמוניים

אחד המחזות התמוהים ביותר השבוע, לעיני מאות אלפי צופי־הטלוויזיה, נערך כאשר הגיע מנחם בגין לשדה־התעופה, שבו המתינו לבוא החוזרים.

באותם רגעים שלטו במקום כמה טיפוסים תימהוניים, שהסתננו לשם ושלא היה להם כל קשר למאורע. בין אלה בלטו צעירים מופרעים, המוכרים ברחובות תל־אביב, ושרק הקדוש־ברוך־הוא ודוברי צה״ל יודעים כיצד הצליחו להיכנס ל־מחנה הצבאי הסגור. כל אלה הצליחו לביים במקום סצנה היסטורית, לשימחתם של צלמי־הטלוויזיה המשועממים, שלא היה להם עדיין מה לצלם.

כאשר הגיע בגין, התנפלו כל אלה עליו, פרצו בצעקות: „בגין! בגין!״ ו„בגין לשילטון!״ ואף הרימו את מנהיג־חרות על כתפיהם.

כל צופה מוכרח היה לקבל את הרושם כי מנחם בגין הוא האיש שהחליט על ה־מיבצע ופקד עליו. בגין עצמו לא ניער את חוצנו מהפגנה תפלה זו־בו במקום, אלא נהנה בגלוי מן ההילולה לכבודו — אף שידע כי בכך הוא פוגע באנשים שנשאו באמת בעול האחריות הנוראה.

עד לאותו רגע נהג בגין באחריות ממלכתית, עזר לראש־הממשלה ודאג לכך שהאופוזיציה הימנית לא תפריע למהלכים. אך מכאן ועד להפיכת עצמו — באורח פעיל או סביל — לראש המנצחים, המרחק רב.

חלק מן העוגה. מחזה זה היה רק אחד מני רבים שאירעו השבוע במדינה.

בכל מילחמה, מעטים הלוחמים ורבים המבקשים לרכב על גבם — גנרלים־של־כורסה, פוליטיקאים רודפי־פירסומת, עיתונאים וסופרים ההופכים את המיבצעים ל־כסף מזומן, מרוויחי־מילחמה פוליטיים וכלכליים.

כך קרה גם השבוע בשראל.

ספק אם היה טעם טוב בפירסום מודעות ענק מיסחריות, שבהם הביעו בתי־מיסחר וחברות־שיווק ברכה ללוחמים. לא היה טעם טוב יותר באירגון „ספונטאני״ של מיבצע־שנור „לטובת צה״ל״, כאילו עומד הצבא כעני נצרך בפתח.

קשה היה להתייחס ברצינות לעיתונאים, שבירכו את המיבצע בכל מילות־ההפלגה שבמילון — אך שהיו בוודאי הראשונים להתנפל על ראש־הממשלה ולקרוע אותו לגזרים, אילו נכשל המיבצע. עוד פחות כבוד עוררו הפוליטיקאים, שמיהרו לחטוף חלק כלשהו מעוגת הכבוד והפירסומת, שנקנה בדמם של הלוחמים והחטופים.

כל מי שיכול — החל בשר־החוץ יגאל אלון וכלה ברב הראשי עובדיה יוסף — מיהר אל נמל־התעופה, כדי להצטלם שם בפוזה של מנצח. אנשים שמילאו תפקידים שוליים מאד במיבצע, הצליחו והתפרסמו, בעוד הגיבורים האמיתיים לא ניראו וראש־הממשלה, שנשא באחריות אישית עליונה, נבלע בהמון.

פוליטיקאים זוטרים אך זריזים תפסו טרמפ על־ידי תעלול של פירסומת (ח״כ גידעון פת: „צריכים להחרים את חברת אייר־פראנס!״) אחרים, כמו מנחם בגין, ניסו להתבלט בנאומים או במאמרים צמאי־דם, שנועדו לנצל את ההיסטריה של הרגע (עונש־מוות למחבלים, הקמת אירגון עולמי של הורגי־טרוריסטים, וכיוצא באלה).

הגיבוריים האמיתיים של המיבצע נשארו כמעט־אלמוניים.

המפסידים

כותרת בעיתון וצילום בטלוויזיה גילו את המפסידים הפוליטיים של השבוע

„כיצד ייתכן שכאשר מתעוררת בעייה, שהישראלים נחטפו במטוס לאוגנדה וה־ממשלה צריכה להחליט, מתאספים גם שר־הסעד ושר־הבריאות ושר־הטלפון ו־שר־החינוך, ויושבים יומם ולילה כדי לחשוב מה לעשות? האם אין לממשלה מיבנה מתאים, שיטפל בבעיות כאלה?״ כך שאל ביום השישי בצהריים ייגאל ידין, בנאום שנשא במועדון ההנדסי בתל־אביב. היתה זו שאלה ריטורית, והוא השיב עליה בעצמו.

„מאז מילחמת יום־הכיפורים אני חש שמשהו מכרסם בי, משום שמשהו רקוב, וכי קיים משהו יסודי שעלול לעלות למדינה בקיומה,״ הוסיף ידין, כשהוא מרמז בגלוי לעבר יצחק רבין וממשלתו.

ידין לא ידע, כי באותם רגעים עצמם מתבשלת ההחלטה לבצע את מיבצע־השיחרור וכי יצחק רבין מתפקד ביעילות שתתגלה לעיני־כל תוך 40 שעות.

כבר בלילה, כאשר נודע לידין על המיבצע, הוא הזדרז לבקש מן העיתונים לגנוז את נאומו ולהחליפו בברכה לממשלה.

הפאשלה של השבוע. היתה זאת הפאשלה של השבוע, פרי חוסר־ניסיונו של ידין בזירה המדינית. כל פוליטיקאי מיקצועי יודע שיש להיזהר בדיבורים על מצב שאינו ברור עדיין די צורכו, ושכדאי לנצור את הלשון עד שיתבררו התוצאות.

ידין חיזק בנאום זה את תיקוותיהם של ראשי מיפלגת־העבודה המיקצוענים. אמר אחד מהם לפני שבועיים, באחת המסיבות: „ידין הוא חובב. עד לבחירות הוא עוד יעשה מאה פאשלות, שיעלו לו ביוקר. עד אז הוא יישחק.״

אולם ידין היה המפסיד הגדול של השבוע, גם לולא עשה את הפאשלה. פנייתו לציבור מבוססת כל־כולה על ה־כמיהה למנהיגות חזקה ושקולה, ועל ההרגשה שיצחק רבין אינו מסוגל לספק מנהיגות כזאת.

הצלחתו של יצחק רבין השבוע שינתה כליל תמונה זו. היא הוכיחה מחדש ש־מסוכן מאד לבנות תוכניות פוליטיות על מצבי־רוח, תחת להשתיתן על גישות עקרוניות.

הבעה של תיסכול. המפסיד הגדול השני היה משה דיין.

המצלמה חסרת־הרחמים של הטלוויזיה, ששידרה את ישיבת־הכנסת בשידור חי, השתהתה לרגע קט על פניו של דיין, מבלי שהבחין בכך. היא הנציחה הבעה של תיסכול ואכזבה, שהיתה כימעט פאתט

כמו ידין, יכול היה גם דיין לרכב על הכמיהה למנהיגות. אולם לגבי ד קיים גורם נוסף: אף שנכשל כמצב

עירוי־דם

זכורים לציבור לטובה מיבצעיו הפר־טיזניים, כמו שיחרור מטוס סבנה בנמל־התעופה לוד ופשיטות צה״ל בביירות.

מיבצע־רבין מעמיד בצל את כל מיבצעי־דיין. שיחרור המטוס בלוד היה כאין־וכאפס לעומת שיחרור מאה בני־ערובה באוגנדה. ואם אף בשטח זה, שהיה מייוחד לדיין, עולה עליו רבין — איזה סיכוי יש לו לחזור? אם מסוגל רבין להמר על חייו הפוליטיים במיבצע נועז שכזה — מי זקוק לדיין?

הוסיפה למכה העובדה שדיין הודיע על נכונותו לטוס לאוגנדה כשתדלן אצל אידי אמין — משהו בנוסח אייבי נתן. הדבר הו־כיח כי היה מוכן להיכנע לדרישות החוט־פים, ורצה להתמקח עליהן.

נראה כי השבוע חל מיפנה גם בחייו של משה דיין, לא פחות מאשר בחייו של יצחק רבין. אלא שהמיפנה בחיי דיין היה לרעה.

האיש שלא לחם. המפסיד הגדול השלישי היה שימעון פרס.

כשר־הביטחון, היה פרס שותף לעניין. אך למרות מאמציו הנואשים להתבלט ב־חגיגות הניצחון, לא עלה בידו להט־ביע את חותמו־שלו על המיבצע. החותם האישי של רבין היה בולט מדי.

אילו התרחשו הדברים בתקופת גולדה—דיין, היתה מרבית התהילה נופלת בחלקו של דיין, וגולדה היתה זוכה רק בשאריות. השבוע היה המצב הפוך: ראש־הממשלה היה הזוכה הגדול, ופרס נאלץ להסתפק בשאריות עלובות.

במצב כזה, בולטים דווקא חסרונותיו של פרס: הוא לא היה מעולם חייל, לא השתתף מעולם אף בפעולה צבאית אחת, ולא פקד מעולם על מיבצע כלשהו. מכל הבחינות האלה, בולטים דווקא כישוריו וניסיונו של רבין. השבוע הפך, למעשה, ראש־הממשלה ושר־הביטחון. ואילו פרס ירד לדרגת שותף זוטר, העוסק בנאומים והמברבר באוזני עיתונאים.

אולם פרס עולה על רבין כאמן של יחסי־ציבור, והשבוע גוייסו כל סוכני פרס בעיתונות („יונייטד פרס") למיבצע ענק, כדי לשטוף את מוח הציבור ולשכנע אותו שפרס היה הגיבור המחליט. כטובה לדיין, שיתף פרס גם אותו בתהילה המפוברקת, החדיר לעיתונות שפרס הגיבור התייעץ עם דיין הגיבור בהכנת המיבצע.

יגאל אלון מנופף לחוזרים היוצאים מן המטוס

הם לא הביטו בו

אידו של אידי

אידי אמין התנהג במשך כל השבוע כילד מגודל, שנקלע לעולמם של מבוגרים

קשה היה להחליט השבוע אם אידי אמין דאדא, נשיא אוגנדה והפילד־מרשל של צבאה, הוא דמות קומית או טראגית, טובת־לב או מרושעת.

העולם הוא אכזר. למחרת המיבצע, ירדה עליו התעמולה הישראלית במלוא ה־מחץ. הדבר היה טיבעי. כי המיבצע ב־אנטבה* היה אקט של מילחמה נגד או־גנדה, והיה צורך להצדיקו בעיני העולם בהתנהגותו של אידי אמין, כמי שהיה שו־תף לחוטפים.

אולם נראה כי לא קל היה לשפוט את אמין לכאן או לכאן. אין ספק שחייליו שיתפו פעולה עם החוטפים, אך הדבר יכול היה להתפרש גם כניסיון למנוע שפי־כות־דמים ולנטוע בלב החוטפים תחושה של שלווה. אין הוכחה לכך שהמיבצע תו־אם מראש, עוד לפני נחיתת המטוס בבנ־גאזי — אם כי יש מקום לחשד סביר שאמנם היה זה כך (ראה עמודים 24־25).

ייתכן כי ההסבר הסביר ביותר להת־נהגותו של אמין הוא, תשוקתו הילדותית להיראות כאיש חשוב, לעמוד במרכז תשו־מת־הלב הבינלאומית, להוכיח את גדולתו. כי אמין הוא, קודם־כל, ילד מגודל.

אין ספק שאמין רצה למצוא חן בעיני העולם הערבי — מבלי להבין כי חוטפי המטוס שייכים לפלג פלסטיני שאינו מקובל אף על הנהגת אש״ף, השנוא על הסורים ועל המצרים, ושגם הלובים אינם מעוניי־נים לתמוך בו בשעה זו, כאשר מועמר קדאפי משתדל לפרוש את חסותו על הנ־הגת אש״ף.

אך בד־בבד רצה אמין להיראות גם כאיש טוב בעיני הישראלים. תשובותיו למטלפ־נים הישראליים — ובראשם ידידו היש־ראלי משכבר הימים, מי שהיה הניספח־הצבאי באוגנדה, אל״מ/(מיל.) ברוך („בור־קה") בר־לב — היו פאתטיים ממש, בכמי־התו הילדותית להילה של חסיד־אומות־העולם. נאומיו לפני החטופים הצטיינו אף הם בכמיהה פאתטית להיראות גדול, טוב ונחמד.

מבחינתו של אמין, הפיתרון האידיאלי היה שהוא, ולא אחר, ינצח על מיבצע של חילופי־שבויים, כשהוא נראה כאיש ה־מחזיר לפלסטינים את לוחמיהם הלכודים בישראל, ובעת־ובעונה־אחת הוא מונע שפי־כת דם הישראלים ומחזירם הביתה.

אולם העולם הוא אכזר, וחלומותיו ה־ילדותיים של האפריקאי גדול־הממדים אי־נם תואמים את המציאות המבוגרת.

גזענות הפוכה. סמיכות־זמנים מיקרית גרמה לכך שדווקא השבוע יוענק תואר של דוקטור־כבוד באוניברסיטה העברית לאדם, שתקף את אמין בחריפות קיצונית, ושזכה בשל כך בביקורת קטלנית.

פאטריק („פאט") מויניהאן, מי שהיה ראש המישלחת של ארצות־הברית באו״ם, איבד את תפקידו, בין השאר, ביגלל יחסו לאמין.

כאשר נדונה באו״ם ההצעה לגנות את הציונות כתנועה גזענית, עשה מויניהאן מעשה אופייני אך מטופש. הוא יצא ב־נאום מוחץ נגד נשיא אוגנדה, תיאר אותו כגזען אכזרי וצמא־דם. בסיכום שאל: איך מעזות מדינות־אפריקה, שבחרו באיש זה כיושב־ראש האירגון לאחדות אפריקה, ל־האשים בגזענות את הציונים?

נאום זה עורר הסתייגות כימעט־כללית. קודם כל, מפני שאיש לא בחר באידי אמין לתפקיד יו״ר האירגון. התפקיד עובר ב־תורנות קבועה־מראש בין המדינות האפ־ריקאיות, על־פי סדר, ואידי אמין זכה בו השנה במיקרה. אין הדבר קשור בדעתם של מנהיגי אפריקה על אישיותו.

בדבריו הקיצוניים גינה מויניהאן את כל האפריקאים, ועל־ידי כך ליכד אותם. רבים מן המדינאים והפרשנים בוושינג־טון המאמינים כיום כי ההחלטה האנטי־ציונית לא היתה מתקבלת באו״ם כלל, לו־לא אותו נאום של מויניהאן. בהרגיזו גם את ידידי ישראל שבקרב מדינות־אפריקה, סילק את היסוסיהם וגרם להם להצביע בעד החלטה שלא נראתה להם.

אין צורך להוסיף. השבוע נשא מויי־ניהאן נאום מוחץ חדש בירושלים, התמוגג מרוב שימחה לאידו של אמין. שום אדם נבון לא ילמד תורה זו מפיו.

להיפך: אחרי המיבצע, החייב לפגוע ב־רגשות של רבים מבני־אפריקה ולעורר בליבם זיכרונות של פלישות „לבנות" ל־ייבשת השחורה, כדאי לעשות הכל כדי לפייס את ריגשות האפריקאים, ולמתן גם את ההתקפות על נשיא אוגנדה.

הכושי קיבל את שלו — ואין צורך להוסיף על כך.

פילד־מרשל אמין

הכושי קיבל את שלו

* השם הנכון, ששובש השבוע פעמים ללא־ספור בכלי־התיקשורת, הוא Entebbe. הטעות נובעת, כנראה, מהעובדה שבמיב־טא צרפתי נשמעת חאל״ף כקמוצה.

פ״ד

בְּלֶק טַבָּק
black-tabak
לגברים בלבד!
לגברים, כמו
שנשים אוהבות...

כ עץ הזית

הליגה לזכויות האדם והאזרח:
תוקם ועדת חקירה!

* מדי שבוע נודע לציבור על עוד מקרים של עינוי עצורים. חקירת עצורים תוך עינויים לסחיטת הודאות — הפכה למדיניות במשטרת ישראל. חוקרים סדיסטיים מתעללים בקורבנותיהם וגורמים להם סבל פיזי ורוחני.
* שנים מתריעה הליגה על עינויים בין כותלי בתי־מעצר ובתי־כלא. שנים מתריעה הליגה על עינויים של עצורים תושבי השטחים הכבושים. אולם לצערנו רבים בישראל התייחסו בספקנות להאשמות אלה; **כיום ברור בעליל שחקירת עצורים תוך עינויים היא שיטה שכיחה.**
* שר המשטרה טען בעבר: „אצלנו אין מכים עצורים״; עתה, תחת לחץ הגילויים המתרבים על עינויים בעת חקירה, מוכרח שר המשטרה להודות בכמה מן המקרים בהם „הפעילו חוקרים כוח ללא צורך״, אולם הוא קובל נגד הביקורת הציבורית כאילו היא „מרפה את ידי השוטרים״.
* במעט המקרים שנאלץ שר המשטרה להודות בעינויים הובאו החוקרים המשטרתיים הנוגעים בדבר לפני בית־דין משטרתי משמעתי אך לא לפני בית־משפט; בתי־הדין המשמעתיים הטילו עונשים מגוחכים על המענים וזה לא הפריע להם להתקדם בסולם הדרגות במשטרה. **חוקרים מענים — יש להעמיד לדין בפני בית־משפט של ממש ועליהם להישפט כמי שביצעו מעשה פלילי ולהיענש בהתאם לכך.**
* משרד המשטרה לא שם קץ למדיניות העינויים ובמקרים רבים אף חיפה על מענים. הציבור חייב להתריע והכנסת חייבת להתערב. **מן הראוי להקים ועדת חקירה פרלמנטרית־ציבורית שתחקור את כל המקרים בהם עונו עצורים ותחשוף את האשמים ואת האחראים כדי שניתן יהיה לעקור את נגע העינויים וסחיטת ההודאות בכוח בעת חקירת עצורים.**

יולי, 1976

ועד הליגה לזכויות האדם והאזרח
ת״א — ת.ד. 14192

תמרורים

נולד • בן לשחקן **שימעון בר** (49) ורעייתו, עורכת הסרטים בטלוויזיה הישראלית, **שושנה בר** (48). על הופעת בן־הזקונים אומר שימעון: „במשך עשרים שנה אני משחק מערכון על ברית־מילה עם חברי הלהקה (רביעיית מועדון התיאטרון), וסוף־סוף הפנטזיות שלי התגשמו.״ מסיבת ברית־המילה הצפוייה תהיה חגיגה לכל חברי־הלהקה, הרואים את עצמם כשותפים ריגשיים בהריון זה. לשימעון ולשושנה בת, **דפנה** (11).

נולדה • בלונדון, בת בכורה בשם **דנה**, ל**פנינה** ו**יורם פרי**, העיתונאי שהיה דובר מיפלגת העבודה.

נולד • בן ל**ציפורה** ו**אהרון מאיר**, המנהל־הכללי של בנק המיזרחי המאוחד, שקיבל לידיו לפני כמה שנים בנק מיפלגתי כושל, והצליח להופכו לבנק מצליח.

נולד • בניו־יורק בן שני, בשם **נועם**, ל**פאומה** ו**רמי דרומי**, עיתונאי לענייני פופ.

נחוג • ברחבת הכותל המערבי, טקס הבר־מיצווה של **יעקוב ריביקוף** נכדו של הסנטור **אברהם ריביקוף**, ששמו הוזכר באחרונה כמועמד אפשרי לכהונת סגן־נשיא של ארצות־הברית, ושעורר רוגז בממשלת ישראל כשהשתתף בפגישה עם נציג אש״ף.

נבחרה • כמלכת־העירום של ארצות־הברית, **נונה מונטגיו** (27), בעלת המידות המושלמות 90—57—90, חברה במחנה־נודיסטים בקליפורניה. היא תתחרה בסוף חודש יולי על התואר העולמי.

מונה • כמפקד איזור יהודה והשומרון, תת־אלוף **דוד הגואל**, המחליף את קודמו בתפקיד, תת־אלוף **אריה שליו**.

מונה • כמנהל הכללי של מישרד־החינוך־והתרבות, **אליעזר שמואלי**, בן עדות־המיזרח, במקום **אלעד פלד**. שמואלי הוא איש־חינוך ותיק, המתעניין בעיקר בבעיות של נוער־השוליים. הטלוויזיה הירדנית הודיעה על מינוי זה כבר לפני כחודש, במהדורת־החדשות בעברית, עוד לפני שהוא עצמו ידע על כך.

הולק • פרס איציק מאנגר ליצירה באידיש למשוררים **אריה שמרי** מישראל ו**לייזר אייכנראד** משווייץ, לסופר ולמתרגם **אליעזר רובינשטיין** ולשחקן **שימעון דז׳יגן**.

נפטר • **מורדאפור אולה** (22), חייל איראני המשרת בכוח־החירום של האו״ם ברמת־הגולן, שטבע בחוף־התכלת בטבריה אחרי שניראה קופץ מן המקפצה שעל החוף.

נהרג • סגן־אלוף **דויד שיפר** (34), בתאונה בעת מילוי תפקידו. שירת כמפקד־פלוגה בגולני, כקצין־מיבצעים בפיקוד הצפון, כקצין־מיבצעים באוגדת אריק שרון במילחמת ששת־הימים, וכראש לישכתו של אריק שרון. היה ראש מה״ד, שירת כקצין־מיבצעים בפיקוד דרום, כסגן מפקד חטיבה במרחב שלמה, כמפקד מרחב אילת וכסגן־מפקד בית־הספר לקצינים.

סא״ל שיפר (עם אריק שרון)
נהרג

נפטר • **צבי צירקין** (36), מקיבוץ עין־חרוד (מאוחד). הוא נמצא, יומיים אחרי מותו, במיטתו, כשלידו מכשירי־חשמל שונים. משערים שהוא קיבל מכת־זרם.

התאבד • **ארקאדי גליקסון** (41), מאשקלון. הוא נמצא תלוי על עץ בחורשה ליד בית־החולים שבו היה מאושפז מפאת הפרעה נפשית.

נפטר • סר **סטנלי בייקר** (48), שחקן־האופי הבריטי הנודע, מפיק סרטים. הוא מת בביתו במאלאגה, ספרד, חודש אחרי שזכה בתואר האבירות מידי מלכת בריטניה.

נפטר • באיטליה רב־חובל **יוסף** („יוס׳לה״) **דרור** (51), שניספה כאשר נפל מצוק הר־הגעש סטרומבולי. דרור, חבר קיבוץ מעגן־מיכאל, היה איש הפלוגה הימית של הפלמ״ח ומראשוני הקומאנדו הימי, מפקדה הראשון של שייטת הצוללות של חיל־הים, ולאחרונה רב־החובל של האניה שיקמונה, אוניית מחקר ימי של הקיבוץ המאוחד.

נפטר • פרופסור **זאב פולישוק** (60), שהיה מנהל המחלקה לנשים ויולדות בבית־החולים הדסה בירושלים, ופרופסור מן המניין באוניברסיטה העברית. פרופסור פולישוק היה בעל שם עולמי בתחום הגינקולוגיה והטיפול בעקרות.

נפטר • ד״ר **יהושוע מזור** (75) שהיה ממקימי תעשיית היהלומים בארץ, פרש ממיקצוע זה לפני 15 שנה, ומאז עסק בעבודה ציבורית. היה פעיל בעיקר באירגון שמע, העוזר לחרשים־אילמים, באגודת בני־ברית. אשתו, **אירנה**, היא מנלהת המחלקה לטיפול בילד בויצ״ו בתל־אביב, ובתה **ריטה גור**, הנשואה לרמטכ״ל **מוטה גור**, היא יו״ר ארצית של אותה מחלקה. בנו הוא האדריכל **אדם נבו**.

נפטר • **אורי מיכאלי** (76), שהיה ממייסדי התעופה האזרחית בישראל. סייע להקמת חיל־האוויר, חברות אל־על וארקיע, ובהקמת חברת בדק שהפכה התעשייה האווירית. היה פעיל גם בתחומי המוסיקה, השתתף בהקמת האופרה העממית, חבר באגודת התיזמורת הפילהרמונית.

נפטר • **אחמד ג׳עבר ג׳ברין** (83), מי שהיה ראש המועצה המקומית אום־אל־פאחם, שגם שימש שנים רבות כשוטר במישטרת המנדט הבריטי באיזור עמק־יזרעאל, ולאחר־מכן מונה כאחראי על ביטחון היישובים היהודיים בעמק. אז גם קשר קישרי־ידידות עם תושבי האיזור, שאיתם נשאר בקשרים אמיצים עד יום מותו. אחד מבני־מישפחתו **אחמד**, ברח לפני שנים אחדות לירדן, אחרי שלא הצליח בבחינות בבית־הספר החקלאי כדורי, אך ביוזמתו ובתיווכו של ראש המועצה הוא הוחזר לישראל. בן אחר שלו, **ג׳עבר ג׳ברין**, הוא מפקד מישטרת נצרת והראשון מבני המיעוטים שהגיע לדרגת קצונה בכירה במישטרת ישראל.

נפטר • **מיכאל שיפמן** (85) מראשוני העיר בני־ברק, חבר מועצת־העיר לשעבר והמורה הראשון בבית־הספר המיזרחי.

200 מישפחות שילמו מיליונים לרכישת דירות בשכונת „גני יהודית" בראשון, וביגלל ריב בין הקבלנים אין הם מקבלים את הדירות והכסף

במקום, מלבד המרכזים המיסחריים. לק־ראת הוצאת המיכרז החל ולדמן מחפש שותפים לתוכניתו לזכות במיכרז ולבנות את השכונה. הוא הניח, כי אם יציע תמורת הקרקע שני מיליון לירות לא יתחרה בו איש, והוא יקבל שטח לדירות כאשר עלות הקרקע לדירה תהיה 2000 לירות בלבד — ממש מחיר מגוחך.

שותף ראשון מצא בדמותו של הארכי־טקט צבי גילבוע, שהסכים לתכנן את השכונה תמורת מניות בחברה שתקום.

חכמוב, העתידה להסתיים בימים אלה. ולדמן והוד תובעים את מחצית המניות של חברת חכמוב.

השקעתו של חכמוב: היתה מתן ערבות על סך 100 אלף לירות לעיריית ראשון, כי החוזה יקויים. יתר הוצאות החברה באו מתקבולים של המשתכנים, שעברו את 15 מיליון הלירות, כאשר הוצאות הבנייה של הדירות היו רק 12.7 מיליון לירות. יבנה השקיעה עד כה, מאמצעיה, רק מיליון לירות, שגם אותן קיבלה מתקבולים שנתנו

קבלן א'

הרצל חכמוב, שיחד עם אחיו יצחק ושו־תפים נוספים זכה במיכרז להקמת השכונה בת 1000 הדירות הנמצאת בראשון־לציון.

הדגם שהכין הארכיטקט צבי גילבוע עבור שכונת הצעירים החדשה בחוף ראשון־לציון, ניראה מרהיב ביותר. הוא כלל כ־1000 דירות, מרכזים מיסח־ריים, בתי־ספר, גני־ילדים וכל הדרוש לשכונה חדשה המוקמת ליד הים, הרחק מכל ריכוז עירוני קיים. גם שמה ניראה קוסם. גני־יהודית, שם שהזכיר את הגנים התלויים בבבל ובאיראן; שהרי יוזמי ה־רעיון, שהופיעו לפני הדיירים, היו קשו־רים, כימעט כולם לאיראן.

המשתכנים, שחזו בדגם המוצע בעיק־בות מסע־פירסום נמרץ, חתמו על חוזים, וחיש־קל נמכרו 196 הדירות שהיוו את שלב א' בפרוייקט. המכירות החלו ביולי

הקורבנות

יוסי קונפינו (במרכז) ועורך־הדין שלו יוסי צוקרמן (מימין), אשר בגלל ריב הקבלנים אינם מקבלים את הדירות כפי שהובטח להם. משמאל: עורך־הדין דן עופר, בנו של שר־השיכון, נציג חברת **יבנה**.

קבלן ב'

אליעזר סגל, בעליה ומנהל חברת־הבנייה הידועה יבנה, שנכנסה לשותפות עם קבוצת חכמוב לצורך הקמת השכונה.

על איכות הדירות ועל אי־מסירתן במועד. בנוסף שלחה עיריית ראשון־לציון מיכתב־אתראה באפריל השנה, ובו הזהירה מפני תוצאות הפרת החוזה. חכמוב הזהיר, ב־מיכתב ששיגר אל יבנה, כי אם לא יעבירו לו את מניותיהם בחברה, יבקש למנות לה כונס־נכסים.

בעוד חכמוב מאיים, פעלה יבנה באמצ־עות עורך־הדין דן עופר (בנו של שר־השיכון), וביקשה מינוי כונס־נכסים ומנהל לחברה. יבנה טוענת, כי חכמוב אינו מבין בבנייה והסכים, בשעתו, למינוי ה־מהנדס דוב לוית כמפקח על הבנייה. יבנה טוענת, כי חכמוב אינו מאפשר את המשך העבודה, אינו יכול למכור את מניותיו

גנים פורחים באוויר

1973, וכל קונה שילם 125 אלף לירות עבור דירה בת ארבעה חדרים. הדיירים ששילמו את הכסף היו אמורים לקבל את הדירות ביוני 1975, אולם תאריך זה חלף־עבר, ויותר ממחציתם לא קיבלו את דירו־תיהם. כשפנו אל היזמים, נענו בתירוצים שונים.

אולם משהגיעה שנת 1976, הוברר סוף־סוף כי משהו לקוי ביסוד הפרשה: בוני ויוזמי השכונה החלו רבים, בינם לבין עצמם, על חלוקת ביצי־הזהב שהטילה אווזת ראשון־לציון, ומרוב מריבות לא ניראו הבתים מסתיימים. וכך הגיעה הפר־שה, בימים אלה, אל בית־המישפט־המחוזי בתל־אביב, כאשר השותפים מבקשים מינוי כונס נכסים ומנהל לפרוייקט, ומאתיים דיירים ניצבים מול הקבלנים הרבים ואין בידם לעשות דבר. את מיטב כספם הפקידו למפרע, שיעבדו עצמם גם למשכנתות של בנק טפחות שנמשכו במהירות על־ידי הקבלנים, והדירה איננה.

שותפים ✱ לתוכנית

תחילתו של הסיפור בשנת 1971. מרדכי ולדמן הוא חקלאי ותיק, המ־ייצא לאיראן. בין השאר יש לו מהלכים בעיריית ראשון־לציון. הוא הגה את הרעיון של הקמת שכונה חדשה על שפת ימה של ראשון, סמוך לגבול בת־ים, כדי להד־גיש את ריבונות העיר על החולות שבינה לבין בת־ים.

התוכנית נשאה חן בעיניו של חנניה גיבשטיין, ראש־העיריה של ראשון. גיב־שטיין, האמון על שמירת היושר, הקפיד להוציא מיכרז פומבי למכירת שטח בן 100 דונם על שפת ימה של ראשון־לציון, עם תוכנית מאושרת לבניית 1000 דירות

שותף שני נמצא לו בדמות האחים הרצל ויצחק חכמוב, שאותם הכיר מעיסקי ה־יצוא לאיראן, שהרי שניהם מאיראן באו, והשאירו שם מישפחה ענפה.

הם המשיכו, בארץ, בקישרי־מיסחר ענ־פים בין ישראל לאיראן בתחומים שונים. בין השאר נכנסו לשותפות עם מי שהיה גיזבר מועצת־החלב יצחק טוביהו, ביצוא גבינות מותכות לאיראן„ עיסקה שנכשלה כאשר פוטר טוביהו, אחרי שהתגלה כי השתמש בכספי המועצה לעסקיו הפרטיים האלה. הם היו קשורים בעיסקי מימון גם עם אבנר תומר.

ללא השקעה ✱ עצמית

בשיחות באיראן נכנס לעסק שותף נוסף: אפרים הוד, שהיה נציג ממשלת ישראל במקום. הוסכם, כי בחברה שתוקם לצורך הזכייה במיכרז יקבלו חכמוב, הוד וולדמן שליש מן המניות כל אחד, וצבי גילבוע עצמו יקבל אף הוא כשישה אחו־זים מן המניות תמורת עבודתו, על חכמוב הוטל לגייס את המימון הדרוש לתשלום לעירייה וכן לביצוע העיסקה.

גם ולדמן גם הוד היו עסוקים באיראן, כך שרק אחרי שהוקמה החברה החדשה, שנקראה פרספוליס, ונחתם החוזה בינה לבין עיריית ראשון־לציון, התברר להפ כי הם הולכו שולל. הם גילו, כי חלוקת המניות בחברה היא כדלקמן: 45% לחב־רת־הבנייה הידועה יבנה, של מישפחת סגל; 25% לחברה בשם גילטון קבלנים; 24% לאחים חכמוב, ועוד 6% לצבי גיל־בוע. הוד וולדמן ביקשו מייד צו־מניעה נגד רישום החברה כפי שנרשמה, ובעיק־בות זאת הוסכם על בוררות בינם לבין

המשתכנים. מכאן שהשכונה החדשה מו־קמת ללא כל השקעה עצמית.

עיסקה ✱ כדאית מאד

ל„יבנה" היתה העיסקה כדאית ביותר. היא גם שותפת במחצית ה־חברה, וגם החברה התחייבה לקנות ממיפ־על הבתים הטרומיים של יבנה 600 דירות בסכום של 5 מיליון לירות, או במחיר של כ־10 אלפים לירות לדירה שאותה מכרה החברה לדיירים ביותר מ־100 אלף לירות. יבנה קיבלה גם הוצאות כקבלן על הנחת הבתים הטרומיים והקמתם, וכן על בנייה של כל התשתית.

בהתאם להסכם בין יבנה לפרספוליס, העבירה האחרונה את כל התקבולים מן המשתכנים ליבנה. על פרספוליס היה לש־לם ליבנה את עלות הבנייה, לפי המחיר שיבנה מקבלת ממישרד־השיכון, שעבורו היא מרבה לבנות.

בסוף שנת 1974 נכנסה יבנה לקשיי נזילות, שפורסמו בעתונות. חכמוב, באמ־צעות עורך־הדין שלו אברהם יהל, החל מאשים את יבנה כי היא חולבת את פרס־פוליס ואינה משלימה את הדירות שהת־חייבה להשלים, בגלל קשיי הנזילות שלה.

בהתאם לחוזה עם עיריית ראשון־לציון היה צריך לבנות מדי שנה, החל מסוף 1971, 200 דירות, ולהשלים את כל ה־1000 תוך חמש שנים. במקום 600 דירות שהיו צריכות להיות מוקמות, לטענת חכמוב, בתחילת 1976, הוקמו רק 200 — כאשר יבנה הפסיקה כל עבודה במקום.

חכמוב מאשים את יבנה בבנייה ירודה, בשימוש בחומרים גרועים לבתים ובאי־היענות לתביעות הדיירים. חכמוב טוען, כי החברה מוצפת בתלונות לאין־ספור

ביגלל הסיכסוך עם הוד וולדמן, ומשום כך אין מנוס ממינוי כונס ומנהל.

הקונים ✱ עומדים מנגד

השופטת המחוזית חנה אבנור הח־ליטה, כי לא שוכנעה שלפי החוק או הנוהג יש אפשרות למנות כונס־נכסים שתפקידו ניהול עיסקי החברה במיקרה של סיכסוך בין מנהלי החברה. מה־גם שבמיקרה הנדון, מינוי מנהל־עסקים לחב־רה לא יפתור את הסיכסוך. השופטת דחתה את הבקשה שהוגשה כהמרצת־בי־ניים, בהנחה, כי יהיה מקום לדון בעניין בהרחבה במיסגרת המרצת הפתיחה העי־קרית שהוגשה. היא גם הציעה לנסות לפתור את המצב על־ידי כינוס אסיפה כללית של בעלי־המניות, שיחליטו בסיכ־סוך.

עורך־הדין עופר אומר, כי יערער על החלטת השופטת, ולא ייכנע. חכמוב אף הוא מתעקש להמשיך בריב ואילו החברה משותקת. הפיתרון יימצא, אולי, בהכרעת הבורר, אם יחליט כי על חכמוב למסור חלק ממניותיו להוד ולוולדמן. אז עלול לקרות שהקטנת חלקו של חכמוב תאפשר ליתר השותפים להשלים את בניית ה־שכונה.

בינתיים ניצבים 200 דיירים שרובם טרם קיבלו את הדירות, חסרי־אונים. החוק מוציא אותם מכלל המישחק שמשחקים האחרים על גופם וכספם. רשם הקבלנים, וכן אירגון הקבלנים, מסרבים להתערב בסיכסוך, והקונים נאלצים לעמוד מנגד ולראות כיצד החברות הגדולות נלחמות זו בזו — על חשבונם.

מיבצע הרקולס

(המשך מעמוד 21)

● האומנם בוצעה הפשיטה ממטוסים בילבד, כפי שתואר, מבלי שכוחות־קרקע יכשירו קו־דם לכן את השטח לנחיתה?

עד כמה שהדבר נשמע דמיוני ומנוגד לכל תורת לחימה, כך בדיוק אירע. הפשיטה החלה עם נחיתתו של מטוס הרקולס אחד של חיל־האוויר על מסלול שדה־התעופה באנטבה.

● אם כך, כיצד הגיעו לשם זחל״ם וג׳יפ של צה״ל, בהם דהרו חיילי צה״ל באנטבה לפי העדויות?

הם הגיחו מתוך בטן אחד ממטוסי ההרקולס.

● האומנם לחמו חיילי צה״ל באנטבה, כשהם לבושים בבגדים אזרחיים, כפי שסיפרו סוכנויות ידיעות זרות?

כל החיילים שנטלו חלק בקרב לבשו מדי צה״ל וחבשו קסדות פלדה של צה״ל.

● מה היה השלב הקריטי של המיבצע?

הדקות שחלפו מרגע בו נחת המטוס הראשון על מסלול השדה ועד שראשוני הלוחמים הגיעו אל בית־הנתיבות הישן, בו הוחזקו בני־הערובה. אילו היו החוטפים מגלים ברגעים אלה כי נפתחה עליהם פשיטה, היה סיפק בידם לפגוע בבני־הערובה. משום כך היתה המטרה העיקרית להגיע במהירות אל בית־הנתיבות, לפני שהחוטפים יספיקו להבין מה מתרחש ולהרוג את בני־הערובה. לשם כך היה צורך בכלי־רכב שיסיעו במהירות את הלוחמים מהמטוס אל בית־הנתיבות. כלי־רכב צבאיים מעוררים גם פחות חשד של פשיטה מאשר חיילים רגלים מסתערים.

● כמה מטוסים נטלו חלק במיבצע הפשיטה?

על פי סיכום הדיווחים בחוץ־לארץ, נחתו במסלולי נמל־התעופה של אנטבה שלושה מטוסי הרקולס. בנוסף לכך נמסר כי מטוס בואינג, ששימש בית־חולים נייד, נחת גם הוא בקניה.

● האם לא היה מחיר הקורבנות שנפלו כבד מדי?

כל חלל הוא אבידה שאין לה תחליף, למישפחתו לידידיו ומכריו. אולם בחישוב לאומי, כאשר אושרה הפשיטה, נלקחה בחשבון אפשרות שבה יהיה מיספר הנפגעים גדול בהרבה מזה שנפגע בפועל. מבחינה זאת היתה הפשיטה מוצלחת מעבר לכל חישוב מוקדם.

● מה הוא הקושי המיבצעי המייוחד שאיפיין מיבצע מעין זה?

גם בעבר ביצע צה״ל פשיטות ארוכות־טווח, נועזות ומלהיבות־דימיון לא פחות. הטווח הארוך יותר של הפשיטה, שבוצעה הפעם במרחק של כארבעת אלפים קילומטר מישראל, גרם לשוני מהותי אחד: בניגוד לפעולות הקודמות לא היתה הפעם כל אפשרות להושיט עזרה לכוח התוקף במקרה של הסתבכות בלתי צפויה. אפשר היה לקבל ממנו רק דיווחים. מכל הבחינות האחרות, הרי מילבד הקשיים הטכניים והפוליטיים הכרוכים בפשיטה ארוכת־טווח מעין זו, לא היה המיבצע מסובך במיוחד. גדולתו היתה בפשטותו.

● האם מוכיח המיבצע באנטבה כי הספקנות כלפי עוצמתו של צה״ל ויכולתו המיבצעית לא היתה מוצדקת?

אסור שההתלהבות מהמיבצע תגרום לאובדן פרופורציות. צה״ל היה מסוגל גם בעבר למיבצעים מסוג זה שבוצע השבוע באנטבה. איש לא הטיל ספק בכך. צה״ל גם ביצע מיבצעים דומים בעבר. די להיזכר בפעולת חטיפת־הראדאר הסובייטי מעבר לתעלה או בפשיטה על מיפקדות אירגוני־הפידאיון ביירות, שהלהיבו בשעתם את דימיון העולם. אבל אסור לשכוח שפעולת ביירות, למשל, בוצעה חודשים מיספר לפני מילחמת יום־הכיפורים.

אסור שהצלחת מיבצע אנטבה תשמש אישור והוכחה כאילו גם כל השאר תקין ושפיר הן במערכות הצבאיות והן במערכות השילטוניות־פוליטיות בישראל.

הגאלה של גאולה

(המשך מעמוד 27)

קצרה אורלי חידה בת ה־19, כאשר הסתבר לקהל כי היא קיבוצניקית מקיבוץ דגניה א׳, שרק עם גיוסה לצה״ל נטשה את מישקה. גם מוצאן של כמה מהמועמדות היה מפתיע. שושי אבן־זהב, למשל, חשפה את מוצאה השווייצי ואילו לורי שרזר, סטודנטית לפסיכולוגיה בת 22, התקבלה בלבביות מייוחדת כאשר הסתבר שהיא עולה חדשה מארצות־הברית.

בחבורה כזו של נערות־חמד, שמיטענן האישי בנוסף על הופעתן החיצונית הוא מעל ומעבר לרמה הממוצעת, קשה היה להצביע על האחת המתלבטת מעל לכל השאר. משום כך נשארה תעלומת בחירת נסיכת ים־סוף בלתי מפוענחת עד תום הערב.

בנשפי הבחירה האיזוריים של נסיכות המים, בניגוד לנשף הבחירה המרכזי של מלכת־המים שייערך בהיכל־התרבות, אין הבחירה בידי הקהל, אלא בידי חבר שופטים ממונה. הפעם הורכב חבר השופטים מארבעה גברים ואשה אחת. נכללו בו ורדה כ״ץ, אשת ראש־העיר אילת, רודולפו כהן, מנהל מלון לרום באילת, שלמה איילת, המנכ״ל הצעיר של חברת אאוטדור גירל, נציג חברת ארקיע דויד דותן, ורפי נלסון, שהפך לסמל החי של עיר־הנופש הדרומית. כל אחד מהם רשם על פיסת נייר נפרדת את המועמדת שהיתה ראוייה בעיניו לתואר נסיכת ים־סוף ולתוארי הסגנית הראשונה והשנייה.

כאשר התכנסו השופטים בחדר אחורי במלון כדי לקבוע את הנבחרת, שזכתה במירב הקולות, נפלה הפתעה. הסתבר כי כולם, כמעט מבלי להיוועץ האחד בשני, בחרו את אותן המועמדות לשלושת התוארים.

היה זה הלילה הגדול של גאולה הדדי בת ה־16, התלמידה המצטיינת של תיכון עירוני ט״ו בתל־אביב. גאולה, בעלת עיני האיילה הענקיות ורעמת השיער האדמדם הגולש, בהופעת הגאלה הראשונה בחייה, הצליחה לקסום לשופטים שבחרו בה פה־אחד לנסיכת ים־סוף לשנת 1976.

כסגניותיה של גאולה נבחרו נינט אסור, בת ה־17 מיפו ואורלי חיזה, הקיבוצניקית מדגניה א׳.

שלוש הנבחרות זכו לתשואות, סרטי־הכתרה וברכות. אולם הן התרגשו במיוחד דווקא כאשר חברותיהן לתחרות, שלא זכו הפעם בתארים, הרעיפו עליהן נשיקות וחיבוקים ללא סוף.

כשהיא נרגשת עד דמעות אחרי בחירתה, ניסתה גאולה הדדי לנחם את אחת מידידותיה שהשתתפה בשימחתה: „אין דבר, במופע הבא, את תהיי הנסיכה...״

ביקעת הירח בעליו של המלון האיילתי ביקעת הירח, יוסי סיני, אירח את המועמדות בתחרות במלונו. בתמונה: יוסי בחברת אורלי חידה שזכתה בתואר סגנית שנייה לבחירת נסיכת ים־סוף.

ספורט־טוטו

טוטו

1 2 א 1 2 א 1 2 א

השבוע משחקי האינטרטוטו והליגות האוסטרליות

* * *

מינימום הפרס הראשון 400.000 ל״י (כולל העברה)

* * *

מינימום כלל הפרסים 600.000 ל״י (כולל העברה)

* * *

יום חמישי — המועד האחרון למסירת הטפסים.

עשה לך מנהג קבוע — מלא טוטו בכל שבוע!

המועצה להסדר ההימורים בספורט

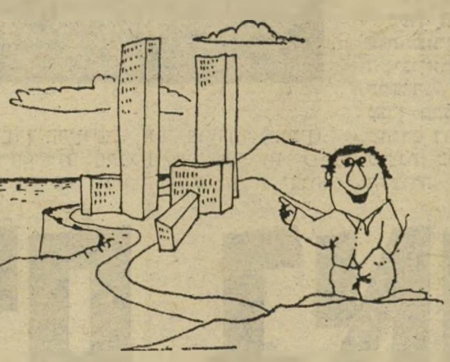

לישראלי בחו״ל שלום.

הידעת כי בין ערי הפיתוח נכללות ערד, טבריה, עכו, כרמיאל, צפת...? בערים אלו תמצא דיור מתאים, אפשרויות תעסוקה וחברה צעירה.

בדבר פרטים פנה אל שליח העליה הקרוב למקום מגוריך או אל הועדה לתושבים חוזרים, ת״ד 7384, ירושלים.

חסוך אלפי לירות!

חדש

מגבר היוקרה הסטראופוני

SHAVIT 625 שביט

להרכבה עצמית (גם לחסר ידע טכני)

שילוב הנאה + חסכון

היחיד מסוגו בשכלולים ובמערכות אלקטרוניות מתוחכמות, ללא חיוט וכולל תחנת רדיו קבועה

מחיר מיוחד למזמינים בתקופת תערוכת „אדם ומעונו״ ביתן 32 יריד־המזרח, או ב„שביט״ מודיעין 181 רמת־גן, טל׳ 763671, 745570.

עיתונות

דבר אל הקרוקודיל

איך התפתה אידי אמין להעניק ראיון לעיתונאי ישראלי מייד אחרי הפשיטה?

השעה היתה רבע לפני ארבע, בבוקר יום הראשון השבוע. במערכת הצהרון מעריב כבר השלימו את הכנת העיתון, שנועד לצאת לאור עם הסיפור המלא על פעולת צה"ל באנטבה, שהסתיימה רק שעות מעטות קודם־לכן. בשלב זה הוטל איפול על פירטי הפעולה, והיה ברור כי קשה יהיה לפרסם פרטים נוספים על המיבצע, לפני שיחזרו המשוחררים בשלום לארץ.

בתום ליל־השימורים סיים רכז־הכתבים במערכת, אורי דן, את עבודתו. אולם הוא לא הלך לביתו. בשיבתו ליד שולחנו הוא ניסה לראות, בעיני־רוחו, כיצד מגיב עתה שליט אוגנדה, הפילד־מרשל אידי אמין, על המכה שהנחית עליו צה"ל.

אורי דן לא הכיר את אידי אמין אי־שית, אולם הוא ראה את הסרט התיעודי אידי אמין דאדא, ניסה לשחזר את דמותו של אמין כפי שראה אותה בסרט. במיוחד צפה ועלתה מול עיניו אותה סצינה מן ה־סרט שבה מדבר אידי אמין אל קרוקודיל.

ואז הבזיק במוחו של דן רעיון. „אם הוא מדבר אל קרוקודיל, למה שלא ידבר גם אלי?"

ברגע זה נזכר בסצינה נוספת מהסרט, אותה סצינה שבה מודיע אידי אמין כי כל אחד משרי־ממשלתו יכול לטלפן אליו בכל עת שיחפוץ, ומציין גם את מיספר־הטלפון הפרטי שלו בקמפאלה. אלא ש־אורי דן לא יכול היה להיזכר במיספר. הוא מיהר אל הארכיון, חיפש אחר עיתון שבו התפרסמה סקירה על הסרט, מצא שם את מיספר־הטלפון שאותו ציין אידי אמין בסרט: 2244, קאמפאלה. מייד ביקש מהמרכזיה הבינלאומית להשיג לו מיספר זה.

סקופ בינלאומי. רק אחרי עמל רב, באמצעות המרכזיה של ניירובי בירת קניה, אותר המיספר. אידי אמין לא היה בבית, אבל נמסר היכן ניתן להשיגו. אורי דן ביקש לאתרו. במקום את אמין הוא קיבל אחד מאנשי לישכתו, ששאל בזעם באפרכסת: „מי מבקש את הפילד־מרשל?"

העיתונאי הישראלי לא חסך בתוארי־הכבוד של אמין, וסיפר כי הוא כתבו של גדול עיתוני ישראל, המבקש תגובה על הפשיטה הישראלית באנטבה. „מה?" נדהם השליש, „אתם כבר יודעים על זה?"

אולם למרות כל תחנוניו של דן סירב השליש למסור את השפופרת לאידי אמין עצמו. אפשר היה להרגיש כי הוא מת־ייעץ עם מישהו העומד סמוך לטלפון, אך הוא התעקש לטעון כי לא ניתן לדבר עם נשיא. ואז החליט דן להשתמש בתכ־סיס האחרון שעוד נותר לו. הוא הש־ליך חכה לעבר אידי אמין.

„בעיתון שלי כתוב שאידי אמין עצמו עמד בראש הפעולה הישראלית באנטבה נגד הפלסטינים..." אמר דן.

„מה?" נדהם השליש שוב, „זה לא יכול להיות! איפה זה כתוב?!"

„בעיתון שלי!" השיב דן.

„זה שקר!" נזעק השליש. הוא התייעץ עם מישהו מעבר לקו, ואז נטל אידי אמין בעצמו את מכשיר־הטלפון, ופתח במונולוג שהעניק לאורי דן את הסקופ העיתונאי הגדול של השבוע, ושנפתח במילים: „אני מדבר אליך משדה־התעופה באנטבה... אני סופר עתה את גופות חיילי שנהרגו ה־לילה..."

כך הצליח מעריב להופיע, באותו בוקר, עם כותרת חסרת־תקדים. הוא היה העיתון היחידי בעולם שהיתה לו תגובה ראשו־נית מלאה וארוכה של אידי אמין על הפשיטה שנערכה בארצו.

כמעט כל עיתוני העולם ציטטו את ה־ראיון של אורי דן עם אמין. עיתונאים רבים, תחנות רדיו וטלוויזיה צילצלו אליו, ביקשו פרטים נוספים על הראיון הטלפוני עם אמין. הסקופ העיתונאי שלו הפך בינלאומי.

„אתה יכול לעשות מיבצעים עיתונאיים אדירים, ואיש לא שם לב אליך," נאנח ה־שבוע אורי דן, „ולפעמים, שיחת־טלפון מיקרית אחת הופכת אותך העיתונאי המ־פורסם ביותר בעולם."

מי שעבר את כל השלבים ביחידה המפוארת עד שהגיע לפקד עליה - דמותו של מפקד הכוח, שנהרג בפעולה

„זה לא הוא. זה לא יכול להיות הוא. הוא הבטיח שלא יקרה לו שום דבר בקרב, ויוני תמיד היה מקיים את ההב־טחות שלו." מילמלה אחת מידידותיו של סגן־אלוף יונתן נתניהו, מפקד שפעל באנטבה, והחלל היחידי של צה"ל ביחידה זו, כאשר נודע לה על נפילתו.

יוני היה איש המצבים המנוגדים. אדם אוהב חיים ואנשים — חייל קשוח עם שפתיים קפוצות וכימעט שאינו מחייך. צבר בכל רמ"ח אבריו — יליד ארצות־הברית. תאב לבית, מעון חם ומיש־פחה — שביגלל הנסיבות היה חסר כל אלה מגיל 16. אוהב חיים ואנשים — חייל מיספר אחד ביחידה עתירת־קרבות־גבורה וספוגת־דם.

יוני עלה לארץ בגיל שנתיים, יחד עם מישפחתו. אביו, הפרופסור בן־ציון נתניהו, היה אחד מנכבדי ירושלים, מראשי התנועה הרביזיוניסטית, עורך־משותף — יחד עם הפרופסור יוסף קלאוזנר — של הביטאון בית"ר. נתניהו לימד באוניברסיטה העברית בירושלים, והיה אחד מעורכי האנציקלופדיה העברית. עד 1962 היתה מישפחת נתניהו למוסד חשוב במערכת האצולה הירושלמית, שהתגוררה ברחביה.

נערה בגימנסיה

באותה שנה הסתכסך הפרופסור נתניהו עם מקום־עבודתו, והחליט לרדת מהארץ, חזרה לארצות־הברית, שממנה בא. ליוני היתה זו מכה קשה. הוא, ושני אחיו, עידו ובנימין („ביבי"), נשארו בארץ, כשהם מתפזרים בין בתים של מכרים ובדירות שכורות.

יוני

יוני היה אז בן 16, אחד מעמודי התווך של גימנסיה רחביה, שבה למד. הוא היה תלמיד מצטיין במגמה החברתית, פעיל בהדרכה בתנועת הצופים. אולם הסיבה העיקרית שבגללה סירב להצטרף להוריו היתה תירצה — תלמידה בת גילו במגמה הספרותית של אותו בית־ספר.

הרומן עם תירצה החל עוד כשהשניים היו בני 14. היו ביניהם כמה קווי־אופי משותפים: יצר־המנהיגות שהתבלט בבית־הספר ובתנועה, תבונה וקשיות־אופי. תירצה קרסונסלסקי היתה אחת הבנות הנאות בגימנסיה, והיה זה רק טבעי שהיא תהיה שייכת ליוני. כשהתגייסו לצה"ל, הם לא שירתו באותה יחידה, אבל הקשר ביניהם נמשך. תירצה הפכה קצינה לפני יוני, ושנים אחר־כך היתה עובדה זו נושא להתבדחות בין השניים, כאשר יוני היה מכנה אותה: „המפקדת."

היה זה טבעי לגמרי שיוני יתגייס ישר לצנחנים. הצנחנים היו, באותה תקופה, סמל ליחידה מובחרת, שאליה מתנדב מיטב הנוער,

אולם לאחר תקופת השירות בצנחנים,

. שני אחיו, עידו, הלומד עתה בארץ וביבי, הלומד בארצות־הברית, שירתו אף הם השרות הסדיר שלהם באותה יחידה. הוא סיים את השרות הצבאי בדר־גת סגן, שמאחריו מיספר פעולות קרביות. את קורס־הקצינים סיים כחניך מצטיין.

חזרה לאמריקה

מלחמת ששת־הימים מצאה אותו, עם היחידה שלו, בקרבות רמת־הגולן. יוני נפצע באחד השלבים האחרונים של הלחימה. מייד אחרי שיחרורו נסע להוריו לארצות־הברית. „הגעגועים שלו להוריו, בעיקר בעיקבות האווירה המייוחדת שהיתה בארץ אחרי ששת־הימים, והידיעה שלו כי בתקופה זו אי־אפשר בלי לימודים, היו הגורמים לנסיעתו," סיפר השבוע אחד מחבריו. „ליוני גם היה חסר מה שלרבים מאיתנו מתקבל כמובן־מאליו — בית. משך כל השרות שלו הוא התגורר אצל חברים, ביניהם ד"ר אלי בר־מאיר, ובחדרים ודירות שכורים. יתכן וזה נשמע כאבסורד, אבל ייתכן מאוד, שיוני נסע אז לאמריקה משום שחשב ששם, אצל ההורים, ימצא לו בית."

יוני החזיק מעמד בארצות־הברית בדיוק שנה, שאותה בילה כסטודנט למתמטיקה־פיסיקה באוניברסיטת הארוואַרד. אחרי השנה חזר לארץ. אז הוא כבר היה בעלה של תירצה, והתגורר עימה בדירת־חמד בגיבעה הצרפתית בירושלים.

המשיך ללמוד עוד שנה באוניברסיטה העברית בירושלים, הפעם מתמטיקה ופילוסופיה, ואחר־כך חזר למדי־החאקי.

יוני השתתף בעשרות רבות של פעולות מיבצעיות, ביניהן פעולת סבוי,

על אחת מפעולות אלה קיבל צל"ש, עוד לפני שזכה לקבל,

את אות־המופת.

אחרי שלוש שנות נישואין התגרש מתירצה. „הם היו יותר מדי דומים. יותר מדי חכמים שניהם, ובעלי אופי נוקשה. דימיון זה טוב אולי כאשר חברים, אבל לא לחיי נישואין," הסביר חבר משותף של שניהם. תירצה נישאה מחדש, אך השניים הקפידו לשמור על ידידותם.

בינתיים התקדם יוני בדרגות ובתפקידים

ופיקד על מיספר ניכר של פעולות.

במילחמת יום־הכיפורים, בעת שלחם ברמת־הגולן, הפילו יוני ויחידתו בנשק קל מסוקים סוריים ליד נפח. על פעולה זו זכה

באות־המופת מידי הרמטכ"ל, בטכס הראשון של חלוקת אותות מילחמת יום־הכיפורים. אז כבר היה יוני סגן־מפקד היחידה.

כדור בגב

אחרי מילחמת יום־הכיפורים הוא נקרא לשיריון. היה צריך לשקם אז את גדודי חטיבת ברק הכימעט־מושמדת. יוני קיבל לידיו גדוד שיריון, ובמהירות רבה שיקם אותו והפכו לאחד הגדודים הלוחמים הטובים ביותר. אז הוא גם עשה את ההכרה הראשונה והאחרונה שלו עם הציבור הרחב.

הכתב הצבאי של הטלוויזיה, נחמן שי, ערך איתו ראיון, שנשאר חקוק בזיכרונם של כל הצופים בו. מעל המסך הקטן הופיע קצין צעיר, מוצק, רחב וגבוה, בעל מבט חד, אשר רצינותו לא הפריעה להבחין בקווי־הפנים הנאים שלו. הוא דיבר בבירור על שיקומה של היחידה שלו. באווירה של שפל־הרוח, אחרי יום־הכיפורים, היה זה עידוד לציבור להתבונן בו, להתרשם מביטחונו בכוחו ובמייוחדותו של צה"ל.

השיריון לא רצה לוותר על יוני. „הוא היה הקצין הכי טוב שהיה בין אלה שהוסבו אלינו," סיפר השבוע מפקד בכיר בשיריון.

באותה תקופה הכיר יוני את ברוריה, חיילת צעירה שהיתה אחת ממזכירותיו של תת־אלוף יאנוש, שהיתה חברתו עד יום נפילתו.

אך יוני החליט לחזור ליחידה שלו. בינתיים הפך כבר סגן־אלוף. לפני כחודשיים קיבל את המינוי הנכסף, הגבוה ביותר בעיניו: מפקד היחידה.

הגורל לעג שוב, הפעם באנטבה. יכול היה זה להיות רק לעג הגורל שיוני, החייל מיספר אחד של ישראל בקרב פנים־אל־פנים, נפל דווקא מכדור בגבו.

במדינה

בידור

כשהתותחים רועמים -

המוזות בורחות

אלן עבאדי ברח מביירות השסועה, והוא מזמר עתה במועדוני הלילה של תל־אביב

„קרו לי כמה מיקרים, שבהם הפסיק רדיו ביירות לשדר את התקליטים שלי. הבנתי שזה היה בגלל שאמנים אחרים, שקינאו בי, הלכו לעורכי מדורי־המוסיקה ואמרו להם: מה פיתאום אתם נותנים ליהודי להצליח?

„אז הייתי עושה דבר פשוט. הייתי מרים טלפון לאחד החברים הטובים שלי בביירות, טוני פרנג׳ייה, בנו של הנשיא, ומספר לו על כך. למחרת בבוקר שוב היו משמיעים את השירים שלי, בתדירות עוד יותר גבוהה מאשר קודם.״

אלן עבאדי, צעיר מוצק־קומה, בעל שיער ארוך, שופע ביטחון עצמי וחינחונים מיקצועיים של סטאר, היה אחד מידידיו הטובים של בנו של נשיא לבנון, לפני שעלה לארץ. אומנם, נשיא לבנון ידוע ביותר בכל רחבי ארץ הארזים, אך אלן עבאדי מעיד על עצמו שהוא היה מפורסם בלבנון לא פחות ממנו.

„הייתי אחד הזמרים הכי מצליחים בביירות שלפני מילחמת האזרחים, למרות שהייתי יהודי. הפקתי שלושה תקליטים, הופעתי במועדוני־הלילה ובמיסעדות האכסלוסיביות ביותר. היו לי תוכניות בטלוויזיה.״

סרט עם קולות־מילחמה. לפני חצי שנה, בעת שנמל־התעופה של ביירות נפתח למיספר ימים, באחת מהפסקות־האש של המילחמה בארץ זו, יצאו אלן ואמו, איווט, באחת הטיסות הבודדות מביירות לאתונה. שם הם פנו למישרדי הסוכנות היהודית, שהטיסה אותם לארץ.

„היו לי קשיי הסתגלות רבים בארץ. ראשית, אף אחד לא הכיר אותי, ובעיקר לא את השירה שלי, ולאמן זה מפריע. אבל ידידים טיפלו בנו יפה, הסוכנות שיכנה אותנו בבית מילמן ברמת־אביב, שם אנו גרים עד היום, ואמא שלי החלה לעבוד בבית חרושת לטכסטיל.

„עוד לפני שעזבתי את ביירות, עמדתי על המירפסת והחלטתי להקליט את קולות העיר שבה גדלתי ושהיתה ביתי. הסרט שמור בידי עד היום: הוא מלא בצרורות יריות, קולות של פגזים וצעקות של פצועים.״

אלן מתחבט בשתי בעיות עיקריות, מאז עלה לארץ. האחת: מציאת ידידים; האחרת — הוכחת כישרונו האמנותי בשירה גם לתושבי הארץ. „במה שנוגע לידידים, היה לי קל — מצאתי כמה חברים. עם ידידות קשה לי קצת יותר. בביירות היו לי שתי חברות: עדנה, צעירה יהודיה, ולוריס, יפהפייה נוצריה. כאן, בארץ, כל מה שפגשתי בינתיים היו צעירות אמריקאיות שגרות בבית מילמן, אבל אני לא אוהב אמריקאיות.״ אך עיקר הבעייה שלו היה ההכרה האמנותית שלה שאף.

„ידידים סידרו לי עבודה בבאר של מלון ראמאדה בתל־אביב. שם שילמו לי פחות מדי, ועברתי למועדון־לילה ברחוב יורדי־הסירה. שם היה נחמד, היו המון בחורות צעירות, אבל הקהל שם אוהב מוסיקה מיזרחית ושירים יווניים — ואילו אני זמר אירופאי, לא לוונטיני.

„אז מצאתי עבודה בבאר של מלון דן־קיסריה. מדי יום ביומו היו באים לקחת אותי מרמת־אביב לקיסריה וחזרה, אבל כשביקר במקום מנהל הילטון תל־אביב, ורצה אותי אליו, הסכמתי מייד. להילטון תל־אביב יש שם לפחות כמו למלון הו־לידיי־אין בביירות.״

הנשים הישראליות מחוספסות. לאלן יש דיעות ברורות ביותר על הגברים והנשים הישראליים, לעומת אלה הלבנוניים, ועל הקהל של שני עמים אלה. „הנשים הישראליות מחוספסות, פחות מדי נשיות. יכול להיות שזה בגלל הצבא. הנשים הלבנוניות, לעומת זאת, הרבה יותר עדינות ונשיות. אני אוהב אותן הרבה יותר. הגברים הישראלים מתחלקים לשני סוגים: הרוב הוא בעל רמה נמוכה, נוטה לצעקנות ורעשנות, והמיעוט הוא בעל רמה גבוהה, עדין ואליגנטי.״ אותה חלוקה קיימת גם אצל הגברים בביירות לדעתו, אבל בכיוון הפוך: הרוב מעודן, ואילו המיעוט פרוע ורעשני.

אולם כאמן, מעניין את אלן עבאדי הקהל שלו, וההשוואה בין הקהל הישראלי לקהל במועדונים המפוארים שהיו בביירות. „בביירות מפונקים בתרבות ובבידור. אם אמן הוא לא ממדרגה ראשונה, אפילו לא מוחאים לו כף. כאן, בארץ, מוחאים כפיים אפילו לטריפונאס.״

עבאדי בביירות
„ברחנו באחת ההפוגות״

אך למרות הביקורת שלו, אלן עבאדי אוהב את הארץ. „כל מה שאני רוצה לעשות זה לחנך את הקהל הישראלי להבין מה זה מוסיקה טובה. אם אצליח בזה, אצליח גם כאמן.״

חינוך

מוח ציוני לאן

נערות בורחות אל חיילים; 14 מדריכים פוטרו; ובכפר־הנוער הציוני „ניצנים״ שמח

„לפני כשנה נעצר במישטרת אשקלון נהג כפר הנוער הציוני ניצנים, שליד אשקלון. החשד היה שהוא גנב מזון, שנועד לשימוש חדר־האוכל של הכפר, ומכר אותו בעיירה שדרות. כעבור זמן קצר שוחרר בלחץ ההנהלה, והוא ממשיך לעבוד במוסד כאילו דבר לא קרה.

„אחדים מאנשי ההנהלה בכפר־הנוער ניצנים מחזיקים עסקים פרטיים ומישרות נוספות מחוץ למוסד, למרות שבכפר יש להם בתים מפוארים וכל התנאים.״ האשמות אלה, ורבות אחרות, העלה משה חבני, מדריך חברתי בכפר־הנוער הציוני ניצנים שעל הכביש אשקלון־אשדוד וליד הקיבוץ ניצנים. משה חבני (27), מורה לחינוך־גופני וחבר מרכז הסתדרות המורים מטעם הפנתרים השחורים, עומד להיות מפוטר החל מחודש אוגוסט מעבודתו הקצרה, שנה אחת בלבד, במוסד, שנועד בעיקר לנערים טעוני־טיפוח.

14 מדריכים פוטרו תוך שנה. „במהלך השנה האחרונה,״ סיפר חבני, „פוטרו 14 מדריכים חברתיים בכפר. כבר מתחילת עבודתי במוסד גיליתי אי־סדרים רבים בניהול, בעיקר בניהול כספים. רוב הכספים המגיעים לכפר־הנוער הם כספי תרומות מחו״ל. ההנהלה, בראשות המנהל, רפאל בלונזנפלד, עושה בכספים אלה כרצונה.״

„הנהלה בני־זונות!״ מכריזות אותיות גדולות, שנצבעו על אחד מחדרי־המגורים של נערי הכפר. „ההנהלה לא דואגת לנו בגרוש.״ סיפר מנשה, נער בן 16, הלומד במגמה ימאות בכפר־הנוער ניצנים. „כבר שנה שאני כאן. בחדר־האוכל אוכלים ב־

(המשך בעמוד 42)

רק 26.00 ל״י

Rich Skin Care Cream

קרם הזנה עשיר לפניך, לצווארך ולאיזור עינייך.

Outdoor Girl

Outdoor Girl מוותרת על אריזות מפוארות ויקרות ומגישה לך מבחר אופנתי של מוצרי טיפוח ואיפור מעולים במחיר נמוך בכ-50% מחברות קוסמטיקה מעולות אחרות.

מכסימום יופי במינימום הוצאה

מפיצים: הלטים בע״מ טל׳ 03-255763; 04-665505

הסרט שזכה ב-5 פרסי אוסקר!

לראשונה מזה 42 שנה, זוכה סרט אחד בכל פרסי האוסקר החשובים

קן הקוקיה

הסרט הטוב ביותר
ג׳ק ניקולסון השחקן הטוב ביותר
לואיז פלצ׳ר השחקנית הטובה ביותר
מילוש פורמן הבמאי הטוב ביותר
לורנס הובן / בו גולדמן התסריט הטוב ביותר

הפקה: סול זנץ ומייקל דוגלאס

"ONE FLEW OVER THE CUCKOO'S NEST"

„פאר״ תל־אביב	„מיטשל״ ירושלים	„פאר״ חיפה
9.30, 7, 4	יום ו׳ 15.00 יום חול: 9.30, 7	9.00, 6.30, 4

United Artists

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

זה קרה לפני 25 שנה בדיוק. במיסגרת המדור „במרחב" — כתבה מקיפה על הפליטים הערבים. בן־גוריון מבקר בניו־יורק, במטרה לגייס 500 מיליוני דולר. גם שתי אוניות חיל־הים מגיעות לחופי ארצות־הברית. כתבה עיקרית בגיליון מאת דויד רובינגר על הבחירות בעכו, ששימשו חזרה כללית לבחירות במדינה. רובינגר, על אופנוע ככה, חרש את הארץ בתפקיד הכפול של צלם־כתב.

לפני 25 שנה עדיין היו חיילים משוחררים ממילחמת תש"ח שלא הסתדרו. האינדכס החל משמש כמילת־קסם. בשער: דלית גרץ, ילידת הקיבוץ המתכוננת לכבות את חופשתה על אופניה. דלית היא אחותה הבכירה של נורית גרץ, ששימשה לאחר מכן כעורכת־שיכתוב של „העולם הזה", רעייתו של עמוס קינן. דלית מירב משמשת עתה מורה להתעמלות בירושלים. יש לה שני ילדים, והבכור עומד בעוד חודש להתגייס לצה"ל.

בנו של ז'בוטינסקי מגנה את הכנסת ✶ מלחמת הציונים

בשומרי שבת ✶ מיקונים מציע לגרינברג ליהפך לקומוניסט

„העולם הזה" 714
התאריך: 5.7.51

העם

הקדחת לא קדחת

במליצות רוויות־תיקווה דיברו העיתונאים על „קדחת הבחירות". אולם אשר ראו עיניהם החדות לא נתגלה לבני־תמותה רגילים. מילבד כמה רמקולים מטרטרים, שהזמינו את הקהל להגיש עירעורים, וכמה פלאקאטים משעממים ביותר, לא קדחה שום קדחת. בבתי־הקפה, באוטובוסים, במיגרשי־הכדורגל, בבתים, לא סערו ויכוחים בין מפא"י וצ"כ (ציונים כלליים), בין מק"י וחרות. דובר, כרגיל, על דגי־פילה, על החום המעיק, על מעשיה של הגברת פלונית עם מר אלמוני, על הסיכויים הפיתאומיים לפריצת שלום בקוריאה.

אם כי ברור שהמיפלגות שומרות את התחמושת הכבדה לסיבוב האחרון, בעוד שבועיים, אפשר לנחש כי מילחמת־הבחירות לכנסת השניה לא תהיה סוערת.

הכנסת

ברגע האחרון: האמת

אחרי שאווירת הכנסת מלאה קריאות־העלבה הדדיות, רוותה תעמולת־בחירות שקישטה את כל הדיונים. נקטה הנשיאות (בהתייעצות עם ראשי־הסיעות) בצעד ה־הגיוני היחיד: החליטה להפסיק את מושב הכנסת.

אך לפני כן הספיקו הח"כים היוצאים לאשר את חוק־החסינות, המבטיח במיוחד כי חבר־כנסת לא ישא באחריות פלילית (או אזרחית) בשל הצבעה, הבעת דיעה או פעולה אחרת בתוקף תפקידו.

ערי ז'בוטינסקי, איש־חירות שהפך בלתי־תלוי ואינו מועמד לכנסת השניה, חיכה לרגע האחרון, והטיח בפני הח"כים הנבוכים והיו"ר הזועם את דעתו: „מעטים הם בתי־המחוקקים בעולם שהוקמו בתקופה כה גדולה לעמם, ועמדו על רמה כה נמוכה, כאסיפה המכוננת של מדינת ישראל." *

חברי־הכנסת, שחוסנו לפני שעות מועטות, איבדו את חוסנם, נאלצו להסכים (בינם לבין עצמם) עם דברי חברם נמוך־הקומה, החוזר למתמטיקה ומו"לות.

חודת האומה

היום לא בא

הקהל שנהר ברחובות תל־אביב הראשיים עם רדת ערב, בחפשו בילוי, נעצר לרגע קט מול עמודי־המודעות, רפרף על מודעות ציבעוניות, שהזמינוהו לשמוע נאום מנהיג דגול, הציעו לו סיגריה מפורסמת, סרטים הוליבודיים בעלי שמות מעוררי־סקרנות. מבטיהם התוהים נעצרו לכמה רגעים בכרוז קטן, פשוט, חסר־קישוט.

ללא כל הקדמה, כאילו ביטא מועקה עמוקה, נשא הכרוז מילים חריפות. מישפטים מלאי־טינה: יחס שרירותי... גיבורי אתמול... חיילים... נשכחים... מבטי הקהל התעכבו לרגע, קראו, עברו לכרוזים אחרים, לתוכניות מועדוני־הלילה, להופעות האמנותיות.

אותה שעה עמדו כמה דמויות אפורות בחושך הגובר בגן הרחב של בית ערבי גדול, העומד על רמה ליד גשר הירקון על הכביש החדש מתל־אביב לנתניה. אלה היו כותבי הכרוז. בחורים שגילם נע בין 20 ל־27, שהסתובבו בגופיות ובמכנסים קצרים, משוחחים בקול נמוך, עומדים לנשום מעט אוויר.

בפנים הבית הגדול נמצאים עוד קרוב למאה איש — חיילים משוחררים רווקים — ארבעה או חמישה לחדר. הם נשלחו לכאן על־ידי מישרד־הביטחון עם שיחרורם מן הצבא לפני קרוב לשנתיים. נאמר להם שאין זה שיכון או סידור קבוע.

לכן, כאשר קראו בעיתונים את הודעת מישרד־הביטחון כי רוב החיילים המשוחררים כבר סודרו, תיארו לעצמם שהם בין המיעוט שלא דובר עליו. משלא נודע להם דבר בנוגע למצבם, ראו בזה הוכחה שזוממים להוציאם ממקומם. הבית, לפי דבריהם, נמכר על־ידי מישרד־הביטחון, שילחץ על האנשים לעזוב את הבית. האנשים מזהירים „למרות שהחדרים כאן צרים, ואין כל קשר חברתי בין דייר אחד למשנהו, לא נעזוב. זהו כל עמלנו, ואנו נגן עליו."

וזה: שלוש שנים ושיבעה חודשים אחרי שהראשונים ביניהם נסעו במכוניות פתוחות ושרו האמיני יום יבוא.

המשק

אינדכס איסלנדי

אנשי המחלקה למוסדות בינלאומיים במישרד־החוץ שבעו נחת יתירה. כאשר הגיע אליהם דו"ח אירגון־העבודה הבינלאומי, הדן ביוקר־המחייה בעולם, גילו תגלית רבה, שלא היתה חדשה כלל לפקידי החישוב במישרד־האספקה־והקיצוב.

התגלית: מתוך 25 ארצות, בחן עלה יוקר החיים ב־1950, בלטה ישראל בתוספת הקטנה ביותר: עליה בשני אחוזים בילבד.

אחר עיון נוסף בדו"ח, שגילה תוספת־ענק כזו של איסלנד (32 אחוזים), גילו, בצער, שתי מדינות שעלו על ישראל: בורמה, שהפחיתה את יוקר־המחייה ב־שמונה אחוזים, איראן — שהפחיתה אותו בשנים־עשר אחוזים.

אולם לאזרח הפשוט, שידע כי יוקר־המחייה במדינה („האינדכס") מבוסס על מחירים רשמיים של מיצרכים (קצובים, על פי רוב) לא היתה בלהטוטי החשבון נחמה רבה. לגביו השיגה ישראל אף את איסלנד.

אנשים

● אחר שנתקבל חוק החסינות, המכוון גיוסם לעתודות (מילואים) של חברי־הכנסת בהתאם להסדר מיוחד, נתברר כי חבר־הכנסת היחידי שלא חיכה לאישור החוק הוא **אליהו („אליושקה") לנקין**, הפורש מתפקידו כדי להתמחות במישפטים. מפקד אלטלנה הספיק לשרת (בפגרת הפסח) בגדוד־המילואים, אליו הוא שייך.

● בין המאורעות החשובים שאירעו באביב שנה זו במרחב, ציין טיים האמריקאי, בחידונו הרבע־שנתי, את הפלת ממשלת ישראל. קוראי השבועון היו צריכים לבחור (ולענות נכונה) בין חמשת הגורמים שהביאו להפלת ממשלת **דוד בן־גוריון** (שתמונתו מבלטת שערות־השיבה צורפה ליתר ביטחון). הברירות: הגוש הפרו־רוסי; הגוש הדתי; גוש אנשי ההון; חברי מפא"י עצמם.

● כאשר עיתון קאהירי, כל שאי, נזדרז ופירסם תירגום (בהמשכים) של מסה ומעש, ספר זיכרונותיו של נשיא־המדינה **הד"ר חיים וייצמן**, טעה ב־הקדימו הכרזת־שבחין: הלוואי והיה לנו (הערבים) מנהיגים מעין זה. הוא שקול כנגד עשרה מנהיגים משלנו. לא. הוא שקול כנגד מאה מנהיגים משלנו. תגובת הצנזורה המצרית: איסור פירסום התירגום.

● לכתב ניו יורק טיימס בישראל, **סידני גרסון** שהופעי במטהו של **עמרם בלוי**, ראש נטורי־קרתא, כשהוא חובש כיפה ציבעונית ונושא מיכתב־המלצה מ־מערכתו, גילה בלוי סוד: נטורי־קרתא קיצוניים במידה כזאת באי־הכרתם את מדינת־ישראל, שהם מוותרים על מנות־המזון הקצובות שלהם. הסיבה: אי־רצונם להזדקק לפינקסי־נקודות ישראלי. **

● כאשר מזכיר מק"י (מיפלגה־קומוניסטית־ישראלית), **שמואל מיקונים**, הציע, בשיחה ידידותית, **לאורי צבי גרינברג**, חבר־כנסת מטעם חירות, ה־פורש (ליתר דיוק: חוזר לסיפרות), להצטרף למק"י (הסיבה: שערו האדום), העמיד המשורר תנאי: מדינה על שתי גדות הירדן. הצעת הפשרה של השלישי לדיון, ח"כ **תופיק טובי**: כאשר נדון בגבולות, נמצא מוצא.

עיתונים

טומאת הטומאות

בימים הראשונים, לאחר גילוי נסיון ההצתה בכנסת, זיהו רבים את הקנאים עם ,נטורי־קרתא'. אולם עם תחילת החקירה המישטרתית הוברר כי אין כל קשר בין אירגון ,המחנה' ו,נטורי־קרתא של ה־עדה החרדית.'

המקל נשבר בפלדה. בגליון האחרון של ביטאון נטורי־קרתא הופיע מאמר ראשי תחת הכותרת: „ואומר לך בדמייך חיי". אותו שוטר ציוני נאצי, אשר היכה במקלו המסומר על גבי הצנום של דניאל רפול בן ה־16, לא את גבו של נער זה בילבד זמם להשמיד. הוא דימה בנפשו שבמגלבו הריהו מצליף על גבם של כל מניחי־התפילין ושומרי־השבת.

ומה היו תוצאות מכות־המחץ האלה, אשר בוצעו במרתפי ג'למי?* המקל אשר ביד השוטר נשבר; והגב — נחשל כ־פלדה. זאת ועוד: אין כוח טומאה בעולם, לרבות טומאת הציונים העולה על כל הטומאות, אשר בכוחה למגר את סלע השדרה של מניחי־התפילין ושומרי־השבת. אלפי מחנות ג'למי יקימו בארץ־ישראל — ואפילו תיהפך הארץ האומללה הזאת ל־רוחבה ולאורכה למחנה ג'למי אחד. את נר ה', נר ישראל לא יכבו.

גב משוריין. בעל „ואומר לך בדמייך חיי" סבור כי גב זה, אשר אלפי הדיוויזיות המשוריינות של היטלר, ימח שמו, לא יכלו להכחידו, גב זה חזקה עליו כי גם קלגסיו המטורפים של בן־גוריון לא יכלו לו.

---

* הכנסת הראשונה נקראה „אסיפה מכוננת", מפני שהוטל עליה לחוקק חוקה למדינה. היא מעלה בתפקיד זה.

* בניין־המישטרה בקירבת יגור, ש־שימש מחנה־מעצר לבחורי־ישיבה שנעצרו על־פי צו מינהלי בחשד של הקמת מחתרת דתית קנאית.

** באותם ימי צנע וקיצוב, חולקו דברי־מזון בסיסיים על פי נקודות, שהוקצבו לאזרחים בפינקסים.

צנחנים מחטיבת רפול ברפיח

ב־1967 נכשל החי"ר כימעט בכל המקומות - ויותר מכל נכשלה חטיבת־הצנחנים הסדירה, אשר לה ניתנה ההזדמנות הגדולה

הפאשלה של הצנחנים 67'

הרפורמה הכוללת, היסודית והדחופה להעלאת חיל־הרגלים של צה"ל למעמדו ההכרחי והראוי — כלומר, לרמת יכולת וטיב כאלה, שישתוו ואף יעלו על אלה של חילות־הרגלים המעולים — תעלה על הפסים הנכונים ותצלח רק בתנאי שנקודת־המוצא שלה תהיה תחית החי"ר בששת־הימים, לא ביום־הכיפורים.

הסיבה פשוטה. ששת־הימים היתה המילחמה האחרונה שבה פעלו בצה"ל עוצ־בות חי"ר, בלחימה עוצבתית ובמאמצי־מישנה טקטיים, ואפילו אופרטיביים, עיקריים. חיל־הרגלים, ככל גורם־עוצמה חילי ראשי אחר, יכול להיבנות, להתארגן, להתכשר — ולהיבחן — ביעילות, אך־ורק בסידרי־גודל וחשיבות כאלה.

ביום־הכיפורים ניצב חי"ר כה מדודל, מזולזל, מפגר ובלתי־מוכן, עד שאיש כבר לא חלם להטיל עליו משימות בהיקף וברמת־חשיבות כמו בששת־הימים. לכן, אפילו „ישופר" החי"ר עד שיוכל למלא מה שנדרש ממנו ביום־הכיפורים, עדיין יישאר נחות־דרגה, דל־יכולת ובלתי־מתוחכם מדי — ביחס לצרכיו האמיתיים של צה"ל, כמו בהשוואה לחילות־הרגלים האחרים.

יתירה מזאת, שיפור כזה יהווה, לאמיתו של דבר, רק עלייה לצורך ירידה, כי בפועל לא יועיל אלא למסד ולחזק את החי"ר כ„משרת הטנקים" — שזה מה שנדרש ממנו, לרוב, ביום־הכיפורים.

לא רק שלא ראינו — לפחות על־פי כל התיאורים שפורסמו — אף פעולת חי"ר אחת בקנה־מידה חטיבתי ובמאמץ עיקרי, אלא שגם משימות שעליהן גאוות החי"ר ביום־הכיפורים, כמו כיבוש תל־שאמס (וכמה היו מסוג זה?) הוטלו על החי"ר רק מחוסר־ברירה, ורק לאחר שהמפקדים הנוגעים שוכנעו, מעל לכל ספק, שהטנקים ייכשלו. השאלה הנכונה היא, כמובן, למה לא הוטלו משימה זו ושכמותה מלכת־חילה על החי"ר — או לפחות בהשתתפות חי"ר.

„עיקריות" הטנק תופסת רק מבחינה כוללנית כהנחייה למצב נשאף וכן לכיוון המיבצעים, שיהיו ניידים, מהירים ומורכבים ככל הניתן. אבל מבחינת מציאות הלחימה, קרב־קרב בנפרד וכל אחד מהם לגופו, צפוי בהחלט כי החי"ר הוא שיהיה הדומיננטי בהם, והטנקים ייחשבו „מסייעיו". מצבים כאלה לא רק צפויים, אלא גם נוצרו והיו בפועל, בששת־הימים כמו ביום־הכיפורים. אבל הסימטריה של אי־מספיקות החי"ר מכאן, והטנקו־מאניה מכאן, גרמה לכך שמשימות אלה יבצעו טנקים. במילחמה זו עדיין עמדה תחליפיות זו איכשהו — אך לא לעולם חוסן.

בששת־הימים נכשל החי"ר — אבל בתפקידים ובמשימות שהיו, כשלעצמם ברמה הולמת. ביום־הכיפורים לא נכשל בכאלה, מפני שבכלל לא הגיע לכלל התנסות בהם. לכן, „קו ההתחלה" ההכרחי לרפורמות החי"ר נמתח ביוני 67', לא באוקטובר 73'.

אחרי „קדש" באה על חיל־הרגלים בצה"ל תקופה של נסיגה הדרגתית ואיטית. החי"ר לא שופר, לא עודכן, ולא תוקנו מיגרעותיו ותורפותיו, שעה שחיל־השיריון — כלומר הטנקים — התחזק והלך בהתמדה ובניכר.

רק אחרי מילחמת ששת־הימים ובעיקבותיה הפכה נסיגת החי"ר להידרדרות אקטיבית: בכוונה וביודעין החל צה"ל בהורדת ערך מתוכנן של חיל־הרגלים: „ליקחי 67' הורו, כאילו, כי עבר זמנו של החי"ר בשדה־הקרב של ימינו, והטנקים הם שנותרו החיל „המסתער' המשמעותי היחידי.

ההיבט המפתיע בפרשה הוא שאנשי החי"ר עצמם השתתפו בתהליך, בעיקר על־ידי ששתקו — ושתיקה, או מחדל, כהסכמה. כניעותם ל„שיריון" ולתפיסות הלחימה והאירגון של אסכולת־הטנקיסטים היתה טוטאלית. אין

לא הטנקיסטים רמסו את הווי"ר, אלא החי"ר שם עצמו כאסקופה נדרסת תחת זחליהם

למצוא אפילו רמז — ובוודאי לא אקט גלוי ברור — של התנגדות והצעת אלטרנטיבות לתיאוריות ולדוקטרינות הטנקאיות־הקיצוניות, כפי שגובשו, יושמו וגם „הוכחו" בששת־הימים.

עוד נשוב ונברר עניין חשוב זה בסקירה נפרדת, אך נדגיש כבר כאן כי, במציאות, השתמשו אנשי החי"ר — כלומר, הממונים על פיתוחו וקידומו — בלחץ החילי־הסובייקטיבי של השיריונאים (שהינו בלתי־נמנע ומעיקרו גם חיובי), כתירוץ בילבד. כך חיפו על אוזלת־ידם התורתית והמיקצועית ועל אי־הבנתם — שככל הנראה גם לוותה באי־יכולתם — להתמודד עם הבעיות הקשות וה־מורכבות של התאמת החי"ר לשדה־הקרב המודרני.

לא הטנקיסטים רמסו את החי"ר, כמו שה־חי"ר השים עצמו כאסקופה הנדרסת תחת זחי־ליהם, עד שנעשה המפגר ודל־העוצמה בסוגו בין כל הצבאות המשמעותיים — כולל הערביים.

הסימפטום הברור ביותר למצב זה יימצא בעובדה,

מאת
בנימין עמידרור

שאנשי החי"ר קיבלו בסיפוק את ליקחי ששת־הימים, והיו שבעי־רצון מאופי ואופן השתתפותם בה. זאת, שעה שהיה עליהם לסקור את לחימתם, בכל החזיתות והגזרות, בזעזוע עמוק ובתחושה קשה של תיסכול וכשל מיקצועיים. שהרי לעומת הטנקים, מילא החי"ר במילחמה ההיא תפקיד מישני במעלה. גם במקומות ובמצבים אשר המקובלות האוניברסאליות, וכן תורת־הלחימה של צה"ל עצמו, גרסה, עד ששת־הימים, כי החי"ר ימלא בהם את התפקיד ה־דומיננטי, תכופות מדי לא צלח הדבר בידיו, והטנקים נזעקו, או נדחקו, למלא את מקומו.

תחייה מזוייפת

חשיבות האקטואלית־מאד, הנודעת לבחינת לחימת החי"ר בששת־הימים, נעוצה בכך, שהמעיין־רנסאנס של חיל־הרגלים בצה"ל, אשר התעורר לאחר המילחמה האחרונה, נגרם לא כל כך מפני רנסאנס אינטלקטואלי־מיקצועי בחי"ר ופריחה תורתית אצלם, כמו מכוחן של סיבות אשר על־דרך־השלילה: גם הסתום באנשי־הצבא חש על בשרו, או לפחות נוכח מסיפורי אחרים, כי אלמנט החי"ר של צה"ל היה בלתי־מספיק, וכי לחימת־היבשה בכללה נפגעה וסבלה ביותר מכך.

מותר לחשוש כי סיבות אלה יולידו תחייה מזוייפת, או תחייה־לחצאין בילבד, אשר תתבטא בעיקר במישור הכמותי — בצורת הצפת החי"ר בציוד — בלא חדירה לעומק ותיקון המעוות האמיתי והשורשי, שהוא, כמובן, תיאורטי ומושגי, יותר מחומרי.

בלא שנזלזל בחיוניות מערך־האמצעים — את הניתוח העיקרי והקובע יש לערוך במוחם ובתודעתם של אנשי החי"ר, ורק אחר־כך כי מצבות־הציוד ובגודל הנתח מעוגת התקציב.

לחימת החי"ר בששת־הימים משמעה, לצרכי ההשפעה על התפתחות החי"ר בצה"ל — נכון יותר, נסיגתו — קרב חטיבת הצנחנים הסדירה, של (היום אלוף) רפאל איתן, במיסגרת אוגדת טל, בחלקו הדרומי של מערך ההגנה המצרי שבפיתחת־רפיח.

לא היה זה קרב החי"ר היחיד שבמילחמה — ובוודאי

בצה"ל אין היסטוריה והמפקדים שואבים את השראתם מספרים שיטחיים של עיתונאים חסרי־בינה

לא המוצלח שבכולם. היעילה מכל עוצבות החי"ר היתה, כידוע, חטיבת קותי, אשר בפיקוד (היום אלוף) יקותיאל אדם כבשה למען אריק שרון את התעלות הקידמיות של מיתחם אום־כתף. עוצבה זו, שעיקרה שני גדודי נח"ל — לא „מוצנחת" — שבה בלחימתה והמחישה לא רק את הכר־חיותו וראשוניותו של החי"ר לצורכי משימות כגון כיבוש יעד מבוצר, אלא גם את האופן הנכון לשילוב מאמצי רגלים וטנקים, באופן שישלימו זה את זה להשגתה האידיאלית של משימה נתונה.

היא גם הדגימה מוסכמה מובנת־מאליה אח־

רת: שחיל־הרגלים צריך לבצע את לחימתו הייעודית ברגל, ורק כך יגיע לשיא יעילותו. אמת עתיקה זו הינה אחת מתגליותיו היותר־מהפכניות של צה"ל ביום־הכיפורים: כאחד ה־פימפוטומים של הטאנקו־מאניה, סברו וקיבלו כי הרגלים יהיו יעילים דווקא אם יילחמו "ברכוב" מעל גבי נגמ"שים.

לחימת קותי לא זכתה לחשפיע בצה"ל, ואפילו לא להיזכר ברצינות, מפני כמה סיבות.

כראשונה הייתי קובע את "אפרוריותה". כידוע, חסר צה"ל היסטוריה משל עצמו. מה שיודעים אנשיו — בעיקר המפקדים הזוטרים והבינוניים של המילחמה ה־קודמת, שהם הבכירים המופקדים על ניהול המילחמה

השירין הנוראי שהולבש על הצנחנים היה כנזם זהב באף חזיר

הבאה — הם שואבים בעיקר מכתבות ומספרים שונים, הנכתבים על־ידי עיתונאים, שזו פרנסתם. מטיבעם נמשכים אלה לאירועים "זוהרים" — משמע, במילחמה, גוטפי־דם ורוויי גבורה נואשת. זה שאירועים כאלה מעידים, בדרך כלל על איזשהם קילקולים, שגיאות, או מחדלים כה חמורים, שבלחימה רגילה אי־אפשר לתקנם — איננו מעניינם של ה"היסטוריונים" הללו, ולרוב נשגב מהבנתם.

מה גם שיצירות מפויימות הופכות היסטו־ריה מיקצועית־מוסמכת מכוח ברכתם של מפק־דים בכירים ורבי־סמכות ויוקרה (אשר, לגמרי במיקרה, אותן יצירות מדוברות מפארות אותם ובעיקר הופכות את ביזיונותיהם להצלחות).

מפקד כמו קותי, שאיתרע מזלו הרע לבצע לחימה יעילה, וביגלל זה אין בידיו לחראות עלילות "מעניינות", נגזר על לחימתו שתישכח, או שלא תיוודע כימעט כלל אפילו הוא־עצמו המשיך והתקדם.

סיבה שנייה היתה, שחטיבת קותי הפעילה רק כוחות רגליים, רק בלחימה רגלית ורק למשימה טאקטית מוגבלת אחת (כיבוש התעלות). שלא בנוסח האופייני ל"שיריון", לא נדרש קותי ליצור הצלחה ואחר־כך גם לנצלה בעצמו, אלא את הצלחתו ניצל כוח אחר (טנקים).

מבחינה זו, כ"הצגת תכלית", היתה לחימת קותי רגלית טהורה, כמו במילחמת־העולם הראשונה, לפני חופעת הטנק. שיתוף־הפעולה והשילוב עם הטנקים (וכן עם הארטילריה וההנדסה) נעשה והתבטא רק ברמת ה א ו ג־ד ה, לא בתוך החטיבה, ולא בתוך לחימתה. החטיבה השתתפה בחם כ"קוביה" הומוגנית, חד־משימתית, וכשל־עצמה לא היתה "משוריינת" ולא הפעילה "לוחמת שיריון".

בכמה מקומות אחרים ניראו פעולות־לחימה של יחידות חי"ר "משוריינות". לדוגמה בצפון גיזרת־ירושלים עלתה חטיבת־השיריון "הממוכנת" (כלומר, שרובה חרמ"ש ו־מיעוטה טנקים) של אורי בן־ארי, והתקדמה בציר ההררי הקשה של נבי־סמואל. בחיפוי צמוד ומושכל של טנקים כבש החרמ"ש של חטיבה זו — אשר, בסיווג הצה"לי דאז, נחשב נחות בשתי דרגות לפחות מן הצנחנים — מוצבים של הליגיון, שבעוצמתם וכבעייה טאקטית לא נפלו מגיבעת־התחמושת; רק כוחותיו של בן־ארי עשו זאת יותר מהר ובהרבה פחות אבידות.

בדרום גיזרת ירושלים ביצע כוח קטן־בפועל, פלוגת־הסיור של "חטיבת ירושלים", מצויידת בזח"למים, עם פלוגת טנקי־שרמן — מעשה רב של "לחימה ניידת ומשוריינת". בזה אחר זה כבש כוח זה, בפיקוד (היום אל"מ) אשר דרייזין, את ארמון־הנציב, את מוצב "הנקניק" ואת מוצב "הפעמון" (בין צור־בחר למר־אליאס) — אשר עד היום נקל להיווכח כי היה אגוז קשה יותר לפיצוח מאשר גיבעת־התחמושת. דרייזין חדר לעורפו, דרך צור־בחר, בכביש הצר היחידי הנקי ממיקוש, החדיר ללב המוצב את שני הטנקים ששרדו לו ותם טיפלו בקליעות ישירות, בחיל־המצב.

כך, באמצעות כוח שהיה שבר קטן מעוצ־מתה הכוללת של חטיבת־הצנחנים שלחמה בי־רושלים, עלה בידי דרייזין להעסיק ולהכים כוח שווה של הלגיון (בשני המיקרים, גדוד) ולהשיג, בפרק־זמן קצר הרבה יותר הישגים טאקטיים מרשימים, וחשובים לא פחות.

הפער עומד בעיקרו, ונשאר מרשים, גם לאחר שנקח בחשבון כי הצנחנים לחמו בשטח בנוי ודרייזין לא.

דוגמות אלו אינן יחידות במינן. אך גם האחרות, כמו הללו, נשכחו, או לא השפיעו על התפתחות החי"ר בצה"ל לאחר המילחמה. בוודאי שלא היה בהן להוות מישקל־נגד יעיל לקיזוז "ליקחי" המיקרים הרבים והבולטים יותר שבהם נכשל החי"ר, או הוכיח את אי־מספיקותו ואוזלת־ידו.

השפיץ של החוד

מעל כל הכישלונות הללו מזדקרת ועולה לחימת הצנחנים ברפיח.

שם ואז ניתנה לחי"ר של צה"ל "ההזדמנות הגדולה" הראשונה כסוגה; וביגלל אופן התנ־הלותה ותוצאותיה — גם היחידה והאחרונה.

לקראת קרב רפיח צויידה חטיבת הצנחנים כולה ברק"מ, כאשר כל כוחותיה — כולל האלמנטים של הסיוע, ואפילו חלק מן האספקות — מצויידים על נגמ"שים (אלה שנמצאו אז בצה"ל; כלומר, זחל"מים). אירגונה לקרב כלל גדוד טנקים — אחד משני גדודי־הפטון היחידים של צה"ל, אשר אוייש על־ידי צוותים נבחרים.

מצד רמת השיריוניזציה שלה, כמו מבחינת עוצמתה "הטנקאית", הפכה חטיבת־הצנחנים לא רק חטיבת־שריון לכל דבר, אלא אחת מחטיבות־השיריון היותר חזקות שהשתתפו בששת־הימים. בוודאי שהיתה רבת־עוצמה, בטנקים, מחטיבת השיריון (מילואים בפיקוד מן) של אוגדת טל על אף שזו נחשבה "חטיבת־טנקים".

משימתה של חטיבת רפול היתה גם היא שיריונאית מובהקת, וכן אורח־הלחימה שנקבע לה. יתר על כן, בשתי אלה היתה חטיבת־הצנחנים אמורה להיות "שיריו־נאית" אפילו יותר מחטיבה 7: בעוד שהאחרונה נועדה לפרוץ דרך השטחים העירוניים והחקלאיים של הרצועה וחן־יונס, נכנסה חטיבת הצנחנים אל עורף המערך המצרי מן האגף החולי החשוף שבדרום, כשהיא יכולה וצריכה לנהל, מן ההתחלה, מילחמת תנועה ותמרון חפשיים במרחב, תוך יצירת הצלחה וניצולה הגמיש, בכמה אלטר־נטיבות לשם חדירה עמוקה לעומק שטח האוייב.

על כל אלה חטיבת הצנחנים הסדירה נחשבה אז לא רק ל"שפיץ של חוד החנית" (לפחות בעיני עצמה), אלא גם להטיבת־הרגלים הראשונה במעלה של צה"ל. היא אף השתתפה בתרגילים ובאימונים עם טנקים, וזמן־מה לפני המילחמה צוותה עם הסנטוריונים של "שבע", בפעולת סמוע. אנשי־השיריון היו רגילים להעדיף את הצנחנים המזוחלמים על החרמ"ש "שלהם", וגם קשרים אישיים הדוקים נוצרו בין מפקדי השיריון והצנחנים — דבר שחשיבות רבה נודעת לו בכל צבא, ובעיקר בצה"ל (הגם שאז עדיין לא נעשו השיקול והחישוב האישיים כה דומיננטיים, כמו בעידן שאחרי ששת־הימים).

מה עוד יכול חי"ר לבקש ולא ניתן — ומה יוכל חי"ר לבצע, שצנחנים אלה, כפי שצויידו ואורגנו, לא יעלה בידם לעשותו?

אולם כל הדברים הטובים לא היו יותר מאשר ציפוי דק, על פני השטח. מתחת לקליפת השיריון הכבדה, פעמו עדיין אותם מושגים ותפיסות, שמימי יחידה 101 — עוזי, 5 מח־סניות, רימונים, כמה חבר'ה טובים באישון ליל... ואין כוונתי רק לחיילים, אלא בעיקר למפקדים, בכל הרמות.

כל השיריון הנוראי שהולבש עליהם היה כנזם־זהב באף חזיר — איש ממפקדי הצנחנים לא ידע ולא הבין מהן "עוצבת שיריון" או "לוחמת שיריון". מהירות קבלת ההחלטות עדיין התאימה לקצב של 3 קמ"ש — במקום 25 הנחוצים. מושגי השליטה וניהול הלחימה של צוות־קרב רב־חילי משוריין, בקרב־תנועה מהיר־קצב, שכל אחד ממרכיביו נע, הכרחית, במחירות שונה — משום שתגובתו בכל מצב טאקטי נתון שונה, וגם מפני שהפטון דוהר על אותם חולות, אשר זחל"ם משתרך

הטנקיסטים למדו להעריך את החי"ר כמיטרד שאסור להתחשב בו

בהם לאיטו ובקושי. הם לא הבינו כלל מה הם טנק ויחידת־טנקים; ולא ידעו, בין ימינם לשמאלם, איך לוחמים הטנקים — ובעיקר הטנקים של חיל־השיריון דאז.

מפקדי הטנקים היו יוצאים מעורם ומדעתם שעה שהיו נאלצים לנוע בהילוך שלישי, במקום שפני השטח איפשרו דהרה בחמישי (האוייב נחשב אז מניעה רלבנטית־בקושי למהירות ה־דהרה קדימה). הטנקיסטים מצידם למדו ל־העריך את החי"ר כמיטרד, אשר אסור להתח־

חשב בו, ואם אין חייליו מסוגלים לרוץ או לנוע במהירות הטנקים — זב"שם, אין בכך נזק.

לא רק הטנקים היו בשביל הצנחנים מיפלצות זרות מפלניטה אחרת, אלא אפילו זחל"מיהם. אמנם, על זחל"מים כבר לחמו 11 שנה קודם, ב"קדש", וכאמור אף יצאו עימם לפעולות־תגמול ולאימונים. אף בבי"ס לקצינים ב־קורס־הקצינים, למדו לחימת חרמ"ש ועברו סדרת־אימונים. דבר לא הועיל — בורותם בכל הנוגע לזחל"ם היתה מוחלטת, ומעולם לא היה בעיניהם אלא אמצעי־הסעה, משהו מסוג חמור ממונע ומשוריין. תיפעולם הטכני של הזחל"מים, כמו צורכי ואמצעי אחזקתם, היו כספר החתום למפקדי־הצנחנים.

אילו היו הצנחנים אמורים ללחום רגלית, כאשר הזחל"מים רק מביאים אותם עד קו־תחזית, ומסתלקים או נעים לעמדות־חיפוי, לא היה האסון גדול. אבל המרחק אל היעדים — בעיקר של גדוד הצנחנים בפיקוד תל־צור ז"ל (הכוח השמאלי, כאשר החטיבה תוקפת מדרום לצפון) — היה רב. עצם הצייתו עד ללחימה, הפך בעייה חמורה: בהגיעו למגע באיזור כפר־שאן, כבר חסרו לגדוד תל־צור, בעיקר מפני היתקעויות ותעיות, כמעט שני־שלישים ממיספר זחל"מיו — ועליהם חלק כזה מצנחניו. בטוחני. שלא מעטים מאלה היו מגיעים בזמן ללחימה, אילו רק ידעו המפקדים לבחור קו־התקדמות; וכן שבחולות יש לנוע כאשר ה"פרונט" משולב כל העת; ומתי צריך

(המשך בעמוד 40)

אל"מ יקותיאל ("קותי") אדם

נח"לאים מחטיבת קותי, לפני הקרב באום־כתף

סופר פולני מלגלג על החלום האמריקאי ✱ פרס נובל

למשורר ישראלי? ✱ מי צריך את הפסטיבל הישראלי

אריה זקס

סמל הפסטיבל

יז'י קושינסקי

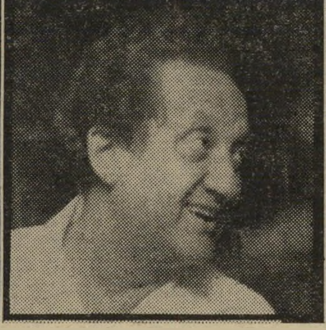

יוסל ברגנר

יגאל נמיר

הפסטיבלבול הישראלי

מי מריבה

כל מי שחפץ לחוש על בשרו את משמעות ימיה האחרונים של פומפיי, או תיאור תהליך ניוונה ונפילתה של כל תרבות אחרת בהיסטוריה, זוכה אחת לשנה לחווייה זו במיסגרת הפסטיבל הישראלי, מיפעל שכוונתו היתה יצירתית, ולמרות כוונותיו הצליח להידרדר למקום אשר לשם נזרקות כרזות מישרד־התיירות.

הפסטיבל הישראלי היה צריך לייצג את האמנויות והתרבויות של ישראל. להוות מיסגרת ייצגנית, שבה יוכלו כוחות התרבות היצירתיים של המדינה להדגים את כוחם ויכולתם, לעומת הממדים הבינלאומיים התורמים לפסטיבל.

אלא שכל אלה הן הזיות ליל קיץ, שכל מכנה משותף בינן לבין פסטיבל ישראלי מיקרי בהחלט. אומנם יש כמה ערבים, המוקדשים לאופרות קאמריות של מלחינים ישראליים (פאר התרבות המקומית!) וכמה מופעים של להקות־הריקוד העייפות בת־שבע ובת־דור, אך הפסטיבל הישראלי אינו פסטיבל ישראלי.

כדי לערוך פסטיבל ישראלי של ממש, יש צורך באידיאולוגיה תרבותית. האידיאולוגיה היחידה המסתתרת אחרי העלאת אותלו של ג'יזפה ורדי היא יומרה אמנותית, ותו לא. האם ב־200 אלף לירות המושקעות באותלו אינן יכולות למצוא אפיק ישראלי תרבותי כלשהו? אולי אופרה לכלי־מיתר מיזרחיים של זוהר לוי, עם תמליל מאת עמוס קינן או יוסף מונדי. זוהר לוי עדיף למוסיקה הישראלית יותר מאשר ורדי!

ומי קבע בכלל שישראל, עם כל מצוקותיה החברתיות, נזקקת השנה לביקורם של רוג'ר ואגנר וסטן גץ, ועוד כל־מיני אמנים מאד־מאד בינוניים, אשר לכל אחד מהם יש מתחרים מקומיים באיכותו?

אם השערוריה הזאת לא היתה עולה שלושה מיליון לירות, מתקציבי מישרד־החינוך־והתרבות ומישרד־התיירות, הרי שניתן היה לקיימה. אבל אם להוציא סכומים שכאלה, אז להוציאם לתרבות תכליתית, ולא עבור אותה שיכבה דקיקה הזקוקה לפס־טיבל הישראלי כהוכחה להיותה תרבותית, ולהעניק שיהוקים ופיהוקים, באמצע הצגת אותלו בהיכל־התרבות.

מונגולואיד, מועמד לנשיאות

ספרים

להיות שם, מאת: יז'י קושינסקי
הוצאת תמוז, 128 עמודים

יז'י קושינסקי נתפרסם בסיפרו הציפור הצבועה, שבו תיאר את ילדותו כנער בין כפרי פולין של מילחמת־העולם השניה. בסיפרו להיות שם מתאר קושינסקי את החווייה האמריקאית, כפי שהיא משתקפת לנגד עיניו, ומציגה בלא כחל ושרק.

גיבור העלילה הוא מעין מונגולואיד חסר־זהות, העובד כגנן. שמו שאנס (סיכוי). מדי יום מסיים שאנס את עבודתו בגינה, נכנס לחדרו ומפעיל את הטלוויזיה הציב־עונית, שהיא כל מגעו עם העולם החיצון. בהחליפו ערוצים, משנה שאנס את עצמו, כשם שצמחי הגן שלו מחליפים את עונות השנה. בעל־הבית הזקן, שהעניק לשאנס מיקלט, מת, ועליו לצאת מהבית ומהגינה, ולעבור את החומה לעולם הרחב.

תוך שניות מרגע צאתו נפגע שאנס בידי מכונית נהוגה בידי נהג שכיר, שבתוכה יושבת הגברת בנג'מין ראנד, שהכל קוראים לה איאי. הוא מציג עצמו כשאנס ה־גארדנר (גנן), והופך לשונסי גארדינר. איאי מובילה אותו לביתה, כדי שיקבל טיפול רפואי. מגעו הראשוני של שאנס עם העולם החיצון מאלץ אותו לתרגם כל מיני מונ־חים, מושגים, חוויות והתנהגויות מתוך מסך־הטלוויזיה לחיים החדשים שמסביבו.

שאנס פוגש בבעלה של איאי, שהוא יו"ר מועצת־המנהלים של חברת־השקעות לאו־מית, אחד מקברניטי הכלכלה האמריקאית, השוכב על ערש דווי. למחרת מחליט הנשיא לבקר את ראנד, בעלה של איאי ומיטיבו של שאנס. במהלך הביקור של הנשיא נזכר שאנס כי בטלוויזיה נוהג הנשיא להביט ישר בעיני הצופים. לכן מתבונן שאנס ישר בעיניו של הנשיא. אלא שזה אינו מסתפק במבטים, ושואל את שאנס גארדינר לדעתו על האינפלציה, ושאנס משיב לו: „לשימחה בגן עונותיה שלה. יש אביב וקיץ. אך ישנם גם סתיו וחורף. ואז חוזרים ובאים אביב וקיץ. כל עוד אין השורשים מנותקים הכל כשורה, והכל יהיה כשורה." הנשיא מתלהב מהתשובה, ומציין כי תחושה מאוזנת כזו של שונסי גארדינר חסרה בגיבעת־הקפיטול.

עוד באותו ערב מצטט הנשיא את פיתגמו של שאנסי. תוך שעה קלה מתחילים להתקשר אליו אילי־העיתונות. הוא מצטט להם תשובות מבריקות, שלמד מסרטי טל־וויזיה. אחר כך הוא מוזמן להופיע בתוכנית־טלוויזיה, המוקרנת בשידור־ישיר מחוף־אל־חוף. תוך שעתיים הוא הופך דמות השייכת למיליוני צופי־הטלוויזיה. שאנס ממשיך במשלי־הגינה שלו, ומביא את ההמונים, הכמהים לתורה חדשה, לידי התלהבות. אשה אחת אומרת עליו כי „למר גארדינר יש אישיות של ממש. גברי, מטופח כהלכה, קול מקסים. מין הכלאה בין טד קנדי וקרי גראנט. הוא אינו אחד מאותם אידיאליסטים צבועים או הטכנוקראטים של אי־בי־אם..."

שאנס מקבל מזכירה פרטית, יוצא לבקר ביחד עם איאי בבניין האומות־המאוחדות, ופוגש שם בשגריר הסובייטי. השגריר קורא לשאנס את משלי־קרילוב ברוסית, ושאנס, שלמד בטלוויזיה כיצד להרים גבות ולחייך, מביא את הרוסים לחשוב שהוא מבין רוסית. כך הופך שאנס תוך ימים ספורים דמות־לאומית, ופניו נשקפים בתמונות בעי־תונות ובטלוויזיה.

בפרק הסיום של הספר מגיעים נשיא ארצות־הברית ועוזריו למסקנה שרק שאנס יכול לשמש מועמד למישרת סגן־הנשיא לבחירות הבאות. אלא ששאנס יוצא מתוך החיים החיצוניים והפוליטיים, כפי שנכנס אליהם. הוא פשוט נעלם לתוך חורשה, כש־„מחשבות לא עלו בראשו של שאנס. חזהו נמלא אושר."

קושינסקי יצר, בסיפרו זה, את אחת הסאטירות העוקצניות ביותר על החלום ה־אמריקאי, והשתקפותו בפוליטיקה, תוך שימוש בכל מיני מטבעות־לשון ריקניות, השגו־רות בשנים האחרונות גם על לשונותיהם של יועצי־שרים בישראל. קושינסקי מתאר בסיפרו אמריקה שהוא אינו אוהב. אמריקה שקשה לאהוב.

צייד „פרס נובל" בארץ

בחטף

ב־24 ביולי תועלה בניו־יורק הבכורה־העולמית של הקנטטה האמריקאית, אשר את התמליל שלה כתב פרופ' **אריה זקס**, ואת המוסיקה המלחין **לוקאס פוס**. תמליל הקנטטה הוא קולאז' מילולי צלילי, המשקף את 200 שנות עצמאותה של אמריקה ● בדיון־רדיו שנערך בגלי צה"ל כינה ד"ר **שלום לינדנבאום**, מאוניברסיטת בר־אילן, את שירתו של המשורר **אבות ישורון** כ„מקרוני של שירה..." ● באותה תוכנית־רדיו שהוקדשה לספר־המעשיות של חיי מאת המשורר האידישי **מלך ראוויטש**, אבי הצייר **יוסל ברגנר**, סיפר ברגנר כיצד בילדותו, כאשר היה הולך ברחוב ביחד עם אביו המשורר, היה מקדימו בכמה צעדים, מאחר והתבייש בו בשל היותו משורר ● המשורר־טרובאדור הירושלמי **מוסטפה אל־כורד** נעצר לאחרונה בשל קריאה פומבית של שיריו. מעצרו הביא לתסיסה רבה בקרב אינטלקטואלים ערביים, בישראל ובגדה המע־רבית, הרואים במעצר ראשית מסע מכוון לדיכוי היצירה הערבית בארץ, מסע שהחל בהסתה הפרועה הנערכת לאחרונה נגד **סמיח אל־קאסם** ועוד כמה משוררים ברחוב הערבי. בחוגי אותם אינטלקטואלים ערביים מתגבשת פניה למרכז פא"ן העולמי בעניין דיכויים של סופרים ערביים בישראל. בכינוס־הביניים האחרון של פא"ן העולמי הועלתה הצעה של **אהרון מגד** על חופש הכתיבה והביטוי — בארצות אחרות ● מחול־שדים מתחולל בשבוע האחרון בין כמה מהבולטים בשירה ובסיפרות הישראלית. הסיבה נעו־צה בפרופסור **לרס פנקרסוויט**, מן האקדמיה השבדית, המתמחה בסיפרויות שמיות, והשוהה כרגע בארץ. השמועה המהלכת בחוגים הסיפרותיים היא שמשורר ישראלי מסויים עומד כבר השנה להיות מועמד לפרס נובל, לפחות בסיבוב הראשון. ● תמיכת אישי־השילטון השונים באמנויות מעוררת לאחרונה גיחוך רב. אחרי ש**דויד בן־גוריון** הביע התעניינות ב**שפינוזה, סרוונטס** ואחרים, גילה **יצחק רבין** את שירתו של **עמוס אטינגר**, ו**גולדה מאיר** הביעה תמיכתה במשורר הצעיר **דניאל כהן־שגיא**. השבוע הצטרפו למעגל תמוכי־התרבות השרים **שמעון פרס, גד יעקובי** ואחרים, שהופיעו בתערוכתו של הצייר הצעיר **יגאל נמיר**. על תצלום שפורסם בעי־תונות, ובו ניצב שמעון פרס ליד דיוקנו של בן־גוריון, אמר צייר תל־אביבי נודע: „כדי לעגייז את הנהגת המדינה באמנות, חייבים האמנים לצייר את בן־גוריון."

„...רק מלוכלכים מתרחצים והנקיים עומדים לראווה מאחרי ויטרינה של זכוכית ✱

המלחמה שהטלפונים לא עבדו בה והפנטומים נשרו ✱ גורל המלמד לשנוא...”

אנטי־פילוסופיה

א. פרופסורים כעדר כבשים

אגדה הרווחת בהיכלות הפילוסופיה של ארץ־ישראל מספרת, שכאשר ניצב הפלד־מרשאל ארווין רומל בראש הקורפוס האפריקאי שלו בשערי ארץ־ישראל, והישוב הכין עצמו לתוכנית „מצדה על הר־הכרמל”, הזעיק פרופסור ש. ה. ברגמן את תלמידו, נתן רוטנשטרייך, ואמר לו שהגיע הזמן לעשות משהו. וכך התחילו השניים לתרגם לעברית את יצירותיו העיוניות של עימנואל קאנט.

כך נוצרה, כנראה, אווירה מכופתרת לחלוטין בין כתלי החוגים לפילוסופיה באוניברסיטות השונות שבארץ, ותדמית הפילוסוף־הישראלי הפכה להכלאה בין פרופסור נתן רוטנשטרייך לבין פרופסור ירמיהו יובל. אלא שבאווירה זו קיימים גם חריגים, כדמותו של ד"ר משה קרוי וכתמאמיניו, שזיעזעו לא במעט את השלווה ששררה במשך עשרות שנים בחוגים המקומיים לפילוסופיה.

ממש בימים אלה עומד פרופסור נוסף להרעיד את כתלי החוגים לפילוסופיה. המדובר בפרופסור יוסף אגסי, שפירסם ספר בכותרת: מיכתבים לאחותי אודות הפילוסופיה בת־זמננו. הספר הוא קובץ של 20 מיכתבים, שפרופסור אגסי כתב בין ה־11 בפברואר השנה ועד ה־28 במרס, לאחותו שרה. הספר ראה אור בהדפסת סטנסיל, בעמודים מתוקתקים במכונת־כתיבה, מתכונת המעידה על הבוז שמחברם בז למוסכמות. בגילוי־לב נדיר מטעמו של פילוסוף ישראלי, מפשיל פרופסור אגסי את שולי גלימתו האקדמית, כשהוא מביע דיעות לא־שיגרתיות על פילוסופיה ועל דברים העומדים ברומו של עולם.

בסיפרו מגלה פרופסור אגסי טפח מאווירת הקמפוס האוניברסיטאי בישראל, ומנמק את אי־יכולת מיקומו שלו בקמפוס זה.

„...משום כך לא מצאתי את מקומי בין המיקצוענים; דומני שמצבם החברתי מחייבם לגנוב את דעת הציבור. אני מרגיש זאת כי אינני סבור שפרופסור הינו שקרן יותר מאשר אדם אחר — חוץ מאשר פרופסור כגון רקטור אוניברסיטת תל־אביב, שדובר הממשלה הכריז עליו כי שיקר, ואני גם כן מכריז עליו כעל אדם שאהבת־האמת אינה ממניעיו הראשיים, ועל ציבור הפרופסורים אשר בחר בו פעמיים כמנהיגם, ציבור הפרופסורים של אוניברסיטת תל־אביב אשר עליו אני נמנה, כעדר־כבשים עלוב...”

בהמשך סיפרו עוסק פרופסור אגסי בניתוח דמותו של פרופסור יובל נאמן, ואף מגדירו כ„מהנדס על־פי השכלתו וחינוכו, וניספח צבאי בלונדון על פי מיקצועו, שלמד באוניברסיטת לונדון, להנאתו,” ומסקנתו על פרופ' נאמן היא שהוא דוגמה של מדען **„הרוכש מיומנות לרכישת מיומנות...”**

פרופסור אגסי מלא ביקורת על כל מערכת־החינוך, האוניברסיטה, שיטת־החשיבה, ואורחות־הניתוח. הוא בז לסיגנון הפירסומים המדעי המקובל, ומעיד על עצמו שהוא מעוניין ביותר שמאמריו יהיו קריאים לקהל הרחב, היות **„ומרבית מחקרי יש להם אופי פוליטי מובהק מלכתחילה, ואני יותר מעוניין לעזור לשיפור מצבנו הפוליטי העגום מאשר לשיפור מצבנו המדעי...”**

כך, לאחר שפרופסור אגסי מגדיר כמה מיעדיו, הוא מתחיל לירות את חיציו השנונים לעבר מטרות קדושות יותר או פחות.

ב. בומה שביט בגוב־הפילוסופים

במכתבים לאחותי קיים מצבור של הערות בוטות על תרבות־הוויכוח הישראלית, אשר בהן קובע אגסי, שהארץ היא **„חוסר־חינוך וחוסר־תירגול והרגלים רעים... חוסר־נימוס, אף בציבור המעולה ביותר בארץ — כולל, אגב, סינאט אוניברסיטת תל־אביב...”**

מצב המביא אותו לשאלות בוטות כמו:

„אם האינטלקטואלים הם אזובי־הקיר, היכן יצמחו לנו ארזים?”

ואין לו תשובה, רק שאלות וסיטואציות.

בשאלותיו מגיע פרופסור אגסי למחנה צבאי, שבו הוא מרצה. אחרי ההרצאה מתפתח באותו מחנה ויכוח, שממנו הוא למד:

„...כי יש אצלנו גנרל האומר: 'אני מלמד את חיילי לשנוא ערבים, כי שינאה היא רגש שקל לטפח ולנצל,' וחשבתי בלבי: אריסטו אמר על היהודים כי הם עם של פילוסופים, והגנרל הזה הוא סגירת הוויכוח המפורסם, הכאוב והטיפשי, אם הישראלים יהודים הם או לא. שכן הגנרל הזה הוא גוי...”

במקום אחר בסיפרו עושה הפרופסור אגסי את חשבונם של פילוסופים רבים, שנמנע מהם בכנס־פילוסופיה, שנערך לפני כמה חודשים לכבוד פרופסור ישעיהו לייבוביץ', אשר אליו הוזמן כאורח יו"ר התעשיינים בומה שביט, שהטיח האשמות משונות על ראשם של הפילוסופים ואנשי־הרוח הישראליים. פרופסור אגסי, שהשתתף באותו כנס, מביא בסיפרו אינטרפרטציה משלו לפירוש דבריו של בומה שביט:

„...כאשר בנינו את מישכנות־העוני במקום עיירות־פיתות, כאשר אנו שיקרנו לנציגי מס־הכנסה ונכנענו ללחצים ושילמנו פרוטקשן לקרן־ספיר, איפה הייתם אתם?” (הפילוסופים ואנשי־הרוח.) „למה לא ניסיתם לעצור בעדנו?”

איכותה המידרדרת של הפוליטיקה הישראלית כואבת

לפרופסור אגסי, המוכן למען תיקונה של זו אף לרדת מגבהי מיגדל־השן של הפילוסופיה, והוא מביע את עצמו ברצפי־קטעים, כמו:

„...אני זוכר ששר־התיקשורת אמר, 'כמובן ששירות הטלפונים שלנו גרוע. אני יודע שאפשר לשפר אותו, ואני אפילו יודע כמה זה עולה לשפר אותו. וכאשר אני נשאל, האם כדאי להשקיע את הסכום הזה בשיפור הטלפונים או בקניית עוד פאנטום אחד, אז מובן שאני בעד עוד פאנטום אחד.' כך הוא אמר, כימעט במילים אלו... הקשר התגלה בהמשך הסיפור, כי אחר־כך באה מילחמה. הטלפונים לא עבדו, והפאנטומים נשרו. ואז עשו את שר־התיקשורת לשר־הצבא, ושם הוא עד היום הזה...”

ג. בית־הספר כעצם בגרון

פרופסור יוסף אגסי, מסובב את כל סיפרו מסביב לנושא החינוך, וקובע גם הנחת־יסוד:

„אני רואה במישרד־החינוך את האוייב הפנימי המסוכן ביותר...”

הוא מבחין בעקרות מערכת־החינוך בכללותה, ולכן מטיף ללימוד מחוץ־למיסגרות, לימוד עצמי. לכן הוא מציין לשבח את טרזן, גיבורו של אדגר רייז בורוז, שלימד עצמו קרוא וכתוב בחיק־הטבע, בלא התערבותה של החברה.

אגסי מציין:

„...בית־הספר העברי הראשון נוסד בוורשה בערך לפני מאת שנה, ונחשב למודרניזציה פנטסטית, ואמנם כן. אלא שעד היום בית־הספר תקוע לנו כעצם בגרון, ואין אנו יודעים מה לעשות איתו...”

לדבריו, בית־הספר הינו אשלייה. לטענתו, גם אין יתרון כלשהו באשלייה של החינוך למדע, והוא כותב להוכחת עמדתו:

„...תחילה הם אומרים 'אל תאמין עד שתראה,' ולא חשוב מי שאמר לך שראה, אל תאמין עד שתראה. ואחר־כך הם אומרים, 'אבל אחרים ראו, אנשים מהיימנים,' וזהו חוסר־חינוך, והמורים למדע נראים לי לוקים בו יותר מן האחרים...”

גם תפקידו של בית־הספר כמעורר פטריוטי אינו נפקד מסיפרו של פרופסור אגסי, והוא כותב לאחותו:

„...אם זכור לך הספר המפורסם 'הלב' של ד'אמיציס, שקראנו בילדותנו, ואם זכור לך כמה התרגשנו למיקרא ספר זה וכמה הזדהינו אתו. מבלי להציץ בו שוב, ידעתי בשנות־בגרותי כי זה ספר־תעמולה זול לאי־צדק ולשפיכות־דמים למען המולדת: טוב למות בעד ארצנו (מי המציא את המימרה הזאת, ומי שמה בפי יוסף טרומפלדור האמיץ?) כמובן יש לנו כיום גם חינוך דתי־לאומי ועוד אסונות כפולים...”

כאן ממשיכה לה הלקאת המערכת החינוכית, ופרופסור אגסי שולח חיציו גם אל עבר בית־הספר הפרוגרסיבי:

„...התלונה הרגילה בבית־ספר פרוגרסיבי מתבטאת בקריאה כאובה של התלמיד אל המורה 'אז תגיד לי כבר, מה אתה רוצה שארצה ללמוד?' לאדם נורמלי יש גם צורך נורמלי במזון ובאהבה ובעידוד וכו'. בבית־הסוהר לוחצים על האסיר על־ידי הרעבה ללחם... בבית־הסוהר הפרוגרסיבי מרעיבים את התלמיד לאהבה. הוא סובל. הוא אינו יודע ממה הוא סובל. הוא אובד־עצות. הוא נוטה לשנוא את הסוהרים, אשר את אהבתם הוא מבקש. הוא מתבלבל, הוא מאבד את כל עצמיותו...”

ד. פילוסוף במאסר־עולם

ליוסף אגסי יש דיעות מוגדרות על התהליך שבו יכול מיגדל־שן לנוון את המתגוררים בו, והסברים פשוטים לתיאור תהליך הניוון, למשל דבריו אודות פרופסור גרשום שלום:

„...הוא המומחה העולמי מיספר אחד לקבלה. כיום הוא מיסטיקון לאומני ציוני, אשר יפה השתיקה עליו. אך פעם היה אדם משכיל, וכמשכיל ראה בקבלה תועבה — למה הקדיש את מיפעל חייו לדבר שהוא רואה כתועבה? — והדגיש בכל לשון של הדגשה כי אין כל קשר בין קבלה למדע..." (לדעתי) אסור לו למדען כי תהיינה לו דיעות קדומות מיסטיות. אך אם יש לו, הוא חייב להחזיקם במחצית אחת של ראשו, ואת המדע במחצית־ראשו השנייה. אפשר לקבל מזה מיגרנה ('מיגרנה' פירושה ביוונית חצי קודקוד)...”

כך, עמוד אחר עמוד בסיפרו, מנפץ ומנתץ פרופסור אגסי מוסכמות חשובות ולא־חשובות, כשהוא נעזר בכלי־שיכנוע פילוסופיים למטרות לא כל־כך פילוסופיות.

גם תגובת הרחוב האקדמאי והלא־אקדמאי ברורים לו:

„...דברי האחרונים מעלים חמתם של הרבה פרופסורים מכובדים. פרופסור אינו ליצן, הם אומרים. לפני זמן קצר הרציתי בתל־אביב בפני תלמידים בבית־ספר תיכון, ובמקום מיכתב תודה כתבו לי שלא התנהגתי באופן מכובד כנאה לפרופסור...”

במיסגרת סיכומיו האנטי־פילוסופיים, מגיע יוסף אגסי לכמה קביעות מעניינות, כמו:

„...פילוסופים נתקעים בבוץ שוב ושוב, והרי כאן קיימת טכניקה, כיצד להיכנס לבוץ: פשוט עוברים ממיקרה לעיקרון, ומקבוצת־עקרונות לעיקרון מאחד, ולבסוף נשארים תקועים. שנית, משום שעולם־המעשה מלא־פשרות, ומשום שעולם־הפילוסופיה עוסק בעקרונות, כך שהפילוסוף נדון למאסר־עולם — והפילוסופיה למאסר־נצח — במיגדל שן...”

פרופסור אגסי הוא תלמיד של קארל פופר, דבר שאינו מרשים יתר על המידה. אך נסיונותיו להחלץ ממעגלי־קסמים של פילוסופים המנסים להבין את העולם ולא לשנות אותו, מעמידים אותו, ואת סיפרו, באור חיובי. אור שאינו מזכיר את השלילה האגואיסטית, שדחפה את ד"ר משה קרוי לאן שדחפה. על כל פנים, סיפרו המשוכפל של פרופסור אגסי מעמידו באור חיובי מאד, לעומת סיפרי־הפילוסופיה העבריים אשר מופיעים בתוך כריכות־פאר, ואינם מיועדים כלל לקריאה, אלא להתפלספות, עם כל השלילה שבמושג זה.

(המשך מעמוד 17)

לשלב את ה„ספיישל" (הזלדה הטובה פטו־רה מקלקולציות אלו).

כישלונו של רפול

מבחינה הטקטיקה (או הטכניקות הטקטיות) של „לוחמת־שיריון" היו ה־צנחנים בישימון תורתי ומושגי מוחלט. אף הטכניקות המיבצעיות שלהם בלחימה רג־לית, שבה היו אמורים לחיות מומחים, לא היו מן המתקדמות ביותר — כל חייל רגלי ממוצע מן „הבריגדה" היה יכול ל־למדם הרבה דברים שלא ידעו, אבל הצנ־חנים יכלו לחדש לו מעט מאד, אם בכלל; וב„לוחמת שיריון", כחרמ"ש, על אחת

חיילי כוח קוֹתי לאחר כיבוש תעלות אום־כתף
הבורים כותבים היסטוריה

כמה וכמה. זו היתה מונופול סגור ומוחלט של חיל־השיריון. לצנחנים — כלומר, ל־אנשי החי"ר של צה"ל — לא היתה שם דריסת־רגל.

כך, משעלו הצנחנים על זחל"מים והפכו עוצבה משוריינת, לא היתה ברירה בידם, אלא לאמץ את „לוחמת החרמ"ש" כפי שפותחה בחיל־השיריון. היתה זו תורה מקורית ביותר, שאופיינה בעיקר על־ידי השאיפה להבטיח שהחרמ"ש יהיה מה שפחות „חיל־רגלים" ומה שיותר „משוריין".

עוד בתקופת אלעזר נוצרו, לצורכי הס־תערות על מערך־קווי מן הדגם הסובייטי (שהיה נקוט אז אצל המצרים) טאקטיקות משונות — משום־מה מאזכרים אותן לשבחו של אלעזר — שבהן הפך הזחל"ם מעין טנק־זוטא, והסתער על החפירות, בעיקבות הטנקים, תוך „דריסתן" או תנועה לאורכן, כאשר הרגלים שלהם לוחמים „ברכוב". למעשה, כך חדלו אנשי החרמ"ש להיות רגלים, אלא הפכו „אנשי צוות זחל"ם", המפעילים את נשקם מעל גבי סיפונו, תוך תנועה, כלפי האוייב, ואל תוך התע־לות. באופן זה הובטח כי החרמ"ש לא יעכב את „התנופה", על־ידי שיירד ללחימה רגלית.

מטאקטיקות אלה השתמע זילזול בחי"ר — בגילגולו כחרמ"ש — והכנעתו המוח־לטת לטנקים כגורם מישני וכפוף להם, גם במישור הטאקטי ואף בנסיבות שבהן מקובל על הכל כי החי"ר הוא גורם־העוצמה הדומיננטי, והטנקים הינם בגדר „מסייע" לו. האמת היא, שהשיריונאים לא הוטרדו מדי על־ידי החרמ"ש, ומה ש־הוא עושה, או לא עושה, או כיצד. שהרי בלאו הכי הטנקים הם אשר ימוטטו את האוייב וישיגו את המשימה, כאשר ה־חרמ"ש רק מטאטא אחריהם.

באמצם אורחי־לחימה אלה, כבלו ה־צנחנים את עצמם מראש לטכניקות טאק־טיות שוגות־מיסודות ואנטי־חי"ריות ב־אופיין, המבוססות על תפיסות ועל אירגו־ני־כוחות וחלוקת תפקידים, אשר הצנחנים

לא תגיגום וידעו לבצעם, אם בכלל, באופן חיצוני ומכני בילבד.

קריטית במייוחד והרת־אסון־בכוח היתה אי־הבנת הצנחנים, שהטקטיקות אשר קנו מחיל־השיריון מושתתות על הטנקים: עלי־הם מוטלת כל העבודה הרצינית, והם החורצים את גורל הקרב. לא נודעה חשי־בות רבה לכך, שרוב הכוח המסתער הוא חרמ"ש; נכון יותר, חשיבות עובדה זו היתה רק בכך, שיימצאו יותר אנשים אשר יטאטאו בעיקבות הטנקים.

רפול עצמו, וכן כל אחד ממפקדי־המישנה שלו, היו מחוייבים, בכל מיקרה, לשלוט באופן יעיל והדוק ביותר על הטנקים של־רשותם, תוך החזקתם קצר ובלימת נטייתם הטבועה ללחום, כאשר דוושת־המאיץ ל־חוצה בקביעות לריצפה. בנסיבות הספצי־פיות ההן היו חייבים בכך פי כמה וכמה: לרצונם או לרצונם, היו הטאקטיקות, שבהן בחרו או נאלצו ללחום, מושתתות על ה־טנק — ועל הטנק כימעט לבדו.

מיגרעות הטאקטיקות של הטנקיסטים ידועות, וכבר עמדנו עליהן בכמה הזדמנו־יות גם בסידרה זו. אבל לפחות היה בהן הגיון פנימי — ובעיקר, הטנקיסטים ידעו מה הם עושים, היו מאומנים בכך, משוכ־נעים בצידקת תפיסותיהם וגם מחוזקים בהן, לאור הצלחתן המציאותית בשטח.

הצנחנים יצאו ללחימה אשר עמי־דה כולה על הטנק — ודבר ראשון, איבדו את רסן־השליטה על הטנ־קים שלהם, והניחו להם שיברחו לכל רוח.

כישלונם של רפול ושל המג"דים שלו שונה מכישלונותיו, באותן קרב, של גונן — ובעיקר מכישלונו בג'יראדי. גונן ניכ־של, כי תיכנן את הקרב באופן גרוע, ולא ניהל את כוחותיו כפי שהיה יכול וגם צריך. לכן, היה זה כישלון בר־מניעה, שלא נמנע. לעומת זאת, היה כישלון הצנחנים בלתי־נמנע, משום שלא הכירו את המדיום ש־באמצעותו פעלו. העובדה שתיכנון לחימת חטיבת־הצנחנים היה, כשלעצמו, נכון ו־אפילו שנון, לא עזר בכלום, מפני ש־מפקדי־הצנחנים לא היו מאומנים או מסוג־לים להגשים את תוכניתם ויצאו לקרב ש־לקראתו לא היו מוכנים — ואפילו לא ידעו עד כמה אינם מוכנים. כלומר: גונן ניכשל בתוך הקרב — ורפול ניכשל, בעצם, עוד לפני שנורה הכדור הראשון. לכן, הטענה הנפוצה של „המערכת אשמה", חלה ונכונה לגבי הצנחנים, הרבה יותר מאשר לגבי „שבע".

מצב לא־נעים

לחימת חטיבת הצנחנים הפכה סיפור אומלל מייד לאחר חציית ה־גבול.

מארבע פלוגות הפטונים, אחת (של אמ־נון גילעדי, אשר נהרג שם) הושארה מאחור, במיסגרת „כוח גרנית", במשימה

(המשך בעמוד 46)

קולנוע

שחקנים

הצמד החביב ביותר

מסורת הוליוודית עתיקת־יומין קובעת, שככל שהשחקנית היא יפה יותר, היא גם טיפשה יותר. וכאשר היא מגיעה לדרגה של פצצת־מין, מתייחסים אליה הכל, בעיר־הסרטים, כאל יצור אינפנטילי שחזהו הת־פתח על חשבון מוחו. מכאן הדיבורים ה־תכופים על „הבלונדית המטומטמת", וה־אמונה העיוורת שנערה יפה אינה צריכה שכל, משום שהיא ממילא משיגה כל מה שהיא רוצה בדרכים אחרות.

מרילין מונרו, ג'ין הארלו, הדי לאמאר ואלילות רבות אחרות שילמו בבריאותן הנפשית על הצלחתן, ולמרות זאת, המסו־רת בעינה נשארה. אבל הזמנים משתנים, הקומוניקציה משתפרת, ומסתבר שיש פצ־צות, שמסתירות מאחרי החזית המסנוורת מוח שפועל ללא־הרף.

למשל, ראקל וולש. הדבר הטוב ביותר שנאמר עליה הוא ש„זה הצמד המוצלח ב־יותר בהוליווד" (איש אינו מתבונן לראקל בעיניים, ממשיך ההסבר, אלא קצת יותר למטה, שם מזדקר הצמד בגאון). הסרטים שבהם נטלה חלק הפליאו באיוולתם. „הופ־עתי בכל־כך הרבה תפקידים מטופשים, עד שהכל החליטו כי אני חייבת להיות טיפ־שה," נאנחת ראקל. הראיונות שהעניקה לעיתונות לא שיפרו בהרבה את התמונה, והגברת ראקל טחאדה (כפי שנקראה ב־מקור) השתקפה מתוכם כשטוחה להפליא בכל המובנים, חוץ מן החזה.

המחלבה המפורסמת. כל סרט חדש שלה העלה הספד חדש לקאריירה שלא התעלתה מעולם מבחינה ביקורתית. אבל „המחלבה" המפורסמת, כפי שמכנים אותה בהוליווד, הצליחה למשוך צופים למרות הביקורות, ואם הזילה דמעות, על מה שנכתב בהם, היה זה תמיד בדרך אל הבנק.

הנה, למשל, סרטה החדש אמא, המח־

שחקנית־זמרת
מאחרי החזית

ראקל וולש
מה שפועל כל הזמן

לבה והספיד. (לא קשה לנחש את מי מגלמת ראקל בשלישיה הזאת). אף מילה טובה לא נכתבה עליו, חוץ מן הדו״ח השבועי של ההכנסות, שהעפיל לשבע ספרות כבר בשבוע הראשון להופעת הסרט.

אבל באיזשהו מקום, בכל זאת שאפה ראקל לקצת יותר מזה. וכשהיא שואפת למשהו, היא בדרך־כלל משיגה אותו. ואומנם, תוך שנה אחת, למרות חיוכי־הלעג וחוסר־האמון של כל מי שהיה סביבה, הפכה הגברת וולש אחת הבדרניות היקרות והמצליחות בעולם. היא שברה שיאי הכנסה של פרנק סינטרה בפאריס, עיתונאים פעורי־פה פצחו בשירי־הלל לכישרון הריקוד והשירה שלה, ובעיקר ליכולת שלה לרתק למשך שעתיים אפילו את הקהל המפונק ביותר, כאשר המחשופים מתחת לקורבן, והחצאיות הפתוחות כימעט עד לאותו המקום, אינם אלא חלק מגורם ההצלחה שלה. ההשתוממות — כללית. האומנם היא יודעת לעשות עוד משהו, חוץ מלנענע את הישבן?

„תמיד האמנתי שיש לי כישרון לסרטים מוסיקליים, אבל בכל פעם שהעליתי את ההצעה, פרצו הכל בצחוק גדול. עד שהחלטתי יום בהיר אחד להופיע בהצגת־יחיד, מתוך תיקווה שמנגינת קופת הכרטיסים תשכנע אותם יותר מן הפיזמונים שלי.״

לדעת להסתלק בזמן. היא השקיעה 200 אלף דולר מכספה־שלה להכנת המופע, גייסה את כל מה שלמדה בעשר שנים של תרגילי באלט קלאסי ועוד עשר שנים של ריקודי־ג׳אז, קיבלה שעורים בפיתוח־קול דרך הטלפון, ממורה ניו־יורקי (מי שרוצה לשלם 200 אלף דולר, צריך לעבוד, לא כן?), ויצאה בסיור הופעות שהחל בהצלחה פושרת ונמשך בקופות סגורות.

תוך כדי סיבוב ההופעות הושקעו שוב ושוב כספים חדשים, החומר שופר ושופץ, ועתה יכולה ראקל וולש לצפות שיימצא סוף־סוף מי שיסכים להמר עליה בסרט המוסיקלי, שעליו חלמה כל השנים.

אלא שהמציעים יצטרכו לחזדרז. „אינני מתכוננת להישאר בעסקים האלה כל חיי,״ מכריזה ראקל, „ולהמתין עד שיהיו לי שערות לבנות, קמטים עמוקים וחזה נפול, כדי שיגלו את כישרונותי. מוטב שיהיה לכולם ברור: אני מסתלקת מהעסקים האלה הרבה לפני־כן!״

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב: קן הקוקיה, חליל הקסם, 3 ימי הקונדור.
ירושלים: סרט מתוק, קן הקוקיה.
חיפה: קן הקוקיה, אחר־הצהריים של פורענות.

תל־אביב

★★★★ **קן הקוקיה** (פאר, ארצות־הברית) — עימות בין מתחזה למטורף לבין אחות ראשית בבית־משוגעים, כמשל למילחמת רוח־החופש נגד הטוטאליטאריות. בימוי מזהיר של מילוש פורמן. בתפקיד הראשי: ג׳ק ניקולסון.

★★★★ **חליל הקסם** (סטודיו, שוודיה) — האופרה האחרונה של מוצארט בימויו הרענן והמקסים של אינגמר ברגמן. סרט־חובה לכל מי שאוהב מוסיקה.

★★★ **מרד הנעורים** (לימור, ארצות־הברית) — הקרנה חוזרת לסירטו הישן של ניקולסריי, על התנגשות בין דורות בשנות ה־50 באמריקה. הופעתו הטובה ביותר של ג׳יימס דין.

★★★ **נהג מונית** (צפון, ארצות־הברית) — הבדידות והאלמוניות מטריפים דעתו של נהג־מונית ניו־יורקי, בבימוי מורט־עצבים של מרטין סקורסזה ומישחק מרשים של רוברט דה־נירו.

ירושלים

★★★★ **סרט מתוק** (ארנון, צרפת־קנדה) — ביטוי חזותי עז ביותר לאכזבת הבמאי דוז׳ן מאקאבייב מן המיזרח והמערב גם יחד. דורש מן הצופים התמצאות בפוליטיקה, סיפרות ואומנות, אחרת קשה מאד להבינו.

חיפה

★★★ **אחר־הצהריים של פורענות** (שביט, ארצות־הברית) — שיחזור מעשה־שוד מוזר שקרה לפני ארבע שנים, מאפשר לבמאי סידני לומט להציג שוב את התיסכולים וההפרעות הנפשיות של בני הכרך הגדול, עם הדגש על בעיותיו של אל פאצ׳ינו, המגלם שודד הומוסכסואלי שלומיאל.

האנושי שבחיה

אנשים יפים (אורלי, תל־אביב, דרום־אפריקה) — למרות שמו, אין סרט זה עוסק באנשים אלא בחיות, ליתר דיוק בבעלי־החיים המאכלסים את מדבריות דרום־מערב אפריקה. ולמראה הסרט מתחשק, לפעמים, לראות אנשים חביבים ומשעשעים כמו החיות בסרט.

אין ספק שמלאכתו של ג׳יימס אוויס, הדרום־אפריקאי שעשה את הסרט, היא תוצאה של שנות עבודה רבות וארוכות, שבהן עקב אחר חיות המדבר וצילם קילומטרים של פילם, אותם ערך לשעה וחצי של סרט שכולו אוסף של סיפורים קטנים, עם גיבורים כמו הברווזה המצילה אפרוחיה, ונבלים כמו הצבוע. עם הרבה הומור, כמו בקטעים על החיות המשתכרות מאכילת פירות תוססים, והרבה דראמה, כאשר השמש היוקדת הופכת ג׳ונגל פורח לשממה, עם גן־עדן על שפת נהר שנגמר בשום־מקום, ותופת של מידבר שבה יכולים לחיות רק חרקים אחדים.

שילובה של מוסיקה, בדרך־כלל מן הרפרטואר הקלאסי, וקריינות שנונה ושוטפת (שתורגמה היטב על־ידי עדה בן־נחום, ומוגשת להפליא על־ידי יוסי בנאי), הופכים את הסרט לחווייה נעימה מאד, בנוסח הסרטים התיעודיים של וולט דיסני, המעודדים את האדם לאהוב את הטבע, והמקנים לחיות מימדים כימעט־אנושיים.

פרצוף קוף — גיבור עם הומור

פינוקיו למבוגרים

הרפתקאותיו של פינוקיו (גת, תל־אביב, איטליה) — אילו היה סרט זה מוצג בשלמותו (הגירסה בארץ קצרה בכחצי־שעה מזו שהוצגה באירופה), ובשפת המקור שלו (כלומר איטלקית, ולא האנגלית שהודבקה לו בגירסה הנוכחית), יכול היה להיות סרט־חובה מומלץ. לאו־דווקא לילדים, כפי שמתקבל על הדעת ממבט ראשון, אלא דווקא למבוגרים. אולם מאחר שכל התנאים הללו לא התקיימו, נותר סרט זה של לואיג׳י (לחם אהבה ופנטסיה) קומנצ׳יני, אי־שם באמצע הדרך: מתוחכם מדי לילדים, ואינו מובן די הצורך למבוגרים.

במקור היתה זו סידרה של חמש תוכניות־טלוויזיה (בצרפת — שש) המבוססות על ספר־הילדים המפורסם של קולודי. אולם גישתו של קומנצ׳יני היתה שונה מזו של סיפרות־הילדים: בידיו הפכה הבובה פינוקיו סמל של נעורים הנחנקים תחת מסורת ומוסכמות. הפית הטובה אינה אלא נציגת המוסר הזעיר־בורגני, המשתדלת לכל אורך הדרך להחזיר את הבובה אל הצייתנות. ג׳פטו הזקן הוא העני ש„מיקצועו לחיות עני״, דלת־עם כפופת גו שאינה מעזה אפילו לחשוב על אפשרות של שיפור מצבה האישי. השכנים, החברים, אפילו בטן הדג הגדול, מקבלים כל אחד משמעות פוליטית מוגדרת וברורה. כך, למשל, גן־שעשועים חינם לילדים, אינו אלא אמצעי לפתותם על־מנת להופכם פרדות־עבודה, בנוסח הסיסמה הרומאית הישנה שאמרה כי עם לחם ושעשועים אפשר להחזיק את העם בשיעבוד־נצח.

פינוקיו וג׳פטו — והלווייתן הפוליטי

האנטישמי שביהודי

קוני־למל בתל־אביב (מוגרבי, תל־אביב, ישראל) — הדבר הטוב היחידי שאפשר לומר על סרט ישראלי חדש זה, הוא שרמתו הטכנית משביעה רצון בהחלט. הכוונה לצילום (נסים ליאון), לעריכה (אלן יעקובוביץ), להקלטה (שלמה פלריימן) ולהרכבת פס־הקול (שנעשתה בפאריס). אפשר עוד להוסיף שאוזנו של דובי זלצר היתה כרויה לכל מה שהידהד אי־פעם במחזמר אמריקאי, לפני שכתב את פיזמוני הסרט הזה, שאם אינם מקוריים, לפחות הם מצטלצלים כמיקצועיים.

מכאן והלאה, כל מה שאפשר עוד לומר על הסרט הוא שדמות העם היהודי, המצטיירת מתוכו, היא עגומה למדי, למרות הסוואה של הלצות פושרות ועקיצות, שמבקשות להקנות לסרט את הכותרת קומדיה.

ובכן כך: קוני־למל הזקן, רב בניו־יורק, מבטיח את ירושתו לאותו נכד (יש לו שניים, תאומים) שיעלה לארץ־ישראל ויישא שם לאשה יהודיה כשרה. חינוכי בהחלט. כך מעודדים עלייה. שני הנכדים, האחד כותב־פיזמונים אפיקורס, השני בחור־ישיבה מגמגם, נתקפים רוח חלוציות לשמע 5 מיליוני הדולרים הממתינים להם באופק, ודוהרים לישראל. כאן נמצאים עוד יהודים טובים וכשרים, רודפי־בצע מכובדים לכל דבר, הלוטשים עיניהם לשתי המציאות, כחתנים אפשריים לבנותיהם. גויה אחת שרוצה להפוך יהודיה, כדי להשתתף גם היא בשימחת הירושה, מתחילה בתור פילגש של האחד ומסיימת ככלתו החסודה של השני.

מייק בורשטיין, כסבא המוריש וכשני האחים־התאומים, הוא... מייק בורשטיין, ליצן הרבה יותר משחקן. אבל הוא עושה יותר מן השאר. הוא, כמו הסרט כולו, פונה לאותו סוג של קהל, אשר מפסיק לחשוב ברגע שכבים האורות באולם. ואולי קהל כזה ימצא כאן את סיפוקו.

רייס־דייוויס ובורשטיין — להפסיק לחשוב

הורוס קופ

בת טלה, — הרפתקה רומנטית קצרה באופק. תחביב חדש המשותף לך ולרבים מבני חוגך יעניק עניין ותוכן ל־חייך ויוציא אותך מ־השיעמום ממנו את סו־בלת כבר זמן רב. ה־שבוע יעמוד בסימן של בילויים חברתיים, רכי־שת ידידים חדשים והידוק מחדש של קשרים שהתרופפו זה מכבר. תשבוע אידיאלי לחופשה שאתה מהסס לקחת, סע למקום שקט, תופתע.

* * *

אם הוא לא מגלה את אהבתו, אין זה סימן לאדישות אלא לביי־שנות. בת שור, צי־פיותיך לא תבאנה ה־שבוע על סיפוקן, חסכי לך את האכזבה ואל תחכי לכלום. צפוי לך שבוע של חשבון נפש ואי מנוחה. יחס ידידו־תי בלתי צפוי ישפר את מצב רוחך והעתיד ייראה לך ורוד יותר.

* * *

אהבה מימים עברו תז־כה אותך במתנה בל־תי צפוייה ומעניינת. ביום ראשון ייפתרו כמה בעיות־עסקים ש־הטרידו את מנוחתך בחודשים האחרונים. אבל בתנאי שבשלושת הימים הראשונים של השבוע תשקיע מלוא מירצך בעמל. השכימי קום: ברא יומו, ברא פרנסתו — אבל גם לפני שעות הצהריים.

לך בת סרטן מצפה ה־שבוע הפתעה לא־נור־מאלית. דווקא מאדם אשר ממנו לא ציפית לכלום. מדוע אינך מא־מינה לבן זוגך? הוא אוהב אותך. למרות ש־הוא משחק את התפ־קיד של הקשוח, ליבו שייך לך ורק לך. מחלה קלה עתידה לפקוד או־תך לקראת סוף השבוע. הימנע מיציאות רבות מהבית בעיקר בערבים. בן סרטן, אתה יכול לחלות שוב ולא תצא מזה בקלות.

* * *

בחיי האהבה צפויים לך זעזועים אשר לא ינעמו לך, אך למרבה המזל, יסתדר הכל די מהר. יחס העליונות שאתה מגלה כלפי חב־ריך לעבודה, יגרום ל־סיכסוך די חמור. אל תייחס חשיבות יתר לדברי ידיד ותיק ש־יתקיף אותך. ייתכן ש־הסיבה להתקפה היא פשוט קינאה. בתחילת שבוע זה הסיכסוך ייפתר.

* * *

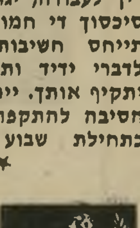

אל תניח לדמויות מן העבר להטריד אותך, והיזהר במיוחד מנע־רות היסטריות. אל תתן לעייפותך הכרונית ל־השתלט עליך, כי תז־דקק לכל מירצך, אם רצונך להצליח ברומן החדש. למרות נטייתך לשבת בבית — צא לבלות, ותפסיק, בשם האל, לדאוג כל הזמן לעסקים. תפגשי אותו.

* * *

אם יהיו לך הפתעות השבוע, הן יהיו כולן טובות. סוף־סוף, אחרי היסוסים, תגיע להח־לטה חשובה. השתדל להוכיח את אחריותך ואת כשרונותיך. צא ב־סוף השבוע לטיול ב־אוויר החופשי. יש להי־זהר מהצטננות. אתה מאוהב — ואם תתמיד באהבתך, אתה נמצא בדרך הנכונה לקראת האושר שאתה זכאי לו כל־כך. שים לב לידיד גבה־קומה, שאתה מעריכו כאדם נבון. אל תשמע לעצותיו השבוע, הן יכשילוך.

* * *

למה את מתבטלת? למה את לא מטפלת בעצמך? הסתכלי טוב בראי ותתחילי לתקן את כל מה ש־צריך תיקון — אפילו אם התיקון כרוך ב־הוצאות. בן עקרב — נצל את המרץ שיש לך ואת ההעזה שניחנת בה באופן טבעי. אל תפחד מחבריך לעבו־דה — הם לא יכולים לשים לך רגל אפילו אם ינסו. נסיעה של אדם קרוב תביא לתוצאות טובות. צרות עם מס הכנסה יגרמו בסופו של דבר בפיתרון מתקבל על הדעת לטובתך.

* * *

בדוק היטב כל הצעה המגיעה אליך, ולך על בטוח. אל תסכן את מה שבידך למען עיסקות מפוקפקות, ה־מבטיחות רווח רב מכדי להיות הגיונית. השבוע תזכה להצלחה רבה אצל המין השני. היזהר מ־בנות בתולה וטלה. בת קשת — הזהרי מתאו־מים ומקשת. יחסי הידי־דות שלך עם הגבר ה־נשוי ייהפכו לאהבה. הזהרי לא לאבד את הראש, ואל תעזבי ידידים ישנים ובטוחים.

* * *

נסי לנהוג בחסכנות. לבזבז אפשר גם בשבועות אחרים, אבל רק השבוע לא. הקלה מסויימת בעבו־דה, מלווה בטיול, יכו־לה לפתוח בפניך או־פקים חדשים. היזהרי ממזימה שחורשת נגדך חברה מדומה. גלה יו־תר עירנות לסובב אותך — אתה מאבד את הקשר עם החברה ועם המציאות היום־יומית אשר מסביבך.

* * *

הידידות החדשה שגילית תלך ותיפרח ל־משהו נפלא: אף אם תרצי, לא תוכלי לקל־קל אותה. אתה בן דלי, התכונן לנסיעה ארוכה. היא תוסיף לאישיותך. ואם תרצה, גם לכיסך. קינאה של חבר לעבודה לא תצליח לשבש את דרכך. סיכסוכיו ייחש־לו והבוסים שלך יתנו דווקא לך את הג'וב עליו חלמת. חתול שחור עבר בין שניכם והיח־סים ביניכם התקלקלו. שניכם מצטערים, אך מתביישים להודות בכך. היה גבר והודה.

* * *

מוטב שתמשוך את ידך מהמשימה הקשה אותה נטלת על עצמך לא מזמן. אל תק־ריב יותר מדי למען ידיד בצרה, ושמור ראשך על כתפיך. ה־יחסים המתוחים עם בן־זוגך ישתפרו בחיק הטבע. בסוף השבוע צפוייה לך פגישה נעי־מה מאד עם לביאה מקסימה. אל תאבד את ביטחונך העצמי בגלל קשיים שיטחיים, ותן אמון בידידים ש־הוכיחו את עצמם בעבר. הפסק לשחק בקלפים. זה מביא נזק חמור לעצביך.

* * *

במדינה

(המשך מעמוד 34)

ידיים, כי אין מספיק סכינים ומזלגות. כפות וכפיות אין בכלל. לפעמים גם אין מספיק אוכל. כל קצת זמן מחליפים לנו את המדריכים החברתיים. אנחנו נשארים תקופה ארוכה בלי אף מדריך."

נערות בורחות לחיילים. בסמוך לכפר־הנוער נמצא שטח, המשמש יחידות צבאיות לצורך אימוני־שדה. „נערות בנות ארבע־עשרה בורחות אל החיילים, ונשארות שם לפעמים לילות שלמים," סיפר חבני, העובד זה שמונה שנים במיסגרת מישרד־החינוך, וקודם בואו לניצנים עבד שבע שנים כמורה־להתעמלות בבית־ספר בבאר־שבע. „פרט לכך, משום מה בוחרים ה־חיילים לבצע את הסתערויותיהם על אולם־ההתעמלות של הכפר, ואין מי שפוצה פיו על כך."

אולם־ההתעמלות עצמו מוזנח, וללא הש־גחה. זגוגיות מנופצות, עיתונים פזורים על ריצפתו ואין בנמצא כל ציוד ספורט. „בי־קשתי מההנהלה כדורי־רגל, אבל לא נתנו לי את התקציב לצורך הרכישה," טוען משה חבני. „המדריכים עצמם מתגוררים בצריפים עלובים, בעוד אנשי ההנהלה גרים בבתים מפוארים."

עבודה ערבית. בשדות המוריקים, סביב לכפר־הנוער, וברפת הגדולה והמ־שוכללת עובדים בעיקר פועלים ערביים. „חלקם," סיפר משה, „מגיעים כל בוקר מרצועת עזה. חלקם נשאר ללון בכפר. אירגנו להם צריפים עלובים ליד הרפתות."

בכפר־הנוער הציוני קיימות מגמות־לימוד: מגמה חקלאית ומגמה לימאות. „בחורות שעובדות במגמה לימאות," סיפר אחד המדריכים החברתיים, „עוסקות בעיקר בניקיונות ובעבודות שונות בחדר־האוכל. אומרים שהן בלאו־הכי לא תהיינה ימאיות. מתוך 320 תלמידים, שהתחילו לימודיהם בתחילת שנה זו, נותרו בסוף השנה רק 260. השאר ברחו, בגלל התנאים המחפי־רים."

מאחרי מגורי התלמידים נמצא ביוב פתוח, שמפיץ סירחונו למרחקים. במיקלחות אין מים חמים „אף פעם," לטענת הילדים, ואין בנמצא אף ראי. רוב החלונות בחדרים שבורים. בכל חדר ארבע מיטות. הילדים ישנים על מיזרונים קרועים, ללא סדינים. הכיסוי היחידי הוא שמיכות צבאיות מלוכ־לכות. בתי־השימוש לא נוקו לפחות חמישה ימים לפני סיורו של כתב העולם הזה במוסד. הריחות הרעים שוררים בכל איזורי ביתני־המגורים של חניכי כפר־הנוער.

מסתובבים חסרי־מעש. רבים מ־

ימים אלה תסתיים ההרשמה

לגני ילדים ישראליים בניו־יורק

שיופעלו מספטמבר 1976

בקווינס

והמיועדים לגילאי 4—5.

ההורים שפנו ומעוניינים להבטיח מקומם מתבקשים להחזיר את שאלון ההרשמה לת.ד. 33053 תל־אביב, ישראל.

המודעה בעיתוני ישראל
עידוד לירידה?

חניכי המוסד ניראו משוטטים חסרי־מעש, בשעה שתיים אחר־הצהריים. „אין מה לע־שות," הם אומרים. אחדים מהם נראו מתרחצים בחוף הרחצה, האסור בכניסה, שליד הכפר. הם היו ללא השגחת מדריך. „למעשה," הסביר משה חבני, „צריכה להיות לילדים פעילות לפחות עד השעה שבע בערב. לאף אחד כאן לא איכפת שהילדים מסתובבים על הכביש, בחורשות ובחוף־הרחצה האסור."

„לאף אחד לא איכפת מאיתנו — אז אנחנו עושים מה שבא לנו," אמר אחד החניכים במוסד.

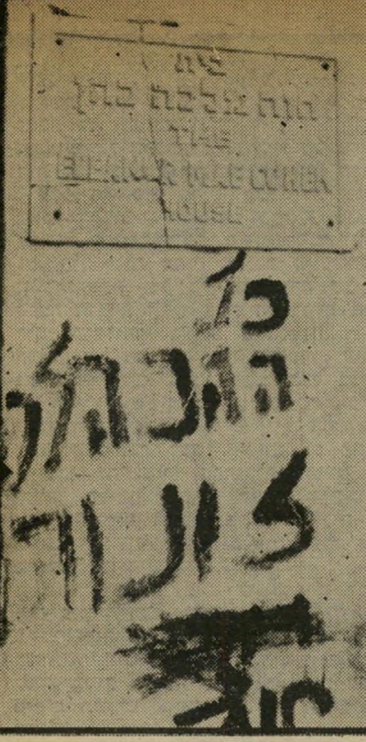

כתובת על קיר בניצנים
חינוך לציונות?

יורדים

גני־הילדים מוכנים

מישרד־החינוך הישראלי יפקח על גני־ילדים בניו־יורק — הגננות יהיו בעלות ניסיון שרכשו בארץ

„בימים אלה תסתיים ההרשמה לגני ילדים ישראליים בניו־יורק, שיופעלו מ־ספטמבר 1976 בקווינס והמייעודים לגילאי 4—5." מודעה בסגנון זה התפרסמה ב־שבועות האחרונים בכמה עיתונים בארץ. מי שמתכוון לשהות לפחות בשנה הקרובה בניו־יורק, הוזמן לפנות לתא־דואר אלמוני בתל־אביב ולקבל שאלון הרשמה.

מישרד־החינוך מפקח בניו־יורק. מדף־ההסבר שנשלח לפונים בדואר, ניתן להבין כי מדובר בגנים אחדים העומדים להיפתח לקראת תחילת שנת־הלימודים ה־קרובה ברובע קווינס שבניו־יורק. את ה־גנים תנהל מנהלת, שבשלב זה מעוניינת להישאר בעילום־שם. דפי ההסבר חתומים בשם־התואר „המנהלת" בלבד.

מישרד־החינוך־והתרבות בישראל נתן חסותו לגנים אלה. דף־ההסבר מבטיח, כי בגנים תועסקנה גננות ישראליות בעלות תעודות־הסמכה, לאחר שרכשו את הניסיון הנדרש בארץ. חומר־הלימודים יהיה על־פי תוכנית־הלימודים של מישרד־החינוך בארץ, ובפיקוחו. כמובן שגם שפת־הלימוד בגנים תהיה עברית.

עוברים לניו־יורק. בימים אלה, מת־ארגן משרד „גני ישראל בניו־יורק", ה־שוכן במקום־סתר אי־שם בתל־אביב, ו־מעתיק את מקום מושבו לניו־יורק. לפיכך, „הנכם מתבקשים להמנע משליחת מיפ־רעות לישראל," פונה המנהלת להורים, הדואגים לחינוך ישראלי ויהודי לילדיהם גם בארצות־הברית.

בשלב הראשון ייפתחו גני־ילדים ברו־בעים קווינס וברוקלין בניו־יורק. בגנים אלה ילמדו ילדים ישראליים ויהודים כאחד. מה שנקרא „שילוב גלויות." מיקומם המדוייק של הגנים יימסר להורים שיירשמו רק סמוך לתחילת שנת־הלימודים.

שכר־הלימוד בגנים אלה יהיה 25 דולר לשבוע. אבל ישראלים, ראו הוזהרתם מעל דף־ההסבר: „לא יהיו הסעות ל־ילדים לגן!" אבל, „נסייע להורים המעונ־ינים בכך לארגן הסעות משותפות, תחת פיקוח אחד ההורים." סך־הכל, כך מספרים, די מסוכן בניו־יורק.

„נשמח לראות את ילדיכם". דף־ההסבר מסתים באופטימיות: „נשמח לר־אות את ילדיכם במיסגרתנו, ונשאף להעניק חינוך יהודי טוב." בניו־יורק מה יש?

בתל־אביב אי־אפשר היה לאתר את מישרד „גני־ישראל בניו־יורק." מן הסתם עבר כבר למקומו החדש בקווינס או בברוקלין, או אולי בכלל לא היה קיים בתל־אביב. מכל מקום, עבור יורדים זהו פיתרון לא־רע.

הכנסת

אולמרט והשמועות

בעת שפרחו השמועות בכנסת, כאילו ברח הח"כ מן הארץ מפחד המאפיה — חזר אהוד אולמרט לארץ

מיזנון הכנסת הוא בית־היוצר לסיפורי־הרכילות הפאנטאסטיים ביותר. חברי־הכנסת אינם חוששים כלל להפיץ בין באי המיזנון, ביניהם נציגיהם של כימעט כל ה־עיתונאים בארץ, כל סיפור דימיוני העולה על דעתם.

הסיפור האחרון שהעסיק את הכנסת כו־לה היה נסיעתו לחו"ל של ח"כ המרכז העצמאי, אהוד אולמרט. אולמרט התפרסם לאחרונה בגלל שורה של גילויים, בעיקר משכונת מוסררה בירושלים, אשר בחלקם התבררו אחר־כך כבלתי־נכונים. בין השאר האשים אולמרט, מבלי לנקוב בשמות, גם

ח"כ אולמרט ובתו
טיול הפחד

אישים ידועים, כאילו הם עומדים בראש ומאחרי המאפיה בישראל.

בריחה לאוסטרליה. לפני כחודשיים יצא אולמרט את הארץ, לאוסטרליה הרחו־קה. אולמרט, אשר לזכותו ייאמר כי הוא מקפיד בדרך־כלל להופיע לכל ישיבה ב־כנסת, יצא אומנם בתקופת הפגרה, אולם ידידיו ידעו לספר כי הוא ייעדר חודשים ארוכים מפעילותו בכנסת, אחרי שהתחדשו ישיבותיה. בד־בבד עם נסיעתו של אול־מרט, דאג הוא־עצמו לפירסום דבר ה־איומים שהגיעו אליו ואל מישפחתו — איו־מים ברצח, בפצצות, באלימות ובהתנכ־לות לאשתו ולילדיו.

נראה כי גם העובדה שאולמרט נסע לאוסטרליה, וגם הסיפורים אודות האיו־מים שהושמעו נגדו, גרמו להפצת הסיפור שח"כ אהוד אולמרט נמלט מן הארץ מפחד איומיה של המאפייה, ונטש את אשתו ו־ילדיו.

כשחזר אהוד אולמרט לארץ בתחילת השבוע, הוא נדהם בעצמו מן המעשייה על בריחתו. טען הוא השבוע: „נסעתי ל־אוסטרליה כשליח של המגבית היהודית ה־מאוחדת, על־פי הזמנה שהגיעה אלי עוד ביולי אשתקד. אין כל קשר בין האיומים, לבין הנסיעה שלי והעובדה שחזרתי. אני יודע בדיוק מי מפיץ עלי את השמועות. זהו ח"כ עקיבא („הזמר") נוף."

אך גם אחרי שאולמרט חזר מחו"ל, עדיין נמשכה פעילות חרושת השמועות. עתה מספרת השמועה: „אולמרט רצה להרוויח נסיעה לחו"ל, אז הוא פנה למגבית וביקש מהם להוציא אותו לתקופה מסויימת מ־הארץ, כדי שהמאפיה לא תוכל להתנכל לו."

איש אינו יודע אם כמות האיומים ש־הגיעה אל ביתו של אולמרט היתה כה גדולה כפי שטען הוא. ערב נסיעתו לאוס־טרליה, ובעיקר אחרי השידור ברדיו וגי־לויין בדבר תופעות הפרוטקשן בשכונת מוסררה, היה אולמרט נוהג להתלונן כמ־עט מדי יום ביומו על איומים שהושמעו נגדו בטלפון, ונשלחו אליו בדואר.

המישטרה הציבה, למשך מיספר ימים, שמירה סביב ביתו של אולמרט, אולם הסי־רה אותה כאשר כל חשוד לא התקרב ל־בית. פחדיו של אולמרט גברו במיוחד, לדבריו, כאשר החלו מאיימים גם על שלו־מן של רעייתו ושלוש בנותיו.

אולם גם אחרי שחזר ארצה, התקשה אולמרט להסביר מדוע נסע לחוץ־לארץ, כאשר הכנסת סיימה את פגרתה ומקיימת דיונים. „אני יודע מהם חובותיו של חבר־כנסת," השיב השבוע לשאלה, „אבל אני חושב ששליחות מטעם המגבית, אל יהדות אוסטרליה, גם היא אחת מחובותיו של חבר־כנסת, גם אם זה בא על חשבון דיו־נים במליאה."

יהדות

יש להם ברירה?

איך לחסל את „ברירה" — המוכיחה שיש ברירה למימסד היהודי

האידיליה שאיפיינה את פעילותו הבלתי־מעורערת של המימסד היהודי בארצות־הברית החלה מתערערת. הופעתן של קבו־צות גדלות והולכות של משכילים יהודיים (ברירה, בניו־יורק; יוזמה בלוס־אנג'לס; חוצפה בשיקאגו; הפרוייקט המזרח־תיכוני בסן־פרנציסקו; צדק צדק, בוושינגטון), קבוצה אחת של נוער ציוני יהודי ושל קבוצות יהודיות־נוצריות של נשים, סטודנ־טים, אנשי־מדע, רבנים רפורמיים וקונסר־בטיביים — כל אלה הביאו איתן דאגה גוברת והולכת אל המישרדים הבלתי־מאוו־ררים של עשרות האירגונים, הוועדים, ה־מועצות והתנועות היהודיות המסורתיות, שגיל מנהיגיהם עולה בהתמדה, ביחס ישר לירידת מיספר חבריהן הפעילים מן השורה.

עם הופעת־הבכורה של האירגון החשוב ביותר, ברירה, גילה התדריך של השגרירות הישראלית בוושינגטון, והקונסוליות המ־פוזרות ברחבי ארצות־הברית, כי „קבוצת ברירה ממומנת בכספי אש"ף וה־לובי של חברות־הנפט..." מסבירי המימסד הציוני והישראלי הוסיפו והסבירו כי מהות השם ברירה היא „ישנה ברירה אחרת למדינת ישראל: מדינה דמוקרטית, כפי שמציע אירגון פתח..."

שנתיים אחרי הקמתו, הפך ברירה לובי גדל ומתחזק של השקפה הדומה לזו של הוועד הישראלי למען שלום ישראלי—פלסטיני והגופים הקשורים בו, וכתבי ה־שגרירות בוושינגטון החלו מפזרים ב־מאמרי־תעמולה שלהם דברי־אזהרה נגד השפעתו על חוגים גדלים והולכים בקונגרס האמריקאי, במיפלגה הדמוקרא־טית, באירגונים היהודיים ובאמצעי־התק־שורת.

במשך השנתיים שחלפו, פירסמו ברירה והאירגונים האחרים ברחבי ארצות־הברית שורה של גילויי־דעת, פירסומים בכתב, חוברות־רקע (ביניהן הרב־שיח בנושא ישראל—פלסטין בהשתתפות אורי אבנרי, עמוס קינן, מתי פלד, שימחה פלפן ודויד שחם), אירחו חברי־כנסת כלובה אליאב ויצרו לעצמם דימוי פרו־ישראלי ואנטי־ממשלת־ישראל־הסוכנות היהודית כזה, ש־אי־אפשר היה להכתימם יותר כסוכני־אש"ף או סוכני־נפט.

שני גושים. השגרירות ומועצת הנשי־אים של האירגונים היהודיים פתחו בשבוע שעבר מסע חדש של הסתה נגד ברירה והאירגונים האחרים.

בניסיון מתחכם, מפיצים עתה העסקנים היהודיים בארצות־הברית את ההנחה כי ברירה הוא האירגון המתנגד לגוש אמונים, וכי דיעותיהם הקיצוניות של שני הגושים המתנגדים לממשלת־ישראל, מקזזים זה את זה. אלפי התועמלנים שנשלחו לקהילות, לבתי־הכנסת ולמרכזי־השפעה אחרים של האוכלוסיה היהודית, מנסים ליצור את הרושם כאילו המדיניות הממשלתית הרישמית מצדדת בשלום ישראלי—ערבי, בעוד שברירה רוצה ב„מדינה דמוקרטית נוסח־אש"ף" וגוש אמונים ב„ארץ־ישראל ה־שלמה".

הפיתרון המוצע על־ידי המימסד הציוני־ישראלי: הקהילות והציבור היהודי יחרימו את גוש־אמונים ואת ברירה גם יחד, וימנעו מהן את האפשרות להופיע בפני הציבורים היהודיים ברחבי ארצות־הברית.

רק 19.75 ל"י

Water Cream
צמד צלליות
במבחר גוונים.

Outdoor Girl

Outdoor Girl מוותרת על אריזות
מפוארות ויקרות ומגישה לך מבחר אופנתי
של מוצרי טיפוח ואיפור מעולים
במחיר נמוך בכ- 50%
מחברות קוסמטיקה מעולות אחרות.

מכסימום יופי
במינימום הוצאה

מפיצים: הלטיס בע"מ טל' 03-255763; 04-665505

יוסי צבר/סטודיו גל

לישראלי
בחו"ל
שלום.

האינך חושב כי ילדך זכאי
לגדול ולהתחנך בישראל?

פרטים בדבר אפשרויות הסיוע בעת חזרה ארצה תוכל לקבל אצל שליח העליה הקרוב למקום מגוריך או באמצעות הוע־דה לתושבים חוזרים ת"ד 7384, ירושלים.

המלכות ביקרו בכל אגפי הייצור והשיווק ועקבו אחרי כל השלבים והתהליכים.

בתמונה: המלכות עם הזרים שקיבלו ממנכ״ל **וולה** עם סיום הסיור.

האם את יודעת כיצד לזכות בש

הדרך לזכות בשיער יפה, בריא ומטופח, עוברת במפעלי „וולה" בירושלים. בכך נוכחו, פעם נוספת, מלכות המים של ישראל, אשר באו לפקוד את ממלכת־היופי הירושלמית, ממלכת „וולה" ✶ מפעלי „וולה" בירושלים עוברים למשכן החדש ומרווח שיגדיל את אפשרויות השיווק והייצור ✶ מה מציעות מלכות חמים, בשם „וולה", לגבר הישראלי?

במפעל אינטרקוסמא „וולה", מייצרים את מיטב תכשירי השיער המצויים כיום בשוק העולמי והארצי, ממיני שמפו ועד לצבעי שיער מסוגים שונים וממינים שונים.

לא מכבר נערך ביקור מלכותי ב„ממלכת היופי" הירושלמית.

מלכות המים, שנבחרו בחסות „העולם הזה" — ביקרו ב„וולה" בירושלים. זאת היא מסורת לפיה כל מלכות היופי נוהגות לפקוד את בית־החרושת שהציב את ישראל, לראשונה, על מפת תעשיית היופי העולמית.

המלכות החינניות, זוהרות וכמובן מה שחשוב מכל, בשיער בריא ושופע, נתקבלו ע"י המנכ"ל הנמרץ והדינאמי של „וולה", מר מיכאל בראון, ובמחיצתו הם ביקרו בכל אגפי המפעל.

אין כמו „וולה"

המלכות לא הסתירו את שמחתן על הביקור ב„וולה". לדבריהן הרי זה סוד הידוע לכל מי שרוצה לשמור על הופעה מרשימה כי „אין כמו וולה". „הדרך ליופי" — אמרו היפהפיות — „עוברת דרך השיער ובאמצעות תכשירי וולה".

וכך התברר לאנשי „וולה" כי המלכות בקיאות ביותר בכל רזי המדריך לשימוש נכון בתכשירי „וולה". המדריך, שהוא יחיד במינו, הוצא ע"י מחלקת ההדרכה של חברת „וולה". הוא קובע כי שיער הראש הוא אחד הגורמים החשובים בעיצוב האישיות והמראה של כל אדם, ולכן חשוב מאד לשמור על יופיו ובריאותו. שיער יפה ובריא אינו רק מתנת הטבע, ועל־כך העידו מלכות המים, אלא יותר מכל הוא תוצאה של טיפוח וטיפול שוטף ושיטתי הכולל: חפיפה, צביעה, תספורות ותסרוקות.

מהו מדריך השיער של „וולה"?

ואמנם כל ה„סודות" של שיער יפה ובריא מפוענחים במדריך החדש של „וולה". מרוכז בו מידע ומפורטים בו חידושים אשר „וולה" העולמית שוקדת מזה שנים על פיתוחן, ואשר, הודות להם, מיליוני נשים וגברים ברחבי העולם חבים לה את הופעתם המרשימה.

המדריך כולל את הפרקים הבאים: חפיפה ושמפו, טיפול נגד קשקשים, תכשירים לצביעה ולגיוון, טיפול בשיער וטיפוחו, תכשירים לייצוב השיער, וולה לגבר, ותכשירים קוסמטיים אחרים. במדריך מוסבר, בין היתר, מהי חפיפה נכונה וכיצד עורכים אותה, או מהם קשקשים ואיך נלחמים בהם, או מהן סודות הצביעה הנכונה של השיער.

נסקרים כל התכשירים הפופולאריים של „וולה" כמו: שמפוני ניאופון, לייפפון ואייפון. שמפונים מיוחדים לשיער שמן ולקשקשים כמו וולה־מד, קריזן. צבעי השיער המעולים של „וולה" קולסטון, בל־ליידי וקולור שמפו. תכשירי הטיפול והטיפוח לייפטקס־בלזם, קרויטר אציד, וולה זן וקולסטרל. תכשירי הייצוב המהפכניים אינפורם, אלגן, וולה־פורם והספריי וולה־פלקס. תכשירים קוסמטיים: דפילטור, משחה להסרת שיער מיותר, וולה־מין קרם עדין לפנים ולגוף וכו'.

מלכות המים אומרות: אם אתה גבר, אז בבקשה תוכיח, השתמש בסידרת **וולה** לגבר.

המנכ"ל המוכשר והפעלתן של מפעלי **וולה** בירושלים, מר מיכאל בראון, עם 3 מלכות המים החינניות, בפתח ביתה החדש של החברה, ההולך ומוקם בצפון ירושלים, ויהיה מן הגדולים מסוגו במזרח־התיכון.

דף השער של ה„מדריך לשמוש נכון בתכשירי וולה". המדריך המלמד כל אשה איך וכיצד לזכות בשיער של מלכות יופי. המדריך מכיל מידע וחידושים ועוסק בכל נושאי השיער.

ער יפה ומטופח?

בקיצור, כמעט כל הסודות של מלכות היופי בארץ ובעולם נמצאים במדריך ה־שיער של „וולה". מדריך שמלכות המים הינן קוראות מושבעות שלו.

חברת „וולה" דואגת גם לגבר

בארץ טרם נערכו תחרויות לבחירת „מלך היופי" או „מלך המים". אף על פי כן שוקדת „וולה" על ייצור ושיווק תכשירים מיוחדים לגבר.

מלכות המים סיפרו כי הן דוחקות ב„גברים שלהן" להשתמש בתכשירי „וולה" לגבר, „הנוף הגברי בישראל ישתפר כאשר יותר ויותר גברים יעברו לשימוש ב־סידרת וולה לגבר." סידרת „וולה לגבר" מיועדת לגבר המטופח, השומר על הופ־עתו החיצונית ומקפיד על בריאות שיער ראשו. הסידרה כוללת את השמפו הגברי „וולה מד", את מי השיער „וולה מד" ואת תכשיר הויסות והטיפול „וולה קרוי־טר בלזס" המעניק לשיער מראה נאה והרגשה טבעית.

„אם אתם גברים" אומרות המלכות — „אז בבקשה תוכיחו זאת ב,וולה לגבר'."

מפעל חדש ולדוגמא

היום המרתק ב„וולה" בירושלים לא נס־תיים בטרם יצאו המלכות לראות את ביתה החדש של החברה ההולך ונבנה בצפונה של ירושלים. הבית החדש גדול ומרווח, וממש „המלה האחרונה" ב־תחום הייצור ובנוחיות לעובדים.

עם המעבר אל הבנין החדש באיזור ה־תעשיה עטרות, יפתחו בפני „וולה" אפ־שרויות חדשות.

ממלכת היופי הותיקה בירושלים, נפרדה מעל המלכות הצעירות, בהרגשה כי שי־תוף הפעולה מוצלח ומניב פירות, היום כתמיד.

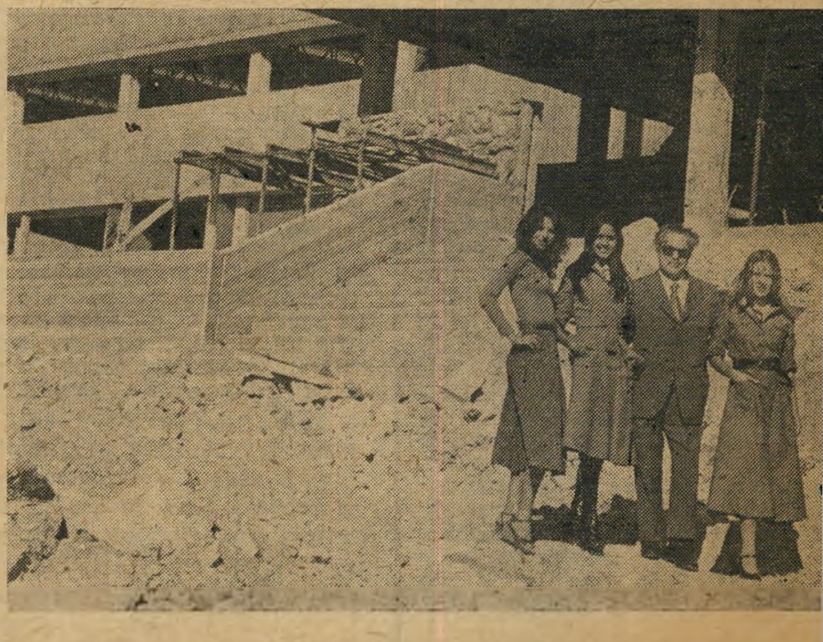

ישראלים בחו"ל

הקיבה והנפש

אסור לשתף יורדים במיבצעי המגבית, אך מותר לשתף נוצרים המוחרמים בארץ

גם נמושות רוצים לחיות ולאכול. המס־עדות הישראליות החדשות שנפתחות בניו־יורק בקצב של אחת לחודש מוכיחות, כי קהל הסועדים הישראלי הולך וגדל.

יותר מעשרים וחמש מיסעדות שחזיתות בנייניהן מקושטים באותיות עיבריות קדו־שות, פועלות במטרופולין הישראלי, הר־ביעי בגודלו בעולם אחרי תל־אביב, ירו־שלים וחיפה. התוספת האחרונה היא כינור דויד במערב הרחוב השלישי, ליד השדירה השישית בניו־יורק, המבשרת על „מוסיקה מיוחדת של להקת כינור דויד עם הסילן הידוע שלמה חביב..."

בהצלחות קטנות יותר זוכה הרוח היש־ראלית, לעומת החומר ההולך ומתרחב. אורנה פורת מככבת בסרטו של אלכסנדר פורד, הק■ש, סיפור־חייו של הד"ר יאנוש קורצ'אק, שנכשל בניו־יורק כשם שנכשל בכל מקום אחר בעולם. הסרט, הישראלי־גרמני, הוא אחד מכרטיסי־הביקור הגלע־גים ביותר של תעשיית־הסרטים בישראל ומהווה נימוק ותירוץ נוסף לכל איש־מיקצוע אמריקאי או אירופי, מדוע אינם באים להפיק סרטים בישראל.

צו־גירוש. בקהילה הישראלית בניו־יורק מתנהל עתה ויכוח רגשני, אם לש־תף או לא לשתף ישראלים־לשעבר במיב־צעי־ההתרמה של המגבית היהודית המ־אוחדת. אחרי שבעזרתו של פינחס ספיר המנוח עלו יורדי מילחמת־העצמאות ל־ראש הסולם החברתי והכלכלי בישראל, מנסים גם פטריוטים־ישראליים בניו־יורק ללכת בדרכם, ולהשתמש במגבית המאוח־דת כקרש־קפיצה אל קהילת העסקים ה־יהודית בארצות־הברית, שאינה רוצה לק־לוט אותם, חברתית, בתוקף הוראות מפו־רשות מן המימסד היהודי והישראלי בירו־שלים ובניו־יורק.

המגבית ציוותה להפסיק כל השתתפות של ישראלים־לשעבר במיבצעיה, אך עדיין לא ניתנו לה הוראות־מטעם להפסיק שי־תופם של נוצרים. בשבועות האחרונים נטלה חבורת נערים ונערות מדנוור, קולו־ראדו, חלק חשוב במיבצעי־ההתרמה ההמ־מוניים בניו־יורק. במיצעד ההצדעה ליש־ראל שכרה המגבית היהודית המאוחדת משאית־ענק והסיעה על גבה את „הזמ־רים־הבינלאומיים", שהם למעשה בניה של קהילה נוצרית קטנה, המכנה חבריה כנוצ־רים־ציוניים ואף פירסמה חוברת מיוחדת ל־הסבר הנחותיה הדתיות כי היהודים הם ה־נוצרים האמיתיים וכי יש לנצרם כדי להפכם יהודים אמיתיים.

זוהי אותה קהילה שזכתה, השבוע, ב־סיקור־ענק נלהב בטלוויזיה הישראלית — אף כי בניה היו, בלי ספק, מקבלים צו־גירוש משר־הפנים הישראלי, אילו הצ־ליחו להגיע ארצה.

צה"ל

שלושה על הג'יפ הדוהר

שלמה מדינה נהרג בתאונת דרכים בעת שירותו הצבאי. בני־מישפחתו נלחמים להשיג הכרה בהם כבהורים שכולים

שלושת הצנחנים העליזים דהרו באחד מכבישי סיני בג'יפ שאותו „סחבו," שעות אחדות קודם־לכן, ממיגרש־הרכב של יחי־דתם. לפתע איבד הנהג את השליטה ב־רכב. הג'יפ ירד מן הכביש, והתהפך.

אל המחנה בראס־סודר חזרו רק שניים. רב"ט שלמה מדינה (19), נהרג במקום. בחקירת מצ"ח, שנערכה לבירור המקרה, טענו השניים כי בג'יפ נהג שלמה מדינה.

התמיכה הופסקה. בבית רעוע בלוד מתגוררים רוזה ומסעוד מדינה ושיבעת יל־דיהם. האב, שאושפז כבר פעמים רבות בבתי־חולים בגלל מחלת־לב, אינו עובד. האם, רוזה, נושאת אך בקושי בנטל גי־דול הילדים. „שלמה היה המפרנס של המישפחה. לפני שהתגייס, דאג שהצבא ישלם לנו כל חודש קיצבת תמיכה," סיפר האב השכול, „אחרי מותו הפסיקו לנו את התמיכה, ואין לנו ממה לחיות."

הרקע להפסקת התמיכה הוא חוק מיש־פחות חיילים שניספו במערכה. החוק קובע כי זכאים להכרה, כבני מישפחות חיילים שניספו במיסגרת שירותם הצבאי, רק שארי־בשרו של חייל שמת כתוצאה מחב־לה, מחלה או החמרת מחלה, שאירעו ב־תקופת שירותו הצבאי או עקב שירותו.

חקירת מצ"ח קבעה, על סמך עדויותיהם של שני החיילים שנותרו בחיים אחרי ה־תאונה, כי „שלמה מדינה נהג ברכב ה־גנוב." על סמך תוצאות חקירה זו הודיע קצין־התגמולים של מישרד־הביטחון, דן עמית, כי „מישפחת מדינה איננה מוכרת

קורבן־תאונה מדינה
האם אחראית המדינה?

כמישפחה שבנה החייל ניספה במערכה." לפיכך היא איננה זכאית לכל תמיכה מ־מישרד־הביטחון או מן הצבא.

מי נהג? אבי המישפחה השכולה לא השלים עם רוע הגזירה. „אני בטוח, מ־שיחות שהיו לי עם חברים של שלמה, שלא הוא נהג את הג'יפ הגנוב. אני בטוח, ששני חבריו שאיתם יצא באותו ערב החו־ליטו ביחד, לאחר ביצוע מעשה השטות: ,הוא ממילא מת. נגיד שהוא נהג בג'יפ, ונצא מזה נקיים.' לכן החלטתי לצאת ל־מאבק, עד שנוכר כהורים שכולים. שלמה היה כל תיקוותנו. הוא היה בן נאמן, ופירנס אותנו. עכשיו אנחנו רעבים ללחם."

במיסגרת מאבקו, שבו הוא נעזר בין השאר בעורך־הדין אורי סלונים, המטפל בעניניו בהתנדבות ובאברהם יהל, יושב־ראש מרכז יד־לבנים, דרש מדינה לחדש את החקירה במות בנו. „לתשובה מי נהג את הג'יפ הגיעו חוקרי־הצבא יותר מדי מהר," טוען מסעוד. כמו־כן פנה האב ל־בית־המישפט המחוזי, בתביעה שמישרד־הביטחון וקצין־התגמולים יכירו בבני־מישפחתו כזכאים לתגמולים כמו כל מישפחה שכולה אחרת.

בבית־המישפט טען פרקליטו של מדי־נה, כי „לפני חודשים אחדים התקבל ב־כנסת תיקון לחוק חיילים שניספו במערכה. התיקון קובע, כי הצבא חייב להוכיח ש־המוות לא נגרם עקב השירות הצבאי." לדעת מדינה, לא יוכלו שילטונות צה"ל להוכיח זאת, כיוון שהעד העיקרי בפרשה אינו עוד בחיים.

מפקד יחידתו של שלמה, סגן־אלוף עמוס, הבטיח גם הוא למישפחה השכולה לעשות כל שביכולתו לחידוש קיצבת־התמיכה שלהם מן הצבא.

„יותר מכל כואב לנו שבננו, ששירת ביחידה התנדבותית, לא מוכר על־ידי הצבא במותו," אומרת האם, רוזה, בעי־ניים דומעות. „את הכאב הזה לא נוכל לשכוח."

הפאשלה של הצנחנים

(המשך מעמוד 40)

בלתי־ברורה. היא נעלמה תיכף משדה־הקרב, נעלמה בחולות ושבה וצפה, בחל־קים, באיזור אל־עריש.

פלוגה שניה, בפיקוד עין־גיל (נהרג, ב־תאונה ביום־הכיפורים), סופחה לכוח ה־ימני של הצנחנים (גדוד נח"ל־מוצנח, ב־פיקוד טיבי).

מ"פ נמרץ זה, שהצטיין ברוח־לחימה עזה במיוחד, תפס אזימוט כללי לקאהיר — ופרץ עליו בדהרה קדימה, כשהוא עוקף את כל ה־מערך המצרי באלכסון ומעורפו, עד שבמיקרה נתקל בכביש הראשי ליד שייך־זואייד — שם הקדים ב־כמה שעות את חלוץ חטיבה 7.

כעבור זמן נמאסה על עין־גיל הבטלה. הוא הצטרף לחטיבה 7 ועד סוף המילחמה לחם עימה.

עוד פלוגת טנקים „ירדה מן המצבה" — והיא שצויידה, יחידה בצה"ל בפטונים מדגם יותר מתקדם.

במקום עין־גיל הגמלט, צורפה לכוח טי־בי פלוגת הטנקים של דני שני (שנהרג, כסא"ל, בהתשה). זמן־מה מילאה פלוגה זו את תפקידה ונעה לפני הצנחנים, על ציר

יחידות הטנקים דהרו קדימה במיבצעים פרטיים - ונעלמו בתוך המידבר

כביש גיצנה — רפיח ההרוס, שלאורכו היו ערוכים המיתחמים המצריים. אך במהרה פקעה סבלנות הטנקיסטים. הם הירשו ל־עצמם להיגרר ללחימה שמשכה אותם קדי־מה ומערבה. תוך דקות נעלמו ואינם. טיבי, שאיבד כך את עיקר עוצמת־ההלם שלו, נתקע בתוך המערך המצרי, ונבלם ונותק־למעשה, עד שהולץ בערב.

הפלוגה הרביעית, בפיקוד (אז סרן) עמוס, החזיקה מעמד עם הצנחנים שלה (כוח תל־צור) עד כפר־שאן. שם נכנסה ללחימה — מה שהוליד מיד את הפרידה הבלתי־נמנעת.

יחידות הצנחנים גופן התפרקו והתפזרו, בתוך עצמן, מן ההתחלה. המרחב של כ־40 קמ"ר, מדרום לצומת רפיח, השתבץ כולו המון כוחות מפוזרים ומעורבבים, תקועים או נעים, ואיש לא ידע לאכנם במדוייק. הערבוביה מנעה מרפול את ה־יכולת להסתייע באש הארטילריה האוגד־תית, גם כשהעמיד אותה טל לרשותו, ב־קדימות העליונה. בהיעדר סיוע ארטילרי, יכלו כוחות רפול לקבל סיוע מתיגבור רק באמצעות הסחת יחידות טנקים או חרמ"ש מחטיבותיה האחרות של אוגדת טל. וזה מה שאמנם אירע.

בנועו בין כוחותיו, נקלע רפול עצמו ללחימה, עד שסמוך לכביש רפיח־אל־עריש עלה על מיתחם מצרי (כנראה מוצב פיקוד) ומצבו הפך מאד לא־נעים. חבורתו כללה אז 4 זחל"מים בסך הכל.

לפי המתוכנן, נועדה להיתלוות אל רפול פלוגת הטנקים של דני, כדי שיוכל לא רק לשלוט, אלא גם להתערב בקרב, ב־גיזרת כל אחד משני כוחותיו, עם עתודה משמעותית. אבל דני נעלם, ובאותה שעה היה עסוק בנסיונות להיחלץ ממארב, ש־טמנו לו סטאלינים מצריים.

כיוון שנתקע כך רפול, החליט טל, או נאלץ, להפוך את חילוצו למאמץ העיקרי־למעשה של האוגדה: חטיבה 7, שביצעה את המאמץ־העיקרי האוגדתי המתוכנן, ל־אורך הכביש, והגיעה עד שייך־זואיד, קיב־לה פקודה לעצור. המח"ט, עם אחד משני גדודי הטנקים שעימו, ציווה לשוב על עיקבותיו, לכיוון „הצומת" (בפועל, נע גונן עם יותר ממחצית הכוח, על־ידי שלקח את גדוד הפטונים שלו ואליו צירף עוד פלוגת סנטוריונים ופלוגת חרמ"ש).

מותר החטיבה — „כוח הסמח"ט" פינקו, עם שתי פלוגות סנטוריונים — המשיך לבדו בתנועה, ביצע את ההבקעה הרא־שונה של הג'יראדי והגיע לאל־עריש.

מן העבר השני, הורה טל למג"ד החרמ"ש של „שבע", בתנועתו לטיהור העיירה רפיח, שישנה כיוון היישר אל צומת־רפיח, תוך חציית שדות־המוקשים, וייחפז גם הוא אל רפול. מן הדרום הניע טל את גדוד ה־חרמ"ש של חטיבת מן, לאותה משימה;

תשבץ העולם הזה 2027

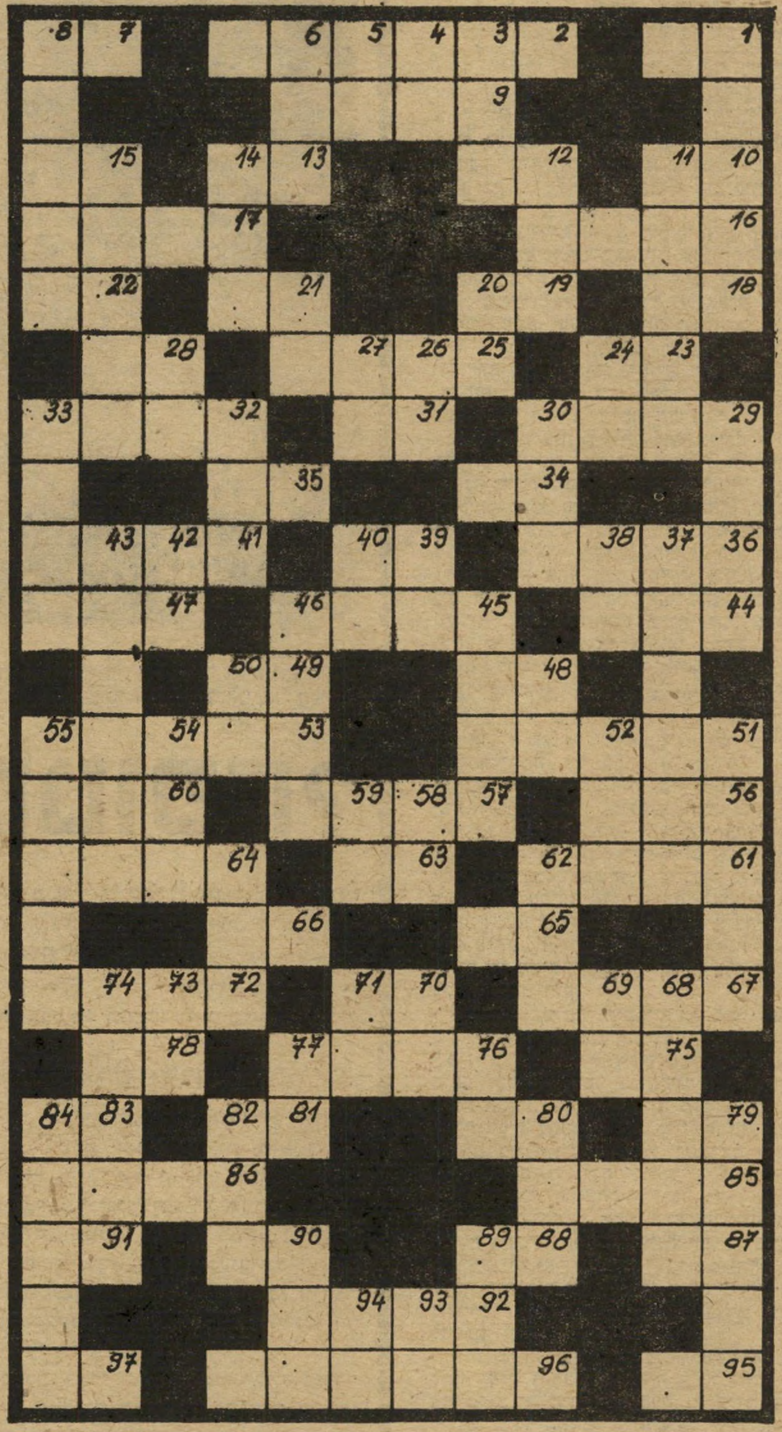

מאוזן:

1. חזר; 2. הכרעות; 7. אוייב; 9. מארבעת המינים; 10. לא קשה; 12. חי זוחל; 13. אביון; 15. ענף רך; 16. במאי־קולנוע צרפתי (ש"מ); 17. מתאים, הולם; 18. מילת־זירוז; 19. כעס; 21. מחלקי הפנים; 22. ציוד חיוני לקפיצה־לגובה; 13. מספיק!; 25. נמק; 28. סימן הכפל; 29. מירקחת; 31. מכשף; 32. מחלקיו ה־חשובים של כלי־הפריטה; 34. רטוב במיק־צת; 35. אפס כוחו; 36. כינוי לבן־טובים ואשכנזי; 39. מצבת־זיכרון; 41. עוף אוסטרלי; 44. מידת לח קדומה; 45. דק מאד; 47. עיר שנתפרסמה ב־שוטיה; 48. סוללת־מגן; 49. זה, באר־מית; 51. תיקווה; 53. יכה; 56. מחודשי השנה האזרחית; 57. לכאן, הנה; 60. מן האימהות; 61. יתמלא; 63. מילת־שלילה; 64. מטבע ירדני; 65. בוסתן קטן; 66. תינוק שנולד קודם זמנו; 67. מחשבה, רעיון; 70. מרגיש; 72. בונה, מייסד; 75. מילת־שלילה; 76. מנהיג הליכוד; 78. מאור קטן; 79. בעל־גאווה; 80. עצם בפה; 81. מכשיר־עינויים; 83. ועוד, ב־תוספת; 85. גומע; 86. אשרה; 87. מטבע יפאני; 88. מפני ש־; 90. מן הגפיים; 91. קריאת־התפעלות; 82. גאולה; 95. מנעול פטנטי; 96. מילחמת־שוורים; 97. מפיתחי הגוף.

מאונך:

1. חוברת־שירים; 3. תוצרת הפרה; 4. מילת־תנאי; 5. רסיסי־לילה; 6. מלחין גרמני; 8. מבכר; 11. בית־ספר חקלאי מפורסם בעמק; 12. תשוקה לנוזלים; 14. עינבר בצורתו הנוזלית; 15. סבון; 20. זכר בבקר; 21. חודש עיברי; 24. שער, בערבית; 26. לא כבד; 27. מונח בתורת החשמל; 28. הפה שלי; 29. פלס־טר; 30. „שוק"; 32. חווה; 33. בעל לב רחמני; 37. אוהל אינדיאני; 38. מזמר; 39. בהמת־עבודה טיבטית; 40. מספיק!; 42. בן גיל זה — לחופה; 43. מין תרופת־ארגעה; 45. שפך הנהר לים; 46. רוח חמסין; 48. מתחולל, מתרחש; 50. מידת־שטח; 51. גבוהה; 52. רעד, פחד; 54. ללא; 55. אמצע היום; 58. בהשאלה: מרכז; 59. נהר באפריקה; 62. מלך עמל־קי במיקרא; 64. מודל; 68. קיבוץ בדרום; 69. תאריך ידוע בחודש אדר; 70. מועד, יום־טוב; 71. דורון; 73. בית הציפור; 74. מציפורי־השיר; 76. צאצא; 77. דגל; 79. שר בממשלת ישראל (ש"מ); 80. דג־נהרות; 82. כלי־קיבול גדול לנוזלים; 84. באלאגאן; 89. עיר־נמל עתיקה ב־ארץ; 90. מתמוכות האוהל; 93. אם־הפנינה; 94. קריאת־יגון.

קשקשת 2027

הפעל את דימיונך ונסה למצוא לציור שלמטה כותרת מתאימה, אשר תסביר מה אתה רואה בו. הצעות לכותרות יש לשלוח לפי הכתובת: „קשקשת," ת.ד. 136, תל־אביב. ההג־דרות הקולעות ביותר תפורסמנה, ובעליהן יזכו בכרטיס כניסה זוגי לקולנוע **דרייב־אין** בתל־אביב, קול־נוע־המכוניות היחיד בישראל.

קשקשת 2025

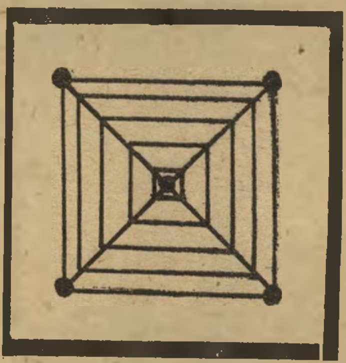

- מיגדל־הקידות באשדוד 2, מנקו־דת־מבטו של תנפט.
  גד מרום־תל, ת.ד. 6017, תל־אביב
- ציור שנתגלה על עכוזה של אשת אלוף־הקליעה האולימפי.
  אילה, קיבוץ נתיב־הל"ה, ד.נ. עמק־האלה
- קורים של עכביש ממוצא ייקי.
  עופרה שיטרית, רח' לואי מרשל 46, תל־אביב
- זה מה שקרה כשהעכביש השתכר.
  אירים ילין, רח' רמז 19, תל־אביב
- עכביש בוגר הפקולטה להנדסה.
  דדי תבלין, רח' גזר 6, תל־אביב

השבוע בדרייב־אין
ערב תערוכה וקולנוע
למבקרי יריד אדם ומעונו סרטים מצויירים בצבעים ללא הפסק

אנו מחפשים בתים חמים עבור חתלתולינו החמודים
אגודת צער בעלי חיים
רחוב סלמה 30, יפו, טל. 827621.

ומג"ד הטנקים של חטיבת רפול (אורי בראון) נדרש גם הוא להפנות את כוחותיו ולהצטרף לחילוץ.

טל עצמו נמצא אז בתנועה מתוך ישר־אל אל צומת־רפיח. הוא עצר במקומו, כדי להבטיח קשר תקין יותר.

במעט גסות ניתן לומר, כי מפני אי־יכולתו של מח"ט הצנחנים לש־לוט על כוחותיו בקרב נייד ומשור־יין, התפזרה כל עוצמתו והוא עצמו הסתבך בצרה קשה.

בכך גרם שתיעצר כל אוגדת טל במקו־מה, שכמחצית מכוחה הכולל תופנה לחילו־צו האישי, ושכל התנופה האוגדתית תיבלם והאופרציה כולה תשובש.

אילו היה מתעורר, באותו זמן, איזשהו איום מצרי רציני בנקודה אחרת, היה מצב האוגדה עשוי ל־היהפך קריטי, מחמת היעדר כו־חות לטיפול בו. בפועל, חולץ רפול על־ידי הטקנים שלו (פלוגת עמוס), וכל הכוחות המתמקדים אליו הוחזרו למשימו־תיהם הקודמות.

אבל נזק אחד, חמור מאד, כבר נעשה: בלא שנבטל דבר מן הבי־קורת הקשה על דרך ניהול לחימת חטיבה 7, הרי, בקבלנו את אופן־ניהולו כנתון, יש לקבוע כי פיצול החטיבה לשני כוונים שונים, לצו־רך חילוץ מח"ט הצנחנים, הוא ה־גורם הישיר לכך, שחטיבה 7 על־תה על הג'יראדי קרעים־קרעים, במקום שכבר מגעה הראשון ייע־שה במלוא עוצמתה, ובפיקוד ה־מח"ט ומיפקדתו.

מה שנוגע ללחימת חטיבת הצנחנים עצ־מה, כבר במבט ראשון ניכר, שהצנחנים כילם היו די־מיותרים שם. את הלחימה, אשר מוטטה את המצרים וקבעה את תוצאת הקרב, ביצעו שתי פלוגות פטונים — של עמוס ושל דני, בסיוע קצר אך חשוב של פלוגת עין־גיל.

גם גדול היה לצנחנים, שהפטו־נים, במהלך מילחמותיהם הפר־טיות, נתקלו, העסיקו ולבסוף הש־מידו, את שלושת הריכוזים הגדו־דיים של טנקים מצריים במרחב.

בשני הצפוניים טיפלו דני ועמוס. על הריכוז הדרומי עלה עין־גיל בתחילת תנועתו, איגף את הסטאלינים, תימרן או־תם לעמדת־נחיתות ואחר־כך השמידם. כך, למרות שנעלם והפקיר את כוח טיבי, בכל זאת עשה לו עין־גיל שירות רב. לולא כן, נשקפה סכנה כימעט־ודאית, שגדוד ה־סטאלינים הדרומי יעלה על כוח טיבי ה־מנותק, ויערוך בו טבח.

סטאלין בדרך

פגיעות הצנחנים להתקפת טנקים המומחשה על־ידי סטאלין בודד — כנראה שריד־פליטה מן הגדוד הדרומי — אשר הופיע לפתע והתקדם עד כמה עש־רות מטרים מעמדת־הפיקוד של טיבי, ש־לידה נמצא גם ריכוז פצועיו הרבים. לפי התיאורים, גורו אליו כמה פצצות של בזוקה, אשר לא פגעו, או לא הרשימו. אבל

המיבצע כולו השתבש מפני שהיה צורך להציל את המפקד שעלה על מיתחם מצרי

הנהג פתח, משום־מה, את צוהרו שבחזית התובה, ואז קלע צנחן זריז פנימה רימון־רובה.

חיסול סטאלין ברנ"ט נמצא על תקן אצבע־אלוהים. אם נזקקו לכך, הרי שכושר הנ"ט של הצנחנים היה לקוי ונחות ביותר — וכושר נ"ט טוב הוא התנאי הראשוני ל־חי"ר, האמור להשתתף בקרבי־היבשה המודרני, המושתת על רק"מ. מסתבר שבעניין זה אין חדש, ומה שנחשב כתגלית נוספת של יום־הכיפורים ככר נחשף — ואפילו ביתר בהירות — ככר ב־ששת־הימים.

היעדר כושר נ"ט של ממש מראה, כמו־בן, על חוסר אמצעים מתאימים. דלות אמצעי הנ"ט האישיים של החי"ר, באיכות כמו בכמות, מתגלה כך כלקח ישן. אבל חשוב וחמור יותר היה היעדר תודעת נ"ט. הסימפטום הברור לליקוי זה יימצא בכך, שכל אמצעי הנ"ט הכבדים והיותר־יעילים של החטיבה — כלומר, התול"רים 106 מ"מ, על ג'יפים — רוכזו במיסגרת אחת (פלוגת תול"ר, בפיקוד דן שומרון, היום תא"ל וקצין־חי"ר־וצנחנים־ראשי).

עצם הריכוז שלל מן הגדודים את עוצ־מת הנ"ט האורגנית העיקרית שלהם — והיא המשמשת אותם לא רק נגד טנקים, אלא גם כארטילריה־של־חי"ר, בכינון ישיר, לכל סוגי המטרות. בעת שיחידות הצנחנים נחשפו על־ידי בריחת הטנקים, הן היו חס־רות מאד את התול"רים, הן להגנה נ"ט והן כארטילריה צמודה — הנעה עם החי"ר ובקיצבו, ואיננה כפופה ורדופה, כמו הטנקים, דיבוק של תנועה קדימה וניתוק מן הרגלים.

באותו זמן, בוזבזה כל פלוגת התול"ר לריק, כחלק מ„כוח גרנית", שלא עשה כימעט דבר בלחימה זו, וגילם ביזבוז־עוצמה מיותר לחלוטין (מנקודת־הראות ה־אוגדתית, כמו החטיבתית). לא נעשה כל נסיון ראוי לשמו להשיב את יחידת התול"רים ממשימותיה הבלתי־ברורות ו־העקרות באגף הדרומי של השטח. לפחות עד כמה שידיעתי מגעת, לא נזכר הרעיון עד עצם היום הזה.

כאשר מפקדי חי"ר מוותרים ב־קלות כזו על הנ"ט והארטילריה הצמודים שלהם, אפילו כשיש להם טנקים, אומרת התופעה דרשני.

ישנן עדויות שמהן ניתן ללמוד, שעם חטיבת הצנחנים נמצאה גם יחידה של טי־לים נ"ט, ס.ס.־11 (בעלי ביצועים טכנו־טקטיים דומים לטיל סאגר), ממותקנים על זחל"מים. כמו התול"רים וכל נ"ט אחר, יכולים טילים כאלה להועיל לאו־דווקא נגד טנקים. גם להם לא יימצא זכר — וכן לא לכל ניסיון לקדמם ולנצלם בלחימה.

דומה סיפורן של המרגמות הביגוגיות (120,81 מ"מ) המתנייעות, על זחל"מים, שנמצאו, בכמות ניכרת, בחטיבת הצנחנים. גם הן אינן נזכרות, כאילו נבלעו באדמה, לא מצאתי כל עדות להפעלתן, או לניסיון לניצולן. חשיבותן של מרגמות אלה היתה רבה שם במייוחד כי, כזכור, מנע פיזור הכוחות הסתייעות יעילה בארטילריה, ה־ממוקמת בעורף ויורה מרחוק.

שימחה במקום אבל

סך־כל המחדלים, הליקויים והכש־לים הללו גרם, או תרם, לתוצאה נוס־פת, שמבחינת הצנחנים היתה אולי חמורה מכל:

התברר כי הפיכתם לחי"ר מו־דרני, שלחימתו מבוססת גם על רק"מ, לא שיפרה את כושר־הלחי־מה של הצנחנים כמשימות רגליות מובהקות, אלא אולי אפילו החלי־שתו.

כוח טיבי, משנתקע לאחר היעלמות ה־פטונים, לא יכול היה לגבור, בלחימת „חי"ר־בחי"ר", על הרגלים המצריים ש־מולו, על אף שנהנה ממקדמות רציניות: המיתחם שבתוכו נעצר היה בעוצמה גדו־דית בילבד, ולפחות חלקו זועזע ונפגע קו־דם, על־ידי טנקדי דני; עמדות המיתחם היו בנויות ללחימה כלפי מזרח. הדרום, משם תקפו הצנחנים, נחשב שטח „לא־עביר". כיוון־ההתקפה הלא־צפוי גרם לכך שהיא תנוהל לא בכיוון שמולו ערוכים רוב כלי־הנשק — ובוודאי לא בקדימות ראשונה — וגם תינחת על האגף הצר, במקום מול החזית הרחבה.

חלק מאשמת הכישלון ודאי מוטל על הטאקטיקות ה„חרמ"שיות" המפוקפקות, אשר אימצו הצנחנים — הסתערויות־המצח של הזחל"מים, בנוסח זה, גרמו אבידות כבדות. אבל עיקר האשמה נובע מפיגורם המיקצועי הכללי של הצנחנים, אשר לא השכילו אפילו לפתח ולטפח כושר־לחימה רגלי טוב, במסגרות גדולות ורב־חייל־יות (ובנסיבות מורכבות, הדורשות שי־לוב של תימרון, חיפוי קרוב באמצעים אורגניים (מקלעים בינוניים, מרגמות, תול"רים) וסיוע מרחוק, של ארטילריה — ושלא להזכיר את השיתוף ההדוק, ההכרחי והחיוני, עם טנקים. כל אלה חורגים הרבה מעבר לתחום אותן דרישות, שניתן למלאן באמצעות עוזים ורימונים.

אלוף רפאל („רפול") איתן
„במעט גסות ניתן לומר..."

הנה כי כן, למרות שהזעזוע בנושאי ה־חי"ר נגרם רק אחרי מילחמת יום־הכיפורים ובעיקבותיה, הרי לקחי החי"ר הרציניים, המקיפים והחשובים יותר, יישאבו דווקא מקרבות ששת־הימים.

אין אפילו לקח חי"רי אחד של 1973, שאין ניתן להפיקו מששת־הימים — אך לקחים רבים שיימצ־או באחרונה, לא יעלו מיום הכיפו־רים; ובעיקר בתחום לחימת ה־חי"ר במיסגרות גדודות, הן בלחי־מה „רגלית" והן בלחימה „משור־יינת", כחלק מעוצבת־היבשה מוש־תתת־הרק"מ.

ההסבר פשוט: גם אם לא העלה זאת איש במיסמך כתוב, או בדברים מפורשים על־פה; וגם אם שיבחו את החי"ר ב־דיבורים נאים ובמיסדרים חגיגיים, האמת לא יכלה להיעלם: ב־1967 ניכשל החי"ר כימעט, בכל המקומות ובאופן חמור — ויותר מכל ניכשלה חרוצות חטיבת־הצנח־נים הסדירה, אשר לה לבדה ניתנה „ה־הזדמנות הגדולה", רק כדי שתחמיץ אותה כליל.

מי שיש לו ספק כלשהו בכך, יבחן מה קרה לחי"ר אחרי ששת־הימים. האם נמצא בצה"ל מפקד שפוי אחד — בשיריון או בחי"ר — אשר בין '67 ל־'73, העלה את האפשרות, או הדרישה, כי שוב תצוייד ותופעל כך חטיבת חי"ר?

בעצם ניתן לתמצת את הלקחים העיקריים של החי"ר מיום־הכיפו־רים בכך, ששמחות איסרו־ששת־הימים צריכות היו להפוך אבל (מיקצועי) ככד לחי"ר. מסקנה יעילה זו, תאפשר להתחיל את חשבון־הנפש ואת הרפורמה של החי"ר מן הכישלונות הגדולים וה־החודרים־לשורש של ששת־הימים, במקום מאלה הקטנים, המוגבלים והשיטחיים יותר, של יום־הכיפו־רים.

prince
de
galles
קלאסי
לגבר
זמיר בע"מ ת"א
המפיצים: חברת נורית בע"מ

בעיות ולבטים
בחיי המין
מאת
חד"ר מרדכי זידמן
הוצאת רשפים

תן טרמפ
לחייל

רחל מרחלת על כל העולם

צח וגת וצדרבאום

שלמה צח, פלה ואילנית
עניין של פסיכולוגיה

נדמה לי שכבר סיפרתי לכם, שאמרגנים זה כזה מין עם מאורגן, שהם מאורגנים מאל״ף עד ת״ו קומפלט, וכשהם מארגנים להם חבר או חברה לחיים, אז גם היא בדרך־כלל מאורגנת היטב. לא שהם מתכננים את זה כך — זה פשוט קורה. מיקריות, רבותי — זו הסיסמה. כל הדברים נעשים פה כל־כך במיקרה, שאני כבר מתחילה להאמין בזה.

האמרגן המאורגן שלי היום הוא מיודענו **שלמה צח**, המנהל מזה חודשים ארוכים רומן ממושך עם פסיכולוגית נאה בשם **פלה צדרבאום**. פלה מסיימת השנה את לימודי התואר שלה בפסיכולוגיה באוניברסיטה העיברית בירושלים, ומשתלמת בינתיים במכון של דוקטור רודי.

חוץ ממה שהיא סופגת במכון, היא גם משתלמת אצל צח, והאמינו לי שהאמרגן יכול לספק לה השתלמויות בכל מה שהיא רק רוצה. לו יש קוטג׳ יפה בהרצליה, ולה יש פנטהאוז יפה לא פחות ברמת־השרון, שהוריה קנו לה, כך שתמיד יוצא שאחד משני המקומות האלה עומד ריק. וכשפלה נמצאת בקוטג׳ של שלמה, היא גם מטפלת בהמון אהבה בשני הכלבים שלו. ואילו הוא, מצידו, לא מפריע לה ללמוד, וכמעט שאינו לוקח אותה להילוות אליו לצרכי עבודתו הבידורית, לבד מאירועים חברתיים חשובים.

פלה תכולת העין, היא בת למישפחה יהודיה אמידה ממינכן שבגרמניה, וההיכרות בינה לבין צח, נעשתה דווקא על־ידי בעלה של הזמרת **אילנית**, (לשעבר חנה צח), **נחום גת**, כך שהשניים נפגשו באופן טיבעי לגמרי בביתה של אילנית.

צח, שהיה עד לפני שש שנים בעלה של אילנית, התגרש ממנה והפך אמרגנה וידידיה הקרוב ועכשיו, כשאילנית כבר נשואה שוב באושר ומסודרת ואם לבן חמוד בשם **עמיחי**, אומרים כולם שכעת הגיע תורו של צח בן ה־35 להינשא. צח הוא גם הרווק היחידי במישפחתו. שני אחיו הצעירים ממנו נשואים כבר ונראה שגם הוא עתיד ללכת בדרכם.

מאז גירושיו הוא ניהל חיים של רווק פאר־אכסלאנס, ויצא עם מיטב התתיכות, אבל היום הוא נראה מאוהב כפי שלא ניראה כבר הרבה זמן, והאמינו לי שיש לו סיבה טובה.

כי לפי מה שהספקתי אני להתרשם מפלה שלו, אני יכולה לספר לכם שהיא בחורה סופר לעניין, ואם הם ביחד כבר תישעה חודשים, תקופה שיכולה להביא בשקט צאצא לעולם אז אתם יכולים גם לצפות לחתונה. צח אומנם אינו מדבר על זה, כי בתור אמרגן מצליח הוא יודע את הכלל שלא מגלים תוכניות לפני שהם יוצאות אל הפועל ולכן אני, מצידי, יכולה רק לעשות ספקולציות. ומי שמתמצא קצת בשו־ביזנס, יודע שגם זה משהו. מי שנראית מרוצה ביותר מכל הרומן הזה היא דווקא האקס של שלמה, אילנית, שמאד־מאד מחבבת את פלה של צח ומאד מקווה, יחד עם כל החברים שלו, שהפעם זה יביא אותו אל מתחת לחופה.

מלכה לחופה

למלכות־המים שלנו, לשעבר ולעתידלבוא, היה ויהיה לי תמיד יחס מייוחד. אחרי הכל, הן בנות־טיפוחים של העולם הזה, אז מי אם לא אנחנו נדווח לכם לפני כולם, על כל מה שקורה להן.

המאושרת שאני מספרת לכם עליה היום, היא **רונית בלאנק**, מי שזכתה בתוארה בשנת 1974. והבשורה היא נישואיה לבחיר־ליבה, **צביקה צ׳אקר**.

זה שרונית היא אחת הבחורות היפות בתל־אביב, על כך אין עוררין. וזה שצביקה גם הוא אחד החתיכים הידועים בעיר, גם זה לא סוד גדול. אבל מה שאולי לא ידעתם הוא שצביקה הוא גם מהנדס, ואזרח־עובד־צה״ל, ומייבא כל מיני מוצרים. בקיצור, לא חסר לו.

רונית בלאנק
מהירות של שיא

רונית מביאה לנשואין האלה, חוץ מהיופי, גם את האופי הנעים שלה. זאת, לאחר שסיימה, לפני חודשים אחדים, רומן ממושך עם חברה הקודם, אמריקאי שחזר בינתיים למולדתו. היא וצביקה הכירו לפני שלושה חודשים, נדלקו זה על זה והופ, חתונה! ודברים כאלה אני אוהבת.

כי בינינו, באמת, למה למשוך את הסיפור עד אין סוף?

האכסודוס של זמבילה

את העובדה שעונת הכדורגל נגמרה, אפשר מייד להרגיש לפי השקט בשטח. אבל מה עושה, למשל, כדורגלן ותיק כמו **נחום סטלמך** בפגרתו? או. סטלמך לקח את אישתו **נירה**, והשניים נסעו לגלות בעצמם את אפריקה המתעוררת, אולי עוד נשאר להעיר שם משהו. מכל מקום, כמו שהם נחתו שם, הדבר הראשון שהם גילו להפתעתם היה, שהשחורים שולטים במצב. אבל למרות זה, הם עדיין משוכנעים שכדי להירגע מעונת הכדורגל, זה המקום.

ורק כדי שלא תחשבו שהבחור מתבטל בחו״ל, הרי לכם הוכחה שהוא בהחלט מפעיל את ראש הזהב שלו גם שם. כי הוא כל הזמן חיפש וחיפש עד שהעין שלו התרגלה לצבע השחור וקלטה לפתע יפהפייה מקומית שזופה לגמרי; עם נוצות בראש ושרשרות ועדיים ונזמים והכל, ואמר בליבו: זהו זה. רק היא תביא פה את הרפואה לחבר׳ה התל־אביביים המתענים בחמסין והשוחרים קצת יופי־ייבוא.

הוא מיהר לשאול אותה בסוואהילית מדוברת מה השם שלה ואחרי שהיא אמרה לו משהו כמו **זמבילה**, הוא מיהר לשלוח את תמונתה לחבר׳ה־לצים ההובשים את כיסאות אכסודוס ובולעים את פגרתם. ורק כדי שייווכחו שהוא חושב עליהם גם בזמנים קשים, שלח מיכתב לחברו, **בני־מין נבנהויז**, והודיע לו שהוא יכול להביא אותה בזול בתור מלצרית לאכסודוס, בשביל לשטוף את העיניים.

עכשיו סטלמך רק מחכה לאו.קיי. מאכסודוס, ואז ינחת עלינו שפע כזה של זמבילות, שעוד לפני שנדע מה קורה איתנו נתחיל להסתובב עירומים, ללמוד סוואהילית ולקלוע צמות.

זמבילה
ריח של יופי

מעניין לעניין באותו עניין

כשדוגמנית מתחילה לתכנן בגדים, זה נקרא מעניין לעניין באותו עניין. ובאותו עניין אני רוצה לספר לכם על הדוגמנית שעושה, ועוד תעשה את זה, הלא איא

דנה כץ
בגדים — אבל שלה

דנה כץ היפה, מי שהיתה משתתפת בולטת בתחרות מלכת־המים לפני שנים אחדות, וכיום דוגמנית מצליחה בזכות עצמה.

אז ככה, דנה פשוט החליטה שאם היא כבר דוגמנית, אז למה שתעבוד קשה ותדגמן בגדים של אחרים, אם היא יכולה לדגמן את הבגדים של עצמה?

כשלב ראשון היא התקבלה ללימודים במיכללת שנקר, שם היא לומדת עיצוב־אופנה כבר שנה שנייה. ורק כדי להוכיח שהראש היפה שלה גם קולט את החומר וגם אוריגינאלי כשלעצמו, אני רואה אותה בכל פעם עם תילבושת משגעת אחרת שהיא תיכננה בעצמה, וכמו שהיא מספרת בלא־מעט גאווה עצמית: „אני לובשת רק בגדים שלי.״

דנה, שהיתה גם יועצת־יופי של אחת מחברות־הקוסמטיקה, מכירה כבר את עולם היופי מכל הכיוונים. אבל כדי לתפוס זווית חדשה, היא החליטה לארוז את כל היופי שלה עם הרעיונות שיש לה בראש, ולנסוע לארצות־הברית כדי לראות מה קורה בעולם הגדול.

באותה הזדמנות חגיגית היא גם תפגוש את החבר שלה, שאת שמו היא השביעה אותי לשמור בסוד. ומי אני שאפר שבועה? אבל אני רק יכולה להרגיע אתכם שאתם לא מפסידים כלום. אפילו אני לא שמעתי עליו. אבל בהצלחה שיהיה לה, מה יש להפסיד?

זוג צעיר!
ההצעה הטובה ביותר לרכישת דירה באזור המרכז

השווה בעצמך

בואו לגור מחוץ לעיר – קרוב לתל־אביב – בקרית נורדאו, נתניה, ליד רמת פולג; בשכונה מתוכננת אשר תכלול תחנה לאם ולילד, מעון ילדים, גני ילדים, בתי ספר, מרכז מסחרי ומוסדות ציבור אחרים.

ברח' יעקב כצנלסון, בבניינים בני 4 קומות

דירות בנות 3 חדרים, בשטח 69 מ"ר 140,100
דירות בנות 3 חדרים, בשטח 71 מ"ר 143,200

בבנין „כוכב" בן 8 קומות

דירות בנות 3 חדרים, בשטח 75 מ"ר 163,000

ברח' ש"י עגנון, בבניינים בני 8 קומות

דירות בנות 3 חדרים, בשטח 78 מ"ר 173,000

המחיר כולל פיתוח סביבתי: כבישים, מדרכות, גינות, מקומות חניה מוסדרים וכו'.

המחיר אינו כולל מס ערך מוסף, אשר ישולם ע"י הרוכש בנוסף.

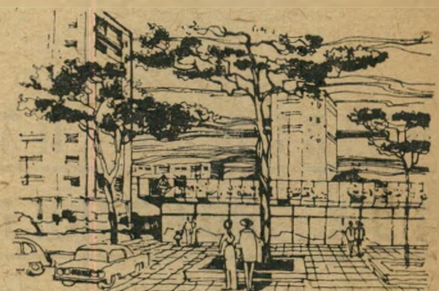

להתרשמות ישירה יותר הננו מזמינים אותך לביקור **בדירה לדוגמה** הפתוחה לקהל המבקרים כל השבוע (מלבד יום ו') בשעות 10 עד 1 לפנה"צ ובימים א'–ה' מ־4 עד 7 אחה"צ.

בעת הביקור תוכל להתרשם מרמת התכנון והבניה ואף לקבל ייעוץ אישי כולל מנציגנו במקום.

הסעות מאורגנות לדירה לדוגמה ולאתר הבניה יתקיימו בימים ב' ו־ד' בשעה 3.30 אחה"צ מסניף החברה ברח' הארבעה 18/א', תל־אביב.

פרטים והרשמה לדירות המוצעות בקרית נורדאו – בדירה לדוגמה בימים ובשעות הביקור, ובסניף החברה בתל־אביב בימים א'–ה' בין השעות 8 עד 12 לפנה"צ ובימים א', ג', ה' בין השעות 3 עד 5 אחה"צ.

זוגות צעירים! הצטרפו אל עשרות משפחות של חבר'ה צעירים שהגיעו למסקנה:

דירת „שיכון ופיתוח" בקרית־נורדאו נתניה ההצעה הטובה ביותר עבורינו.

לפרטים נוספים מלא ושלח את התלוש הרצ"ב:

לכבוד
שיכון ופיתוח לישראל בע"מ
רחוב הארבעה 18א' תל־אביב.

עבור ההצעה הטובה – בקרית נורדאו.
נבקשכם לשלוח לנו פרטים נוספים על קרית נורדאו בנתניה.

שם: ....
כתובת: ....

העולם הזה 7.7

דירות שיכון ופיתוח-דירות איכות ורווחה

ג.ב.: „שיכון ופיתוח" מציעה בקרית נורדאו נתניה מבחר דירות גם למכירה חופשית ולזכאי משרד השיכון.

יצחק גיזרי - מירי זכרוני - רפי זכרוני

עורכים

בחיפה

את טקס בחירת

נסיכת הכרמל

במיסגרת אירועי בחירת

מלכת המים 1976

מטעם **העולם הזה** בחסות **בירה גולדסטאר**

הטקס יתקיים ביום החמישי, 15.7.76, בשעה 8.45 בערב באולם

קולנוע „ארמון"

12 יפהפיות ✶ תוכנית אמנותית מפוארת ✶ תזמורת

✶ תצוגת בגדי־ים וחוף של „גוטקס" ★ מתנה לכל אשה ונערה בקהל: איפור

עיניים של „אאוטדור גירל" ✶ שעשועונים ★ הגרלות של מערכות איפור

מושלמות של „אאוטדור גירל" בשווי אלפי ל"י חינם

ינחה - יצחיק - יבדר - ישעשע

דודו דותן

נציגי ישראל לארוויזיון
שוקולד מנטה מסטיק ✶ המלחין-זמר **צביקה פיק** ✶ המלחין-זמר **ג'קי אלקיים**

מכירת כרטיסים מוקדמת ב„קופת חיפה", רח' הרצל 21, טל. 662244

✶ ✶ ✶

הקהל יחזה במועמדות המשתמשות במיבחר מוצרי „אוליביה" של „עץ הזית" ● טיפול בשיער המועמדות על־ידי מוצרי „וולה" ● חבנות תגענה לאירועים באילת במטוסי חברת „ארקיע" המשתתפות תצגנה סנדלים תוצרת בית־החרושת „אל־גה" ● הדרכת הבנות: גב' לאה פלטשר

משרדי הפקה: „י. גיזרי — מופעים", טל. 03-227063

רחל מרחלת על כל העולם

תיזה שירית

עם המשוררות היה תמיד נושא בעל ארומה מיוחדת, כי שירה זה דבר אישי ואינטימי ביותר, ובייחוד כשמדובר במשוררת ושנוסף לראש המיוחד שהיא נושאת על כתפיה, היא גם חתיכה בכלל לא רעה ואחת הדמויות הבולטות בקמפוס התל־אביבי.

זוהי **בילהה אלטמן** אשר, מאז גירושיה, לפני שנה, החליטה לחדור בסערה לחיי הרוח והלילה של תל־אביב.

נכון, כולם יודעים שיש לה אהבה גדולה בגרמניה, הלא הוא **אורי ברגר** שהיה בלהקת חיל־הים ואחרי זה אורי מהצמד דליה ואורי, אבל לא צריך להגזים ולשאול אותה אם היא שומרת לו אמונים.

„אף אחד לא מצפה ממני שאני אשב בבית ולא אצא עם אף אחד,” מצטדקת בילהה. „לא צריך להיתפס פה להגזמות.” ובצדק. היו לה, מאז, כל מיני מחזרים אמיתיים מעולם הרוח, כמו למשל, אדם רוחני כמו **ינוקא**, שאיתו היא ניהלה רומן מרתק במשך חודשיים שלמים, עד שינוקא החליט לרדת לאילת ולנהל שם מלון. ולכל המתעניינים ברומן הזה, ממהרת בילהה להסביר שהוא היה בעצם

בילהה אלטמן
האהבה והחיים

אפלטוני למהדרין, כיאה למשוררת. אז שלא תהיינה לכם שום ציפיות.

אבל שלא תחשבו שהיא יודעת לאהוב רק אפלטונית, זה פשוט תלוי בפרטנר. ינוקא, כמה שלא תאמינו עליו, מתגלה כאפלטון אמיתי, כשמדובר במשוררות יפות. מה יש? מותר לפעמים גם לדבר עם בחורה על פילוסופיה, לא רק על פושקין.

רק לפני שתיכנסו לפילוסופיה שלה, כדאי שתדעו שהיא גם הנדסאית־בניין, שזכתה בתואר אחרי שתי שנות לימוד באורט יד־סינגאלובסקי, החלה לעבוד בתחום, וגרמה לבוס שלה ממש לפרוץ בבכי כאשר הודיעה לו שהנדסאות־בניין זה בכלל לא בראש שלה עכשיו, ושהיא הולכת ללמוד תיאטרון באוניברסיטה.

כי בילהה מאמינה שאף אחד לא עושה כלום סתם פיתאום. האדם פשוט לא אחראי על מה שקרה לו עד היום ועל מה שיקרה לו מחר. „נדמה לנו שאנחנו מקבלים החלטות חשובות בעצמנו, אבל ההחלטות הללו התקבלו עקב התת־הכרה הניזונה מאנשים שהיכרנו, מאורעות שעברנו, רצונות, חלומות והכל ביחד,” היא טוענת.

בקיצור, כפי שאתם יכולים להבין מדבריה, לפי התיאוריה הזאת אין לה בכלל שליטה על החיים, ושום דבר לא קורה לה מרצונה החופשי.

זה, בערך, גם מה שמצפה לחבר שלה, שאמור לחזור מגרמניה עוד זמן קצר. רק זה חסר לו, להתווכח עם תיזה כזאת!

טובים רק השניים

יש אנשים שאצלם הכל הולך בזוגות. אחת מאלה היא הציירת־משוררת **סוזי רוסק־אושרוב**, שבימים אלה התבשרנו כי קרן תל־אביב לסיפרות ולאמנות זיכתה אותה במענק להוצאת ספר־השירים החדש שלה. מה אומר לכם, מאז שסוזי קיבלה את הפרס היא אדם חדש, ובבית אושרוב נמשכת הילולה בלתי־פוסקת של שירים וציורים.

אחרי הכל, בימים טרופים אלה של צימצום והידוק כל הקרנות, היא נמצאה ראויה להוציא ספר־שירה שלישי וזה, תודו, לא הולך ברגל. מי שמכיר את סוזי הטמפרמנטית, יודע שהיא טיפוס מעניין, בעל שתי צמות וזוג עיניים גדולות־גדולות.

היא החלה לכתוב עוד כשהיתה פיצפונת, ולטובת הציור הפסיקה את לימודיה האקדמאיים. אלא שתוך כדי חימום ספסלי האוניברסיטה היא הכירה את בעלה הראשון, שלימים הפך גם בעלה השני, **יעקוב אושרוב**, שעליו היא מעידה בעיניים עצומות שהוא „איש גיזעי”, שבמו־ידיו הקים ושיפץ את ביתם על רהיטיו ועל גרוטאותיו ועתיקותיו, אותם הוא מלקט בכל מיני מקומות סודיים לתדהמת כל באי הבית.

סוזי ואושרוב, שהם אחד הזוגות הנחמדים שאני מכירה, התחתנו עוד בזמן שהיו סטודנטים, נוכחו לדעת שחיי־נישואין זה לא־כל־כך בשבילם, התגרשו כדין, אבל נוכחו מהר מאד לדעת שהם יותר מדי אוהבים. הם לא חשבו פעמיים, הזמינו שוב את כל החברים, וערכו חתונת שנייה כדת.

„בלעדי אושרוב, היו כל המוזות שלי גוססות מזמן,” סיפרה סוזי לכולם, אבל זה לא היה תירוץ. אושרוב, מצידו, כל־כך האמין באשה הכישרונית שלו, שהוא היה ממש בטוח, עד הרגע האחרון, שהיא תזכה בפרס המיוחל. בצד עיסוקיו הפרוזאיים, הכוללים חיבור חמשירים ופיסול בחימר, החל אושרוב לעסוק גם בבישול. לא שיש בכוונתו להפוך עקרן־בית, חלילה, זהו פשוט תחביב.

ומייד עם היוודע דבר הפרס, ניגש אושרוב אל סוזי, והזמין אותה להצטרף אליו למשתלה, לרכישת קקטוסים חדשים לדירתם. תראו מה זה, יש עוד אנשים במדינה הזאת שמוכנים להשקיע בצמחים.

וכשאני רואה כאלה אנשים נעשה לי טוב על הלב. כל בוקר

סוזי רוסק ויעקב אושרוב
הפרס והקקטוס

הם רצים יחד ארבעה קילומטרים, כלומר הוא רץ והיא נוסעת אחריו במכונית, אפשר לחשוב שהוא יברח לה. אחרי הכל, אשה כזאת לא מוצאים כל יום, עובדה שהוא אפילו התחתן איתה פעמיים. ועכשיו רק נחכה לראות מה ההפתעה שהם שומרים לנו באמתחתם.

סיפור מהחיים

עד היום הוא אחד הדון־ז׳ואנים הרציניים ביותר בתל־אביב רבתי. בעונת הקיץ הוא עובד כ**מסאג׳יסט** ומציל באחת מבריכות־השחייה היוקרתיות ביותר באיזור, ובתור שכזה הוא גם אחד הגברים הפופולריים והחביבים ביותר על **מתרחצות־הבוקר**.

כאשר הבעלים העסקניים שלהם היו עסוקים בעבודה העיסקית החשובה שלהם, היו הן באות לבריכה לפלרטט עם המציל הפופולרי, שזומן גם לבתיהן לעסות פה ושם את גופן הזקוק לעיסוי באופן דחוף.

כפי שאתם יכולים להבין, המעסה היה עסוק כל היום בטיפול בנשות־החברה שהקיפו אותו בהערצה, למרות שלא היה לו שום תואר אקדמאי. הוא היה פשוט גבר לעניין, וגם זה משהו בימינו. ובייחוד בשעות הבוקר — אז זה מיצרך החודש.

אבל במשך כל אותן שנים שהוא היה מלך העונה, חיפש לו המציל נערה כלבבו, שיוכל בבוא העת לשאתה לו לאשה. אחרי הכל, הוא הכיר את עולם הנשים כל־כך טוב, עד שהחליט שאצלו, האשה החוקית לא תצמיח קרניים. הוא חיפש וחיפש, עד שמצא **בתולה** חסודה ויפה. הוא טיפח אותה בסבלנות ראוייה־לציון, עד שהרגיש שאפשר לקחת אותה למסיבות ולהכיר לה את כל החברים שלו, שהתפעלו יחד איתו מיופיה ומתומתה.

הקטנה היתה ממש התגלמות התום והטוהר, ואהבה אותו כמו ילדה המעריצה את אליל־נעוריה. בקיצור, המציל היה בעננים. מה חסר לו עכשיו? הם רכשו להם דירה מחוץ לעיר, הוא שב לעבודתו הגופנית הקשה והשאיר את רעייתו הצעירה בבית. הוא היה שקט, ביודעו שהיא לא תעשה לו עם אחרים מה שעושות האחרות איתו. אחרי הכל, הוא היה הגבר הראשון שהיא הכירה ואהבה.

עד שלפני זמן קצר הוא שב יום אחד הביתה מוקדם מהרגלו, ולתדהמתו לא מצא שם את ילדתו המצפה. בלי לחשוב פעמיים ירד לשאול אצל השכנה, שתמיד כל־כך דאגה לה וטיפלה בה, וכאן ציפתה לו הפתעה של חייו. לתדהמתו כי רבה, הוא גילה שם את אשתו, יחד עם אותה שכנה דאגנית, במצב שלא הותיר ספק, כי השכנה דואגת לאשתו התמימה בלבו־בנפש, ומלמדת אותה את סודות עימנואל.

הוא שוב לא חשב פעמיים, ניגש אל פרקליטו, והודיע לו שהוא רוצה גט כזה, שהעולם יזדעזע. כך היא גומלת לו על כל־כך הרבה שנים ומאמץ שהוא השקיע בה?

מסיבת הניצחון

בזמן האחרון, יש לי הרגשה שכל יום נערכת מסיבה אחרת, ותהרגו אותי אם אני יודעת איזה סיבות אנשים ממציאים להם למסיבות. אבל יום־הולדת היה מאז־ומתמיד סיבה מצויינת לחגיגה, מה־עוד שבעל המסיבה הוא אוהב חיים אמיתי כמו **רפי ניצחון**, שנולד בדיוק בארבעה ביולי ולא חשוב באיזו שנה.

ובכן, תארו לכם שהבן־אדם עושה מסיבה תמימה, ובדיוק באותו יום נופל עליו מאורע משמח כמו שיחרור החטופים. על המקום הוא ביצע הסבת סיבה, והודיע למאות המוזמנים, שמילאו את המועדון שלו, שהם יכולים לשכוח מהיומולדת, ושהסיבה החדשה למסיבה היא המיבצע האדיר של צה״ל. גם צה״ל ניצח, וגם השם שלו ניצחון, אז מה צריך יותר ב־4 ביולי, שהוא גם יום־ההולדת של ארצות־הברית?

היות שרוב־רובו של קהל המסובים היה מורכב מקצינים בכירים, הגמנים עם חברין של ניצחון, שררה במקום שימחה אמיתית. **שימחה הולצברג** ניגש למיקרופון, והודיע לעולם כולו שאם יישפך דם יהודי, זה יהיה רק דם של בתולות או של בריתות. רפי עצמו הכריז שכל המשקאות

רפי ניצחון
הסיבה וההסבה

און־דה־האוז, והוכיח לכולם שהוא גם זמר טוב, תפס את המיקרופון ושר באיטלקית צ׳אר־צ׳אר־במבינה, בצורה שממש סחטה דמעות.

מה אומר ומה אדבר, זו היתה מסיבה שאפילו חגיגת הסילווסטר היתה עצובה על ידה, ללמדכם שעם ישראל חגג השבוע בשביל כל השנתיים וחצי שהוא לא חגג, מאז מילחמת יום־הכיפורים.

מייד נפוצה בעיר השמועה שאצל רפי ניצחון מתקיימת מסיבה עם החבר׳ה שחזרו מאוגנדה, והייתם צריכים לראות איזה התקהלות היתה שם ליד הפתח. אבל מה זה חשוב, ביום כזה לא עושים חשבון.

שנה 40 ט' תמוז תשל"ו, 7.7.76

העולם הזה

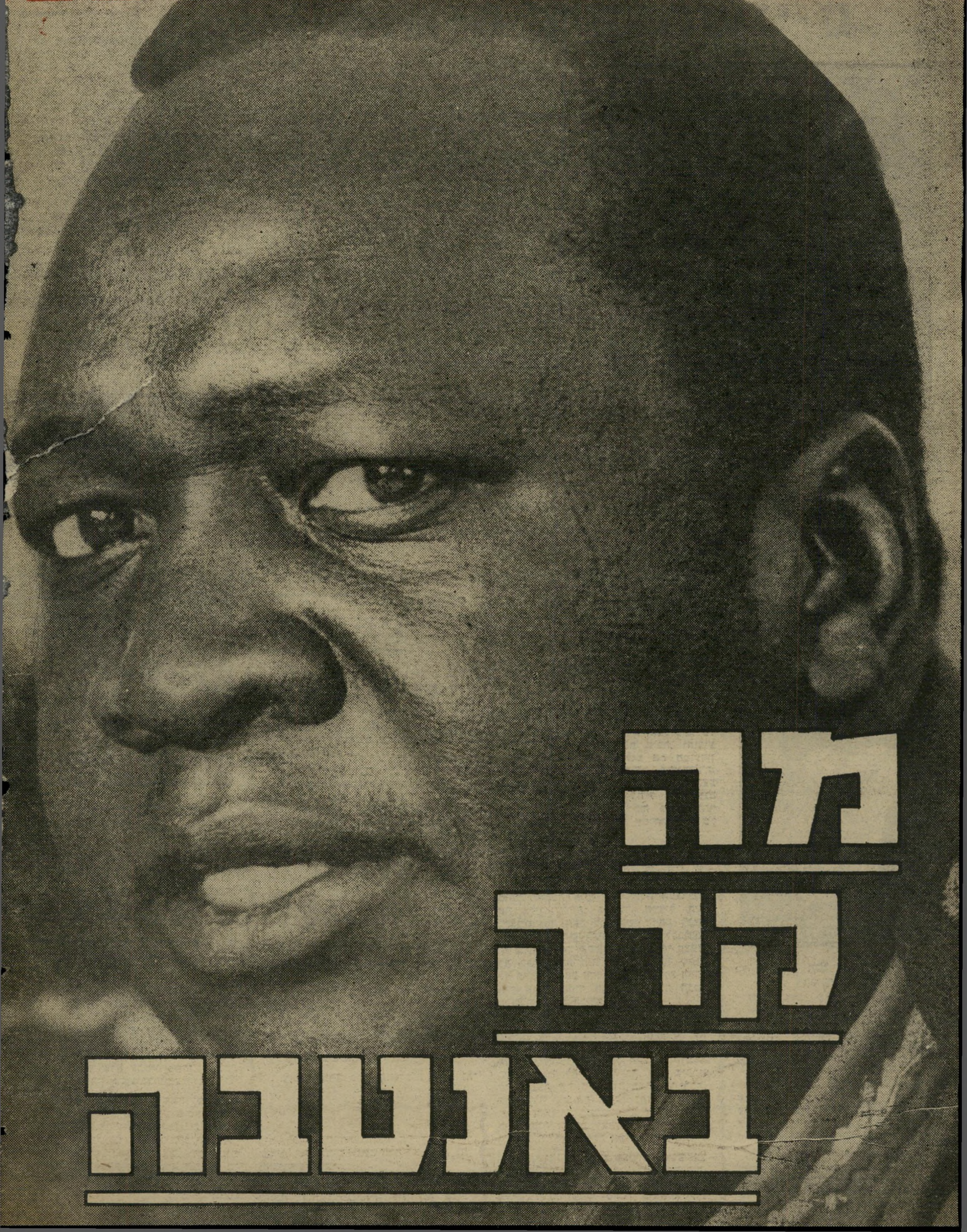

מה קרה באנטבה